

การสื่อสารผ่านบทเพลงของคริสต์ศาสนิกายโปรเตสแตนต์ในประเทศไทย

นายฐาปกรณ์ กระแสทิพย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

COMMUNICATING VIA SONGS OF THE PROTESTANT CHURCH IN THAILAND

MR.THAPAKORN KRASAETIP

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts (Communication Arts) Program in Mass Communication

Department of Mass Communication

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2010

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การสื่อสารผ่านบทเพลงของคริสต์ศาสนานิกาย
โปรเตสแตนต์ในประเทศไทย

โดย

นายสุภาพกรณ์ กระแสทิพย์

สาขาวิชา

การสื่อสารมวลชน

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติ ก้านภัย

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

..... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ณาถนัฏฐ์ธัญ วงศ์บ้านดู่)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติ ก้านภัย)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(อาจารย์ จุมพล ทองตัน)

ฐาปกรณ์ กระแสทิพย์ : การสื่อสารผ่านบทเพลงของคริสตศาสนานิกายโปรเตสแตนต์ในประเทศไทย. (COMMUNICATING VIA SONGS OF THE PROTESTANT CHURCH IN THAILAND) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผศ.ดร.กิตติ กันภัย, 142 หน้า.

งานวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาและดนตรีเพลงคริสเตียนนิกายโปรเตสแตนต์ในประเทศไทย และ เพื่อศึกษาการใช้เพลงในกิจกรรมทางศาสนาของคริสตศาสนานิกายโปรเตสแตนต์ในประเทศไทย นอกจากนี้ยังเพื่อวิเคราะห์ผลของเพลงคริสเตียนที่ในการนมัสการของคริสตจักรโปรเตสแตนต์ในประเทศไทยที่มีผลต่อคริสเตียนเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลคือ การวิเคราะห์เนื้อหาเพลงที่ใช้ในคริสตจักรกลุ่มตัวอย่างการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้นำการนมัสการและนักดนตรีคริสตจักรและผู้ประพันธ์เพลงทั้งสิ้น 27 คน และคริสเตียนนิกายโปรเตสแตนต์ทั้งสิ้น 40 คน และสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมคริสตจักรนิกายโปรเตสแตนต์ทั้งสิ้น 7 แห่ง

ผลการศึกษาพบว่า เพลงคริสเตียนนิกายโปรเตสแตนต์ในประเทศไทยเป็นสื่อเสียงที่เป็นการสื่อสารเชิงอารมณ์กับผู้รับสาร ประกอบด้วยองค์ประกอบ 2 ส่วนคือ ส่วนเนื้อหา และ ส่วนองค์ประกอบของดนตรี ส่วนเนื้อหาประกอบด้วย เนื้อหาที่ถ่ายทอดความเชื่อและคำสอนของคริสต์ศาสนา กับ เนื้อหาที่ถ่ายทอดความคิดและความรู้สึกที่มีต่อพระเจ้า ส่วนองค์ประกอบของดนตรี พบแนวเพลงที่นิยมใช้ในประเทศไทย 2 ประเภทคือ เพลงฮิมน์ และ เพลงนมัสการร่วมสมัย มีความแตกต่างกันจากปัจจัยด้าน ยุคสมัยที่มีอิทธิพลต่อเพลง ความเร็วของจังหวะดนตรี รูปแบบการประพันธ์ และเครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลง องค์ประกอบทั้ง 2 ส่วนของเพลง

ผลการศึกษาพบว่า การสื่อสารผ่านเพลงคริสเตียนโดยคริสตจักรนิกายโปรเตสแตนต์เป็นการสื่อสารแบบมุ่งเป้าหมาย ที่มีจุดประสงค์สำคัญ 4 อย่าง คือ เป็นสัญลักษณ์ในการสื่อสารเชิงจิตวิญญาณกับพระเจ้า ใช้ถ่ายทอดและอบรมบ่มเพาะความเชื่อและคำสอนของคริสต์ศาสนา ใช้รวมกลุ่มคนและสร้างบรรยากาศในพิธีนมัสการ และ ใช้เน้นย้ำความหมายและความสำคัญของขั้นตอนในพิธีนมัสการ เป็นการสร้างและเสริมศรัทธาในหมู่สมาชิกคริสตจักรเพื่อให้คริสตจักรมีความเข้มแข็งและสามารถดำรงสืบต่อไปได้ ส่วนรูปแบบการนำเพลงคริสเตียนมาใช้ในพิธีนมัสการนั้นมีความหลากหลาย ซึ่งมีปัจจัยสำคัญมาจากความนิยมของผู้นำคริสตจักรและการปรับใช้เพลงให้เข้ากับลักษณะของสมาชิกคริสตจักรแต่ละแห่ง

ผลการศึกษาพบว่า เพลงคริสเตียนมีผลต่อผู้ฟังใน 2 ระดับ คือ ระดับปัจเจกบุคคลและระดับองค์กร คริสตจักร ระดับปัจเจกบุคคล มีผล 3 ด้าน คือ ด้านอารมณ์ความรู้สึก ด้านความรู้ความคิด และด้านพฤติกรรม ระดับองค์กรคริสตจักร มีผลด้านการสร้างเวทีการรวมกลุ่ม การสร้างความมีส่วนร่วม และการทำให้เกิดการแบ่งปันประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างศรัทธาซึ่งกันและกัน

ภาควิชา ....การสื่อสารมวลชน....	ลายมือชื่อ.....
สาขาวิชา ....การสื่อสารมวลชน....	ลายมือชื่อ อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....
ปีการศึกษา ...2554...	

##5284666428 : MAJOR MASS COMMUNICATION

KEYWORDS: CHRISTIANPROTESTANT / WORSHIP SONG / MEDIA USE / MEDIA PLANNING

THAPAKORN KRASAETIP: COMMUNICATING VIA SONGS OF THE PROTESTANT CHURCH IN THAILAND. ADVISOR: ASST.PROF. KITTI GUNPAI, Ph.D., 142 pp.

This research is conducted in order to analysis lyrics and music of Christian songs for the Protestant in Thailand and to study how such songs are used in the religion activities the Protestant. Besides this, it will analysis the effect of Christian songs that the Protestant in Thailand use as the method of worship to the Christian. It is a qualitative research. The methods of data collecting are analyzing the contents the songs used in the sample group of churches. In-depth interview with 27 worship leaders, musicians, and composers are conducted as well as 40 members of the Protestant church. Participant Observation is held in 7 Protestant churches.

The study's results state that songs of the Protestant church in Thailand are an audio media which pass emotional communication to the receiver. It has two components - lyrics and element of music. The first parts – lyrics-, consists of the contents that pass the belief and gospel to the human and as well as the contents that shows the thought and feeling to the God. Hymn and contemporary worship song are the two favorite musical style used in Thailand. The difference in era shall effect the song, tempo/ rhythm beat, forms, musical instruments used to play two elements of songs

In addition, the results show that the communication via the Christian songs by the Protestant church is a purposive communication consisting of 4 objectives. Firstly, they are used as a symbol of spiritual communication to the God. They are also used to transfer and cultivate to belief and gospel to human as well as using to gathering people and create an atmosphere in the worship ceremonies. Finally, It is used to emphasis the meaning and importance of each process in the worship ceremonies. This shall create and build the faith among the group of disciples which make the Christendom stronger and last forever. The pattern of applying the Christian songs in the worship ceremonies are various depending on the church leader' s favor as well as the characters of church members.

Last but not least, the results present that Christian songs affect the audiences into 2 levels - Individual Level and Christian Organization Level. For the individual, the songs can him/her in three aspects,-emotion & feelings, Knowledge & thought, and behavior. For the Christian organization level, it shows the confederation, participation and synergy.

Department :.....Mass communication..... Student's Signature:.....
 Field of Study :.....Mass communication..... Advisor's Signature:.....
 Academic Year : ..2010..

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้อาจสำเร็จลงได้ หากขาดความรัก ความเมตตาจากบุคคลจำนวนมากที่อยู่เบื้องหลังผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณ ผศ.ดร. กิตติ กันภัย ที่กรุณาเป็นที่ศึกษา พร้อมให้คำชี้แนะ และคอยกระตุ้นให้ผู้วิจัยมีความกระตือรือร้นในการทำวิทยานิพนธ์ออกมาได้ กราบขอบพระคุณ อ.จุมพล ทองตัน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์นอก ซึ่งคอยช่วยเหลือให้คำแนะนำตลอดมา กราบขอบพระคุณ คณะกรรมการการสอบทุกท่านที่กรุณาตรวจทานความเรียบร้อยและให้คำชี้แนะแก่ผู้วิจัย และกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ให้กำลังใจและช่วยเหลือการเก็บข้อมูลวิจัยมาโดยตลอด

กราบขอบพระคุณ คุณพ่อวรรตและคุณแม่ณมล กระแสทิพย์ ที่สนับสนุน กระตุ้น และให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์มาตั้งแต่เริ่มแรก ขอขอบพระคุณทั้งเวลา แรงกาย และแรงใจที่ได้ทุ่มเทผลักดันให้ลูกชายคนนี้ได้ปริญญาใบที่ 2 มา และที่สำคัญที่สุดขอขอบคุณที่ให้ลูกชายคนนี้ได้กำเนิดออกมา

กราบขอบพระคุณพี่น้องคริสเตียนทุกท่านที่ ให้ข้อมูลเชิงลึกและคำชี้แนะเกี่ยวกับผู้วิจัยอย่างเต็มที่ และเป็นมิตร แม้ว่าตัวผู้วิจัยจะไม่ใช่คริสเตียนก็ตาม

ขอขอบพระคุณพี่ปู และ เพื่อน คณะนิเทศศาสตร์ ภาควิชาการสื่อสารมวลชนทุกคนที่คอยช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ให้กำลังใจ และพยุงให้ผู้วิจัยสามารถสำเร็จการศึกษามาจนได้

สารบัญ

บทที่	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 ปัญหำนำวิจัย.....	6
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	6
1.4 ข้อสัณนิษฐานำในการวิจัย.....	7
1.5 นิยามศัพท์.....	7
1.6 ขอบเขตการศึกษาวิจัย.....	8
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
2.1 แนวคิดเรื่องการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ.....	9
2.2 องค์ประกอบของเพลง.....	14
2.3 แนวคิดเรื่องเพลงกับคริสต์ศาสนา.....	24
2.4 ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์.....	32
2.5 แนวคิดเรื่องมายาคติ.....	33
2.6 แนวคิดเรื่องแบบจำลองการสื่อสาร.....	38
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	40
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	45
3.1 สถานที่เก็บข้อมูล.....	45
3.2 แหล่งข้อมูล.....	45

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	49
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
3.5 วิธีการนำเสนอข้อมูล.....	51
บทที่ 4 ลักษณะของเพลงคริสเตียนนิกายโปรเตสแตนต์ในประเทศไทย.....	52
4.1 ประเภทของเพลงคริสเตียนแยกตามเนื้อหาของเพลง.....	52
4.1.1 เนื้อหาเพลงที่ถ่ายทอดความเชื่อและคำสอนของคริสต์ศาสนา.....	53
4.1.2 เนื้อหาเพลงที่ถ่ายทอดความคิดและความรู้สึกที่มีต่อพระเจ้า.....	58
4.2 ประเภทของเพลงคริสเตียนแยกตามแนวดนตรี.....	62
4.2.1 เพลงฮิมน์ (Hymn).....	63
4.2.2 เพลงนมัสการร่วมสมัย (Contemporary worship music).....	67
4.3 การสร้างอารมณ์ผ่านบทเพลง.....	71
บทที่ 5 ลักษณะการใช้เพลงคริสเตียนโดยคริสตจักรนิกายโปรเตสแตนต์ใน ประเทศไทย.....	73
5.1 ความสำคัญของเพลงคริสเตียนต่อคริสตจักรนิกายโปรเตสแตนต์.....	73
5.2 จุดประสงค์การใช้เพลงคริสเตียนโดยคริสตจักรนิกายโปรเตสแตนต์.....	75
5.3 การนำเพลงคริสเตียนมาใช้โดยคริสตจักรนิกายโปรเตสแตนต์.....	77
5.3.1 ช่วงเตรียมบทเพลง.....	77
5.3.2 ช่วงนำเพลงมาประกอบในพิธีนมัสการ.....	82
บทที่ 6 ผลของเพลงคริสเตียนต่อผู้ฟังเพลงคริสเตียนที่ใช้โดยคริสตจักร โปรเตสแตนต์ในประเทศไทย.....	107
6.1 ผลระดับปัจเจกบุคคล.....	107
6.1.1 ผลด้านอารมณ์ความรู้สึก.....	107
6.1.2 ผลด้านความเชื่อ ความศรัทธา.....	108
6.3.1 ผลด้านพฤติกรรม.....	110
6.2 ระดับองค์กรคริสตจักร.....	111
6.2.1 ผลด้านการรวมกลุ่ม.....	112
6.2.2 ผลด้านการสร้างการมีส่วนร่วม.....	112
บทที่ 7 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	114

7.1 สรุปผลการวิจัย.....	114
7.2 อธิบายผลการวิจัย.....	117
7.3 ข้อเสนอแนะ.....	120
รายการอ้างอิง.....	122
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	123

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1. การแบ่งกลุ่มเพลงคริสเตียนตามเนื้อหาและโอกาสในการใช้ จากหนังสือเพลงไทยนมัสการ.....	53
2. เพลงไทยนมัสการ และ หนังสือเพลงแห่งชีวิตคริสเตียน.....	64
3. ตัวอย่างเพลงฮิมน์ที่ประพันธ์แบบสองตอนแบบย้อนกลับ.....	65
4. ตัวอย่างเพลงฮิมน์ที่ประพันธ์แบบทำนองเดียวแบบย้อนกลับ.....	65
5. ตัวอย่างเพลงฮิมน์ที่มีท่อนร้องรับเพื่อเน้นย้ำความหมาย.....	66
6. เพลง Joy to the world เพลงฮิมน์ภาษาอังกฤษที่นิยมร้องในช่วงเทศกาลคริสต์มาส.....	66
7. ตัวอย่างเพลงนมัสการร่วมสมัยที่ประพันธ์แบบทำนองเดียวตลอดเพลง.....	68
8. ตัวอย่างเพลงนมัสการร่วมสมัยที่ประพันธ์แบบ 2 ส่วนคือ AA'B.....	68
9. ตัวอย่างเพลงนมัสการร่วมสมัยที่ประพันธ์แบบ 2 ตอน คือ A และ B (Hook).....	68
10. ภาพกษัตริย์ดาวิด.....	75
11. แสดงท่าทางประกอบการร้องเพลงด้วยการยืนเพื่อแสดงความเคารพพระเจ้าและการชูมือแสดงถึงการติดต่อสื่อสารกับพระเจ้า.....	88
12. แสดงท่าทางประกอบการร้องเพลงด้วยการหลับตา สงบนิ่ง แทนการอธิษฐานผ่านเพลง.....	88
13. คริสตจักรไมตรีจิต สาขาวงเวียน 22.....	89
14. คริสตจักรไมตรีจิตนิยมใช้เครื่องดนตรีคลาสสิก ได้แก่ เปียโน และ เครื่องลมไม้บรรเลงเพลงในพิธีนมัสการ.....	90
15. สูจิบัตรของคริสตจักรไมตรีจิตในการนมัสการวันอาทิตย์ที่ 3 ตุลาคม 2553.....	90
16. ผู้นำนมัสการให้สมาชิกยืนร้องเพลงเพื่อเป็นการแสดงความเคารพต่อพระเจ้า.....	91
17. การร้องเพลงพิเศษนิยมร้องด้วยกลุ่มคณะนักร้อง.....	94
18. พิธีศีลมหาสนิท.....	97
19. คริสตจักรอิมมานูเอล.....	98
20. แสดงการใช้เพลงของคริสตจักรอิมมานูเอลที่ใช้เครื่องดนตรีสมัยใหม่ควบคู่กับดนตรีคลาสสิก และนำเพลงโดยมีนักร้องนำและนักร้องประสานเสียง.....	99
21. ระเบียบการนมัสการวันอาทิตย์ที่คริสตจักรอิมมานูเอลวันที่ 24 ตุลาคม 2553.....	100

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่อดีต ดนตรีเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของมนุษย์เสมอมา เมื่อศึกษาประวัติศาสตร์ดูจะพบว่า ยิ่งสังคมเก่าแก่มากขึ้นเท่าใด ดนตรีก็ยิ่งมีความสำคัญต่อสังคมนั้นมากขึ้นทีวี่คุณ สำหรับในสังคมดั้งเดิม (Primitive society) นั้น ดนตรีไม่ใช่เป็นเพียงความพอใจอันเป็นส่วนเกินที่มนุษย์แสวงหาเพื่อตกแต่งชีวิตให้วิจิตรและมีสีสัน ดนตรีไม่ใช่เป็นเพียงสิ่งสวยงามหรือมีความไพเราะในแง่ของเสียงเท่านั้น แต่ดนตรีมีบทบาทที่แน่นอนและสำคัญในชีวิตประจำวัน เช่นเดียวกับ เสื้อผ้า อาหาร และปัจจัยอื่นๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงอยู่ของมนุษย์ ข้อสรุปนี้ ถึงแม้ว่าจะหลงเหลือหลักฐานมายืนยันไม่มากนัก แต่อาจสรุปได้จากการเทียบเคียงข้อเท็จจริงที่สำรวจพบได้จากมนุษย์บางเผ่าที่ยังมีวิถีชีวิตอยู่แบบมนุษย์ในสังคมดั้งเดิมซึ่งยังคงมีเหลือให้เห็นในโลกปัจจุบัน

ต่อมาเมื่อวิถีชีวิตของมนุษย์พัฒนาขึ้นและมีระเบียบกฎเกณฑ์มากยิ่งขึ้น มนุษย์ก็พบว่าดนตรีมีประโยชน์อย่างมากในการนำมาประกอบกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ การนำดนตรีมาประกอบการทำงาน เช่น การหว่านพืช การเก็บเกี่ยวพืชผล หรือการเหวี่ยง ของชาวประมง การกล่อมเด็กด้วยดนตรี การนำดนตรีมาใช้ในการสื่อสาร เช่น สื่อสารเพื่อป้องกันภัย หรือ เพื่อบอกโมงยาม การนำดนตรีมาใช้ในการกิจการทหาร เช่น ใช้ประกอบการเดินทางไกลของกองทัพทหาร การใช้ดนตรีเพื่อฝึกผ่อนคลายใจ เช่น การร้องเพลงคร่ำครวญพรรณนาในยามว่างหลังจากเสร็จภาระการทำงานในไร่ของชาวนิโกรผิวดำในอเมริกา การนำดนตรีมาใช้ในการประกอบพิธีการ เช่น การใช้กลองในฐานะเครื่องดนตรีศักดิ์สิทธิ์ของหลายๆ ชนเผ่าในแอฟริกา และ การนำดนตรีมาใช้ในการประกอบพิธีทางศาสนา

ในการนำดนตรีมาใช้ในการประกอบพิธีทางศาสนา ดนตรีเป็นส่วนประกอบที่สำคัญยิ่งในพิธีบูชาของศาสนาและลัทธิความเชื่อต่างๆ เช่น ในศาสนาบางศาสนาเครื่องดนตรีบางชนิดได้รับความสำคัญมาก เช่น ในศาสนาฮินดู ขลุ่ย ได้รับการนับถือว่า เป็นเครื่องดนตรีสำคัญ เพราะเป็นเครื่องดนตรีแห่งองค์พระกฤษณะ เทพเจ้าองค์หนึ่งของศาสนาฮินดู และเชื่อกันว่าพระกฤษณะทรงขลุ่ยเพื่อความมอกงามของพืชพันธุ์และบันดาลให้เหล่านกกาออกมาร้องเพลง ในบางลัทธิความเชื่อก็มีการนำดนตรีมาเพื่อขอความช่วยเหลือจากพลังเหนือธรรมชาติ เช่น ขอฝนจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในยามแล้ง หรืออ้อนวอนสิ่งศักดิ์สิทธิ์ให้ช่วยขับไล่วิญญาณร้าย

ใน ศาสนาคริสต์ ดนตรีมีบทบาทอย่างมากมาตั้งแต่แรกเริ่มการก่อตั้ง โดยเริ่มแรกนั้นจะมีลักษณะเป็นเพลงสวด พัฒนามาเป็น เพลงสรรเสริญ เพลงนมัสการ และเพลงนมัสการ สั้น และแม้คริสต์ศาสนิกชนที่ไม่ได้เคร่งครัดต่อการเข้าพิธีในโบสถ์นัก ก็ยังพอคุ่นเคยและจดจำเพลงต่างๆได้ เพราะใช้ขับร้องกันอย่างกว้างขวาง

แต่เหนือสิ่งอื่นใดจากที่ได้กล่าวมาแล้ว มนุษย์เราใช้ดนตรีเพื่อสื่อสารอารมณ์ต่างๆ แห่งความเป็นมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นอารมณ์แห่งความรัก ความหวังหาอาลัย ความอึดอัดกระวนกระวายใจ ความโศกและความสุข การที่มนุษย์เราสามารถสื่อสารอารมณ์ต่างๆ เหล่านี้ผ่านทางดนตรี ไม่ว่าจะเป็นผู้สร้างสรรค์ดนตรีขึ้นเอง หรือจากการเสพรสดนตรีที่ผู้อื่นซึ่งมีอารมณ์ร่วมกับเราเป็นผู้สร้างสรรค์ขึ้น ก็ทำให้เราเกิดความพอใจและรู้สึกว่าคุณค่ายิ่งนัก (Michael Short, 2539)

คริสต์ศาสนา (Christianity) เป็นศาสนาที่เกิดขึ้นในทวีปเอเชีย และเผยแพร่อย่างรุ่งโรจน์ในโลกตะวันตก ประวัติศาสตร์ของศาสนามีความยาวนานสืบทอดมาตั้งแต่ศาสนายิวหรือยูดา (Judaism) แต่ก็ได้รับการต่อต้านจากศาสนายิวในช่วงของการเผยแพร่ศาสนา คือ ในสมัยที่พระเยซูออกสั่งสอนประชาชนอย่างไรก็ตามคริสต์ศาสนายังคงยืนหยัดต่อสู้กระแสต้านของสังคมตะวันตกในสมัยนั้นมาได้เป็นอย่างดี จนประสบความสำเร็จอย่างสูง ทำให้พวกตะวันตกในสมัยต่อมาได้เข้าสู่กระแสศรัทธาในพระเจ้า

คริสต์ศาสนาได้เข้ามามีอิทธิพลในความรู้สึกนึกคิดและจิตใจของชาวโลกตะวันตก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสมัยกลางของยุโรป ศาสนจักรได้เข้ามามีบทบาทแทนอาณาจักรโรมันทั้งในด้านศาสนา การเมือง การปกครอง ประเพณีและวัฒนธรรม พระสันตะปาปาได้รับการยกย่องให้เป็นราชาแห่งราชาทั้งหลาย มีอำนาจเต็มที่ในการกำหนดบทบาทวิถีชีวิตของคนในสมัยนั้น ต่อมาในตอนปลายยุคกลางสืบต่อจนกระทั่งยุคแห่งวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ แม้ว่าศาสนจักรจะถูกลดบทบาททางการเมืองและการปกครอง แต่คริสต์ศาสนายังคงมีอิทธิพลครอบคลุมทั่วทั้งทวีปยุโรป อเมริกา และแอฟริกา ในปัจจุบันซึ่งเป็นยุคแห่งข้อมูลข่าวสาร คริสต์ศาสนายังเป็นที่ยอมรับของสังคมโดยทั่วไป ในฐานะที่เป็นศาสนาหนึ่ง ซึ่งมีผู้นับถือมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ของโลก

ประวัติศาสตร์ของคริสต์ศาสนามีความสัมพันธ์กับศาสนายิวอย่างใกล้ชิด จนเป็นที่ยอมรับกันว่าทั้งสองศาสนานี้มีลักษณะเป็นศาสนาแห่งประวัติศาสตร์ที่ไม่ได้เกิดขึ้นตามธรรมชาติ และไม่ใช่อะไรก็ตามที่มนุษย์เป็นผู้กำหนด แต่เป็นประวัติศาสตร์ที่พระเจ้าได้เข้ามาเกี่ยวข้องและกำหนดมรรคาแห่งชีวิตที่ทุกคนจะต้องดำเนินไปอย่างถูกต้อง บุคคลในประวัติศาสตร์ของทั้งสองศาสนานี้ อาทิเช่น อับราฮัม (Abraham) โยเซฟ (Joseph) โมเสส (Moses) และกษัตริย์โซโลมอน (Solomon) ฯลฯ ล้วนเป็นบุคคลที่พระเจ้าได้ทรงกำหนดให้เป็นไปตามแผนที่พระองค์ได้วางไว้เพื่อช่วยชีวิตมนุษย์ให้ถึงความรอด (Salvation) คัมภีร์ไบเบิลทั้งสองภาค พันธสัญญาจึงเป็นคัมภีร์ที่มีความสำคัญยิ่ง โดยเฉพาะในด้านประวัติศาสตร์ของทั้งสองศาสนา

ประวัติศาสตร์ศาสนายิวจะเห็นว่า ชาวยิวมีความผูกพันกับพระเจ้ามาก เพราะพวกเขาเชื่อว่าตนเองเป็นชาติที่พระเจ้าได้เลือกให้เป็นชนชาติที่ยิ่งใหญ่ในอนาคต พระองค์ได้สัญญากับพวกเขา ที่จะให้

ดินแดนที่เต็มไปด้วยน้ำผึ้งและน้ำนม ชาวยิวจะใช้เพลงในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรมในการบูชาพระเจ้า ผู้เป็นเจ้าของ เช่น การบูชาไฟ หรือ การร้องบทสวดของกลุ่มนักบวชที่เรียกว่า เลวี (Levites) เพลงในศาสนายูดาเยรูซาเล็มเรื่องสูงสุดในรัชสมัยของกษัตริย์โซโลมอน พระองค์เป็นกษัตริย์ที่ปรีชาสามารถทั้งในด้านการรบ การปกครอง และงานศิลปะ พระองค์ทรงแต่งบทกวีสำหรับขับร้องเพื่อสรรเสริญพระเจ้า 150 บท ซึ่งภายหลังถูกรวบรวมเป็นหนังสือ พระธรรมสดุดี (Psalm) ซึ่งเป็นหนึ่งในหนังสือในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม

ศิลปะวัฒนธรรมของชนชาติยิว รวมถึงเรื่อง การใช้เพลงและการบรรเลงดนตรีได้สิ้นสุดลงในช่วงราวปี 70 จากการเผาทำลายวิหารของกษัตริย์เฮโรด (The second temple) ทำให้ชนชาวยิวต้องอพยพออกจากดินแดนปาเลสไตน์

หลังจากที่พระเจ้าเยชูกำเนิด ซึ่งถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่ จากหลักฐานที่ปรากฏในพระคัมภีร์ เพลงถูกนำมาใช้เพื่อ การสดุดี นมัสการ และ สรรเสริญพระเจ้า ดังที่ในพระคัมภีร์เอเฟซัส บทที่ 5 : 19 เขียนไว้ว่า “จงปราศรัยกันด้วยเพลงสดุดี เพลงนมัสการ และ เพลงสรรเสริญ คือร้องเพลงสรรเสริญและสดุดีจากใจของท่าน ถวายองค์พระผู้เป็นเจ้าของเจ้า” (กীরติ บุญเจือ ,2541)

ลักษณะของเพลงในช่วงพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่ Whitcomb นักประวัติศาสตร์ดนตรีสันนิษฐานว่ามีลักษณะผสมระหว่าง กรีกและยูดาเยรูซาเล็ม คือ เพลงมีความสวยงามไพเราะแบบกรีกและก็ยังมีความศักดิ์สิทธิ์ตามแบบของศาสนายูดาเยรูซาเล็มด้วย เพลงจะถูกขับร้องโดยคณะนักร้องประจำพระวิหารซึ่งมีนักร้องชายล้วน 10-12 คน คล้ายกับของศาสนายูดาเยรูซาเล็มแต่แยกออกมานมัสการโดยกลุ่มคริสตชน (Whitcomb, 1928)

ช่วงยุคกลาง ในศตวรรษที่ 9 เพลงในคริสต์ศาสนามีความหลากหลายมากเนื่องมาจากเพลงสวดเป็นการถ่ายทอดแบบปากต่อปากทำให้เพลงมีหลายสำเนียงตามแต่ละท้องถิ่น เช่น Gallican ในฝรั่งเศส Mozarabic ในสเปน Ambrosian chant ในแถบมิลาน และที่มีบทบาทสำคัญมากที่สุดในยุคนี้คือ Gregorian chant ซึ่งเป็นการสังคายนาเพลงเพื่อการนมัสการไว้เป็นหนังสือโดย พระสันตปาปา เกรกอรีที่ 1 ซึ่งถูกใช้ในการนมัสการของคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกจนถึงปัจจุบัน ในเวลาต่อมาเพลงที่ใช้ในศาสนพิธีของคริสต์ศาสนาเริ่มมีการพัฒนามากขึ้นจนถึงยุคสมัยฟื้นฟูศิลปวิทยาการ ได้แก่ เช่น Motet Organum Oratorio Cantata และ Mass นอกจากนี้ยังมีเพลงในเทศกาลรื่นเริงที่เกี่ยวข้องกับคริสต์ศาสนา เรียกว่า Carol (ณรุทธ์ สุทธจิตต์ , 2535)

ความเจริญของคริสต์ศาสนาได้มียาวนานต่อมา จนกระทั่งถึงยุคล่าอาณานิคมของพวกจักรวรรดินิยมชาวยุโรปและอเมริกัน ซึ่งอยู่ในช่วงเวลาประมาณคริสต์ศตวรรษที่ 15-16 ศาสนาคริสต์ได้ถูกนำไปเผยแพร่ในประเทศต่าง ๆ ที่นักล่าอาณานิคมเหล่านี้ไปถึง ทำให้คริสต์ศาสนิกชน มีปริมาณเพิ่มมากขึ้นทั้งในทวีปยุโรป อาฟริกา อเมริกา เอเชีย และออสเตรเลีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศไทยได้มีนักสอนศาสนาชาวโปรตุเกสและสเปนเข้ามาเผยแพร่ โดยเดินทางมาพร้อมกับพวกทหารและพ่อค้าของประเทศเหล่านั้น ทำให้มีคนไทยนับถือศาสนาคริสต์กระจายไปทั่วประเทศ

คริสต์ศาสนานิกายโปรเตสแตนต์กำเนิดมาจากความคิดเห็นที่แตกแยกกันในเรื่องความเชื่อและชีวิต คริสตชน โดยเรียกพวกที่ไม่ใช่คาทอลิก หรือออร์ทอด็อกซ์ว่า "โปรเตสแตนต์" (Protestant) ซึ่งแปลว่า "ประท้วง" หรือ "คัดค้าน"

นิกายโปรเตสแตนต์ส่วนมากยอมรับศีลศักดิ์สิทธิ์เฉพาะศีลล้างบาป (Baptism) และศีลมหาสนิท (Communion) ส่วนศีลสมรสนั้นการยอมรับขึ้นอยู่กับแต่ละกลุ่มและแต่ละนิกาย พิธีกรรมที่จัดขึ้นสำหรับการรับศีลศักดิ์สิทธิ์ก็แตกต่างจากนิกายคาทอลิก แม้ในกลุ่มของโปรเตสแตนต์เองก็ยังมีหลากหลายออกไปอีก เช่น การรับศีลล้างบาป บางกลุ่มอาจใช้น้ำเป็นสัญลักษณ์ในการชำระล้าง แต่บางกลุ่มอาจไม่ใช้น้ำเลยก็ได้ พิธีกรรมเหล่านี้จะถูกปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมจึงมีข้อแตกต่าง ในรายละเอียด แต่แนวคิดร่วมของการรับศีลนั้นยังคงเชื่อเหมือนกัน (Simon, 1966)

ในช่วงปี 1950 -1960 คริสตจักรต่างๆ เริ่มให้ความสำคัญกับกลุ่มคริสเตียนรุ่นใหม่ที่ยังเป็นวัยรุ่นมีการตั้งกลุ่มคริสเตียนขึ้นตามมหาวิทยาลัยต่างๆ มีการเปิด Christian café โดยมีจุดประสงค์เพื่องานประกาศ และมีการรวมตัวการนั้สการโดยกลุ่มวัยรุ่น ที่มีลักษณะการนั้สการเข้ากับกลุ่มวัยรุ่นเช่น การใช้ดนตรีป๊อปในเพลงนั้สการขึ้นมา

จนเมื่อวงดนตรี The joystings ซึ่งเป็นวงดนตรีคริสเตียนป๊อป ได้ขึ้นแสดงออกโทรทัศน์ในอเมริกาทำให้เกิดกระแสการนั้สการด้วยเพลงนั้สการที่มีดนตรีแบบสมัยใหม่ขึ้นมาเป็นวัฒนธรรมย่อยๆทั่วอเมริกา ทั้ง ป๊อป ร็อค ฮิพฮอป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการนั้สการพระเจ้า

เพลงคริสเตียนในปัจจุบันมีการพัฒนาไปมาก มีลักษณะของเพลงคล้ายกับเพลงป๊อป เนื้อหาของเพลงมักจะเป็นเพลงสรรเสริญ (Praise songs) และเพลงนั้สการ (Worship songs) ส่วนลักษณะการขับร้องและบรรเลงมักจะทำโดยวงนั้สการ (Worship band) ที่นำโดยนักกีตาร์และนักเปียโน การนั้สการแบบร่วมสมัยนี้มักปรากฏในการนั้สการของคริสต์ศาสนานิกายโปรเตสแตนต์ (Samuele Bacchiocchi, 2000)

สำหรับประเทศไทยนั้นได้เพิ่มพิธีกรรมอื่นๆ เข้ามาอีก สรุปได้มีดังนี้ พิธีสถาปนาศาสนาจารย์ พิธีสถาปนาผู้ปกครอง พิธีแต่งตั้งศิษยาภิบาล พิธีแต่งตั้งครูศาสนา พิธีแต่งตั้งมัคทายก พิธีมงคลสมรส พิธีปลงศพ พิธีเปิดหรือตั้งคริสตจักรใหม่ พิธีวางศิลาบ้านและอาคารต่าง ๆ พิธีขึ้นบ้านใหม่ พิธีส่งท้ายปีเก่า ต้อนรับปีใหม่ พิธีถวายขอบคุณ (ผลหัวปีหรือสิ่งอื่น)

คณะเผยแผ่ของนิกายโปรเตสแตนต์ที่ได้เข้ามาประเทศไทย ได้แก่ พวกมิชชันนารี 2 คน คือ ศาสนาจารย์ของเนเธอร์แลนด์ มิชชันนารี (Netherland Missionary Society) คาร์ล ออกัสตัส เฟรดเดอริค กุตสลาฟ เอ็ม.ดี (Rev. Carl Fridrich Augustus Gutzlaff) ชาวเยอรมัน และศาสนาจารย์ จากออบทอมลิน (Rev. Jacob Tomlin) ชาวอังกฤษมาจากลอนดอน มิชชันนารี (London Missionary Society) มาถึงประเทศไทย วันที่ 23 สิงหาคม ค.ศ. 1828

ต่อมาได้มีศาสนาจารย์ท่านอื่น ๆ ซึ่งเป็นพวกอเมริกันบอร์ดได้เข้ามาเผยแผ่อีก ในบรรดานักเผยแผ่ศาสนานั้น ผู้เริ่มต้นสัมพันธภาพที่ดีและยาวนานที่สุดระหว่างคนไทยกับศาสนาคริสต์ คือ ศาสนาจารย์แดน บีช บรัดเลย์ เอ็ม.ดี (Rev. Dan Beach Bradley, M.D.) ซึ่งเป็นเพรสไบทีเรียนในคณะอเมริกันบอร์ด (The American Board of Commissioners for Foreign Missions) หรือ A.B.C.F.M ท่านได้เข้ามากรุงเทพฯ พร้อมภรรยา เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม ค.ศ. 1835 ตลอดเวลาที่ท่านอาศัยอยู่ในเมืองไทยนั้นท่านได้สร้างคุณประโยชน์อย่างมหาศาลในการรักษาพยาบาลคนไข้ไทย และคนจีนที่ป่วยด้วยโรคไข้ทรพิษและอหิวาตกโรค การผ่าตัดช่วยชีวิตผู้คนในสมัยนั้น จากการระเบิดของปืนใหญ่ ซึ่งนับว่าเป็นการผ่าตัดครั้งแรกในไทยที่ประสบผลสำเร็จอย่างดีเยี่ยม การทดลองปลูกฝิ่นในประเทศไทยซึ่งประสบผลสำเร็จมากทำให้คนไทยรอดตายจากโรคนี้หลายคน นอกจากนี้ยังริเริ่มการสร้างโรงพิมพ์และจัดพิมพ์ไบประกาศห้ามฝิ่นเป็นครั้งแรก โดยพิมพ์ทั้งหมด 9,000 ฉบับ จากนั้นได้จัดพิมพ์หนังสือชื่อ "บางกอกกาลันเดอร์" ซึ่งเป็นบันทึกรายวันที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ และวรรณคดีไทยที่ปรากฏเป็นเล่ม (McFarland. 1928 : 10 - 26)

นอกจากพวกสมาคมอเมริกันมิชชันนารีจะนำความเจริญมาให้ประเทศไทยควบคู่ไปกับการเผยแผ่ศาสนาแล้ว ยังมีนักเผยแผ่ศาสนากลุ่มอื่น ๆ อีก เช่น กลุ่มอเมริกันแบพติสมิชชัน (The American Baptist Mission) ซึ่งเป็นพวกที่สร้างคริสตจักรโปรเตสแตนต์แห่งแรกในกรุงเทพฯ ประมาณกลางปี ค.ศ. 1837 และได้จัดพิมพ์หนังสือภาษาไทยและภาษาอังกฤษรวมทั้งออกหนังสือพิมพ์ "สยามสมัย" (McFarland.1928: 27-34)

กลุ่มเพรสไบทีเรียนอเมริกัน (The American Presbyterian Board) เป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่สร้างความเจริญให้กับประเทศไทยไม่น้อยไปกว่ากลุ่มอื่น ๆ เช่น ดร.เฮ้าส์ (Samuel R.House) ซึ่งเป็นแพทย์ผ่าตัดคนแรกในประเทศไทยที่ใช้เอเทอร์เป็นยาสลบ และเป็นแพทย์ผู้ช่วยชีวิตคนไทยจากโรคอหิวาต์ นายและนาง แม

ตตูน (Rev. and Mrs. Stephen Mattoon) เป็นผู้ที่มีความสำคัญอีกเช่นกัน เพราะเป็นผู้ริเริ่มเปิดโรงเรียนแบบเข้าไปเรียนกลับ ซึ่งต่อมาโรงเรียนนี้ได้ร่วมกับโรงเรียนประจำของมิชชัน และได้พัฒนามาเป็นโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัยในปัจจุบัน

ปัจจุบันกรมศาสนา ประเทศไทย รับรององค์การคริสต์ศาสนา 5 องค์การ ได้แก่ โรมันคาทอลิก สภาคริสตจักรในประเทศไทย สหกิจคริสเตียน (รวมทั้งแองกลิกัน ลูเธอรัน คริสตจักรความหวัง) สหคริสตจักรแบ็บติสต์ เซเวนเดย์แอดเวนติส (กรมศาสนา, 2551)

เพลงมีบทบาทสำคัญในคริสต์ศาสนามาก เรียกได้ว่าในทุกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับคริสต์ศาสนานั้น มีเพลงเป็นองค์ประกอบ เฉพาะในการนมัสการในวันอาทิตย์ จะมีการใช้เพลง อย่างหลากหลาย เช่น การใช้เพลงสั้น เพื่อเตรียมใจก่อนเข้าสู่การนมัสการ การใช้บทเพลงสรรเสริญและบทเพลงคร่ำครวญในช่วงพิธีการ การถวายเพลงพิเศษ และเพลงประจำอื่นๆ โดยมีลักษณะของตัวเพลง และ การใช้ที่แตกต่างกัน คริสต์ศาสนิกายที่โดดเด่นและมีความหลากหลายในเรื่องการใช้สื่อเพลงเพื่อกิจกรรมทางศาสนาในประเทศไทยก็คือ นิกายโปรเตสแตนต์ เพราะนิกายนี้ไม่ได้มีการกำหนดแบบแผนในการใช้เพลงในกิจกรรมทางศาสนาอย่างเคร่งครัดเหมือนดั่งนิกายโรมันคาทอลิกที่มีองค์การศาสนจักรคอยควบคุมดูแลอยู่ นอกจากนี้การใช้เพลงในคริสต์ศาสนานิกายโปรเตสแตนต์เองก็มีความหลากหลายในองค์การภายในด้วยเช่นกัน

จากการที่ประเทศไทยเป็นประเทศที่อยู่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และมีพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ ซึ่งแตกต่างจากประเทศในแถบตะวันออกไกลซึ่งเป็นต้นกำเนิดของคริสต์ศาสนาและประเทศในแถบตะวันตกหรือยุโรปที่คริสต์ศาสนามีความเจริญรุ่งเรือง จึงเป็นที่น่าสนใจว่า การใช้เพลงของคริสต์ศาสนานิกายโปรเตสแตนต์แต่ละสายซึ่งมีความอิสระในการแต่งเพลงและมีต้นกำเนิดและพัฒนาในบริบททางสังคมที่แตกต่างจากสังคมไทย จะมีลักษณะพิเศษหรือลักษณะเฉพาะอย่างไร มีการปรับเข้ากับบริบททางสังคมไทยอย่างไร และลักษณะดังกล่าวจะมีผลต่อ ความคิด ความเชื่อ ของคริสเตียนในประเทศไทยอย่างไร

ปัญหานำวิจัย

1. เพลงของคริสต์ศาสนานิกายโปรเตสแตนต์มีลักษณะอย่างไร
2. คริสต์ศาสนานิกายโปรเตสแตนต์ใช้เพลงในกิจกรรมทางศาสนาอย่างไร
3. เพลงของคริสต์ศาสนานิกายโปรเตสแตนต์มีผลต่อคริสเตียนอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ เนื้อหาและดนตรีเพลงคริสเตียนนิกายโปรเตสแตนต์ในประเทศไทย

2. เพื่อศึกษาการใช้เพลงในกิจกรรมทางศาสนาของคริสตศาสนิกายโปรเตสแตนต์ในประเทศไทย
3. เพื่อวิเคราะห์ผลของเพลงคริสเตียนที่ในการนมัสการของคริสตจักรโปรเตสแตนต์ในประเทศไทยที่มีผลต่อคริสเตียน

ข้อสันนิษฐาน

1. เนื้อหาของเพลงของคริสตศาสนิกายโปรเตสแตนต์มีวัตถุประสงค์เพื่อบอกเล่าเรื่องราวและคำสอนที่ปรากฏในพระคัมภีร์ไบเบิล ส่วนทำนองและวิธีในการนำเสนอ มีความหลากหลายขึ้นอยู่กับโอกาสที่จะใช้
2. เพลงของคริสตศาสนิกายโปรเตสแตนต์มีรูปแบบการใช้อย่างหลากหลายและแตกต่างกันขึ้นอยู่กับองค์กรบริหารงานหรือศิษยาภิบาลประจำโบสถ์นั้นๆ แต่มีจุดประสงค์หลักที่เหมือนกันคือ ใช้เพื่อเสริมสร้างความเชื่อความศรัทธาและเพื่อให้เข้าใจแก่นของคริสตศาสนามากยิ่งขึ้น
3. เพลงของคริสตศาสนิกายโปรเตสแตนต์มีผลต่อคริสเตียนมากที่สุดในระดับอารมณ์ความรู้สึก รองลงมาคือความรู้ความคิด และระดับพฤติกรรม ตามลำดับ

นิยามศัพท์

คริสตศาสนิกายโปรเตสแตนต์ หมายถึง นิกายหนึ่งของคริสตศาสนาที่มีกำเนิดมาจากความคิดเห็นที่แตกต่างจากคริสตศาสนิกายโรมันคาทอลิกในเรื่องความเชื่อและการใช้ชีวิตของคริสเตียน

กิจกรรมทางศาสนา หมายถึง กิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์ในการจัดเกี่ยวกับคริสตศาสนิกายโปรเตสแตนต์

เพลงของคริสตศาสนิกายโปรเตสแตนต์ หมายถึง เพลงที่ถูกแต่ง ร้อง บรรเลง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกิจการของคริสตศาสนิกายโปรเตสแตนต์

ลักษณะของเพลงของคริสตศาสนิกายโปรเตสแตนต์ หมายถึง เนื้อร้อง ทำนอง และความหมายของเพลงของคริสตศาสนิกายโปรเตสแตนต์ในประเทศไทยที่ใช้ในพิธีนมัสการ

วิธีการนำเสนอของเพลงของคริสตศาสนิกายโปรเตสแตนต์ หมายถึง รูปแบบการนำเพลงของคริสตศาสนิกายโปรเตสแตนต์มาใช้ในพิธีนมัสการ

ผลของเพลงของคริสตศาสนิกายโปรเตสแตนต์ หมายถึง การรับรู้ อารมณ์ความรู้สึก และทัศนคติ ของคริสเตียนเมื่อได้ฟังเพลงของคริสตศาสนิกายโปรเตสแตนต์ที่ใช้ในการนมัสการ

คริสเตียน หมายถึง บุคคลที่นับถือคริสต์ศาสนานิกายโปรเตสแตนต์

นมัสการ หมายถึง การกระทำใดๆที่กระทำออกมาจากการระลึกถึงพระเจ้าในทางให้ความสำคัญ และเห็นคุณค่า

ขอบเขตการศึกษาวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้จะทำการศึกษาองค์ประกอบของเพลงคริสเตียนที่ใช้ในพิธีนมัสการ ลักษณะการใช้เพลงคริสเตียนในพิธีนมัสการ และผลของเพลงคริสเตียนที่ใช้ในพิธีนมัสการที่มีต่อผู้ฟังเพลงที่เป็นคริสเตียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นการต่อยอดองค์ความรู้ทางนิเทศศาสตร์ในแง่อิทธิพลของดนตรีและเพลงที่มีต่อผู้ฟังในบริบทของการใช้เพื่อกิจกรรมทางศาสนา
2. ช่วยกรมการศาสนาในการ จัดการ กำหนดนโยบาย และกำกับดูแล องค์การศาสนาต่างๆ ในประเทศไทยในเรื่องกิจกรรมทางศาสนา

บทที่ 2

แนวคิดและทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง การสื่อสารผ่านบทเพลงของคริสต์ศาสนิกายโปรเตสแตนต์ในประเทศไทย ได้นำแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นกรอบในการศึกษา ดังนี้

แนวคิดและทฤษฎีที่นำมาใช้

2.1 แนวคิดเรื่องการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ

2.2 แนวคิดเรื่องโครงสร้างและองค์ประกอบของดนตรี

2.3 แนวคิดเรื่องเพลงของคริสต์ศาสนา

2.4 แนวคิดเรื่องปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์

2.5 แนวคิดเรื่องมายาคติ

2.6 แบบจำลองของการสื่อสาร

2.1 แนวคิดการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ

Rosenberg & Hovland, 1960 เสนอแนะว่าผลของการโน้มน้าวใจนั้นจะพิจารณาได้ว่ามีต้นตอมาจากการเปลี่ยนทัศนคติและความเชื่อซึ่งนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงความรู้และสำนึก การเปลี่ยนแปลงความรู้สึก และการเปลี่ยนแปลงการกระทำ โดยสรุปผลของการโน้มน้าวใจสังเกตได้ 3 ประการ คือ

1. การเปลี่ยนแปลงในระดับความรู้และสำนึก (Cognitive Change)
2. การเปลี่ยนแปลงในระดับอารมณ์ความรู้สึก (Affective Change)
3. การเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรม (Behavioral Change)

การเปลี่ยนแปลงความรู้และจิตสำนึก คำว่า Cognitions รวมความถึงความคิดรวบยอด (Concept, Awareness) ความเชื่อที่เรามีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือความเชื่ออย่างหนึ่งอย่างใดและโลกทรรศน์รอบตัวเรา ปกติการเปลี่ยนแปลงในระดับความรู้และจิตสำนึกแสดงออกให้เห็นได้ทางวาจา ซึ่งผู้รับสารแสดงออกมาหลังจากได้ฟังสารที่โน้มน้าวใจแล้ว การเปลี่ยนแปลงในระดับความรู้ความคิดรวบยอดหรือ

โลกทรรศน์อาจจะไม่เกิดในทันทีแต่อาจจะเกิดเพราะไปได้ข้อมูลเพิ่มขึ้นเกิดจากการพูดคุยกับเพื่อนร่วมงาน เป็นต้น

การเปลี่ยนแปลงในการรับรู้อาจเกิดขึ้นได้เช่นกัน เราอาจจะเคยพบบุคคลซึ่งเราไม่ประทับใจเลยใน บุคลิก เช่น แต่งตัวปอนๆ ผอมยาว แต่หลังจากการพูดทักอปรด้วยเหตุผลน่าโน้มน้าวใจเราเปลี่ยนการรับรู้ เกี่ยวกับตัวเขา หรือในทางกลับกัน เราอาจเคยพบผู้ที่มีบุคลิกดีน่าเชื่อถือแต่หลังจากฟังวาจาของเขาแล้ว เราอาจเปลี่ยนแปลงการรับรู้ของเราไปในทางลบก็ได้

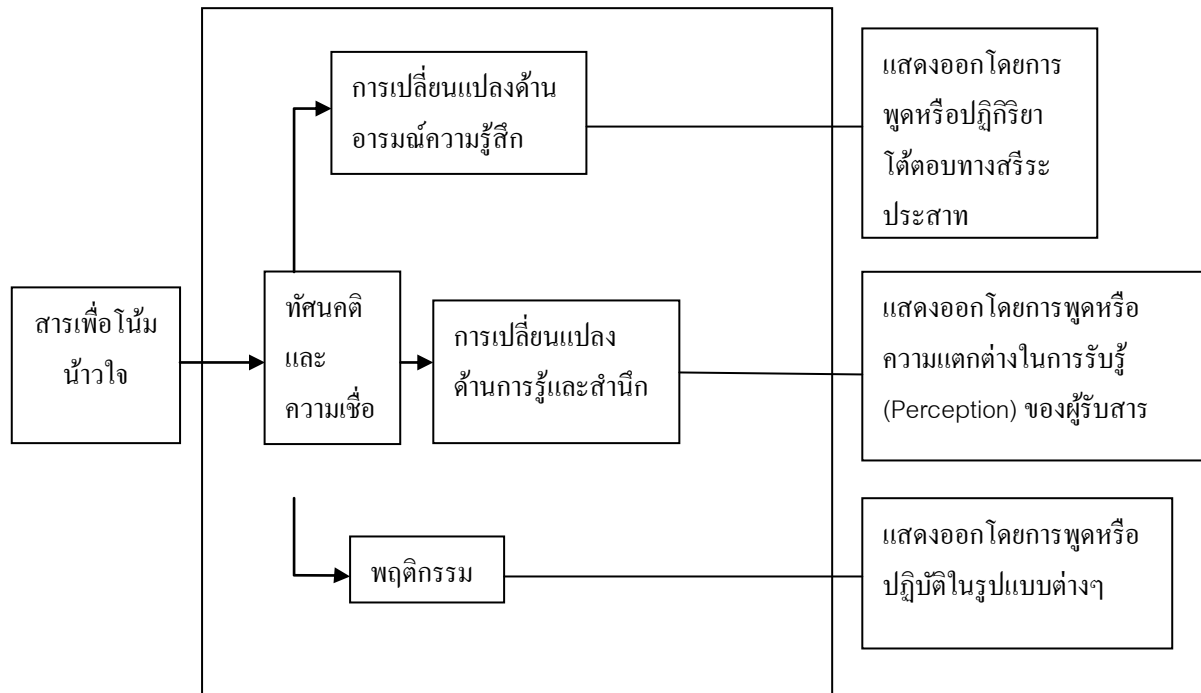
เราอาจตั้งข้อสังเกตได้ว่า ผู้ส่งสารที่โน้มน้าวใจอาจไม่สามารถทำให้ผู้รับสารถึงขั้นลงมือปฏิบัติได้ แต่ผู้ส่งสารอาจทำให้ผู้รับสารเปลี่ยนความรู้จักสำนึก ความคิดรวบยอดหรือการรับรู้ได้ และการเปลี่ยนแปลงเช่นนี้ก็จะยังเป็นพื้นฐานให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในภายหลังเมื่อรับสารที่โน้มน้าวใจ ต่อๆไป

การเปลี่ยนแปลงอารมณ์ความรู้สึก คำว่า Affection หมายถึง อารมณ์ความรู้สึก การเปลี่ยนแปลง อาจแสดงออกได้ด้วยการหัวเราะ ร้องไห้ ขนหัวลุก ตัวสะท้าน เป็นต้น ในการทดลองทางจิตวิทยา นักจิตวิทยาจะมีเครื่องมือวัดความเปลี่ยนแปลงด้วยการวัดจังหวะการเต้นของหัวใจ ความดันโลหิต วัด ปฏิกริยาตอบโต้ทางผิวหนังด้วยกระแสไฟฟ้า และการที่เหงื่อออก แต่การวัดการตอบโต้เช่นนี้ภายนอก ห้องทดลองย่อมเป็นไปได้ยาก ผู้ส่งสารจำเป็นต้องฟังจากราวาหรือสังเกตอากัปกริยาจากผู้รับสารด้วย ตนเอง เช่น ผู้ฟังอาจตอบสนองว่า “ได้ยินนายกสมาคมกล่าวเกี่ยวกับการตั้งทุนอาหารกลางวันเพื่อเด็ก ยากจนแล้ว สงสารเด็กพวกนั้นจังเลย” การจัดทำโปสเตอร์เพื่อโน้มน้าวใจให้บริจาคเพื่อเด็กกำพร้าก็อาศัย หลักในการโน้มน้าวใจเช่นกัน (มีข้อสังเกตอยู่ว่า เด็กที่เลือกมาเป็นแบบจะต้องไม่ใช่เด็กที่พิการน่าเกลียด น่ากลัวจนทำให้รู้สึกตอบสนองในทางลบว่า “เด็กควรนี้ถ้าตายคงจะมีความสุขมากกว่ามีชีวิตรอยู่” หรือต้อง ไม่ใช่เด็กที่หน้าตา ท่าทางหรือแต่งตัวสวยงามเกินไปจนเกิดความรู้สึกในตัวผู้บริจาคว่า “เด็กคนนี้ดูดีกว่าลูก ของฉันตั้งเยอะ เรื่องอะไรฉันจะต้องไปบริจาค”)

การเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรม เป็นการเปลี่ยนแปลงการกระทำที่สามารถเห็นได้ การ เปลี่ยนแปลงนี้เป็นไปได้ค่อนข้างยาก เราอาจจะโน้มน้าวใจให้คนเห็นด้วยกับเราว่าบุญหรือและสุราเป็นสิ่งเสพ ติดควรหลีกเลี่ยง เปลี่ยนแปลงด้านกรรับรู้แต่ในการที่จะทำให้เขาหยุดเสพทั้งสองสิ่งนี้เป็นสิ่งที่ยาก ในการ สังเกตการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรม เราสังเกตได้ทั้งจากราวาของผู้รับสารและการกระทำของเขา

การเปลี่ยนแปลงภายใน

การเปลี่ยนแปลงภายนอก

แผนภูมิที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อ ทัศนคติกับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกของผู้รับสาร ในกรณีที่มีการสื่อสารเพื่อโน้มน้าวใจเกิดประสิทธิผล (Rosenberg & Hovland, 1960)

ความรู้และสำนึก อารมณ์ความรู้สึก และพฤติกรรมไม่สามารถแยกออกจากกันและกัน เป็นแต่ละประเภทได้อย่างชัดเจน เมื่อมีการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจเกิดขึ้น ผลจากการโน้มน้าวใจมักจะเกิดร่วมกัน ไฮฟแลนด์มีสมมติฐานว่า การเปลี่ยนแปลงในความรู้และสำนึก ความรู้สึกและพฤติกรรมหรือการกระทำจะเกิดขึ้นไม่ได้โดยปราศจากการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ตามการที่เรามีทัศนคติในทางบวกหรือทางลบต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดไม่ได้เป็นเครื่องประกันเสมอไปว่า เราต้องมีพฤติกรรมนั้นด้วย มีตัวแปรอื่นๆเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยเช่นกัน เช่น เราอาจจะถูกโน้มน้าวใจให้มีทัศนคติทางบวกต่อการคุมกำเนิด แต่เราเองอาจจะยังไม่ได้ปฏิบัติตามนั้นด้วยเหตุผลหรือตัวแปรอื่นๆอีกเช่น อาจจะยังไม่ได้บุตรตามเพศที่ต้องการ อาจจะต้องการมีบุตรเพิ่มเนื่องจากอาชีพของครอบครัว เป็นต้น

องค์ประกอบขั้นพื้นฐานในการโน้มน้าวใจ

1. มองจากภายนอกของผู้รับสาร องค์ประกอบในการโน้มน้าวใจมีอยู่ 4 ประการคือ
  - 1.1 ความแตกต่างภายในผู้ส่งสาร ผู้ส่งสารแต่ละคนมีปัจจัยต่างๆกันซึ่งทำให้มีความน่าโน้มน้าวใจไม่เหมือนกัน อาทิ ความน่าเชื่อถือ อำนาจทางสังคม บทบาทในสังคม สัมพันธภาพกับผู้รับสาร และลักษณะทางประชากรอื่นๆ เช่น อายุ อาชีพ เพศ
  - 1.2 ความแตกต่างภายในสาร สารแต่ละชนิดจะมีความน่าโน้มน้าวใจแตกต่างกัน การพูดหรือการเขียนมีความโน้มน้าวใจไม่เหมือนกัน ความแตกต่างในหัวข้อหรือเนื้อหาของสาร ลักษณะของการโน้มน้าวใจที่ใช้ การจัดเรียงเรียงสาร ข้อโต้แย้งที่ใช้ ภาษา ตลอดจนลักษณะของท่วงทำนองลีลา
  - 1.3 ความแตกต่างของสื่อ ความน่าโน้มน้าวใจของสารจะแตกต่างกันเมื่อเป็นการสื่อสารระหว่างบุคคลเปรียบเทียบกับ การสื่อสารโดยผ่านสื่อ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น
  - 1.4 ความแตกต่างภายในสภาพการณ์ สภาพการณ์ที่มีบุคคลหนึ่งบุคคลใดหรือขาดบุคคลหนึ่งบุคคลใด ความคุ้นเคยหรือไม่คุ้นเคยของผู้รับสารต่อสภาพการณ์หนึ่งๆ การมีตัวเร้าบวกหรือลบในสภาพการณ์ เช่น การโน้มน้าวใจให้บริจาคเงินโดยมีสื่อมวลชนคอยถ่ายภาพรายล้อมอยู่อาจจะเป็นตัวเร้าบวกในการโน้มน้าวใจก็เป็นได้
  - 1.5 สำหรับตัวผู้รับสารเอง การที่ผู้รับสารคนหนึ่งๆ จะมีความละเอียดอ่อน (Susceptible) ต่อการถูกโน้มน้าวใจเพียงใดอาจพิจารณาได้จาก
    - 1.5.1 ลักษณะของประชากร ได้แก่ เพศ อายุ เชื้อชาติ การศึกษา อาชีพ
    - 1.5.2 ทรรศนะ และทัศนคติ
    - 1.5.3 ความรู้ซึ่งผู้รับสารมีเกี่ยวกับสารนั้นๆ
    - 1.5.4 ลักษณะด้านอารมณ์
    - 1.5.5 ความสำคัญที่ผู้รับสารให้แก่หัวข้อหนึ่งๆ
    - 1.5.6 วิธีการที่ผู้รับสารรับรู้สถานการณ์หนึ่งๆ

แมทริกซ์ของการสื่อสารเพื่อโน้มน้าวใจ

วิลเลียม แมคไกร์ (William McGuire, 1969) ได้เสนอแมทริกซ์ของการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ ในแมทริกซ์นี้ แมคไกร์ได้จัดแบ่งตัวแปรออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ตัวแปรอิสระคือการสื่อสารซึ่งจะเป็นคอลัมน์ใน แมทริกซ์ ตัวแปรตามคือการเปลี่ยนทัศนคติหรือพฤติกรรมซึ่งจะเป็นแถว

ในแมทริกซ์ ด้วยวิธีนี้เราสามารถศึกษาความสัมพันธ์ของการสื่อสารเพื่อโน้มน้าวใจในกรอบการทำงานที่เราสร้างขึ้นได้

แบบจำลองที่เราจะนำมาใช้เป็นต้นแบบในการวิเคราะห์คือแบบจำลองของลาสเวลล์ (1948) ซึ่งได้วิเคราะห์กระบวนการสื่อสารในรูปของใครพูดอะไรต่อใครและได้ผลอย่างไร ซึ่งเราสามารถประยุกต์ให้เข้ากับคอลัมน์ของแมทริกซ์ซึ่งเราจะจัดให้เป็น แหล่งสาร สาร สื่อ ผู้รับสาร เป้าหมายที่ประสงค์หรือประสิทธิผล เราสามารถอธิบายผลแต่ละองค์ประกอบได้ดังนี้

แหล่งสาร (Source) ตัวแปรตัวนี้จะหมายถึงลักษณะของแหล่งสารตามที่ถูกมองเห็นสังเกตหรือรับรู้ เช่น ความน่าเชื่อถือ ความตั้งใจของเขาที่จะโน้มน้าวใจหรือความคล้ายคลึงระหว่างเขากับตัวผู้รับสาร

สาร (Message) ตัวแปรนี้จะรวมเนื้อหาและโครงสร้างของสิ่งที่พูด/เขียน ลักษณะของการจูงใจที่ใช้ การสรุปทำอย่างชัดเจนหรือไม่ คำโต้แย้งจากฝ่ายตรงข้ามมีการโต้ตอบอย่างไร ลำดับของการเสนอสารเป็นอย่างไร

สื่อ (Channel) หรือช่องทางการสื่อสารเกี่ยวข้องกับสื่อมวลชน ชนิดของสื่อที่ใช้ เช่น เน้นการฟังหรือ เน้นการพูด

ผู้รับสาร (Receiver) ตัวแปรนี้อาจจะศึกษาลักษณะของผู้รับสารเช่น บุคลิกภาพและความสามารถ ระดับของการมีส่วนร่วมในกระบวนการสื่อสารของผู้รับสาร

เป้าหมายที่ประสงค์ (Destination) หมายถึงตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของการสื่อสาร เช่น ผลระยะสั้นเปรียบเทียบกับผลระยะยาว การเปลี่ยนแปลงทางด้านทัศนนะซึ่งแสดงให้เห็นทางคำพูดเปรียบเทียบกับเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

ตัวแปรอิสระ	แหล่งสาร	สาร	สื่อ	ผู้รับสาร	เป้าหมายที่ประสงค์
ตัวแปรตาม					
ความตั้งใจ/ความสนใจ					
ความเข้าใจ					
การยอมรับต่อสาร					
การเก็บจำสารไว้					
การกระทำ					

ตัวแปรสารก็เช่นเดียวกับตัวแปรต้น คือ สามารถแยกแยะออกเป็นแต่ละส่วน แมคไกว์มองการเปลี่ยนแปลงทัศนคติว่าเกี่ยวข้องกับพฤติกรรม 5 ลำดับขั้น คือความตั้งใจหรือความสนใจ (Attention) ความเข้าใจ (Comprehension) การยอมรับผิดชอบต่อสาร (Yielding) การเก็บจำสารไว้ (Retention) และการกระทำ (Action) ผู้รับสารต้องผ่านขั้นตอนไปที่ละขั้นเพื่อที่ว่าการสื่อสารจะสามารถโน้มน้าวใจได้ครบถ้วน กระบวนการและในสภาพการณ์ปกติขั้นตอนแรกๆจะต้องเกิดขึ้นก่อนเพื่อที่ขั้นตอนต่อไปจะเกิดขึ้นได้ อย่างไรก็ตาม แมคคทายร์ได้อธิบายว่า ในกรณีที่เรียกว่า “Subliminal perception” ผู้รับสารอาจยอมรับผิดชอบต่อสาร (Yielding) โดยไม่ผ่านขั้นตอนของความตั้งใจ/ความสนใจ และความเข้าใจ นอกจากนี้ยังมีตัวอย่างของการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมไม่ได้เกิดขึ้นเรียงตามขั้นตอนทั้ง 5 นี้เช่นในกรณีการรับรู้ (Selection Exposure) เราอาจจะแย้งได้ว่าคนเราตัดสินใจที่จะตั้งใจฟังสารอย่างหนึ่งอย่างใดก็ต่อเมื่อเขามีการยอมรับผิดชอบต่อสารนั้นๆหรือประเภทนั้นๆก่อนหน้านี้อันแล้ว คือมี Yielding ก่อนมี Attention

แนวคิดเรื่องการสื่อสารเพื่อโน้มน้าวใจ ผู้วิจัยจะนำมาใช้เป็นกรอบในการศึกษาเนื้อหาและการใช้เพลงในลักษณะเพื่อโน้มน้าวใจให้เกิดผลอย่างใดอย่างหนึ่งต่อผู้ฟังเพลงของคริสต์ศาสนา

2.2 องค์ประกอบของเพลง

แนวทางในการวิเคราะห์เนื้อหาของเพลงของคริสต์ศาสนิกายโปรเตสแตนต์นั้น ผู้วิจัยจะนำแนวคิดเรื่องโครงสร้างและองค์ประกอบของดนตรี ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วนสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. เนื้อเพลง หรือ คำร้อง (Text/Lyric) เนื้อที่ปรากฏในเพลงนั้นมักจะมีลักษณะของการเล่าเรื่อง เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับคนสองสามคนคล้ายกับนวนิยายขนาดสั้น ซึ่งมีส่วนที่สามารถนำมาพิจารณา ดังนี้

1.1 ลักษณะการประพันธ์คำร้องในเพลง สามารถแบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ

1.1.1 **ร้อยกรอง** เป็นการประพันธ์ที่มีการแบ่งวรรคตอนชัดเจน มีการใช้สัมผัส นอกสัมผัสใน ฉันทลักษณ์ คำคล้องจอง และรูปแบบของภาษาที่ไพเราะสวยงาม ซึ่งสามารถแยกออกได้อีก เช่น กาพย์ โคลง กลอน ฉันท์ เป็นต้น

1.1.2 **ร้อยแก้ว** เป็นการประพันธ์ที่มีลักษณะคล้ายกับการเขียนบรรยายทั่วไป อาจมีการใช้คำสัมผัสบ้างแต่ไม่มีรูปแบบที่แน่นอนตายตัว และไม่มีการแบ่งแยกวรรคตอนที่ชัดเจน เช่นเดียวกับแบบร้อยกรอง (พรเพ็ญ ตันประเสริฐ, 2533)

1.2 **ลักษณะของภาษาที่ใช้ในการประพันธ์** สามารถแบ่งได้คร่าวๆเป็น 3 ระดับ คือ ภาษาปาก ภาษากึ่งแบบแผน และ ภาษาแบบแผน

1.2.1 **ภาษาปาก** หมายถึง ภาษาที่คนส่วนใหญ่ใช้ในชีวิตรประจำวัน ซึ่งได้แก่ ภาษาพูดทั่วไป รวมถึงภาษาถิ่น และภาษาเขียนที่ไม่เป็นทางการ

1.2.2 **ภาษาถิ่นแบบแผน** หมายถึง ภาษาที่มีลักษณะผสมกันระหว่างภาษาปากกับภาษาแบบแผน มีความสุภาพ ไพเราะมากกว่าภาษาปากแต่ไม่ถึงขั้นเป็นแบบแผนที่ได้มาตรฐาน ได้แก่ ภาษาที่สุภาพ ภาษาร้อยแก้ว เป็นต้น

1.2.3 **ภาษาแบบแผน** หมายถึง ภาษาที่ถูกต้องตามระเบียบแบบแผนและเป็นทางการ ทั้งในส่วนของการใช้คำ สำนวน ประโยค ถือว่าเป็นภาษามาตรฐานของสังคม เช่น ภาษาวิชาการ ภาษากวี ร้อยกรอง เป็นต้น (อวยพร พานิช, 2530)

1.3 **ภาพพจน์ที่ใช้ในการประพันธ์** สามารถแยกลักษณะของภาพพจน์ออกได้อย่างคร่าวๆ ดังนี้

1.3.1 **อุปมา (Simile)** เป็นการอธิบายเชิงเปรียบเทียบใช้ได้ทั้งกับสิ่งที่เหมือนและสิ่งที่ต่างกัน เป็นการอธิบายถึงสิ่งที่ไม่คุ้นเคยด้วยการใช้สิ่งที่คุ้นเคยแทนเพื่อสร้างความเข้าใจให้รวดเร็วและถ่องแท้ขึ้น มักใช้คำเชื่อม เช่น เหมือน ราว เปรียบดัง ประดุจ ประหนึ่ง เพียง ปาน คือ หรือ เป็น ตัวอย่างเช่น ขาวราวกับปุยขน รวดเร็วดุจกามนิตหนุ่ม หวานปานน้ำผึ้งเดือนห้า

1.3.2 **อุปลักษณ์ (Metaphor)** เป็นการกล่าวเปรียบเทียบอีกวิธีหนึ่งแต่ไม่เป็นการเปรียบเทียบตรงๆจะเป็นการกล่าวเป็นนัยให้เข้าใจเองไม่มีคำเชื่อมให้เห็นชัดอย่างอุปมา ตัวอย่างเช่น ป่าคอนกรีต

1.3.3 **บุคลาธิษฐาน (Personification)** คือการกล่าวถึงสิ่งที่ไม่มีชีวิต ไม่มีความคิดให้มีความรู้สึกเสมือนเป็นสิ่งที่มีชีวิตและมีความรู้สึกนึกคิด เช่น ทะเลไม่เคยหลับ ไฟร้องไห้ ซึ่งภาพพจน์ประเภทนี้ทำให้ผู้รับสารสามารถมองเห็นภาพสิ่งที่ถูกกล่าวถึงทำกริยาอาการเหมือนกับคนมีความรู้สึก และสามารถสื่อความรู้สึกนั้นออกมาสู่ผู้รับสารได้ว่าสิ่งที่กล่าวถึงนั้นแจ่มชัดเหมือนมีชีวิต

1.3.4 **อนุนามนัย (Synecdoche)** คือ การนำส่วนย่อยหรือส่วนที่ชัดเจนมากกล่าวถึงโดยหมายถึงส่วนทั้งหมด

1.3.5 **นามนัย (Metonymy)** คือการเรียกชื่อสิ่งหนึ่งโดยไม่เรียกตรงๆ แต่จะใช้คำอื่นแทน ซึ่งเป็นคำที่รู้จักกันทั่วไปเมื่อกล่าวก็รู้ทันทีว่าหมายถึงสิ่งใด

1.3.6 อธิพจน์ (Hyperbole) คือการกล่าวเกินจริง อาจเป็นได้ทั้งมากเกินจริงหรือน้อยเกินจริงก็ได้ เป็นภาพพจน์เปรียบเทียบที่เห็นภาพได้ง่าย เช่น “วันที่เราไขว่คว้ารักช่างไกลสุดขอบฟ้า”

1.3.7 ปฏิพจน์ (Paradox) คือ การใช้ถ้อยคำที่มีความหมายขัดแย้งหรือตรงกันข้ามกันแต่มีความกลมกลืนกัน มักจะกล่าวในเชิงปรัชญาจึงจำเป็นต้องอาศัยการวิเคราะห์ความหมายให้ลึกซึ้งในการทำความเข้าใจ เช่น รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี

1.3.8 สัทพจน์ (Onomatopoeia) ภาพพจน์ที่เลียนเสียง หรือ แสดงลักษณะอาการต่างๆ เช่น อากัปกริยาของสัตว์ เสียงดนตรี เป็นต้น ภาพพจน์ประเภทนี้ทำให้ผู้รับสารรู้สึกเหมือนได้รับฟังเสียงของสิ่งนั้นจริงๆ

2. องค์ประกอบของดนตรี แบ่งได้เป็น 5 ส่วนหลักๆดังนี้

2.1 เวลา (Time) ดนตรีเป็นเรื่องของเสียงที่เคลื่อนที่ไปในช่วงเวลา ดังนั้นองค์ประกอบเรื่องเวลาจึงเป็นส่วนสำคัญอีกส่วนหนึ่งของดนตรี ทางดนตรี องค์ประกอบเรื่องเวลาประกอบไปด้วยความเร็วของจังหวะ (Tempo) อัตราจังหวะ (Meter) และ จังหวะ (Rhythm)

2.1.1 ความเร็วจังหวะ (Tempo) Tempo เป็นภาษาอิตาเลียนหมายถึงเวลาในทางดนตรี หมายถึง ความเร็ว (speed) ดนตรีอาจมีจังหวะเร็ว ปานกลางหรือช้าก็ได้ ปกติในทางดนตรีมีการกำหนดความเร็วของจังหวะต่างๆ กันออกไป โดยมีเครื่องให้ความเร็วจังหวะที่เรียกว่า เมโทรโนม (Metronome) และมีชื่อเรียกความเร็วของจังหวะเฉพาะ เช่น

presto	- เร็วมาก	(very fast)
vivace	- มีชีวิตชีวา	(lively)
allegro	- เร็ว	(fast)
allegretto	- ค่อนข้างเร็ว	(fairly fast)
moderato	- ความเร็วปานกลาง	(moderate speed)
andante	- ช้า, ก้าวสบายๆ	(moderately slow at an easy pace)
adagio	- ช้าๆ ไม่รีบร้อน	(slowly, leisurely)

lento	- ช้า	(slow)
largo	- ช้ามาก	(very slow, broadly)
grave	- ช้าและเศร้าสร้อย	(very slow indeed, solemn)

เมโทรโนม คือ เครื่องกำหนดจังหวะ โดยให้การบอกว่าใน 1 นาที จะมีจังหวะตบกี่ครั้ง เช่น allegro มีความเร็ว 70 ครั้งต่อนาที เป็นต้น

จังหวะตบ (Beat) เป็นจังหวะธรรมดาที่ดำเนินไปเรื่อยๆ คล้ายจังหวะการเต้นของหัวใจ (Pulse) ความเร็วของจังหวะจะช้าหรือเร็วขึ้นอยู่กับจังหวะตบ เช่น

จังหวะเร็ว (Fast tempo) . . . . .

จังหวะช้า (Slow tempo) . . . . .

การช้าลงหรือเร็วขึ้นของจังหวะ (Ritardando, Accelerando) โดยปกติดนตรีจะไม่มีจังหวะที่คงที่สม่ำเสมอไปตลอด บางครั้งอาจมีการช้าลง หรือเร็วขึ้นได้ซึ่งเป็นไปในลักษณะค่อยเป็นค่อยไป ถ้าความเร็วของจังหวะค่อยๆช้าลง เรียกว่า Ritardando ถ้าความเร็วของจังหวะค่อยๆเร็วขึ้นเรียกว่า Accelerando

2.1.2 อัตราจังหวะ (Meter) โดยปกติในทางดนตรีจะมีการจัดกลุ่มจังหวะตบเป็น 2,3,4,... ตามธรรมชาติของความหนักเบาของจังหวะตบที่เกิดขึ้น เนื่องจากจังหวะทางดนตรี การรวมกลุ่มจังหวะเช่นนี้ทางดนตรีเรียกว่า อัตราจังหวะ ซึ่งเป็นลักษณะของบทเพลงที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 13 ดนตรียุคก่อนหน้านี้นั้นส่วนใหญ่ไม่มีลักษณะของอัตราจังหวะแต่ประการใด บทเพลงต่างๆเป็นการร้องหรือเล่นไปเรื่อยๆ ไม่มีการจัดกลุ่มเป็นอัตราจังหวะ ลักษณะของอัตราจังหวะที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันเป็นการพัฒนามาจากลักษณะของอัตราจังหวะดนตรี ในศตวรรษที่ 14 ความรู้สึกในเรื่องของอัตราจังหวะขึ้นอยู่กับความเร็วของอัตราจังหวะด้วย การรวมกลุ่มของอัตราจังหวะมีหลายลักษณะ เช่น

จังหวะตบ . . . . .

กลุ่มของ 2 _____

กลุ่มของ 3 _____

กลุ่มของ 4 _____

กลุ่มของ 6 _____

โดยปกติจังหวะที่จัดเป็นกลุ่ม จังหวะที่ 1 จะหนักที่สุด เช่น กลุ่ม 3 จังหวะที่รู้จักกันในจังหวะ วอลท์ซ ถ้าจะนับจะเน้นจังหวะที่ 1 ดังนี้ 1-2-3, 1-2-3, ... หรือกลุ่มของ 4 จังหวะ ดังนี้ 1-2-3-4, ซึ่งได้แก่ จังหวะ มาร์ช

กลุ่มของจังหวะอาจแบ่งเป็น กลุ่มจังหวะธรรมดา และกลุ่มจังหวะผสม

กลุ่มจังหวะธรรมดา เช่น 2/4, 3/4, 4/4

กลุ่มจังหวะผสม เช่น 6/8, 9/8, 12/8, 5/4

2.1.3 จังหวะ (Rhythm) เป็นการเอาเสียงมาจัดระบบระเบียบให้คล้องจองกันแสดงถึงความหนัก-เบา ความช้า-เร็วของเพลง และยังมีอิทธิพลในการเร่งเร้าให้ร่างกายแสดงออกอย่างใดอย่างหนึ่งเมื่อได้ยินเสียงจังหวะ เช่น การเคาะตามจังหวะ การเต้นรำ เป็นต้น

2.2 ทำนอง (Melody) คือการจัดเรียงของเสียงที่มีความแตกต่างของระดับเสียงและความยาวของเสียงตามแนวนอน โดยทั่วไปดนตรีประกอบด้วยทำนองซึ่งเป็นองค์ประกอบที่ง่ายต่อการจดจำมากที่สุด ทำนองมีหลากหลายแนว ลักษณะแตกต่างกันออกไป ทำนองคล้ายกับภาษาพูด คือ เป็นภาษาดนตรีที่ประกอบด้วยประโยคเพื่อสนองความคิดของผู้พูด ดังนั้นการเข้าใจดนตรีจึงต้องจำลักษณะทำนองให้ได้ ทางดนตรีมีศัพท์มากมาย ที่หมายถึงทำนอง เช่น tune, air, theme และ melodic line องค์ประกอบของทำนองที่ควรทราบได้แก่

2.2.1 จังหวะของทำนอง (Melodic rhythm) คือ ความสั้นยาวของระดับเสียงแต่ละเสียงที่ประกอบกันเป็นทำนอง

2.2.2 มิติ (Melodic dimensions) มิติของทำนองประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ความยาวและช่วงกว้าง

ความยาว (Length) ทำนองบางครั้งอาจจะสั้นๆ เป็นส่วนๆ ซึ่งส่วนที่เล็กที่สุดหรือสั้นที่สุดเรียกว่า โมทีฟ (Motive) บางทำนองอาจเป็นทำนองที่ยาวมากๆ เรียกว่าประโยค (Sentence)

ช่วงกว้าง (Range) คือ ระยะเวลาหรือระดับเสียงต่ำสุดจนถึงเสียงสูงสุด

2.2.3 ช่วงเสียง (Register) ทำนองอาจอยู่ในช่วงเสียงใดช่วงเสียงหนึ่ง เช่น ในช่วงเสียงต่ำ กลาง และ สูง บางครั้งทำนองอาจจะเคลื่อนจากช่วงเสียงหนึ่งไปอีกช่วงเสียงหนึ่งก็ได้

2.2.4 ทิศทางของทำนอง (Direction) ทำนองอาจเคลื่อนไปในหลายทิศทาง เช่น ขึ้น ลง หรืออยู่กับที่ โดยปกติทำนองจะเคลื่อนที่ขึ้นจุดสูงสุด เมื่อเนื้อหาของเพลงถึงจุดสำคัญที่สุด ปกติการเคลื่อนไปของทำนอง อาจจะเป็นไปในลักษณะกระโดด (Disjunct Progression) หรือเรียงกันไป (Conjunct progression)

ผลรวมของลักษณะต่างๆของทำนองทำให้บทเพลงนั้นน่าสนใจน่ารับฟัง หรือชวนจดจ่อ งานทำนองจัดเป็นลักษณะพื้นฐานของดนตรีหรือบทเพลง โดยทั่วไปทำนองที่เป็นลักษณะในบทเพลงหนึ่งจะเรียกว่าทำนองหลัก (Theme) ในแต่ละบทเพลงจะมีทำนองหลักได้มากกว่า 1 ทำนอง

2.3 เสียงประสาน (Harmony) คือ องค์ประกอบดนตรีที่เกิดขึ้นจากการผสมผสานของเสียงมากกว่า 1 เสียงในแนวตั้ง หรือในเวลาเดียวกัน ซึ่งตรงกันข้ามกับทำนองซึ่งเป็นการจัดเรียงของเสียงตามแนวนอน เสียงประสานเป็นองค์ประกอบดนตรีที่สลับซับซ้อนกว่าจังหวะ และ ทำนอง และจะไม่พบการประสานเสียงในดนตรีของสังคมล้าสมัย แม้ในสังคมตะวันตกเองการประสานเสียงก็มีขึ้นช้ากว่าองค์ประกอบดนตรีอื่นๆ คือ ในราวคริสต์ศตวรรษที่ 9 แนวคิดในเรื่องการประสานเสียงที่สำคัญคือ คอร์ด (Cord) ซึ่งเป็นกลุ่มของเสียงตั้งแต่สามเสียงขึ้นไปมาจัดเรียงกันในแนวตั้ง (เสียงตั้งแต่สองเสียงขึ้นไปจัดเรียงกันไม่เรียกว่าคอร์ด แต่เรียกว่าขั้นคู่เสียง)

2.4 ลักษณะของเสียง (Characteristics of Sound) ลักษณะของเสียงเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับรายละเอียด หรือคุณสมบัติของเสียงที่มีการแปรเปลี่ยนไปเพื่อถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก ทำให้เพลงมีความไพเราะเป็นศิลปะเต็มรูปแบบในลักษณะของโสตศิลป์

ลักษณะของเสียงเกี่ยวกับความดัง-ค่อย (Dynamics)

เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้เพลงมีลีลาที่น่าฟัง น่าสนใจ กล่าวคือ บทเพลงที่มีบางตอนดัง บางตอนค่อย ทำให้ผู้ฟังรู้สึกถึงความแตกต่างและเป็นผลทำให้ผู้ฟังมีความรู้สึก หรืออารมณ์แปรเปลี่ยนไปตามลักษณะความดัง-ค่อยของบทเพลง เช่น บทเพลงที่บางตอนดังมากๆมักจะทำให้ความรู้สึกถึงความมีอำนาจ ความตื่นเต้น หรือน่ากลัวได้ ในขณะที่บางตอนของบทเพลงที่มีเสียงแผ่วเบา มักจะให้ความรู้สึกสงบ เศร้า สบายใจได้ เป็นต้น

การใช้ลักษณะของความดัง-ค่อย มีมากมายหลายลักษณะซึ่งคล้ายกับเรื่องความเร็วของจังหวะ (Tempo) ที่มีต่างๆกันไป เช่น

fortissimo (ff)	ดังมาก	(very loud)
forte (f)	ดัง	(loud)
mezzo forte (mf)	ดังปานกลาง	(moderately loud)
mezzo piano (mp)	เบาปานกลาง	(moderately soft)
piano (p)	เบา	(soft)
pianissimo (pp)	เบามาก	(very soft)
crescendo (cres.)	ค่อยๆดังขึ้นเรื่อยๆ	(becoming louder)
diminuendo (dim.)	ค่อยๆเบาลงเรื่อยๆ	(becoming softer)

ลักษณะของเสียงเกี่ยวกับการถ่ายทอดความรู้สึก (Expressions)

นอกจากจากลักษณะของเสียงเกี่ยวกับความดัง-ค่อยแล้วลักษณะของเสียงเกี่ยวกับการถ่ายทอดความรู้สึกจัดเป็นอีกลักษณะหนึ่งที่ทำให้ดนตรีเป็นโสตศิลป์ที่แท้จริง กล่าวคือ ลักษณะของเสียงที่เกี่ยวข้องกับความดัง-ค่อนั้นแม้จะทำให้ผู้ฟังรู้สึกต่างๆได้ แต่ความดัง-ค่อนั้นยังมีได้หลายลักษณะตามลักษณะของเสียงที่แสดงออกมา เนื่องจากการถ่ายทอดความรู้สึกอีกด้วย เช่น เสียงที่ดังอาจจะดังในลักษณะที่ทำให้ความรู้สึกน่ากลัว สง่างาม สนุกสนาน หรือ ค่อยๆอาจจะเป็นความค่อยในลักษณะที่ทำให้ความรู้สึกหงอยเหงา ว่าเหว่ สบายใจ สดชื่น หรือลึกซึ้งก็ได้ เป็นต้น

ตัวอย่างของคำที่ใช้บอกลักษณะของเสียงที่เกี่ยวกับความรู้สึกในดนตรีตะวันตก

agitato	ด้วยความตื่นเต้น (excited, agitated)
animato	เต็มไปด้วยชีวิตจิตใจและวิญญาณ (animated)

cantabile	ในลีลาของการร้องเพลง (in singing style)
con brio	ด้วยความมีพลัง หรือมีชีวิตจิตใจ (with vigor, spirit)
capriccio	ขบขัน (humorous)
dolce	ไพเราะอ่อนหวานและแผ่วเบา (sweet and soft)
giocoso	สนุก (playful)
grandioso	ยิ่งใหญ่ (grand)
maestoso	สง่างาม (majestic)
scherzando, scherzoso	สนุก (playful)
tranquillo	สงบ (tranquil)
vigorouso	มีพลัง (vigorour)
vivo	มีชีวิตชีวา (lively)

ลักษณะของเสียงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ดนตรีเป็นศิลปะที่ละเอียดอ่อนเข้าถึงซึ่งความรู้สึกของผู้ฟังได้ อย่างไรก็ตามการถ่ายทอดลักษณะของเสียงออกมาเป็นเสียงดนตรีขึ้นอยู่กับความสามารถของนักดนตรีแต่ละคน แม้ในบทเพลงจะมีรายละเอียดลักษณะของเสียงบอกไว้ การถ่ายทอดเป็นเสียงดนตรีย่อมต่างกันออกไปได้ การเล่นดนตรีเป็นกระบวนการแปลความหมาย คือ แปลสัญลักษณ์ทางภาษาเขียนออกมาเป็นภาษาดนตรีหรือเสียง อารมณ์ความรู้สึกของนักดนตรีแต่ละคนย่อมจะแตกต่างกันไปตามประสบการณ์ ความเข้าใจ ความสามารถในการตีที่แต่ละคนมีอยู่ สิ่งนี้เองเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้การฟังดนตรีน่าสนใจ เพราะดนตรีมิใช่เป็นเรื่องของการถ่ายทอดเสียงตามตัวโน้ตออกมาเท่านั้น แต่มีอารมณ์ความรู้สึกของนักดนตรีอยู่ในเสียงดนตรีนั้นด้วย ซึ่งเป็นเรื่องของการแสดงความรู้สึก ชีวิตจิตใจร่วมกับองค์ประกอบดนตรีที่มีอยู่ในบทเพลงนั้น

2.5 รูปแบบ (Forms) ดนตรีมีลักษณะเช่นเดียวกับศิลปะแขนงอื่น คือ มีการนำเสนออย่างมีแบบแผน ผู้ประพันธ์เพลงมักมีรูปแบบการแต่งเพลงและแต่งไปตามที่ตนเองคิดไว้ ผลงานที่เสร็จออกมาจึงมี

รูปแบบหรือโครงสร้างที่สามารถศึกษาหรือทำตามความเข้าใจได้ซึ่งจัดเป็นองค์ประกอบดนตรีที่สำคัญมากอย่างหนึ่ง

โครงสร้างของรูปแบบ

ลักษณะโครงสร้างของรูปแบบทางดนตรีที่จัดเป็นองค์ประกอบพื้นฐานของดนตรีที่ควรกล่าวถึงประกอบไปด้วย

1. **โครงสร้างของประโยค (Phrase Structure)** ประโยคจัดได้ว่าเป็นรูปแบบเบื้องต้นทางดนตรี ประโยคทางดนตรีมักประกอบด้วยความยาว 4 ห้องเพลง แต่ไม่เสมอไป บางครั้งประโยคอาจจะยาวมาก และบางครั้งประโยคแต่ละประโยคอาจต่อเนื่องกันจนยากที่จะแยกออกว่า ประโยคจบตรงไหน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้ดนตรีมีรูปแบบที่ยืดหยุ่นและหลากหลาย

2. **ส่วนหลัก (Principle Sections)** จากการรวมกันของประโยคทางดนตรีทำให้ได้รูปแบบของโครงสร้างดนตรีที่ใหญ่ และยาวขึ้น จนเรียกว่าเป็นส่วนหรือตอนซึ่งมักจะใช้อักษรโรมันแทนส่วนต่างๆ เช่น AB หมายถึง รูปแบบที่มี 2 ส่วนที่ต่างกัน คือ A และ B หรือ AA'B หมายถึง รูปแบบที่มี 3 ส่วน โดยส่วนแรกและส่วนที่สองมีลักษณะโครงสร้างเหมือนกัน ต่างกันในรายละเอียดบางอย่างจึงใช้ A' สำหรับส่วนที่สาม ต่างไปจากส่วนที่หนึ่งโดยสิ้นเชิง จึงใช้ B รูปแบบนี้จึงมี 3 ส่วนย่อยๆ คือ A, A' และ B

3. **ส่วนประกอบเฉพาะของบทเพลง (Functional Section)** ในทางดนตรีมีคำเฉพาะบางคำที่ใช้บรรยายลักษณะของส่วนต่างๆ ของโครงสร้างดนตรี แต่ละส่วนมีจุดมุ่งหมายเฉพาะต่อโครงสร้างทั้งหมดของบทเพลงหนึ่ง คำเฉพาะเหล่านี้คือ

3.1 **ส่วนนำ (Introduction)** คือ ส่วนต้นของบทเพลง ซึ่งมีใช่เป็นแนวทำนองหลักแต่ประการใด แต่เป็นส่วนนำ คล้ายๆ คำนำของความจริงที่อยู่ก่อนเนื้อเรื่อง

3.2 **ส่วนเสนอทำนองหลัก (Exposition)** เป็นส่วนใหญ่ส่วนหนึ่งของบทเพลง ซึ่งประกอบด้วยแนวทำนอง 1 ทำนอง หรือหลายทำนองก็ได้ ซึ่งมักจะมีทำนองหนึ่งเป็นทำนองหลัก หรือ main theme

3.3 ส่วนพัฒนาทำนองหลัก (Development) เป็นส่วนของบทเพลงที่มีการแปรเปลี่ยนไปอย่างไม่จำกัดรูปแบบ โดยการนำแนวทำนองในส่วนเสนอทำนองหลัก มาแปรเปลี่ยนไป บางครั้งอาจจะนำแนวทำนองหลักส่วนเสนอทำนองหลัก มาแตกย่อย และแนวทำนองย่อยๆ จะมีพัฒนาไปในรูปแบบต่างๆตามความคิดของผู้ประพันธ์ ส่วนพัฒนาทำนองหลักมักจะมีควมยาวไม่จำกัด

3.4 ส่วนย้อนกลับต้น (Recapitulation) เป็นส่วนที่ย้อนกลับไปเสนอทำนองหลักอีกครั้งหนึ่ง หลังจากที่มีส่วนที่ต่างกันเกิดขึ้นแล้ว เช่นหลังจากส่วนพัฒนาทำนองหลัก ส่วนย้อนกลับต้น อาจจะซ้ำทำนองเดิม หรือ แตกต่างไปบ้าง คือ อาจจะเป็น ABA หรือ ABA' (B คือ contrast section)

3.5 ส่วนปิด (Coda) เป็นส่วนท้ายของเพลง คล้ายกับบทสรุปของความเรียงปกติมักจะมีควมยาวไม่มากนัก

3.6 ส่วนเชื่อมต่อ (Transition or Bridge) คือ ส่วนเชื่อมโยงระหว่างแนวทำนองหนึ่งกับแนวอีกแนวทำนองหนึ่ง มักจะเป็นส่วนสั้นๆที่มีความหลากหลายตามแนวคิดของผู้ประพันธ์เพลง

ลักษณะของรูปแบบ

รูปแบบมีหลายลักษณะเกิดจากการสร้างสรรค์โดยการนำองค์ประกอบโครงสร้างของรูปแบบมาเป็นตัวกำหนด

1.รูปแบบไบนารี (Binary Form) คือ รูปแบบที่ประกอบด้วย 2 ส่วนใหญ่ๆ ซึ่งมีแตกต่างกันออกไปหลายลักษณะคือ

1.1 สองส่วนมีลักษณะเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน คือ AA หรือ AA' (A' แสดงว่าเป็นรูปแบบเดียวกับ A แต่มีความแตกต่างในรายละเอียดบางประการ)

1.2 สองส่วนลักษณะไม่เหมือนกัน แต่ส่วนหนึ่งต้องมีสองครั้ง เช่น AAB (คือ Bar-form) AA'B หรือ ABB หรือ AA' BB'

1.3 Rounded Binary Structure มีโครงสร้างดังนี้ a a b a หรือ A B เมื่อ A คือ aa และ B คือ b a (อักขรตัวเล็ก คือ ประโยค หรือ วรรคของเพลง)

2. รูปแบบเทร์นารี (Ternary Form) คือ รูปแบบที่ประกอบด้วย 3 ส่วนใหญ่ๆโดยมีส่วนกลางเป็นส่วนที่แตกต่างไปจากส่วนต้นและส่วนท้าย คือ ABA หรือ ABA'

3.รูปแบบเพลง (Song Form) เมื่อนำ Ternary form มาโดยเติมส่วนหลังแรกลงไปอีก 1 ครั้งจะได้เป็น song form คือ AABA หรือ AA'BA' (A คือ ส่วนที่เติมลงไป) ที่เรียกว่า song form เพราะโดยทั่วไปมักจะมีโครงสร้างแบบนี้ Song form บางครั้งอาจจะจัดเป็น Rounded binary structure ได้

ผู้วิจัยจะนำแนวคิดเรื่องโครงสร้างและองค์ประกอบของดนตรีมาเป็นกรอบในการวิเคราะห์เนื้อหาของเพลงของคริสต์ศาสนาทั้งในส่วนของเนื้อร้องและทำนองของเพลง

2.3 แนวคิดเรื่องเพลงกับคริสต์ศาสนา

เพลงมีบทบาทสำคัญมากในคริสต์ศาสนา เพราะมักจะพบว่ามีการใช้เพลงในแทบทุกกิจกรรมของคริสต์ศาสนา Herbert Lockyer, Jr, 2004 นักประวัติศาสตร์ดนตรีกล่าวว่า การเรียนรู้เรื่องราวในประวัติศาสตร์สมัยพระคัมภีร์ต้องอาศัยการศึกษาและวิเคราะห์จาก วรรณกรรมและบทเพลงทั้งที่ปรากฏในสมัยพระคัมภีร์และก่อนสมัยพระคัมภีร์ เพลงคริสเตียนในปัจจุบันนั้นเกิดจากการเก็บเกี่ยวและพัฒนาทั้งการร้องและดนตรี ตั้งแต่สมัยฮีบรู สมัยพระคัมภีร์ใหม่ และสมัยศาสนจักรตลอดหลายศตวรรษที่ผ่านมา

พัฒนาการของเพลงคริสเตียน

เพลงคริสเตียนเป็นรากฐานและมีส่วนสำคัญต่อดนตรีตะวันตกเป็นอย่างมากโดยสามารถแบ่งช่วงเวลาที่สำคัญได้ดังนี้

ยุคก่อนพระคัมภีร์

เพลงคริสเตียนนั้นมีรากฐานมาจากเพลงนมัสการพระเจ้าของชนชาติฮีบรู จากหลักฐานทางโบราณคดีพบว่า การใช้เพลงในพิธีกรรมทางศาสนาเกิดขึ้นครั้งแรกในรัชสมัยของกษัตริย์ ดาวิด กษัตริย์องค์ที่ 2 แห่งชนชาติอิสราเอล พระองค์ทรงแต่งบทเพลงเพื่อใช้ในการนมัสการสรรเสริญพระเจ้า และถูกรวบรวมใน หนังสือสดุดี 150 บท ซึ่งเป็นหนึ่งในหนังสือในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิม ซึ่งเป็นรากฐานของเพลงนมัสการของเพลงคริสเตียนในเวลาต่อมา และถือว่าเป็นผู้ที่นำบทกวีมาประพันธ์เป็นดนตรีมากที่สุดคนหนึ่งในประวัติศาสตร์ตะวันตก

ยุคพระคัมภีร์

มีข้อมูลทางประวัติศาสตร์ปรากฏน้อยมากเกี่ยวกับเพลงในช่วงต้นของคริสตกาล เหตุเพราะไม่ได้มีการจดบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร แต่เป็นการถ่ายทอดกันแบบปากต่อปาก เป็นผลให้เพลงมีการแปล

เปลี่ยนรูปแบบและลักษณะของเพลงจากต้นฉบับมาก อย่างไรก็ตามมีการสันนิษฐานว่า เพลงคริสเตียนในช่วงแรก จะมีความสวยงามตามแบบชาวกรีก และมีความศักดิ์สิทธิ์ตามแบบชาวฮีบรู

ศิลปะดนตรีและเพลงนมัสการของพวกนักบวชในช่วงศตวรรษแรกได้สูญหายไป เนื่องจากการบุกทำลายวิหารศักดิ์สิทธิ์ (The Second Temple) โดยจักรพรรดิติตัส แห่งโรมัน (Titus, The Emperor) ทำให้ชนชาติฮีบรูต้องอพยพออกจากดินแดนปาเลสไตน์ส่งผลให้งานศิลปะด้านดนตรีได้สูญหายไป และไม่มี การบันทึกเรื่องราวในพระคัมภีร์ในช่วงนี้จนในอีกหลายทศวรรษต่อมาเมื่อมีการจดบันทึกอีกครั้ง เพลงคริสเตียนก็ได้มีพัฒนาการไปจากเดิมมากแล้ว ในพระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่ปรากฏการใช้เพลงอยู่ไม่มากนัก ซึ่งจะปรากฏในหนังสือลูกา หนังสือกิจการ และหนังสือเอเฟซัส (Abraham A. Schwadron , 1983)

ยุคกลาง

ลักษณะของเพลงคริสเตียนนั้นเริ่มปรากฏชัดเจนในช่วงยุคกลาง (The Middle Ages : ค.ศ. 450 - 1450) ดนตรียุคกลางส่วนใหญ่เป็นเพลงร้อง เครื่องดนตรีมีหลายชนิด แต่มีบทบาทเพียงแค่ใช้เล่นคลอประกอบการร้องเท่านั้น จากหลักฐานมีโน้ตเพลงต้นฉบับเพียง 2 - 3 เพลงเท่านั้นซึ่งเป็นหลักฐานแสดงถึงการประพันธ์เพลงให้กับเครื่องดนตรีบรรเลงเด่นเป็นพิเศษเท่านั้น เมื่อพิจารณาจากภาพเขียนในยุคกลางแล้ว วิเคราะห์ได้ว่ามีการใช้เครื่องดนตรีไม่มากนัก คริสต์จักรในยุคกลางยังไม่ให้ความสำคัญกับเครื่องดนตรีมากนัก เพราะถือว่าเป็นเครื่องมือที่ใช้บรรเลงในการประกอบพิธีกรรมของคนต่างศาสนา ต่อมา ประมาณ ค.ศ. 1100 จึงเริ่มมีการใช้เครื่องดนตรีในโบสถ์มากขึ้น โดยใช้ออร์แกน (organ) เป็นหลักในการบรรเลงดนตรีประกอบพิธีกรรมทางศาสนาคริสต์ เพลงร้องในสมัยกลางได้แก่ เพลนชานท์ (plainchant) ออแกนุม (organum) โมเทต (motet) และเพลงนอกวัด (secular music) เป็นต้น

เพลนชองต์หรือเพลนซอง (Chant/plainsong) เป็นเพลงสวดสำหรับร้องในโบสถ์ เป็นเพลงสวดอย่างเป็นทางการของโบสถ์โรมันคาทอลิกมานานกว่า 1,000 ปีในระหว่างยุคกลางต่อมาเพลงสวดแบบนี้รู้จักกันในชื่อเกรกอเรียนชองต์ (Gregorian Chant) เพราะพระสันตะปาปาเกรกอรี 1 (Pope Gregory 1 : ค.ศ. 590 - 604) เป็นผู้รวบรวมจัดหมวดหมู่เพลงสวดเข้าด้วยกัน ถือกันว่าเป็นหลักฐานสำคัญที่มีคุณค่ายิ่งของดนตรีตะวันตก พระสันตะปาปาเกรกอรีทรงรวบรวมเพลงเพลนชองต์ไว้ในหนังสือปังกาซ้าง หลักฐานดังกล่าวปัจจุบันอยู่ที่พิพิธภัณฑ์คุนสท์ฮิสทอริสเชส (Kunsthistorisches Museum) เมืองเวียนนา ประเทศออสเตรีย

เกรกอเรียนชองต์มีลักษณะเป็นดนตรีทำนองเดียว กำกับบทสวดภาษาละตินอันศักดิ์สิทธิ์ ขับร้องโดยไม่มีเครื่องดนตรีประกอบแนวทำนองมีช่วงเสียงจำกัดไม่เกินคู่ 5 มีการบันทึกเกรกอเรียนชานต์เป็นโน้ตเพลงเรียกว่า neumatic notation

ออกานุม (Organum) คือเพลงสวดประเภทที่มีทำนองมากกว่าหนึ่งแนว (polyphony) ชนิดแรกของคนตรีตะวันตก ชั้นแรกถูกพัฒนาใน ค.ศ. 700 - 900 โดยพวกนักบวชได้เพิ่มแนวที่สองลงในเกรกอเรียนของดีแบบดั้งเดิม (improvisation) แต่มีได้มีการบันทึกไว้เป็นโน้ต แนวที่เพิ่มเป็นไปในลักษณะคู่ 4 หรือคู่ 5 ขนานไปกับทำนองหลัก ชั้นต่อมาออกานุมได้รับการพัฒนาใน ค.ศ. 900 - 1200 แนวที่เพิ่มเติมขึ้นในเกรกอเรียนของดี เป็นแบบอิสระซึ่งเป็นที่ตั้งทั้งขานหรือสวนทางกับทำนองหลักออกานุมในช่วงนี้จึงกลายเป็นดนตรีหลายแนวอย่างแท้จริงและตั้งแต่ ค.ศ. 1100 เพลงสวดในคริสต์ศาสนาเริ่มมีหลากหลายทำนองในเวลาเดียวกัน แต่ละแนวทำนองเป็นอิสระต่อกันทั้งในด้านทำนองและจังหวะ ดนตรีที่มีมากกว่า 1 ทำนองในเวลาเดียวกัน ซึ่งประพันธ์ขึ้นในคริสต์ศตวรรษที่ 12 - 14 ส่วนใหญ่เป็นผลงานของคิติกวีทางเหนือของฝรั่งเศส ออกานุมที่สมบูรณ์ที่สุดที่เป็นผลงานของสำนักนอเตรอดาม (Notre Dame School) เพลงสวดของสำนักนี้มีทำนองเสียงยาว ทำหน้าที่เป็นแนวต่ำหรือแนวเทอเนอร์ ส่วนแนวที่เพิ่มเติมจะเป็นโน้ตเสียงสั้นกระชับสอดประสานกันไปเรียกว่า ดูปลัม (duplum) ทั้ง 2 แนวจะเคลื่อนไปจนถึงจุดที่แนวเทอเนอร์มีโน้ตสั้นกระชับใกล้เคียงกับดูปลัม จุดนี้เรียกว่าคลอซูลา (clausula) จุดดังกล่าวได้รับการพัฒนาให้เป็นแบบอย่างในการประพันธ์เพลงโมเตตในเวลาต่อมา

โมเตต (Motet) คือเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับคริสต์ศาสนา พัฒนาโดยนำทำนองมาจาก เพลงเกรกอเรียนของดี เป็นแนวเสียงต่ำหรือแนวเทอเนอร์ และเพิ่มแนวทำนองอีก 2 ทำนองที่มีโน้ตเพลงกระชับกว่าแนวเทอเนอร์ นอกจากนี้ยังมีดนตรีที่คล้ายกับโมเตต คือ กอนดุกตุส (conductus) เกิดขึ้นเมื่อประมาณคริสต์ศตวรรษที่ 11 มีทำนอง 2 - 4 แนว แนวเทอเนอร์ถูกประพันธ์ขึ้นใหม่มิได้นำมาจากเกรกอเรียนขานต์ ส่วนเนื้อหาของกอนดุกตุสมีหลากหลาย เช่น เนื้อหาเกี่ยวกับศาสนา การเมือง สังคม และศีลธรรม เป็นต้น

ยุคฟื้นฟูศิลปวิทยาการ

ยุคฟื้นฟูศิลปวิทยาการกินเวลานานประมาณ 150 ปี ยุคนี้เป็นยุคของลัทธิมนุษยนิยมซึ่งถือว่ามนุษยย์มีความสำคัญยิ่งกว่าสิ่งอื่น ๆ ที่พระเจ้าเป็นเจ้าของสร้าง ศิลปวิทยาการด้านต่าง ๆ เจริญก้าวหน้าเป็นอย่างมาก ศิลปิน นักคิด นักเขียน และนักดนตรี ที่เคยถูกคริสต์จักรควบคุมในด้านความคิดหลุดพ้นจากความเชื่ออันงมงายของยุคกลาง มีการฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมของกรีกและโรมันขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง และจะพัฒนาไปสู่ยุคอื่นๆ ในประวัติศาสตร์ยุโรปต่อไป

ในยุคนี้เพลงร้องในโบสถ์ถือกันว่าเป็นเพลงมาตรฐานสำคัญ มีการพัฒนาเพลงร้องโดยนำรูปแบบของโมเตตและแคนนอน (cannon) มาพัฒนาเป็นเพลงแมส (mass) มีการประพันธ์เพลงสำหรับบรรเลงด้วยเครื่องดนตรีมากขึ้น ความดังความค่อยของเสียงดนตรียังไม่เป็นที่ปรากฏ เพราะเครื่องดนตรียังไม่ได้

รับการพัฒนาอย่างมาก แต่มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมและมีเครื่องดนตรีมากขึ้นกว่าเครื่องดนตรีในยุคกลาง

ปลายยุคฟื้นฟูศิลปวิทยาการศาสนาคริสต์แยกออกเป็น 2 นิกาย คือ โรมันคาทอลิกและโปรเตสแตนต์ เพลงสวดที่เกิดขึ้นใหม่เรียกว่าคอรอล (chorale) ซึ่งเป็นเพลงที่พัฒนามาจากของดีโดยกำหนดโน้ตอัตราจังหวะที่แน่นอน เพลงบรรเลงเริ่มมีบทบาทมากขึ้นในยุคนี้ การประสานเสียงเริ่มมีหลักเกณฑ์การอ่านโน้ตและเล่นดนตรีแพร่หลายในหมู่ผู้ที่มีการศึกษา มีนักประพันธ์เพลงร้องและเพลงบรรเลงที่สำคัญเกิดขึ้นหลายคน อาทิ ดูเฟย์ (Dufay: ค.ศ. 1400 - 1474) ปาเลสตรินา (Palestrina: ค.ศ. 1524 - 1594) และมอนเตเวร์ดี (Monteverdi : ค.ศ. 1567 - 1643)

ในช่วงนี้เนื้อหาของเพลงเริ่มมีความแตกต่างมากขึ้น เนื่องจากแต่เดิมเพลงที่ใช้ในศาสนพิธีจะต้องผ่านการตรวจสอบจากองค์กรกลางของคริสตจักร แต่เมื่อมีการแยกนิกายโปรเตสแตนต์ออกมา การประพันธ์เพลงของนิกายโปรเตสแตนต์นั้น ไม่ต้องผ่านการเห็นชอบขององค์กรกลางของคริสตจักร

(ณรุทธ์ สุทธิจิตต์, 2535)

ยุคเพลงนมัสการร่วมสมัย

ในช่วงปี 1950 -1960 คริสตจักรต่างๆ เริ่มให้ความสำคัญกับกลุ่มคริสเตียนรุ่นใหม่ที่ยังเป็นวัยรุ่น มีการตั้งกลุ่มคริสเตียนขึ้นตามมหาวิทยาลัยต่างๆ มีการเปิด Christian café โดยมีจุดประสงค์เพื่องานประกาศ และมีการรวมตัวการนมัสการโดยกลุ่มวัยรุ่น ที่มีลักษณะการนมัสการเข้ากับกลุ่มวัยรุ่นเช่น การใช้ดนตรีป๊อปในเพลงนมัสการขึ้นมา

จนเมื่อวงดนตรี The joy strings ซึ่งเป็นวงดนตรีคริสเตียนป๊อป ได้ขึ้นแสดงออกโทรทัศน์ในอเมริกา ทำให้เกิดกระแสการนมัสการด้วยเพลงนมัสการที่มีดนตรีแบบสมัยใหม่ขึ้นมาเป็นวัฒนธรรมย่อยๆ ทั่วอเมริกา ทั้ง ป๊อป ร็อค ฮิฟฮอป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการนมัสการพระเจ้า

เพลงคริสเตียนในปัจจุบันมีการพัฒนาไปมากโดยเฉพาะทางฝั่งของนิกายโปรเตสแตนต์ มีลักษณะของเพลงคล้ายกับเพลงป๊อป เนื้อหาของเพลงส่วนใหญ่จะเป็น เพลงสรรเสริญ (Praise songs) และ เพลงนมัสการ (Worship songs) ส่วนลักษณะการขับร้องและบรรเลงนิยมนำโดย วงนมัสการ (Worship band) ที่ประกอบไปด้วยเครื่องดนตรี เช่น กีตาร์ เปียโน และเบส นอกจากนี้ในบางแห่งยังใช้ กลอง และ เครื่องเป่าต่างๆ อีกด้วย (Samuele Bacchiocchi, 2000)

พิธีกรรมสำคัญในคริสต์ศาสนา

พิธีกรรมสำคัญของคริสต์ศาสนาเรียกว่า พิธีรับศีลศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งประกอบด้วยพิธีสำคัญ ดังนี้

1. ศีลล้างบาป (Baptism)
2. ศีลมหาสนิท (Eucharistic; Communion)
3. ศีลภักยบาป (Penance) หรือ ศีลแห่งการคืนดี
4. ศีลกำลัง (Confirmation)
5. ศีลสมรส (Matrimony) หรือ ศีลกล่าว
6. ศีลเจิมคนไข้ (Anointing of the Sick)
7. ศีลบวชพระสงฆ์ (Holy Orders)

อย่างไรก็ตาม คริสต์ศาสนานิกายโปรเตสแตนต์นั้น ยอมรับปฏิบัติ เพียง ศีลล้างบาป (Baptism) และ ศีลมหาสนิท (Eucharistic; Communion) ส่วนศีลสมรส (Matrimony) หรือ ศีลกล่าว จะยอมรับกันในบางกลุ่ม บางนิกายย่อยเท่านั้น (Alan G. Padgett & Bruyneel Sally , 2003)

1. ศีลล้างบาป (Baptism) ศีลจุ่ม หรือบัพติศมา

เป็นเครื่องหมายภายนอกที่มาจากความเชื่อ เพื่อเป็นการชำระหรือลบล้างบาปกำเนิด อาศัยการช่วยให้รอดขององค์พระเยซูคริสต์เจ้า

พิธีล้างบาปสืบเนื่องมาจากความเชื่อของพวกอิสราเอลนับตั้งแต่ยุคพันธสัญญาเดิมที่เชื่อกันว่าการชำระล้างด้วยน้ำเป็นเครื่องหมายของการชำระทางจิตใจ การทำบัพติศมาหรือการทำพิธีล้างบาปนี้ นักบุญจอห์น (John the Baptism) เคยทำให้กับพระเยซูที่แม่น้ำจอร์แดนและพระเยซูเคยมีคำสั่งให้ผู้ที่จะเป็นสาวกนั้นต้องรับศีลล้างบาปในนามของพระบิดา พระบุตร และพระจิต ชาวคริสต์นับตั้งแต่ยุคแรกจนถึงปัจจุบันนี้จึงได้ถือปฏิบัติตามกันมา เพราะเชื่อว่าเป็นการชำระตนให้บริสุทธิ์จากบาป ยืนยันความเชื่อในพระคริสต์เจ้าผู้ทรงคืนชีพ

ศีลล้างบาปเป็นศีลแรกที่ทุกคนต้องรับเพื่อที่จะเป็นสมาชิกของพระศาสนจักร ตามที่พระเยซูเจ้าได้อธิบายให้นิโคเดมัสฟังว่า.."ผู้ที่จะเป็นประชากรของอาณาจักรพระเจ้าจะต้องเกิดใหม่จากน้ำและพระจิต" (ยน.3:1-8)

คนที่รับศีลนี้ต้องแน่ใจว่า จะละทิ้งหนทางที่ไร้ความรัก ความเมตตาต่อมนุษยชาติ และหันมารับเอาหนทางของพระเยซูคริสต์ ตามที่ยอห์นได้ประกาศเป็นแนวทางว่า "จงกลับใจเสียใหม่...ใครมีเสื้อสองตัว จงเอาตัวหนึ่งให้คนที่ไม่มี และคนมีอาหาร จงแบ่งให้คนอดอยาก...ส่วนคนเก็บภาชิอย่า

เก็บเงินพิกัด และพวกทหารอย่าบังคับขู่เข็ญเอาเงินจากผู้ใดหรือใส่ร้ายเขา จงพอใจกับค่าจ้างที่ตนได้รับ..." (ลก.3:7-17)

ศีลศักดิ์สิทธิ์นี้ยังทำให้เขาเป็นสาวกของพระเยซู มีส่วนร่วมในบุญบารมีและศักดิ์ศรีของพระองค์ คือการเป็น สงฆ์ ประกาศก และกษัตริย์ (ผู้นำ) ในชีวิตประจำวันของเขา

1. หน้าที่ยี่สงฆ์คือ ภาวนา และร่วมถวายบูชามิสซา
2. หน้าที่ยี่ประกาศกคือ ส่งสอนด้วยคำพูดและตัวอย่างที่ดี
3. หน้าที่ยี่ของผู้นำคือ ต้องรักและช่วยเหลือผู้ทุกข์ยาก

พิธีการรับศีลล้างบาปนี้มีเครื่องหมายที่สำคัญคือการใช้ น้ำ และการชำระล้างพร้อมกับคำกล่าวที่ว่า ข้าพเจ้าล้างท่าน ในพระนามของ พระบิดา และพระบุตร และพระจิต ผลของศีลล้างบาปมีความเชื่อว่าจะทำให้ได้รับพระหรรษทานได้กลับเป็นลูกของพระ มีเกียรติและศักดิ์ศรีสมบูรณ์แบบ เพื่อดำเนินชีวิตไปสู่เป้าหมายของความศักดิ์สิทธิ์ทั้งในชีวิตนี้และชีวิตนิรันดรในสวรรค์

ผู้รับศีลล้างบาปอาจจะทำได้ตั้งแต่เริ่มเกิดใหม่หรือกระทำตอนโตเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งจะดีกว่า เพราะเป็นการกระทำด้วยความศรัทธาของตนอย่างแท้จริง ผู้ทำพิธี คือ คุณพ่ออธิการ (ภาษา ชาวบ้านเรียกคุณพ่อเจ้าวัดซึ่งทำหน้าที่เป็นเจ้าอาวาส) หรือผู้ที่คุณพ่ออธิการได้มอบหมาย แต่ในยามวิกฤตใกล้ตายก็โปรดศีลล้างบาปให้ได้ทั้งนั้น ผู้โปรดศีลล้างบาปจะต้องทำให้ถูกต้อง มิฉะนั้นจะเป็นโมฆะ

ผู้รับศีลล้างบาปแล้วตามปกติจะมีพ่อแม่ทูนหัวซึ่งไม่ใช่พ่อแม่ของตนเอง พ่อแม่ ทูนหัวนี้ คือ ผู้ปกครองศิษย์ผู้รับศีลล้างบาปขณะที่ผู้โปรดศีลล้างบาปจะเฝ้าลงบนศิษย์ ผู้ได้รับเกียรติเป็นพ่อแม่ทูนหัวนี้จะต้องดูแลลูกทูนหัวทางฝ่ายวิญญาณไปจนกระทั่งลูกทูนหัวสามารถช่วย ตนเองได้ และพ่อแม่ทูนหัวนี้จะแต่งงานกับลูกทูนหัวของตนไม่ได้เด็ดขาด การทำพิธีล้างบาปนี้อาจกระทำในวันคืนวันปาสกา หรือวันอาทิตย์ หรือวันที่เหมาะสม

ผู้ที่นับถือศาสนาคริสต์ทุกคนต้องผ่านพิธีรับศีลนี้ก่อน เพื่อแสดงว่าตนเองได้เข้ามาเป็นสมาชิกของศาสนจักรแล้ว จึงจะสามารถรับศีลอื่น ๆ ต่อไปได้อีก การรับศีลล้างบาปนี้กระทำได้เพียงครั้งเดียวในชีวิตแม้ว่าจะเปลี่ยนไปนับถือศาสนาอื่น แต่ถ้ากลับมาับถือศาสนาคริสต์อีกก็ไม่ต้องรับศีลนี้ เพราะถือได้ว่าทำการล้างบาปแล้ว ทั้งนี้เพราะชาวคริสต์เชื่อกันว่ามนุษย์มีบาปกำเนิดติดตัวมาตั้งแต่เกิดสืบมาแต่บรรพบุรุษ ซึ่งตามพระคัมภีร์เก่า ในศาสนาคริสต์บอกว่าบาปกำเนิดนี้มาจากมนุษย์คู่แรก คือ อาดัมและอีฟ

2. ศีลมหาสนิท (Eucharist)

ศีลมหาสนิทเป็นศิลปะที่สำคัญที่สุดเป็นศูนย์กลางของชีวิตคริสตชน มีความเชื่อว่าองค์พระเยซูเจ้าประทับอยู่ในศีลมหาสนิทที่เข้ามาสนิทสัมพันธ์เป็นหนึ่งเดียวในความรักของพระองค์ ทุกคนจึงเป็นหนึ่งเดียวกันในครอบครัว เป็นสมาชิกหรือส่วนต่างๆในพระกายทิพย์ของพระเยซู

ศิลปศาสตร์ในข้อนี้สืบเนื่องมาจากเหตุการณ์ในสมัยที่พระเยซูยังมีชีวิตอยู่ ซึ่งตรงกับคืนวันพฤหัสบดี ก่อนที่จะถูกจับตัวไปตรึงไม้กางเขน คืนวันนั้นได้มีการรับประทานอาหารร่วมกับสาวกทั้ง 12 คน อันเป็นมื้อสุดท้าย (The Last Supper) ในการรับประทานอาหารครั้งนี้ ขนมปัง และเหล้าองุ่นได้กลายเป็นเครื่องมือสำคัญแห่งพันธสัญญา ทั้งนี้เพราะในขณะที่รับประทานอาหารนั้น พระเยซูได้ส่งขนมปังให้กับสาวกทั้ง 12 คน พร้อมกับกล่าวว่าขนมปังนี้แทนกายของท่าน จากนั้น พระเยซูได้ส่งเหล้าองุ่นให้กับสาวก และกล่าวว่าเหล้าองุ่นนี้แทนโลหิตที่หลั่งออกมาเพื่อยกบาปโทษให้แก่คนทั้งหลาย

เรื่องราวทั้งหมดนี้จึงเป็นที่มาของ "ศีลมหาสนิท" และการประกอบพิธีกรรมนี้ เรียกว่า "มิสซา" อันเป็นกิจกรรมของชาวคริสต์ เพื่อร่วมสนิทกับพระเจ้าโดยการรับประทาน "พระกาย" และ "พระโลหิต" นี้ คือความหมายของ "มหาสนิท" ซึ่งแนบแน่นเป็นหนึ่งเดียวใน ประชาคมเดียวกันและอยู่ร่วมกันด้วยความรัก (Agape) อีกทั้งเป็นการประกาศยอมรับว่าพระเจ้าได้สถิตอยู่ในกายตน

ศีลมหาสนิท เป็นศิลปะที่พระเยซูตั้งขึ้นระหว่างทานเลี้ยงมื้อสุดท้ายกับสาวก พระองค์ตรัสว่า เราปรารถนาเป็นอย่างมาก จะเลี้ยงฉลองกับพวกท่านก่อนที่จะถูกตรึงกางเขน แล้วพระองค์หยิบขนมปังขึ้นมาขอบคุณ พระองค์ทรงหักออกแล้วส่งให้บรรดาสาวกพลางตรัสว่า นี่เป็นกายของเรา ซึ่งได้อุทิศให้พวกท่าน จงทำอย่างนี้เป็นที่ระลึกถึงเรา (ลก.22:14-19)

พระองค์ทรงหยิบถ้วยขึ้นมา กล่าวขอบพระคุณพระเจ้า แล้วส่งให้พวกเขา ตรัสว่า พวกท่านทุกคนดื่มเถิด นี่เป็นโลหิตของเราซึ่งประทับตราพันธสัญญาของพระเจ้า โลหิตของเราต้องไหลออกเพื่อคนเป็นอันมากจะได้รับการอภัยบาป (มธ.26:26-29) พระเยซูยังตรัสอีกว่า เราเป็นอาหารแท้ที่มาจากสวรรค์ คนที่กินอาหารนี้จะมีชีวิตนิรันดร (ยน.6:58)

พิธีกรรมที่สำคัญคือการทำบูชามิสซา โดยมีเครื่องหมายที่สำคัญคือ แผ่นปังและเหล้าองุ่น ที่เป็นพระกายและพระโลหิตของพระคริสตเจ้า ซึ่งชาวคริสต์จะได้รับจากพระสงฆ์ หรือผู้แทนของพระศาสนจักร ในบูชามิสซา หรือพิธีขอบพระคุณ

ผู้ที่ได้รับศีลมหาสนิทนี้จะต้องผ่านการเรียนคำสอน ในพระคัมภีร์ก่อน และต้องประกอบพิธีบูชามิชซาเพื่อรับศีลมหาสนิทครั้งแรกก่อน จึงจะสามารถรับศีลมหาสนิทได้ ผู้ที่นับถือศาสนาคริสต์ต้องไปโบสถ์เพื่อทำพิธีบูชามิชซาหรือพิธีบูชาขอบพระคุณทุกวันอาทิตย์ และจะได้รับศีลมหาสนิท ซึ่งรับได้เพียงครั้งเดียวใน 1 วัน

3. ศีลสมรส (Matrimony)

ศีลศักดิ์สิทธิ์ในข้อนี้อาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า "พิธีรับศีลกล่าว" เป็นศีลที่ใช้ในการประกาศความรักที่ชายและหญิงมีต่อกัน ต่อหน้าพระพักตร์ของพระเจ้า และพร้อมที่จะกล่าวประกาศว่าเขาทั้งสองรักกัน ด้วยความสมัครใจ มีอิสระอย่างเต็มที่ โดยไม่ได้ถูกบังคับ และพร้อมที่จะร่วมชีวิตคู่ เพื่อเป็นของกันและกัน เป็นหนึ่งเดียวในความรักที่ยาวนานไม่ได้ ที่จะซื่อสัตย์ต่อกันจนตลอดชีวิต เพื่อเป็นเครื่องหมาย เป็นพยานถึงความรักของพระ และพร้อมที่จะมอบครอบครัวใหม่ให้เป็นกรรมสิทธิ์ของพระ และอนาคตของลูกหลานซึ่งพระเจ้าให้มา และเด็กที่เกิดมาเหล่านี้จะต้องถูกนำมาประกาศความเป็น สัตบุรุษ โดยการรับศีลล้างบาป

ศีลกล่าวจัดเป็นศีลศักดิ์สิทธิ์ที่รวมชาย หญิง สองคนเป็นหนึ่งเดียวกันและเป็นการสัญญา ต่อกันว่าจะมีความรัก ความซื่อสัตย์ต่อกัน ช่วยกันสร้างครอบครัวของชาวคริสต์ให้สมบูรณ์ และการหย่าร้างเป็นเรื่องร้ายแรง เป็นสิ่งต้องห้ามอย่างเด็ดขาดนอกเสียจากมีเหตุจำเป็น เพราะ พระเยซูเจ้าได้ตรัสสอนเกี่ยวกับการสมรสว่า "แรกเริ่มเดิมทีนั้นพระเจ้าทรงสร้างมนุษย์ขึ้น เป็นชายและหญิง เพราะเหตุนี้ชายจะละบิดามารดาของเขาไปผูกพันอยู่กับภรรยา และทั้งสองจะเป็นเนื้อคน หนึ่ง เดียวกัน ดังนั้นมนุษย์ต้องไม่แยกสิ่งที่พระเจ้าทรงผูกพันเข้าด้วยกัน...ถ้าชายใดหย่าภรรยาของตนชายนั้นไปแต่งงานใหม่ เขาก็ผิดประเวณี" (มธ. 19:1-9) ดังนั้น เมื่อรับศีลนี้แล้วจะหย่าแล้วแต่งงานใหม่ไม่ได้ จนกว่าฝ่ายหนึ่งจะตายจากไป

ดังนั้นการแต่งงานจะสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อคู่สมรสทั้งสองมีความสมัครใจที่จะแต่งงานกัน ไม่มีอุปสรรคมาขัดขวางทำให้การแต่งงานเป็นโมฆะ และจะต้องกระทำพิธีต่อหน้าคุณพ่ออธิการหรือผู้แทนและต่อหน้าสักขีพยานอีก 2 คน ในการทำพิธีนี้ต้องสาบานว่าจะซื่อสัตย์ต่อกัน และช่วยเหลือกันตลอดชีวิต

ผลของศีลสมรส ทำให้คู่บ่าวสาวเป็นสามีภรรยาอย่างถูกต้องต่อหน้าพระ และต่อพระศาสนจักร อยู่ในชีวิตพระหรรษทาน และเป็นครอบครัวคริสตชนใหม่ที่พร้อมจะให้กำเนิดบุตร อบรมเลี้ยงดู ในชีวิตคริสตชน เป็นพยานประกาศความรักของพระในความสมบูรณ์ครบถ้วนของชีวิตครอบครัวของเขาเพื่อช่วยกันและกันในความบกพร่อง หรือที่ขาดไปให้แก่กันและกัน ทั้งนี้คู่บ่าวสาวจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขของพระศาสนจักรเพื่อความดีและความรอดของวิญญาณ (กิริติ บุญเจ้า, 2530)

ผู้วิจัยจะนำแนวคิดในเรื่องเพลงของคริสต์ศาสนามาเป็นแนวทางในการเก็บข้อมูลกิจกรรมของคริสต์ศาสนาที่ใช้เพลงเป็นส่วนประกอบและเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์เนื้อหา และลักษณะการใช้เพลงของคริสต์ศาสนิกายโปรเตสแตนต์ในประเทศไทย

2.4 ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Interaction)

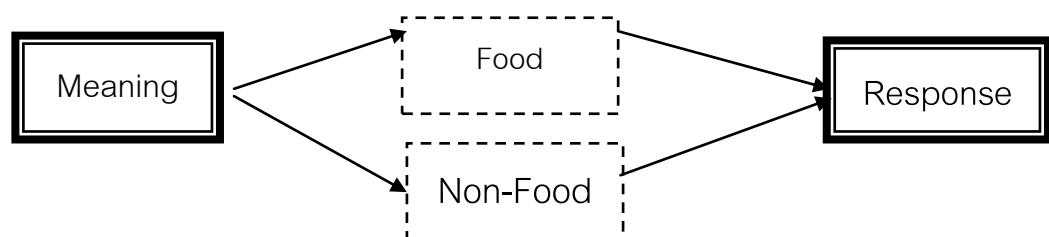
มกคล นาฏกระสูตร, 2548 กล่าวว่า ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ได้รับการคิดและพัฒนามาจาก นักสังคมวิทยาอเมริกา 3 ท่าน คือ จอห์น ดิวอี้ (John Dewey), วิลเลียม ไอ โทมัส (William I .Thomas) , จอร์จ เฮร์เบิร์ต มีด (George Herbert Mead) ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ เน้นที่ตัวผู้กระทำ (Actor) และการตีความหมายของความจริงทางสังคม ตัวทฤษฎีจะเกี่ยวกับ “สิ่งภายใน” (Inner) หรือลักษณะทางพฤติกรรม (The aspect of human behavior)

ในทัศนะของมีด ความคิด ประสบการณ์ และพฤติกรรมมีส่วนสำคัญต่อสังคม มนุษย์สร้างความสัมพันธ์ผ่านระบบสัญลักษณ์ (Symbols) ซึ่งสัญลักษณ์ที่สำคัญที่สุด คือ ภาษา

สัญลักษณ์ไม่ได้หมายถึงวัตถุหรือเหตุการณ์เท่านั้น แต่ยังอาจหมายถึง การกระทำจากวัตถุและเหตุการณ์นั้นด้วย เช่น คำว่า “เก้าอี้” เมื่อพูดถึงเก้าอี้ นอกจากหมายถึงที่นั่งแล้ว ยังแสดงถึงการนั่ง ท่าทางที่นั่ง การครอบครองตำแหน่งอีกด้วย

สัญลักษณ์จึงหมายถึง “วิธีการที่มนุษย์ปฏิสัมพันธ์อย่างมีความหมายกับธรรมชาติและบริบททางสังคม ถ้าไม่มีสัญลักษณ์ มนุษย์จะมีปฏิสัมพันธ์กันไม่ได้และจะไม่มีคำว่า “สังคม” เกิดขึ้นมา สัญลักษณ์ไม่ใช่สัญชาตญาณ แต่เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น

เมื่อมีปฏิสัมพันธ์โดยใช้สัญลักษณ์ มนุษย์จะไม่ใช่สัญชาตญาณในการสร้างพฤติกรรมเพื่อความอยู่รอด มนุษย์จึงสร้างระบบสัญลักษณ์ขึ้นมาและต้องอยู่ในโลกแห่งการตีความหมาย (World of Meaning) คือการตีความหมายต่อสิ่งกระตุ้น และตอบสนองต่อสิ่งนั้น เช่น พิจารณาว่า อะไรคือ อาหาร อะไรไม่ใช่อาหาร แล้วจึงนำมารับประทาน

ชีวิตในสังคมสามารถดำเนินไปได้ ถ้าการตีความสัญลักษณ์ร่วมมาใช้โดยสมาชิกในสังคมร่วมกัน ถ้าไม่ใช้ร่วมกันก็จะสื่อสารกันไม่ได้ ดังนั้นสัญลักษณ์ร่วม (Common Symbols) จึงเป็นวิธีเดียวที่มนุษย์จะปฏิสัมพันธ์กันได้ ดังนั้นเราจึงต้องรู้จักความหมายของสัญลักษณ์ที่ไปสัมพันธ์กับผู้อื่น, วิธีนี้มีดีเรียกว่า “การ

รับรู้อบทบาท“ (role – taking) หมายถึง การรู้จักบทบาทของผู้อื่น ซึ่งจะทำให้เราทราบความหมายและความตั้งใจของผู้อื่น และสามารถตอบสนองต่อการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างดี

จากการรับรู้อบทบาทนี้ มีด ได้พัฒนาแนวคิดเรื่อง “Self” (ตัวตน) ขึ้นมา เขากล่าวว่า ความคิดเรื่องตัวตนเกิดขึ้นได้ เมื่อบุคคลคิดออกไปนอกตัว แล้วมองสะท้อนกลับมา เหมือนผู้อื่นมองเรา เรียกว่าบทบาทของผู้อื่น (Role of Another) การรับรู้อบทบาทนี้ไม่ได้ติดตัวมาแต่กำเนิด ต้องมาเรียนในภายหลัง ในช่วงที่ยังเป็นเด็กอยู่

ขั้นตอนของการพัฒนามี 2 ขั้นตอน คือ

1. Play Stage (ขั้นการเล่น) = ตอนเป็นเด็กเรามากจะเล่นบทบาทที่ไม่ใช่ของตนเอง เช่น บทบาทพ่อแม่ ทหาร ตำรวจ นักฟุตบอล ฯลฯ ซึ่งจะทำให้เขาไปถึงความแตกต่างระหว่างตนเองกับผู้อื่นและบทบาทที่เล่นที่แตกต่างออกไป

2. Game Stage (ขั้นเล่นเกม) = ในการเล่นกับเพื่อนๆ ในกลุ่ม เด็กต้องเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับผู้อื่น ผ่านกติกาของเกมที่เล่น เขาจะต้องถูกวางตัวเองไว้ในตำแหน่งใด ตำแหน่งหนึ่งในเกม เพื่อจะเล่นกับผู้อื่นให้ได้

Mead สรุปว่า การพัฒนาความสำนึกในตัวตน (Consciousness of Self) เป็นสิ่งสำคัญของความเป็นมนุษย์ เป็นพื้นฐานของความคิด การกระทำและการสร้างสังคม ถ้าปราศจากความคิดเรื่อง Self แล้วมนุษย์จะไม่สามารถตอบสนองและปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้

เมื่อมนุษย์สามารถรู้ว่าผู้อื่นคิดอย่างไรกับตน มนุษย์ก็สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างดี และสิ่งนี้ก็สร้างความร่วมมือทางสังคมได้อย่างดีด้วย (Cooperative Action) ได้อย่างดีเช่นกัน

การปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์มี 2 ประการ คือ มนุษย์สร้างตัวตนขึ้นมาและ มนุษย์สะท้อนตัวเองจากผู้อื่น ทั้งปัจเจกบุคคลและสังคมจึงแยกกันไม่ได้ ถ้าปราศจากการสื่อสารด้วยสัญลักษณ์ที่มีการตีความหมายร่วมกัน กระบวนการทางสังคมจะไม่เกิดขึ้น ดังนั้นมนุษย์ที่จึงอยู่ในโลกแห่งสัญลักษณ์ที่มีความหมายและมีความสำคัญต่อชีวิตและพื้นฐานหลักของการมีปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์

ผู้วิจัยจะนำแนวคิดเรื่องปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ มาเป็นกรอบในการวิเคราะห์เนื้อร้องของเพลงในแง่การสื่อสารผ่านสัญลักษณ์ต่างๆ ไปยังผู้ฟังเพลงของคริสต์ศาสนิกายโปรเตสแตนต์

2.5 แนวคิดเรื่องมายาคติ (Myth)

(อ้างอิงจาก ปริณดา องค์สุรกุล , 2547) Barthes ได้กล่าวไว้ว่า “ทันทีที่มีสังคมเกิดขึ้น การใช้วัตถุสิ่งของต่างๆ ในสังคม ตัวมันเองก็ถูกทำให้กลายเป็นสัญลักษณ์ไป แต่คนโดยทั่วไปมักมองข้ามความหมายในระดับที่สอง (The second-level signification) กล่าวคือ มองไม่เห็นว่ามีวัตถุอันมีความหมาย

เป็นสัญลักษณ์ หรือถูกทำให้กลายเป็นสัญลักษณ์ มีบทบาท/หน้าที่ในเชิงสัญลักษณ์ (Sign function) จะมองเห็นแต่ในฐานะที่เป็นวัตถุสิ่งของสำหรับใช้สอยเท่านั้นเอง (a non-signifying object) Barthes เรียกกระบวนการในการลดทอน ปกปิด อำพราง บิดเบือนฐานะการเป็นสัญลักษณ์ของสรรพสิ่งในสังคมให้เป็นเรื่องของ “ธรรมชาติ” นี้ว่า “กระบวนการสร้าง ‘มายาคติ’ (Myth/Alibi/Doxa) มายาคติยังมีความหมายรวมถึงความคิด/ความเชื่อที่คนส่วนใหญ่ในสังคมยอมรับโดยไม่ตั้งคำถาม และเป็นความคิด/ความเชื่อที่สอดคล้องกับระบบอำนาจที่ดำรงอยู่ในสังคมขณะนั้น

Barthes บอกอีกว่า “เรื่องราวของมายาคติ ในสังคมที่ทันสมัยซึ่งเต็มไปด้วยความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ก็ยังมีมายาคติอยู่มากมาย ความหมายของคำว่ามายาคตินั้น มิได้หมายความว่าความหมายดังกล่าวจะต้องเป็นเรื่องไม่จริง แต่คำว่า “Myth today” นี้เกิดจากการทำหน้าที่ที่ยังคงเหมือนมายาคติในอดีต คือการให้คำอธิบายต่างๆ เกี่ยวกับโลกแก่เรา”

Barthes ได้อธิบายว่า หลังจากที่ความหมายแฝงตัวแรกถูกสร้างขึ้นมาจากความหมายนั้นก็จะกลายเป็นรูปสัญลักษณ์แล้วสร้าง ความหมายแฝงตัวที่สองต่อไปเรื่อยๆ เป็นสายโซ่แห่งความหมาย (Chain of meaning) ดังเช่น ความหมายในชั้นแรกนั้น อาจเป็นการตีความเนื่องมาจากประสบการณ์ของแต่ละบุคคล (Subjective experience) แต่สำหรับความหมายแฝงระดับที่สองหรือที่เรียกว่า มายาคตินั้น เป็นการตีความที่ถูกใส่ความหมายในระดับสังคม

Barthes มองว่าลักษณะการทำงานของมายาคติไม่ต่างจากเรื่องของสัญลักษณ์ในระบบภาษา จะต่างก็เพียง สัญลักษณ์ในระบบของภาษา ถูกแปร/เปลี่ยนรูปสัญลักษณ์ในระบบของมายาคติ คือ ทำหน้าที่ สร้าง/สื่อความหมายได้เลย ไม่ต้องการผสมระหว่างรูปสัญลักษณ์กับความหมายเหมือนอย่างในระบบของภาษา ในระบบของมายาคติ สิ่งต่างๆในสังคมจะถูกลดทอนลงมาเป็นวัตถุที่ระบบมายาคติจะใช้ในการสื่อความหมาย

คำว่า “Myth” นั้น (John Fiske, 1990) ให้ความหมายเดิมว่า เป็นเรื่องเล่าที่สังคม/วัฒนธรรมใช้ในการอธิบายหรือใช้ในการทำความเข้าใจความเป็นจริงหรือธรรมชาติในแง่มุมต่างๆ มายาคติในสังคมโบราณมักเป็นเรื่องเกี่ยวกับเทพเจ้า ทำให้คนมักเข้าใจว่า มายาคติเป็นเรื่องโบราณ ในสังคมสมัยใหม่ไม่มีมายาคติแล้ว ซึ่งในเรื่องนี้ Barthes ได้นำเสนอว่า มายาคติคือ วิธีคิดของสังคมหรือวัฒนธรรมเกี่ยวกับบางสิ่งบางอย่าง เป็นวิธีการประมวลความคิด (Conceptualization) หรือทำให้เข้าใจกับสิ่งนั้น ในสังคมสมัยใหม่จึงยังมีมายาคติอยู่มากมาย เช่น มายาคติเรื่องเพศ อำนาจ ชนชาติ

มายาคติเป็นระบบ ระเบียบ และรูปแบบวิธีการสร้างความหมายแบบหนึ่ง ที่ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขทางประวัติศาสตร์เฉพาะชุดหนึ่ง มีขีดจำกัดของการใช้ และมีกระบวนการทำให้เกิดการยอมรับของสังคมในวงกว้าง

ในสังคมปัจจุบันเรายังคงเห็นมายาคติได้ทั่วไปเพียงแต่ว่ามายาคติมีการแปลงตัวเอง วาทะของมายาคติไม่จำเป็นว่าจะต้องเกาะอิงอยู่กับภาษาเหมือนกับคำพูดทั่วไป มายาคติสามารถแฝงอยู่ในวัตถุและปรากฏการณ์มากมาย เงื่อนไขที่จะทำให้สิ่งหนึ่งสิ่งใดกลายเป็นมายาคติ คือ การที่สังคมหรือวัฒนธรรมนั้นเข้าไปยุ่งเกี่ยวแทรกแซง โดยหยิบยื่นความหมาย คุณค่าต่างๆ (ทั้งในด้านดีและด้านไม่ดี) ให้แก่สิ่งต่างๆ เหล่านั้น Barthes เชื่อว่าทุกสิ่งสามารถเป็นมายาคติได้ทั้งสิ้น เพราะความสามารถในการสร้างความหมายของมนุษย์ มายาคติเป็นผลผลิตจากสังคมและวัฒนธรรมของคนกลุ่มหนึ่ง ชนชั้นหนึ่ง หรือหลายกลุ่มหลายชนชั้น มายาคติสัมพันธ์กับการเมือง เศรษฐกิจและสังคมอย่างแน่นแฟ้น ในฐานะเป็นบริบททางประวัติศาสตร์ที่กำหนดการดำรงอยู่ของมัน มายาคติมีที่มาที่ไปท่ามกลางความเปลี่ยนแปลง ไม่มีมายาคติใดที่ผุดขึ้นมาได้เองจากธรรมชาติ

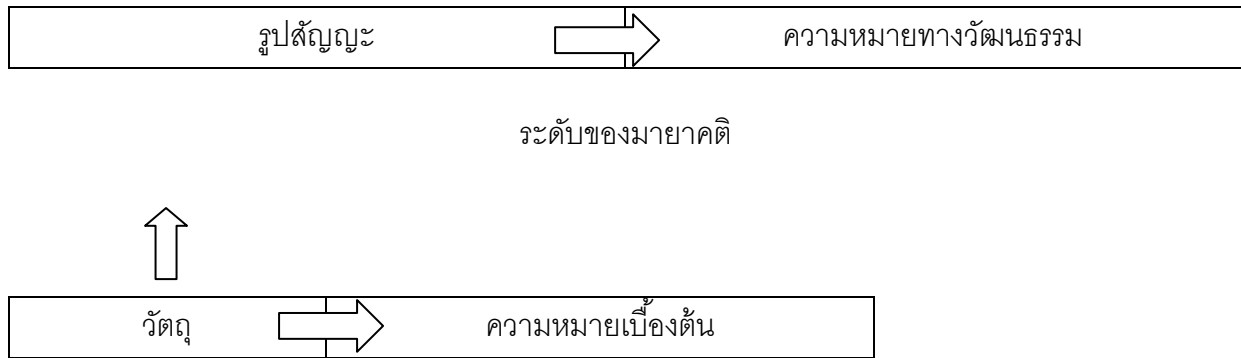
คนเราทุกคนเคยอยู่ในมายาคติ เพราะมายาคติมากมายปรากฏให้เราเห็นต่อหน้า เช่น มายาคติเกี่ยวกับเพศหญิงที่ว่า เป็นเพศที่อ่อนแอ หรือเป็นเพศที่เข้าใจยาก มายาคติเกี่ยวกับเพศชายว่า ลูกผู้ชายต้องร้องไห้ไม่เป็น เป็นต้น แต่ความที่เราคุ้นเคย จนไม่ได้สังเกตว่า จริงๆ แล้ว มายาคตินั้นเป็นสิ่งประกอบสร้างทางวัฒนธรรม คนส่วนมากกลับคิดไปว่าสิ่งนั้นเป็นธรรมชาติปราศจากการสร้างหรือการปรุงแต่งใดๆ ประกอบด้วยหลักของเหตุและผล หรือเป็นไปตามสามัญสำนึก และด้วยความรู้สึกที่ว่าเป็นธรรมชาตินี้เอง จึงทำให้คนเราสามารถรับเอามายาคติต่างๆ ได้โดยง่ายและถ่ายถอดต่อๆ กันไป โดยมีได้รู้สึกถึงความ เป็นมายาคติของสิ่งเหล่านั้น ดังเช่นในสังคมไทยปัจจุบัน มายาคติอย่างหนึ่งที่ปรากฏให้เห็นได้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะในสื่อโฆษณา คือ มายาคติเกี่ยวกับความขาว ผลิตภัณฑ์ประทิ่นโคมจำนวนมากในท้องตลาด ได้แสดงให้เห็นว่า ความขาวไม่ได้เป็นเพียงแค่ความขาว หรือมีความหมายเพียงแค่ความสวยงามเท่านั้น แต่กลับบรรจุไปด้วยความหมายต่างๆ มากมาย เช่น ความขาวคือความสำเร็จ ทั้งในหน้าที่การงาน ความรัก สถานะในสังคม การเป็นที่ยอมรับ เป็นต้น ในที่สุดแล้วคือการแสดงให้เห็นถึงมายาคติในเรื่องเชื้อชาติที่ว่า ผิวขาวคือกลุ่มคนที่ฉลาดที่สุด มีความเจริญ มีความเป็นอารยะ มากกว่าคนผิวเหลือง และคนผิวดำ

Barthes ได้อธิบายถึงมายาคติ และลักษณะการทำงานของมายาคติ ผ่านทางรูปในนิตยสาร Paris Match โดยรูปดังกล่าวเป็นรูปของ ทหารหนุ่มผิวดำ ในเครื่องแบบทหารฝรั่งเศส จ้องไปยังธงชาติฝรั่งเศส รูปภาพนี้ Barthes บอกว่าเป็นสัญลักษณ์ที่มีความหมายว่า ฝรั่งเศส เป็นจักรวรรดิในทุกชนชาติ (ทุกสีผิว และทุกสถานที่) จะต้องจงรักภักดี ในระดับที่ 2 ของความหมายของรูปนี้ (Signifier) ทหารผิวดำแสดงความเคารพธงชาติฝรั่งเศส ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการดำรงอยู่ของแนวคิดเรื่องชนชาติ เชื้อชาติ ลัทธิอาณานิคม และ

จักรวรรดินิยม ในที่สุดแล้วตัวหมายถึง(Signified) จะซ่อนอยู่ภายใต้สัญลักษณ์ ในที่นี้รูปภาพได้สื่อว่า ฝรั่งเศส เป็นจักรวรรดิที่มีเสรีภาพ ความเสมอภาค และภราดรภาพ หรืออย่างน้อยก็ความเกริกเกียรติของเหล่า ทหาร

ระบบความหมายของ Barthe อธิบายข้อมูลที่ฝังแน่นอยู่กับการเล่าเรื่อง ในกรณีนี้ตัวสัญลักษณ์ก็คือ รูปถ่าย ภาพเน้นที่รายละเอียดของเหตุการณ์ที่เป็นจริงทางภววิสัย ตัวหมายถึงคือสารเกี่ยวกับสังคมและการเมือง รูปถ่ายนี้ตีพิมพ์ในนิตยสาร (หรือบนหน้าหนังสือพิมพ์ หรือผ่านสื่อโทรทัศน์) ซึ่งสอดคล้องกับสารทางการเมือง การเลือกของบรรณาธิการที่เลือกรูปนี้ขึ้นมาจากรูปจำนวนมากนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับคุณค่าทางสุนทรียะ หรือองค์ประกอบของภาพ แต่ขึ้นอยู่กับคุณค่าทางมายาคติ การส่งผลต่อกันและกันของสัญลักษณ์ รูปสัญลักษณ์ และตัวหมายถึง ที่บรรจุอยู่ในรูปสัญลักษณ์เดิมด้วยความหมาย มันคือมายาคติ ที่ขึ้นอยู่กับการส่งผลซึ่งกันและกันที่เกิดขึ้น และตัวสัญลักษณ์ที่อยู่อย่างโดดเดี่ยวนั้นจะถูกครอบงำโดยความหมายทางวัฒนธรรมและสาร ในเวลานั้นมันจะไม่ใช้สิ่งที่ไม่มีความหมายและปราศจากค่านิยม แต่เต็มไปด้วยคำบรรยายด้านการเมือง จักรวรรดิ ชนชาติและความจงรักภักดี (Tom Koch, 1990)

อย่างไรก็ดีถึงแม้ว่ามายาคติจะเป็นผลผลิตของประวัติศาสตร์ แต่วิธีการวิเคราะห์โดยทั่วไปก็ไม่สามารถแสดงให้เห็นการทำงานของมายาคติได้อย่างชัดเจน เนื่องจากมายาคติมีตรรกะภายใน (Internal logic) ซึ่งได้แก่ตรรกะการสื่อความหมาย ดังนั้นจึงต้องอาศัยศาสตร์ด้านการสื่อความหมายมากที่สุดนั่นก็คือ สัญลักษณ์วิทยา แนวทางที่บาร์ตส์ใช้วิเคราะห์มายาคตินี้ อยู่ในแนวทางสัญลักษณ์วิทยาเชิงโครงสร้าง (Structural semiology) โดยได้เสนอว่าหน่วยสื่อความหมายแต่ละหน่วยมิได้มีตัวตนอยู่ได้โดยลำพังโดดๆ แต่อาศัยความสัมพันธ์โยงใยระหว่างกันซึ่งประกอบเป็นโครงสร้างขององค์รวม จึงทำให้ค่าแต่ละหน่วยมีค่าสื่อความหมายขึ้นมาได้ ดังนั้น กระบวนการสื่อความหมายจึงอิงอยู่กับเครือข่ายความสัมพันธ์กันเองของหน่วยทั้งหมด มายาคติเป็นกระบวนการสื่อความหมายทางวัฒนธรรมนั่นคือ คนในสังคมได้สวมใส่ความหมายทางวัฒนธรรมทับลงไปบนวัตถุบนความหมายเบื้องต้นต่างๆ หรืออาจกล่าวได้ว่า มายาคติเป็นกระบวนการสื่อความหมาย ที่อาศัย “การเข้าไปยึดครอง” (Appropriation) ในเบื้องต้นนั้นแม้ว่าวัตถุต่างๆ จะมีความแตกต่างหลากหลายเพียงใดก็ตาม แต่เมื่อถูกจับยึดโดยมายาคติแล้ว ก็จะถูกทอนให้เหลือเป็นเพียงรูปสัญลักษณ์เพื่อสื่อถึงสิ่งอื่นเสมอ

แผนภูมิที่2 แสดงการทำงานของมายาคติ

มายาคติคาบเกี่ยวกับความหมายเบื้องต้นเชิงผัสสะหรือประโยชน์ใช้สอย ส่วนในอีกด้านหนึ่งนั้น มายาคติคือความหมายทางสังคมและวัฒนธรรมของกลุ่มคนและชนชั้น ซึ่งเกี่ยวพันกับอุดมการณ์ใน ความหมายกว้าง และใช้ความหมายเบื้องต้นกลบเกลื่อนความหมายทางสังคมและวัฒนธรรมให้แลดู เหมือนเป็นธรรมชาติ มายาคติแปรรูปประวัติศาสตร์ให้กลายเป็นธรรมชาติ เราจึงเข้าใจได้ว่าผู้เสพ มายา คติ จึงแลเห็นทั้งเจตนาและความหมายของมายาคติ ที่เจาะจงสื่อมาสู่เขาโดยไม่รู้สึกรู้ว่าเป็นการมุ่งมอมเมา เอาประโยชน์ ต้นตออันเป็นที่มาของมายาคตินั้นแจ่มแจ้งชัดเจน แต่เพราะมายาคติถูกจับตรึงไว้ในความ เป็นธรรมชาติ ผู้เสพจึงไม่รับรู้ว่ามันเป็นเรื่องของเจตนา แต่คิดไปเองว่าเป็นเรื่องของเหตุและผล

คุณสมบัติของมายาคติ

1. มายาคติมีลักษณะที่เคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงเป็นพลวัต (Dynamism) ความหมายในระดับของ มายาคติ จะเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาเพื่อตอบสนองความต้องการของคนบางกลุ่มหรือความต้องการทาง วัฒนธรรม เช่น เมื่อกล่าวถึงคำว่าโบราณ เดิมที่เป็นยุคที่เน้นการพัฒนามากๆ อาจมีความรู้สึกในเชิงลบ ความเก่า คร่ำคร่า ไม่มีคุณค่า แต่เมื่อเวลาผ่านไปสังคมเลยแสวงหาจุดยืนใหม่ ย้อนกลับไปหาสิ่งเดิมๆ คำ ว่าโบราณ ก็มีความหมายที่เปลี่ยนไป เป็นไปในเชิงบวกมากขึ้น จนกลายเป็นของที่มีค่า เช่นสินค้าที่มีการ เติมคำว่า “โบราณ” เข้าไป จะทำให้ดูเป็นสินค้าที่มีการตกทอด มีความเป็นมา มีค่า ควรค่าแก่การซื้อหา ซึ่ง อาจมี ความหมายรวมถึงเหมาะกับวิถีชีวิต สภาพความเป็นอยู่ของผู้คนในปัจจุบันมากที่สุด

2. ที่ใดที่มีมายาคติ ที่นั่นย่อมมี counter – myth ปรากฏอยู่ในวัฒนธรรมย่อยๆ เสมอ counter – myth ยกตัวอย่างเช่น ในช่วงที่มีการนำเสนอเกี่ยวกับปรากฏการณ์บั้งไฟพญานาค บนพื้นฐานของ สังคมไทยที่มีความเชื่อเกี่ยวกับพญานาคมาเป็นเวลานานก็มีการนำเสนอ ชุดความคิดอีกชุดหนึ่งออกตาม สื่อบ้างว่า เหตุการณ์ดังกล่าว เกิดจากปรากฏการณ์ธรรมชาติหรือเป็นฝีมือของมนุษย์ โดยหาเหตุผล คำอธิบายต่างๆ มาประกอบ

การนำแนวคิดเรื่องมายาคติจะนำมาใช้เพื่อเป็นกรอบในการวิเคราะห์ เพื่อให้ทราบถึงความหมายเชิงมายาคติที่ปรากฏอยู่ในเนื้อหาของเพลง และการใช้เพลงของคริสต์ศาสนิกายโปรเตสแตนต์

2.6 แบบจำลองของการสื่อสาร

James Carey (1975) ได้จำแนกลักษณะของการสื่อสารเป็น 3 แบบ ดังนี้

1. การสื่อสารในฐานะเครื่องมือในการถ่ายทอดข่าวสาร (A Transmission Model of Communication)

James Carey (1975) กล่าวว่า จุดศูนย์กลางของการสื่อสารตามแนวความคิดนี้ก็คือ การถ่ายทอดสัญญาณหรือสารเพื่อวัตถุประสงค์ในการควบคุม โดย James Carey อธิบายว่าโดยปกติแล้วในวัฒนธรรมของเรา เราสามารถอธิบายคำคำนี้ในลักษณะของการส่งผ่านหรือถ่ายทอดข่าวสารจากจุดศูนย์กลางสู่บุคคลอื่น การถ่ายทอดข่าวสาร (Transmission) จึงเป็นลักษณะหนึ่งของการติดต่อสื่อสาร ทั้งนี้ก็เพราะว่าการสื่อสาร คือการถ่ายทอดข่าวสารนั่นเอง

2. การสื่อสารในลักษณะของแบบแผนวัฒนธรรม (A Ritual View of Communication)

Carey ชี้ว่า การสื่อสารมีความสัมพันธ์กับคำว่า แบ่งปัน (Sharing) การมีส่วนร่วม การสมาคม มิตรภาพ และการได้รับความเลื่อมใสศรัทธา ทักษะในแบบวัฒนธรรมของการสื่อสารนี้ ไม่ใช่การมองตรงไป ยังการขยายขอบเขตของข่าวสารหรือการเผยแพร่ข่าวสารเท่านั้น แต่เป็นการมองการสื่อสารที่ไปครอบคลุมถึงการคำนึงถึงคุณค่าในเวลาที่สังคมต้องการ ไม่ใช่เป็นเพียงกิจกรรมของการให้ข่าวสาร (เหมือนข้อ 1) แต่เป็นตัวแทนของการแลกเปลี่ยนความเชื่อ (Belief) ต่าง ๆ ด้วย การมองการสื่อสารในทัศนะที่แตกต่างออกไปจากแบบแรกนี้ เราอาจเรียกได้ว่าเป็นแบบจำลองการสื่อสารของการแสดงออก "Expressive Model of Communication" เพราะว่าแนวคิดนี้ได้เน้นถึงความพอใจที่แท้จริงของผู้ส่งสารมากกว่าวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร

3. การสื่อสารในฐานะของการรวบรวมและมอบความใส่ใจ (Communication as Attention gaining and giving)

แนวความคิดของกระบวนการสื่อสารแบบนี้ เราสามารถเรียกได้ว่า เป็นแบบจำลองของความใส่ใจ (Attention Model) เนื่องจากตามแนวความคิดนี้ กิจกรรมการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพของสื่อสารมวลชนจะสามารถดึงดูดความสนใจจากผู้รับสารมากกว่าเพื่อถ่ายทอดความหมายหรือเพื่อเพิ่มความสามารถใน

การแสดงออก หรือส่งเสริมการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม (ตามแบบที่ 1 และ 2) ภารกิจของสื่อ และจุดมุ่งหมายพื้นฐานของสื่อตามรูปแบบนี้ เพื่อต้องการที่จะดึงดูดความสนใจของผู้ชม-ผู้ฟัง ตลอดจนความสามารถหรือความชำนาญของผู้รับสารในการพัฒนาตนเองเพื่อที่จะได้รับสิ่งตอบแทนจากกิจกรรมสื่อมวลชนนั้นก็ คือการวิพากษ์วิจารณ์ในแง่ดีต่อสื่อมวลชนของบรรดาผู้รับสาร

แก่นสำคัญของเจตนารมณ์และประสิทธิผลของสื่ออยู่ที่สื่ออาจไม่มีเจตนาเป็นอย่างอื่นนอกจากต้องการดึงดูดความสนใจและเข้าถึงกลุ่มผู้ชมผู้ฟังด้วยเนื้อหาสาระใดๆก็ตามโดยผ่านสื่อที่มีอยู่

จากแบบจำลองการสื่อสารทั้ง 3 แบบข้างต้น สามารถอธิบายได้ตามรูปต่อไปนี้

	<u>จุดมุ่งหมายของผู้ส่ง</u>	<u>จุดมุ่งหมายของผู้รับ</u>
1. แบบจำลองการถ่ายทอดข่าวสาร (Transmission Model)	การถ่ายทอดความหมาย	กระบวนการสร้างองค์ความรู้
2. แบบจำลองของการแสดงออก (Expression or Ritual Model)	การแสดง	ความพอใจ/การแลกเปลี่ยน ประสบการณ์
3. รูปแบบของความใส่ใจ (Attention Model)	การเปิดเผยการแสดง การ ประกาศแจ้งความ	ความสนใจ การเฝ้าดูเหตุการณ์

Transmission Model รับช่วงมาจากสถาบันที่เก่าแก่ เช่น การศึกษาศาสนาและรัฐบาล แบบจำลองนี้เหมาะสมกับกิจกรรมของสื่อที่แน่นอนและมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข่าวสารและการโฆษณาชวน
เ
อ

The Ritual or Expression Model ประกอบด้วยส่วนสำคัญคือ วัตถุประสงค์และการปฏิบัติที่เป็นทั้งลักษณะการให้ข่าวสารและสร้างวัฒนธรรมกับความบันเทิงอย่างไรก็ตามรูปแบบนี้ได้สะท้อนถึง การแปลความหมายโดยผู้สังเกตการณ์ภายใน/ภายนอกมากกว่าจุดประสงค์ของผู้ส่งและผู้รับ

The Attention Model มีเป้าหมายสำคัญ คือ ดึงดูดความสนใจของผู้รับและเป็นเรื่องราวปกติของลักษณะในการใช้สื่อโดยผู้รับสาร และเพื่อมุ่งหวังให้ผู้ชม-ผู้ฟังสนใจรับสารจากสื่อมวลชนมากที่สุด ความสนใจนี้เราสามารถวัดได้หลายวิธีการด้วยกันรวมทั้งการวัดการมีส่วนร่วม เช่นการใช้เวลากับหัวข้อหรือชนิด

ของเนื้อหาที่ปรากฏทางสื่อต่าง ๆ คุณภาพของความสนใจกลับถูกให้ความสำคัญเป็นลำดับรองลงมา ซึ่งลักษณะของการวัดเหล่านี้เป็นที่สนใจของนักโหราศาสตร์มาก

แนวความคิดเกี่ยวกับกระบวนการสื่อสารแบบ Attention Model นี้ มีสาระสำคัญที่แตกต่างจากแบบจำลองอื่นตรงที่ความสนใจที่ได้รับเป็นกระบวนการที่เริ่มจากศูนย์เวลาที่เสียไปในการดูสื่อหนึ่งนั้น ทำให้คนเราไม่สามารถให้ความสนใจและให้เวลาไปยังสื่ออื่นได้ ในทางตรงข้าม เราไม่สามารถกำหนดปริมาณของความหมายซึ่งสามารถถ่ายทอดหรือรวบรวมความสนใจได้จากการแสดงเนื่องจาก

1. ความสนใจนั้นเป็นความสนใจชั่วขณะหนึ่งไม่เกี่ยวกับอนาคตยกเว้นว่าเป็นกรณีที่มีความต่อเนื่องจากปัจจุบัน

2. การรวบรวมความสนใจไม่ได้สิ้นสุดในตัวเอง แต่มักมีวัตถุประสงค์แอบแฝงเป็นอย่างอื่นด้วย

จากแบบจำลองการสื่อสารทั้ง 3 ประเภท ผู้วิจัยจะนำมาเป็นแนวทางการวิเคราะห์ การสื่อสารผ่านบทเพลงของคริสต์ศาสนิกายโปรเตสแตนต์ในบริบทประเทศไทยว่า นักร้อง นักดนตรี ผู้นำเพลงนักร้อง หรือ ผู้ประพันธ์ มีจุดประสงค์ในการส่งสารอย่างไร และ ผู้ฟังที่เป็นคริสเตียนมีจุดประสงค์ในการรับสารอย่างไร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่ใช้เป็นแบบอย่างในการศึกษาเพลงและการใช้เพลงของคริสต์ศาสนา

1. ดนตรีในพิธีมิสซาของศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทย (จิตตพิมณย์ แยมพราย, 2545)

งานวิจัยฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติและพัฒนาการของดนตรีในพิธีมิสซาของศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทย ลักษณะโครงสร้างของบทเพลง และความสัมพันธ์ระหว่างทำนองกับคำร้องของบทเพลงในพิธีมิสซา การดำเนินงานวิจัยเป็นการศึกษาดนตรีวิทยาในเชิงประวัติศาสตร์โดยใช้หลักวิธีทางมานุษยดนตรีวิทยาในการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัยมีดังนี้ พัฒนาการของดนตรีในพิธีมิสซาของศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกในประเทศไทยแบ่งได้ 4 สมัย คือ สมัยที่ 1 สมัยของดนตรีตามจารีตโรมัน ปี ค.ศ. 1511-1851 สมัยที่ 2 สมัยการเริ่มต้นการเปลี่ยนแปลงของดนตรีในพิธีมิสซา ปี ค.ศ. 1851-1946 สมัยที่ 3 สมัยการปฏิรูปดนตรีในพิธีมิสซา และ ดนตรีในช่วง 10 ปี หลังการสังคายนาวาติกันที่ 2 ปี ค.ศ. 1946-1972 สมัยที่ 4 สมัยพัฒนาการของเพลงไทยในพิธีมิสซา ปี ค.ศ. 1973-2004 ลักษณะของดนตรีในพิธีมิสซา ส่วนใหญ่ใช้รูปแบบการประพันธ์แบบ Strophic Form บันไดเสียงที่ใช้เป็นลักษณะของโมดรอง (Plagal Mode), Diatonic และ Pentatonic ช่วงเสียงของบทเพลง

ส่วนใหญ่มีความกว้าง 1 Octave สำหรับการใช้เสียงประสานเป็นแบบดั้งเดิมซึ่งเป็นการใช้ความสัมพันธ์คู่ 5 โดยที่ประโยคเพลงมีความสัมพันธ์แบบประโยคใหญ่ ความสัมพันธ์ระหว่างทำนองกับคำร้องบทเพลง ใช้ลักษณะความสัมพันธ์แบบ Syllabic และ Neumatic บทเพลงที่เปลี่ยนแปลงจากทำนองต่างชาติเป็นภาษาไทย มีการปรับทำนองและจังหวะ เมื่อมีจำนวนพยางค์เนื้อร้องภาษาไทยไม่เท่ากับพยางค์คำร้องในภาษาเดิม บทเพลงที่ประพันธ์เป็นภาษาไทยมีการจัดรูปแบบจังหวะและทิศทางขึ้นลงของทำนอง ไปตามการแบ่งวรรคของคำร้องประเภทบทกลอนของไทย

2. พัฒนาการเพลงร้องเพื่อการนมัสการของคริสเตียนในสภาคริสตจักรในประเทศไทย (ดุชนี บุญญาสง่างศ์, 2540)

งานวิจัยฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาพัฒนาการของเพลงร้องเพื่อการนมัสการของ คริสเตียนในสภาคริสตจักรในประเทศไทย และลักษณะเฉพาะของเพลงในหมวดเพลงเทิดพระเกียรติ ระหว่างปี 1934-1998 ผู้วิจัยศึกษาโดยใช้วิธีทางมานุษยดนตรีวิทยา คือ การสังเกต สัมภาษณ์ นอกจากนี้ยังได้รวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ และสรุปผล การศึกษาพบว่าเพลงนมัสการมีพัฒนาการหลายครั้ง โดยพัฒนาจากการใช้ภาษาล้านนา และ ภาษาไทย ภายหลังเหลือเพลงที่ใช้ภาษาไทยเพียงภาษาเดียว ต่อมาได้มีการเพิ่มการใช้สัมผัสเสียง คำร้อง ตามมาตรฐานหลักเกณฑ์ไทย เพิ่มเพลงทำนองไทยพื้นบ้าน หรือเพลงนมัสการที่ประพันธ์ขึ้นใหม่ โดยคริสเตียนชาวไทย ปรับเปลี่ยนเนื้อร้องให้ทันสมัยขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้พยายามทำให้ เนื้อร้องเข้ากันกับเสียงดนตรี ลักษณะเฉพาะของเพลงนมัสการในหมวดเพลงเทิดพระเกียรตินี้ ทำนองเพลงแต่ละบทสร้างขึ้น มาจากกระสวนจังหวะ การเคลื่อนที่ของทำนองโดยส่วนใหญ่เคลื่อนที่ในช่วงแคบๆ มีช่วงเสียงอยู่ที่ คู่6 คู่8 และคู่9 เนื้อร้องของเพลงนมัสการในหมวดเพลงเทิดพระเกียรติมี 3 หรือ 4 ข้อเพลง โดยส่วนใหญ่ มาตราฉันทลักษณ์ของแต่ละข้อเพลงมีจำนวนพยางค์คำเท่ากันหรือใกล้เคียงกันในแต่ละบรรทัด สำหรับ การสัมผัสเสียงทำยวรรคในแต่ละข้อเพลง มีการใช้สัมผัสเสียงที่ใกล้เคียงกันระหว่างแต่ละข้อ ของบทเพลงกับสัมผัสเสียงในรูปแบบเดียวกัน ในบทเพลง รูปแบบการใช้สัมผัสทำยวรรคในเพลงหมวดนี้ มี 5 ลักษณะคือ สัมผัสบรรทัดคู่ สัมผัสสามบรรทัด สัมผัสสลับ สัมผัสรูปแบบ ABBA และรูปแบบ ไม่มีคำสัมผัส

งานวิจัยที่ใช้เป็นแบบอย่างในการศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหา

3. การวิเคราะห์รูปแบบ เนื้อหาและปัจจัยที่มีบทบาทต่อการสร้างสรรค์เพลงโฆษณา

(กิริติกานต์ วันถนอม, 2539)

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะรูปแบบ เนื้อหาเพลงโฆษณาทางสื่อโทรทัศน์ เพื่อทราบและเข้าใจถึงปัจจัยที่มีบทบาทต่อการสร้างสรรค์เพลงโฆษณา และศึกษารวมไปถึงรูปแบบ เนื้อหาของภาพยนตร์โฆษณาที่ใช้เพลงโฆษณาด้วย การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้กรอบแนวคิดในการวิเคราะห์คือแนวคิดเกี่ยวกับเพลงโฆษณา แนวคิดเกี่ยวกับภาพยนตร์โฆษณา ทฤษฎีลำดับความต้องการ ทฤษฎีการจูงใจ ทฤษฎีสัญญาวิทยา แนวคิดเกี่ยวกับภาพพจน์ โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 4 ตอน ผลการวิจัย พบว่า ตอนที่ 1. รูปแบบภาพยนตร์โฆษณา ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างภาพลักษณ์ ใช้รูปแบบการนำเสนอ 2รูปแบบคือผู้แสดงเป็นผู้ร้องเพลงและผู้แสดงไม่ได้เป็นผู้ร้องเพลง มีแนวทางการนำเสนอส่วนใหญ่ใช้ผู้นำเสนอทั้งที่มีและไม่มีชื่อเสียง การใช้จุดดึงดูดใจระหว่างเพศลักษณะละครสั้น และการแก้ปัญหาต่าง ๆ เป็นต้น ตอนที่ 2. รูปแบบเพลงโฆษณามีลักษณะเฉพาะตัวที่แตกต่างจากเพลงทั่วไปหลายประการ เช่น วัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ ที่มาของเพลงโฆษณา ความยาว คำร้องในเพลงโฆษณา การประพันธ์คำร้อง การใช้ภาษา และการขับร้อง ตอนที่ 3. เนื้อหาเพลงโฆษณาและภาพยนตร์โฆษณามีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของผู้บริโภค ผู้สร้างสรรค์ใช้สิ่งจูงใจทางด้านอารมณ์และสิ่งจูงใจทางด้านอารมณ์ร่วมกับด้านเหตุผล เพื่อกระตุ้นความต้องการทางจิตวิทยาของผู้บริโภค เช่น ความต้องการทางด้านสังคม ความต้องการความมั่นคงและปลอดภัย โดยการสร้างสัญญาเพื่อสื่อความหมายผ่านตัวผู้แสดง สิ่งของ ผลิตภัณฑ์และส่วนประกอบต่าง ๆ ของภาพยนตร์โฆษณา เป็นต้น ในด้านการใช้ภาษาที่ทำให้เกิดภาพพจน์ในคำร้องของเพลงโฆษณา ส่วนใหญ่ใช้ในรูปของอิพิทจน์และบุคลาธิษฐาน ตอนที่ 4. ปัจจัยที่มีบทบาทต่อการสร้างสรรค์เพลงโฆษณา มี 2 ลักษณะ คือ ปัจจัยภายนอกตัวบุคคลมีบทบาทมากโดยเปรียบเทียบ เช่น ภาพยนตร์โฆษณา ความยาว ผู้โฆษณาตัวแทนโฆษณา ผลิตภัณฑ์และผู้บริโภค เป็นต้น ปัจจัยภายในตัวบุคคลมีบทบาทน้อย เช่น อารมณ์ความรู้สึก จินตนาการและประสบการณ์

4. การวิเคราะห์เนื้อหาและรูปแบบรายการธรรมะทางโทรทัศน์ พ.ศ. 2542 (อารียาทีวีศักดิ์สกุล,2544)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษารูปแบบ เนื้อหา และหน้าที่ของรายการธรรมะทางโทรทัศน์ 2) เพื่อทราบถึงปัจจัยต่าง ๆ ในการผลิตรายการธรรมะทางโทรทัศน์ ที่มีอิทธิพลในการกำหนดรูปแบบ และเนื้อหารายการธรรมะทางโทรทัศน์ โดยทำการศึกษารายการธรรมะ 5 รายการคือ รายการชีวิตไม่สิ้นหวัง รายการพุทธประวัติ รายการธรรมะวันอาทิตย์ รายการประทีปส่องทาง และรายการคติธรรมนำชีวิต ผลการวิจัยพบว่า 1) รายการธรรมะมีรูปแบบการนำเสนอที่คล้ายคลึงกัน โดยธรรมเนียมปฏิบัติของรายการ คือ เน้นที่การพูดคุย หรือการสนทนา (การบรรยายหรือการสนทนาธรรมของพระสงฆ์) ส่วนการนำเสนอด้วยรูปแบบอื่น อาทิ สารคดี หรือละครเวทีนั้น เป็นเพียงส่วนเสริมเพื่อเพิ่มความน่าสนใจในรายการรูปแบบเช่นนี้สอดคล้องกับเนื้อหาของรายการที่เน้นความสงบสุข ทำให้รายการมีจังหวะในการนำเสนอที่ช้า

และไม่น่าสนใจ สำหรับเนื้อหาของรายการธรรมะ เป็นการอธิบายความหลักธรรมคำสอนที่สามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันรวมทั้งเรื่องราวหรือกิจกรรมต่าง ๆ ทางพุทธศาสนา โดยมีวาทกรรมทางพุทธศาสนาเป็นตัวกำหนด ทั้งวาทกรรมที่ดำเนินตามแนวทางของมหาเถรสมาคม และวาทกรรมแนวปฏิรูป ได้แก่วาทกรรมแนวปฏิรูปที่เน้นด้านการศึกษา และวาทกรรมแนวปฏิรูปที่เน้นด้านการปฏิบัติสมาธิภาวนา สำหรับหน้าที่ของรายการธรรมะ ประการแรกคือ เพื่อตอบสนองนโยบายของสถานีโทรทัศน์และกฎระเบียบของรัฐ ส่วนหน้าที่ประการที่ 2 คือ เพื่อสั่งสอนและแนะนำให้พุทธศาสนิกชนปฏิบัติตนเป็นคนดีโดยมีวาทกรรมกำกับอยู่ ควบคู่ไปกับการให้ความรู้หรือข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องราว หรือกิจกรรมทางพุทธศาสนา และหน้าที่ประการสุดท้าย ซึ่งมีลักษณะแฝงเร้นคือ หน้าที่ต่อกัยความมั่นคงของสถาบันหลักทางสังคม 2) ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดรูปแบบและเนื้อหาของรายการธรรมะ ได้แก่ 1. มุมมองของผู้ผลิตที่มีต่อรายการธรรมะและความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิตกับพระสงฆ์ 2. ผู้สนับสนุนรายการ ทั้งสถานีโทรทัศน์ที่ผลิตรายการธรรมะเพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐ และผู้อุปถัมภ์รายการรายอื่นในด้านทุนการผลิต 3. แนวคิด ความรู้และความสามารถในการนำเสนอเนื้อหา ตลอดจนสถานภาพของพระสงฆ์ในสังคมไทย

งานวิจัยต่างประเทศ

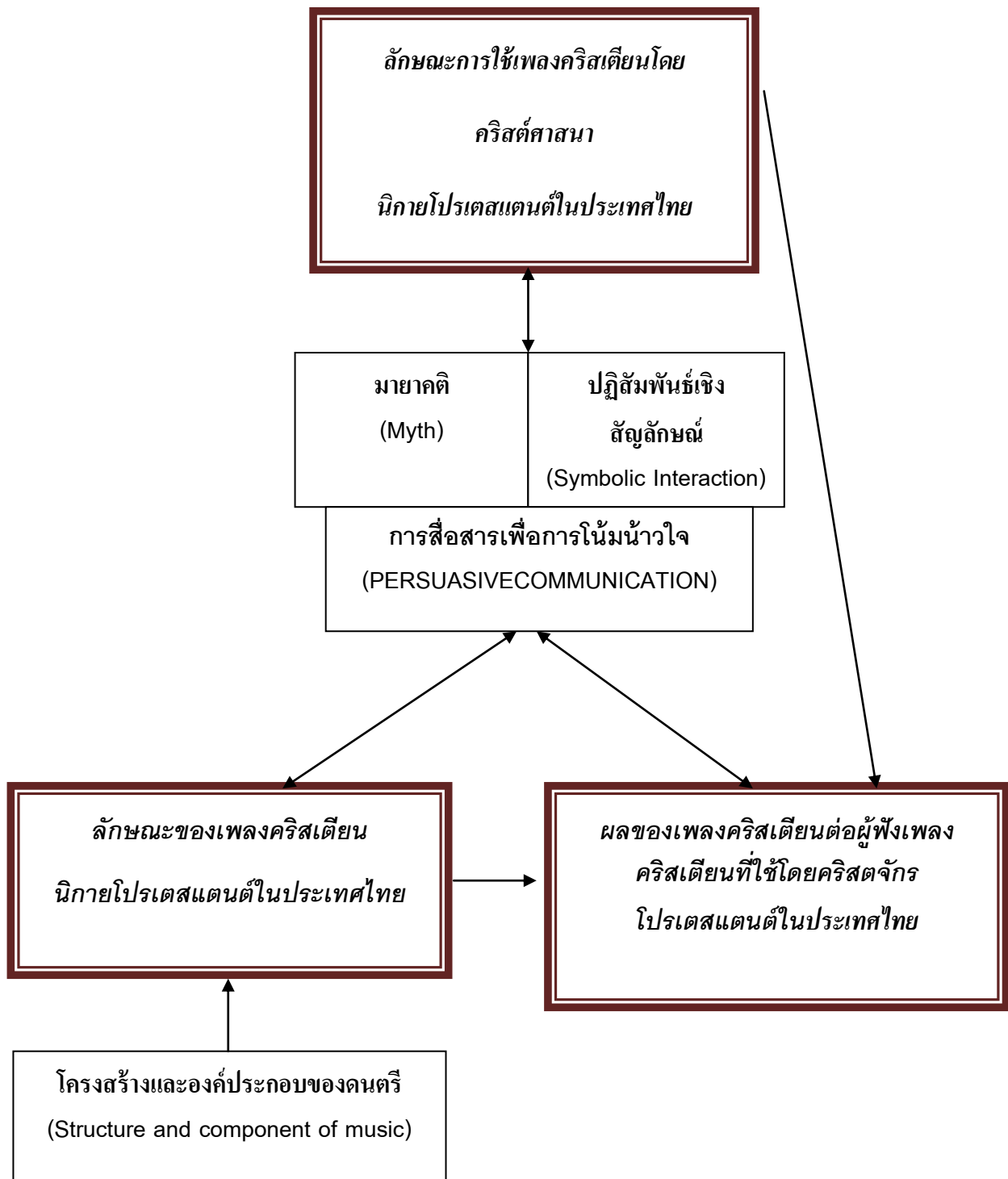
5. Mass Media. Media Effect. Religious Beliefs. Young adults.(Clack,1991)

งานวิจัยชิ้นนี้ศึกษาสื่อโทรทัศน์ สื่อภาพยนตร์ และสื่ออื่นๆ ที่มีผลต่อความเชื่อทางวัฒนธรรมและคุณค่าของศาสนา พบว่ามีหลายกรณีที่มีการแสดงฉาก ชีวิตหลังความตาย พลังเหนือธรรมชาติ เหตุการณ์ Paranormal ในสื่อบันเทิง เป็นตัวที่มีบทบาทสำคัญให้วัยรุ่นเข้าในหลักความเชื่อทางคริสต์ศาสนา และจากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างยิ่งเข้าโบสถ์น้อยเท่าไร ก็จะได้รับผลของการนำเสนอความเชื่อทางวัฒนธรรมและคุณค่าของศาสนามากขึ้นเท่านั้น

6. Music Videos. Popular culture. Religious Broadcasting (Gow,J. 1999)

งานวิจัยชิ้นนี้ศึกษาการบริหารงานของสถานีวิทยุ Z Channel ซึ่งเป็นสถานีวิทยุคริสต์เตียนที่อยู่ในกำกับดูแลขององค์กรศาสนา โดยผู้วิจัยศึกษาว่าจะบริหารจัดการอย่างไรให้ดึงดูดกลุ่มผู้ฟังทั้งที่เป็นคริสเตียนที่เคร่งครัด และ กลุ่มผู้ฟังทั่วไป จากการศึกษาพบว่า ผังการดำเนินการและรูปแบบของสถานีจะต้องผ่านการตรวจสอบดูแลจาก องค์กรศาสนจักรกลาง ส่วนเนื้อหาของเพลงที่เปิด จะเป็นเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับคริสต์ศาสนา แต่ไม่ใช่ทั้งหมดจะยังมีองค์ประกอบอื่นๆด้วย

กรอบแนวคิด (Conceptual Framework)

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยเรื่อง เรื่อง “การสื่อสารผ่านบทเพลงของคริสตศาสนิกายโปรเตสแตนต์” เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลคือ การวิเคราะห์เนื้อหา (Textual analysis) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) และสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) แล้วนำผลที่ได้จากเครื่องมือทั้ง 3 ชนิดนี้มาวิเคราะห์ร่วมกัน เพื่อให้ทราบถึงลักษณะและวัตถุประสงค์การใช้เพลงในคริสตศาสนิกายโปรเตสแตนต์ และนำผลของการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม มาวิเคราะห์ผลต่อผู้ฟังที่เป็นคริสเตียนในลักษณะการรับรู้ และจะนำเสนอรายงานการวิจัยในลักษณะพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Analysis Description) โดยมีขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1 สถานที่ในการเก็บข้อมูล

คริสตจักร จำนวน 7 แห่งจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) จากองค์กรคริสตศาสนิกายโปรเตสแตนต์ 4 องค์กร ได้แก่

1. องค์กรสภาคริสตจักรในประเทศไทย

- คริสตจักรวัฒนา
- คริสตจักรไมตรีจิต

2. องค์กรสหคริสตจักรแบ็บติสต์

- คริสตจักรแห่งความสุข
- คริสตจักรอิมมานูเอล

3. องค์กรสหกิจคริสเตียน

- คริสตจักรมักกะสัน
- คริสตจักรใจสมาน

4. องค์กรเซเวนเดย์แอดเวนติส

- คริสตจักรเซเวนธ์เดย์แอดเวนติส

ผู้ทำการวิจัยจะเก็บข้อมูลจากกิจกรรมทางศาสนาที่จัดขึ้นโดยคริสตจักรในกลุ่มตัวอย่าง ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2553 – 31 ธันวาคม 2553

3.2 แหล่งข้อมูล

3.2.1 แหล่งข้อมูลบุคคล

ผู้วิจัยใช้วิธีการแบบเจาะลึกบุคคลกับบุคคล 3 กลุ่ม คือ ศิษยาภิบาลประจำคริสตจักร และกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องในการนำเพลงนมัสการรวมถึงเพลงในกิจกรรมของคริสตจักรดังกล่าว กลุ่มผู้ประพันธ์เพลง การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์แบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 36 คน

ผู้นำเพลงนมัสการและบรรเลงดนตรี จำนวน 21 ท่าน

ลำดับ	ผู้ให้ สัมภาษณ์	ชื่อ-นามสกุล	คริสตจักร
1		เทอดศักดิ์ อัครสวาท	ใจสมาน
2		ไพลิน พงศ์สงวนไทย	ไมตรีจิต
3		สาโรจ หุมสุข	ไมตรีจิต
4		อโณทัย อัครพัฒนกุล	ไมตรีจิต
5		ยุวदनัย มิตรกุล	วัฒนา
6		พฤทธิ เจษฎาพันธ์	คริสตจักรที่ 1 เชียงใหม่
7		เมธินี แสงวรรณ	คริสตจักรที่ 1 เชียงใหม่
8		สุรภิจ กมลรัตน์	จืนนครปฐม
9		สุทธิพงษ์ พิมไทสงค์	Living stream
10		ภูวดล หลั่นแย้ม	หัวกุ่มแจ
11		ประยุทธ สารีมาน	สถานสัมพันธ์กรุงเทพ
12		สุนทร วัณธิ์พันธ์ุ	เซเว่นเดย์แอ็สเวนติส
13		สุวลักษณ์ เลียนซี	คริสตจักรที่ 2 สามย่าน
14		ณรงค์ ศรีสกุลแพทย์	อิมมานูเอล
15		กมล บุญเพียงผล	คริสตจักรแห่งความสุข
16		ศรัณญา บุญเพียงผล	คริสตจักรแห่งความสุข
17		ภาสิรี ปรีชานิ	มักกะสัน
18		ชำนาญ แสงฉาย	ราชเทวี
19		ชดาญ ธงชัย	ราชเทวี
20		สุชาวลี ชูเอน	ตรัง
21		เจนติมา เกษมวิทย์	ตรัง

ผู้ประพันธ์เพลง จำนวน 6 ท่าน

ลำดับ	ผู้ให้ สัมภาษณ์	ชื่อ-นามสกุล	คริสตจักร
1		เทอดศักดิ์ อัครสวาท	ใจสมาน
2		ไพลิน พงศ์สงวนไทย	ไมตรีจิต
3		กมล บุญเพียงผล	คริสตจักรแห่ง ความสุข
4		อโณทัย อัครพัฒนกุล	ไมตรีจิต
5		ยุวदनัย มิตรกุล	วัฒนา
6		พฤทธิ เจษฎาพันธ์	คริสตจักรที่ 1 เชียงใหม่

นอกจากนี้ผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) กับกลุ่มผู้ฟังเพลงของ
คริสต์ศาสนิกชนโปรเตสแตนต์ที่เป็นคริสเตียน จำนวน 40 คน ได้แก่

ลำดับ	ผู้ให้ สัมภาษณ์	ชื่อ-นามสกุล	สัมภาษณ์วันที่
1		เทอดศักดิ์ อัครสวาท	19 พฤศจิกายน 2553
2		ไพลิน พงศ์สงวนไทย	28 ธันวาคม 2553
3		สาโรจ หุมสุข	28 ธันวาคม 2553
4		อโณทัย อัครพัฒนกุล	28 ธันวาคม 2553
5		ยุวदनัย มิตรกุล	10 ตุลาคม 2553
6		พฤทธิ เจษฎาพันธ์	10 ตุลาคม 2553
7		เมธิณี แสงวรรณ	10 ตุลาคม 2553
8		สุรภิกษ กมลรัตน์	10 ตุลาคม 2553
9		สุทธิพงศ์ พิมไทสงค์	10 ตุลาคม 2553
10		ภูวดล หลั่นแย้ม	10 ตุลาคม 2553

11	สุชาวลี ชูเอน	10 ตุลาคม 2553
12	สุนทร ธีรธีรพันธุ์	1 พฤศจิกายน 2553
13	สุวลักษณ์ เลียนซี่	5 ตุลาคม 2553
14	ณรงค์ ศรีสกุลแพทย์	3 ธันวาคม 2553
15	กมล บุญเพียงผล	12 ธันวาคม 2553
16	ศรีัญญา บุญเพียงผล	12 ธันวาคม 2553
17	ภาสิรี ปริชานี	19 ธันวาคม 2553
18	ชำนาญ แสงฉาย	14 ตุลาคม 2553
19	ชดาญ ธงชัย	14 ตุลาคม 2553
20	ประยุทธ สารีมาน	3 พฤศจิกายน 2553
21	เจนติมา เกษมวิทย์	8 ธันวาคม 2553
22	ศุวพิชญ์ สมใจ	13 ธันวาคม 2553
23	วีรศักดิ์ ชาวयोग	13 ธันวาคม 2553
24	สันติสุข วงศ์ประเสริฐ	15 ธันวาคม 2553
25	วิวัฒน์ ธรรมมา	16 ธันวาคม 2553
26	วีรภา ดาวฉาย	16 ธันวาคม 2553
27	จิตรกร น้อยเยี่ยม	16 ธันวาคม 2553
28	ธนาพร มั่นอ่าว	16 ธันวาคม 2553
29	วภช หลายวัฒนไพศาล	20 ธันวาคม 2553
30	ชลาริปี ชมพูนุช ณ อยุทธยา	15 ธันวาคม 2553
31	มารุต พิณจัสต์ยากุล	20 ธันวาคม 2553
32	ชุติมา มาลัย	20 ธันวาคม 2553
33	ทรงปกรณ์ ภูหนองโอง	20 ธันวาคม 2553
34	สุธีรา แสงสว่าง	16 ธันวาคม 2553
35	สินีนารถ ละอองจิตต์	13 ธันวาคม 2553
36	ตรรกเวทย์ ทวีลาภาภรณ์	16 ธันวาคม 2553
37	ชนะเทพ บุณนาค	17 ธันวาคม 2553
38	พงศ์พัฒน์ ใจงาม	17 ธันวาคม 2553
39	สุทธิวัฒน์ มีเปี่ยม	18 ธันวาคม 2553
40	วจนะพร ศรีเกื้อกลิ่น	20 ธันวาคม 2553

3.2.2 แหล่งข้อมูลเอกสาร

หนังสือ เอกสาร และระเบียบนมนัสการต่างๆ ที่ใช้ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2553 – 31 ธันวาคม 2553 เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพลงที่ใช้ และวิเคราะห์เนื้อหาของเพลง

3.2.3 แหล่งข้อมูลโสตทัศนูปกรณ์

1. ไฟล์เพลงและซีดีเพลงที่ใช้ในกิจกรรมทางศาสนา
2. ไฟล์ power point และสื่อวีดิทัศน์ที่ใช้ในกิจกรรมทางศาสนา

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการตามประเภทของข้อมูล ดังนี้

3.3.1 ข้อมูลบุคคล

ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ซึ่งจะศึกษาพร้อมด้วยการจดบันทึกและบันทึกเทปสัมภาษณ์ โดยมีแนวคำถามที่เกี่ยวข้องกับประเด็นในการศึกษา ประกอบด้วย

ผู้มีส่วนในการนำเพลงนมนัสการ

- ความสำคัญของเพลงในคริสต์ศาสนาเป็นอย่างไร
- คริสตจักรใช้เพลงในโอกาสใดบ้าง
- คริสตจักรใช้เพลงในลักษณะใดบ้าง เพราะอะไร
- เพลงคริสเตียนที่คริสตจักรใช้มีกี่ประเภท อะไรบ้าง
- คริสตจักรใช้เครื่องดนตรีอะไรบ้างในการนมนัสการและกิจกรรมทางศาสนาอื่นๆ
- ในการใช้เพลงแต่ละโอกาสมีเกณฑ์ในการเลือกเพลง และวิธีการนำเสนออย่างไร
- บริบททางสังคมโดยรอบมีผลต่อการใช้เพลงหรือไม่อย่างไร
- ความคาดหวังต่อคริสตชนหลังจากรับฟังเพลง
- เทียบกับในต่างประเทศหรือคริสตจักรอื่นๆ คริสตจักรแห่งนี้มีการใช้เพลง เหมือนหรือต่างกันอย่างไร

ผู้ประพันธ์เพลง

- เหตุผลในการประพันธ์เพลงคริสเตียน
- เกณฑ์ และแบบแผนในการประพันธ์เพลงเป็นอย่างไร
- เคยแต่งเพลงคริสเตียนอะไรบ้าง
- ลักษณะของเพลงเป็นอย่างไร
- ลักษณะของทำนองและการเรียบเรียงเสียงประสานในเพลงเป็นอย่างไร
- ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการแต่งเพลงมีอะไรบ้าง

- เพลงที่ประพันธ์นำมาใช้ในลักษณะใดบ้าง

ผู้ฟังที่เป็นคริสเตียน

- ฟังเพลงคริสเตียนแล้วรู้สึกอย่างไร
- คิดเห็นว่าเพลงคริสเตียนแตกต่างจากเพลงทั่วไปอย่างไร
- ชอบฟังเพลงคริสเตียนหรือไม่
- เพลงคริสเตียนที่ชอบมีอะไรบ้าง
- ทำไมถึงชอบเพลงคริสเตียนเพลงนั้น
- คิดว่าเพลงคริสเตียนมีผลต่อตัวเองหรือไม่อย่างไร
- เพลงมีความสำคัญกับคริสต์ศาสนาหรือไม่ อย่างไร

3.3.2 เอกสาร

การเก็บข้อมูลประเภท หนังสือ เอกสาร และระเบียบนมนัสการต่างๆจากคริสตจักรที่ทำการเก็บข้อมูล

3.3.3 ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

เก็บรวบรวม ไฟล์เพลง ซีดีดนตรี PowerPoint และ สื่อวีดิทัศน์ จากผู้ที่มีส่วนในการจัดเตรียมการนมนัสการ และผู้จัดกิจกรรมของคริสตจักร

3.3.4 การเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Research)

ผู้ทำวิจัยจะเก็บข้อมูลจากการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) ในการนมนัสการวันอาทิตย์ จำนวน 10 ครั้ง คริสตจักรละ 2 ครั้ง กิจกรรมประจำของคริสตจักรที่มีการใช้เพลง จำนวน 2 ครั้ง และกิจกรรมพิเศษอื่นๆของคริสตจักร 1-2 ครั้ง เพื่อสังเกต เพลงและลักษณะการใช้เพลงในกิจกรรมนั้น ได้แก่

- งานเฉลิมฉลองคริสต์มาส ของคริสตจักร
- งาน Sing and joy ของคริสตจักรแห่งความสุข
- งาน Kingdom breaks through ของ คริสตจักรใจสมาน วันที่ 26 พฤษภาคม 2553

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง “การสื่อสารผ่านบทเพลงของคริสตศาสนิกายโปรเตสแตนต์” ได้อาศัยแนวทฤษฎีที่เกี่ยวข้องวิเคราะห์ข้อมูล โดยการนำเสนอข้อมูลจากการศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการบรรยายพรรณนา (Descriptive Research) หลังจากที่ได้รวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลเอกสาร และข้อมูลสถิติสรุปปรกรณ์แล้ว โดยได้แบ่งเนื้อหาการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ส่วน คือ ลักษณะของดนตรีในคริสต์ศาสนิกายโปรเตสแตนต์และ การใช้เพลงของคริสตศาสนิกายโปรเตสแตนต์

1. การวิเคราะห์ถึงลักษณะเนื้อหาของเพลงของคริสตศาสนิกายโปรเตสแตนต์ ภายใต้กรอบแนวคิด โครงสร้างและองค์ประกอบของดนตรี มายาคติ ปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ และ เพลงของคริสตศาสนา

2. การวิเคราะห์ถึงลักษณะการใช้เพลงของคริสตศาสนิกายโปรเตสแตนต์ ภายใต้กรอบแนวคิด มายาคติ การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ แบบจำลองการสื่อสาร และ เพลงของคริสตศาสนา

3. การวิเคราะห์ถึงผลของเพลงของคริสตศาสนิกายโปรเตสแตนต์ ภายใต้กรอบแนวคิดเรื่อง การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ ปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ และ แบบจำลองการสื่อสาร

แนวคิดเรื่อง มายาคติ (Myth) ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ว่า มีการสร้างมายาคติในเพลงของคริสตศาสนิกายโปรเตสแตนต์หรือไม่อย่างไร ทั้งในส่วนเนื้อหาของเพลง และ การใช้เพลงรวมถึงองค์ประกอบร่วมในการใช้เพลงด้วย

แนวคิดเรื่อง ปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ (Symbolic interaction) ผู้วิจัยจะใช้เป็นกรอบในการวิเคราะห์ว่า ลักษณะเนื้อหาของเพลง ลักษณะการใช้เพลง และ ตัวผู้ฟังซึ่งเป็นผู้รับสาร มีความสัมพันธ์กันอย่างไร และส่งผลต่อกันหรือไม่อย่างไร

แนวคิดเรื่อง แบบจำลองการสื่อสาร (Model Of Communication) ผู้วิจัยจะนำมาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ จุดมุ่งหมายของการส่งสารผ่านบทเพลงของผู้ส่งสาร และจุดมุ่งหมายในการรับสารของผู้รับสาร

3.5 วิธีการนำเสนอข้อมูล

การนำเสนอข้อมูลวิจัยเรื่อง “การสื่อสารผ่านบทเพลงของคริสตศาสนิกายโปรเตสแตนต์” มีวิธีการนำเสนอ ดังนี้

บทที่ 4 อธิบายลักษณะของเพลงของคริสตศาสนิกายโปรเตสแตนต์

บทที่ 5 อธิบายลักษณะการใช้เพลงของคริสตศาสนิกายโปรเตสแตนต์

บทที่ 6 อธิบายผลต่อผู้ฟังเพลงของคริสตศาสนิกายโปรเตสแตนต์ที่เป็นคริสเตียน

บทที่ 7 บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยได้ผลการวิจัยโดยสมบูรณ์โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative) ด้วยการสัมภาษณ์ผู้รับสาร การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกบุคคลที่มีส่วนสำคัญในการใช้เพลงและประพันธ์เพลงคริสตศาสนิกายโปรเตสแตนต์ รวมถึงการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและสื่อโซเชียลมีเดียที่ใช้ในคริสตจักร นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีร่วมสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม ทั้งในส่วนของงานนั้และการและกิจกรรมของคริสตจักรที่มีการใช้เพลงเป็นองค์ประกอบ ตลอดระยะเวลา 3 เดือนระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2553 ถึง 31 ธันวาคม 2553

บทที่ 4

ลักษณะของเพลงคริสเตียนนิกายโปรเตสแตนต์ในประเทศไทย

ในบทนี้ผู้วิจัยนำแนวคิดและทฤษฎีเรื่ององค์ประกอบของเพลง แนวคิดเรื่องมายาคติ และการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ มาวิเคราะห์และจัดกลุ่มลักษณะองค์ประกอบของเพลงคริสเตียนที่ใช้โดยคริสตจักรนิกายโปรเตสแตนต์ในประเทศไทย จากข้อมูลเพลงที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) การเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field observation) และข้อมูลเอกสาร ที่ได้รวบรวมมาจากคริสตจักรต่างๆในนิกายโปรเตสแตนต์ในประเทศไทย จนสามารถจัดกลุ่มลักษณะองค์ประกอบของเพลงคริสเตียนที่ใช้โดยคริสตจักรนิกายโปรเตสแตนต์ในประเทศไทย ได้ 2 แบบ คือแยกประเภทของเพลงคริสเตียน ตามเนื้อหาของเพลง และ ตามดนตรีของเพลง

4.1 ประเภทของเพลงคริสเตียนแยกตามเนื้อหาของเพลง

เนื้อหาของเพลงคริสเตียนทั้งหมดล้วนแล้วแต่มีพื้นฐานมาจากความเชื่อและคำสอนของคริสต์ศาสนาที่มาจากพระคัมภีร์ แต่มีการนำมาถ่ายทอดในลักษณะที่แตกต่างกันออกไป แต่มีจุดร่วมกันคือ ความหมายและสิ่งที่ต้องการจะถ่ายทอดจะเกี่ยวพันและมุ่งตรงไปที่พระเจ้าพระเยซู เมื่อศึกษาอย่างละเอียดดูแล้วจะพบว่ามีความหลากหลายของเนื้อหาปลีกย่อยอีกมาก เนื่องจากเพลงคริสเตียนถูกนำมาใช้ในหลายๆโอกาส ทั้งใช้ส่วนตัว เช่น ร้องเพื่อระลึกถึงพระเจ้าในโอกาสต่างๆ หรือร้องร่วมกัน เช่น ในการนมัสการพระเจ้า และในแต่ละโอกาสก็อาจมีจุดประสงค์การใช้ปลีกย่อยลงไปอีก เช่น ในการนมัสการพระเจ้าก็จะประกอบด้วย การใช้เพลงเพื่อการสรรเสริญพระเจ้า ใช้เพลงประกอบการอธิษฐาน การสารภาพความผิดบาป ใช้เพลงเพื่อขอบพระคุณพระเจ้า ใช้เพลงเพื่อระลึกถึงพระคุณของพระเจ้า เป็นต้น

หนังสือเพลงคริสเตียนที่ใช้ในประเทศไทยหลายเล่ม ได้มีการแยกประเภทเนื้อหาของเพลงคริสเตียนไว้เป็นหมวดหมู่ เช่น หนังสือเพลงไทยนมัสการ ซึ่งเป็นหนังสือเพลงที่รวมเพลงอิมน์ฉบับแปลเป็นไทยที่หลายคริสตจักรนิยมนำมาใช้ ก็ได้แบ่งประเภทเนื้อหาของเพลงไว้เป็น 16 หมวด ตามกลุ่มประเภทของเพลงและโอกาสที่ใช้ แต่เนื่องจาก เมื่อผู้วิจัยลองนำเพลงจากหลายๆแหล่งข้อมูลทั้งที่มีการจัดประเภทและไม่ได้จัดประเภทมาศึกษาวิเคราะห์ดู พบว่ามีความแตกต่างและเหลื่อมล้ำของเนื้อหาอยู่มาก ผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์แล้วจัดกลุ่มของเพลงขึ้นใหม่ โดยนำ แนวคิดและทฤษฎีเรื่องโครงสร้างและองค์ประกอบของดนตรี และแนวคิดเรื่องเพลงกับคริสต์ศาสนา มาใช้ประกอบกับการสัมภาษณ์ผู้ที่มีความรู้เรื่องเพลงคริสเตียน จนสามารถแบ่งเนื้อหาของเพลงคริสเตียนได้กว้างๆ คือ เนื้อหาเพลงที่ถ่ายทอดความเชื่อและคำสอนของคริสต์ศาสนา และ เนื้อหาเพลงที่ถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกและประสบการณ์ของมนุษย์ที่มีกับพระเจ้า อย่างไรก็ตามเนื่องจากเนื้อหาเพลงคริสเตียนที่พบมีความหลากหลายปลีกย่อยมาก ผู้วิจัยจึงขอแนะนำเฉพาะที่สำคัญและพบบ่อยมากกล่าวถึงและยกตัวอย่าง

หมวด	บทที่	บทที่
หมวด 7 พระคริสตธรรมคัมภีร์	116 - 119	
หมวด 8 ชีวิตในพระเยซูคริสต์		
ก. พระคริสต์ทรงเรียก	120 - 124	
ข. ตอนรับทรงเรียก	125 - 127	
ค. สำนึกคิดและสารภาพ	128 - 132	
ง. ชายาคัว	133 - 142	
จ. อธิษฐานอ้อนวอน	143 - 148	
ฉ. มุ่งไม่หวั่น	149 - 153	
ช. ปกป้องและกล้าหาญ	154 - 170	
ซ. เล้าโลมใจ	171 - 174	
ญ. เชื้อและวางใจ	175 - 188	
ฎ. เบียดเบียน	189 - 194	
ฏ. สันติ	195	
ฐ. รักและสนิทสนม	196 - 201	
ฑ. ชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณ	202 - 204	
หมวด 9 คริสตจักรและพิธี		
ก. คริสตจักร	205 - 207	
ข. นิตยภาพคริสเตียน	208 - 210	
ค. พิธีบัพติศมา	211 - 212	
ง. พิธีมหาสนิท	213 - 221	
หมวด 10 แง่เห็นของพระเจ้าในโลก		
ก. สาวและบริวาร	222 - 233	
ข. การเผยแพร่อศาศนา	234 - 238	
		ค. การรับมอบพันธะและการให้
		ง. ภาคภาพ
		จ. ชีวิตในกรุง
		ฉ. ชีวิตในชนบท
		ช. ชาติและความรักชาติ
		ซ. สากลนิกรภาพและสันติภาพ
		ญ. ครอบครัวคริสเตียน
หมวด 11 ชีวิตนิรันดร์	267 - 272	
หมวด 12 เทศกาลและพิธีต่างๆ		
ก. พิธีขอบพระคุณ	273 - 278	
ข. ปีใหม่	279	
ค. วาสติลาภ	280	
ง. พิธีมอบถวาย	281	
จ. พิธีสถาปนา	282	
ฉ. พิธีสมรส	283	
หมวด 13 เพลงส้าหรับเด็ก		
ก. อธิษฐาน	284 - 285	
ข. กิจกรรมของพระเยซู	286	
หมวด 14 เพลงกองประกาศ		
ก. เดือนและเชษฐชน	287 - 288	
ข. เนศตาและอกโทษ	289	
ค. นาคอัน	290	
ง. รับพระพร	291	

ภาพที่ 1 การแบ่งกลุ่มเพลงคริสเตียนตามเนื้อหาและโอกาสในการใช้ จากหนังสือเพลงไทยนมัสการ

4.1.1 เนื้อหาเพลงที่ถ่ายทอดความเชื่อและคำสอนของคริสต์ศาสนา

เนื้อหาเพลงที่ถ่ายทอดความเชื่อและคำสอนของคริสต์ศาสนามีการประพันธ์เพื่อถ่ายทอดอยู่ 2 ลักษณะคือ ประพันธ์โดยมีพื้นฐานจากพระคัมภีร์ (Based on scripture) กล่าวคือผู้ประพันธ์ได้เขียนบทเพลงขึ้นมาใหม่ในสำนวนของตนเองโดยมีคำเชื่อคำสอนตามพระคัมภีร์เป็นข้ออ้างอิง และ ประพันธ์แบบนำเนื้อหาในพระคัมภีร์มาใส่ในเพลงโดยไม่ตีความ (Faithful to scripture)

ตัวอย่างเพลงที่นำเนื้อหาจากข้อพระคัมภีร์

เหตุนั้นเมื่อเรา

เหตุนั้นเมื่อเราได้เป็นคนชอบธรรม

โดยความเชื่อแล้วนั้นเรามีสันติสุข

ในพระเจ้าทางพระเยซูคริสต์

เพราะว่าความรักพระเจ้าได้เข้าสู่จิตใจของเรา

ทางพระวิญญาณ บริสุทธิ บริสุทธิ

ซึ่งพระองค์ประทานแก่เรา

ฮูวี ฮูวี ฮูวี อุ่มปามปาม อ่า..ยายา อ่า..ยายา

เพลง "เหตุนั้นเมื่อเรา" เป็นเพลงสั้นจังหวะเร็วที่นำเนื้อหาของพระธรรมโรม บทที่ 5 : 1-5 มาแต่งเป็นเพลง มีเนื้อหาในพระคัมภีร์ว่า

"1 พระพรแห่งความชอบธรรมเหตุฉะนั้นเมื่อเราเป็นคนชอบธรรมเพราะความเชื่อแล้ว เราจึงมีสันติสุขกับพระเจ้าทางพระเยซูคริสต์องค์พระผู้เป็นเจ้าของเรา

2 โดยทางพระองค์ เราจึงได้เข้าไปร่วมพระคุณที่เรายืนอยู่โดยความเชื่อ และเราชื่นชมยินดีใน

ความหวังใจว่าจะได้มีส่วนในสง่าราศีของพระเจ้า

3 ยิ่งกว่านั้น เราชื่นชมยินดีในความทุกข์ยากด้วย เพราะเรารู้ว่าความทุกข์ยากนั้นทำให้เกิดความ
อดทน

4 และความอดทนทำให้เกิดมีประสบการณ์ และประสบการณ์ทำให้เกิดมีความหวังใจ

5 และความหวังใจมิได้ทำให้เกิดความละอาย เพราะเหตุว่าความรักของพระเจ้าได้หลั่งไหล”

(โรม 5 : 1-5)

เนื้อหาเพลงประเภทนี้มีบทบาทสำคัญ 4 ประการ คือ 1.ช่วยในการจดจำพระคำคำสอนให้ง่ายขึ้น
ด้วยคุณสมบัติของดนตรีที่ทำให้ติดหูทำช่วยให้จดจำได้ง่ายขึ้น 2.ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาคำสอนได้ง่ายขึ้นด้วย
ภาษาและทำนองของเพลง และ 3. ช่วยสร้างความน่าสนใจของเนื้อหาที่อาจจะลึกซึ้งเข้าใจยากหรือ
สามารถตีความได้หลากหลาย เพลงจะช่วยกระตุ้นให้ผู้ฟังสนใจในเนื้อหาสาระที่เป็นคำสอนในเพลงได้ตรง
กับประเด็นที่ผู้ส่งสารต้องการจะสื่อความหมายในโอกาสนั้นๆ 4. ช่วยในการเสริมสร้างความเชื่อความ
ศรัทธาที่มีต่อพระเจ้าซึ่งเป็นบทบาทที่สำคัญที่สุดเพราะสาระสำคัญของความเชื่อและคำสอนของคริสเตียน
ที่ถ่ายทอดผ่านบทเพลงคือ ย้ำความเชื่อซ้ำๆ เพื่อก่อให้เกิดศรัทธาที่มีต่อพระเจ้าของคริสต์ศาสนา ผู้วิจัยได้
แยกองค์ประกอบย่อยออกเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับความเชื่อ และเนื้อหาเกี่ยวกับคำสอน

เนื้อหาเกี่ยวกับความเชื่อ

ความเชื่อของคริสต์ศาสนาเป็นมายาคติ (Myth) รูปแบบหนึ่งที่ช่วยเสริมสร้างแรงศรัทธาให้กับพระ
เจ้าและพระเยซู เพลงคริสเตียนมีหน้าที่ในการช่วยเสริมความน่าสนใจอีกชั้นหนึ่งให้กับมายาคติหรือความ
เชื่อของคริสต์ศาสนาที่ปรากฏในเนื้อเพลงผ่านทางภาษาที่ใช้ ดนตรีประกอบ และการย้ำซ้ำๆของเนื้อเพลง
ให้ผู้ฟังหรือผู้ที่ร้องเพลงเมื่อได้คิดคำนึงถึงเนื้อหาของเพลงแล้วจะเกิดแรงศรัทธาหรือสนใจในความเชื่อ
นั้นๆ เนื้อหาเพลงเกี่ยวกับความเชื่อที่สำคัญและผู้วิจัยพบบ่งชี้ได้แก่ ความเชื่อพื้นฐานของคริสต์ศาสนา
เช่น เรื่องพระตรีเอกานุภาพ พระเจ้าสร้างโลกและสรรพสิ่ง แผ่นดินสวรรค์ วันพิพากษา เป็นต้น และ ความ
เชื่อเกี่ยวกับพระเจ้าพระเยซู เช่น พระเจ้าทรงส่งพระเยซูมายังโลกมนุษย์เพื่อไถ่บาปให้กับมนุษย์ พระ
ลักษณะของพระเยซู และพระคุณของพระเยซูโดยเฉพาะเรื่องการไถ่บาป

ตัวอย่างเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความเชื่อเรื่องสวรรค์ของคริสต์ศาสนา

สวรรค์อยู่ในใจเรา

โฮ โฮ โฮ สวรรค์อยู่ในใจเรา(x3)

แผ่นดินพระเจ้านั้นอยู่ที่นี้

สวรรค์อยู่ในใจเรา

พระองค์สำแดงสง่าราศี

สวรรค์อยู่ในใจเรา

และในพระองค์เราแสนยินดี

สวรรค์อยู่ในใจเรา

ถวายประทีปสรรเสริญผู้มี

สวรรค์อยู่ในใจเรา

4 แม้ข้าพระองค์จะเดินไปตามหุบเขาเงามัจจุราช ข้าพระองค์ไม่กลัวอันตรายใดๆ เพราะพระองค์ทรงสถิตกับข้าพระองค์ คทาและธรรมาภรณ์ของพระองค์ล้ำโลมข้าพระองค์

5 พระองค์ทรงเตรียมสำรับให้ข้าพระองค์ต่อหน้าต่อตาศัตรูของข้าพระองค์ พระองค์ทรงเจิมศีรษะข้าพระองค์ด้วยน้ำมัน ชันน้ำของข้าพระองค์ก็ล้นอยู่

6 แน่ทีเดียวที่ความดีและความเมตตาจะติดตามข้าพเจ้าไปตลอดวันคืนชีวิตของข้าพเจ้า และข้าพเจ้าจะอยู่ในพระนิเวศของพระเยโฮวาห์สืบไปเป็นนิตย์”

ตัวอย่างเพลงเกี่ยวกับความเชื่อเรื่องการฟื้นคืนมาจากความตายของพระเยซู

พระเยซูทรงเป็นขึ้นแล้ว

1.บรรทมอยู่ในอุโมงค์ พระเยซูของข้า

คอยอยู่จนถึงเวลา เสด็จออกมา

พระเยซูทรงคืนจากตาย ชัยชนะซาตานซึ่งคอยทำลาย

*ทรงเป็นผู้มีฤทธิ์เหนืออาณาจักรมารร้าย ทรงครอบครองอยู่กับผู้บริสุทธิ์ทั้งหลาย

เป็นขึ้นแล้ว เป็นขึ้นแล้ว พระเยซูทรงเป็นขึ้นแล้ว

2.ตีตราอุโมงค์ป่วยการ พระเยซูของข้า

ยามเฝ้าไม่ได้ประโยชน์ พระเยซูเจ้า

3.ความตายไม่อาจทำลาย พระเยซูของข้า

พระองค์พิชิตความตาย พระเยซูเจ้า

เนื้อหาของเพลงเป็นการเล่าเรื่องตามเนื้อหาในพระคัมภีร์ตอนที่หลังจากพระเยซูถูกตรึงบนไม้กางเขนแล้ว 3 วันก็ทรงฟื้นคืนมาจากความตายและออกจากอุโมงค์เก็บศพ เป็นการสอนเรื่องฤทธานุภาพและความยิ่งใหญ่ของพระเจ้าว่าพระองค์ทรงอยู่เหนือความตาย

ตัวอย่างเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความเชื่อเรื่องการไถ่บาปบนไม้กางเขนของพระเยซู

ที่กางเขน ที่กางเขน

1. พระโลหิตของพระเยซูไหล

พระองค์ทนทุกข์อับอาย

จนในที่สุดพระองค์ต้องตาย

ก็เพื่อล้างบาปของข้าฯ

ที่กางเขน ที่กางเขน ข้าฯแลเห็นความสว่าง

และความหนักใจอันใหญ่ยิ่งได้หลุดหาย

เพราะข้าฯดูกางเขน จึงแลเห็นกระจ่าง

เดี๋ยวนี้ข้าฯจึงมีความสุขสบาย

2. พระเยซูถูกตรึงที่กางเขน

รับบาปรับเวรแทนข้าฯ

พระองค์สำแดงความรักเมตตา

ความรักใดไม่เปรียบปาน

ที่กางเขน ที่กางเขน ข้าฯแลเห็นความสว่าง

และความหนักใจอันใหญ่ยิ่งได้หลุดหาย

เพราะข้าฯดูกางเขน จึงแลเห็นกระจ่าง

เดี๋ยวนี้ข้าฯจึงมีความสุขสบาย

3. พระองค์ทันททุกข์มากมายเหลือคิด	ตัวข้าฯเป็นหนี้พระคริสต์
ข้าฯขอถวายทั้งกายและจิต	ไว้ได้พระบาทพระคริสต์
ที่กางเขน ที่กางเขน ข้าฯแลเห็นความสว่าง	และความหนักใจอันใหญ่ยิ่งได้หลุดหาย
เพราะข้าฯดูกางเขน จึงแลเห็นกระจ่าง	เดี๋ยวนี้ข้าฯจึงมีความสุขสบาย

เนื้อหาเกี่ยวกับคำสอน

เนื้อหาเกี่ยวกับคำสอน คือเนื้อหาที่ถ่ายทอดข้อปฏิบัติหรือสิ่งที่มนุษย์ควรที่จะปฏิบัติในฐานะคริสเตียนที่ดี เนื้อหาเกี่ยวกับคำสอนที่พบมีทั้งคำสอนของพระเจ้าและศาสดาคนสำคัญในพระคัมภีร์ไบเบิลภาคพันธสัญญาเดิม (Old Testament) และ คำสอนของพระเยซูซึ่งเป็นตัวแทนจากพระเจ้า และเหล่าอัครสาวกทั้ง 12 ของพระเยซู ในพระคัมภีร์ไบเบิลภาคพันธสัญญาใหม่ (New Testament) คำสอนที่สำคัญที่ผู้วิจัยพบ ได้แก่ คำสอนเรื่องความรัก คำสอนเรื่องความเชื่อ คำสอนเรื่องการให้ คำสอนเรื่องการนมัสการและสรรเสริญพระเจ้า คำสอนเรื่องการอธิษฐาน คำสอนเรื่องความผิดบาป และคำสอนเรื่องการเชื่อฟังคำสอน และให้พระเจ้าพระเยซูเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต เป็นต้น

ตัวอย่างเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับคำสอนของคริสต์ศาสนา

น้ำแห่งชีวิต

ใจที่กระหายและเหนื่อย ใจที่ทันททุกข์ลำบาก ใจที่หมดหวังทุกอย่าง จงเข้ามา
 พระองค์เป็นน้ำแห่งชีวิต ให้เราดื่ม น้ำแห่งชีวิต หล่อเลี้ยงหัวใจ ให้ชีวิตใหม่
 แม่น้ำแห่งชีวิตจะรินไหล มาจากใจ

เนื้อหาของเพลง น้ำแห่งชีวิต พูดถึงความเชื่อทางคริสต์ศาสนาที่ว่าพระเจ้าเป็นเหมือนกับน้ำแห่งชีวิตที่หล่อเลี้ยงใจมนุษย์จากความเหนื่อยอ่อนได้ และสอนให้คริสเตียนเข้ามาพึ่งพาและใกล้ชิดพระเจ้าเสมอเมื่อเหนื่อยอ่อน เนื้อหาของเพลงนี้มาจากพระธรรมวิวรณ์บทที่ 22:17 ความว่า

“การชวนเชิญครั้งสุดท้ายของพระคัมภีร์ต่อคนบาปพระวิญญาณและเจ้าสาวตรัสว่า "เชิญมาเถิด" และให้ผู้ที่ได้ยินกล่าวว่า "เชิญมาเถิด" และให้ผู้กระหายเข้ามา ผู้ใดมีใจปรารถนา ก็ให้ผู้นั้นมารับน้ำแห่งชีวิตโดยไม่ต้องเสียอะไรเลย” (วิวรณ์ 22 : 17)

บัญญัติรัก

ยามเราอยู่ร่วมกันเราจะช่วยเหลือกัน ทุกข์สุขปัญหาใด จับมือกันก้าวไป
 *บัญญัติรักยิ่งใหญ่ให้เรารักพระองค์ ด้วยสุดใจ สุดจิต สุดกำลังความคิด
 บัญญัติรักพระเจ้า ให้เรารักเพื่อนบ้านเหมือนรักตนเอง
 ถ้าเรารักกันนั้นแหละคนทั้งปวงจะรู้ว่าเรา เป็นสาวกพระองค์

เนื้อหาของเพลงมาจากคำสอนเรื่องความรัก ว่าพระเจ้าต้องการมนุษย์รักพระองค์และรักซึ่งกันและกัน มาจากคำสอนในพระธรรมมาธะโกบทที่ 12: 29-31 มีเนื้อความว่า

“29 พระเยซูจึงตรัสตอบคนนั้นว่า "พระบัญญัติซึ่งเป็นเอกเป็นใหญ่กว่าบัญญัติทั้งปวงนั้นคือว่า
โอ คนอิสราเอล จงฟังเถิด องค์พระผู้เป็นเจ้าพระเจ้าของเราทั้งหลายเป็นองค์พระผู้เป็นเจ้าองค์เดียว
30 และพวกท่านจงรักองค์พระผู้เป็นเจ้าผู้เป็นพระเจ้าของท่าน ด้วยสุดจิตสุดใจของท่าน ด้วย
สิ้นสุดความคิด และด้วยสิ้นสุดกำลังของท่าน" นี่เป็นพระบัญญัติที่เป็นเอกเป็นใหญ่
31 และพระบัญญัติที่สองนั้นก็เช่นกันคือ 'จงรักเพื่อนบ้านเหมือนรักตนเอง' พระบัญญัติอื่นที่
ใหญ่กว่าพระบัญญัติทั้งสองนี้ไม่มี" (มาธะโก 12: 29-31)

4.1.2 เนื้อหาเพลงที่ถ่ายทอดความคิดและความรู้สึกที่มีต่อพระเจ้า

ส่วนเนื้อหาของเพลงที่ถ่ายทอดความคิดและความรู้สึกที่มีกับพระเจ้าคือ เพลงที่เมื่อมนุษย์ได้เข้าใจคำสอนและมีประสบการณ์กับพระเจ้าแล้ว มีความรู้สึกต้องการที่จะถ่ายทอดถึงสิ่งที่คิด สิ่งทีรู้สึก หรือได้ประสบมาผ่านทางเสียงเพลงจึงประพันธ์ออกมาเป็นเพลงเพื่อใช้ในการสื่อสารและสรรเสริญพระเจ้า ที่เห็นเด่นชัดคือเพลงประเภทเพลงฮิมน์จะมีเนื้อหาของเพลงที่ถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกและประสบการณ์ของมนุษย์ที่มีกับพระเจ้าทั้งสิ้น ผู้วิจัยได้ทำการจัดแยกย่อยเพลงในกลุ่มนี้ ตามรูปแบบการสื่อสารได้ดังนี้ 3 กลุ่ม คือ เนื้อหาที่สื่อสารภายในตัวเอง เนื้อหาที่สื่อสารกับมนุษย์ด้วยกัน และ เนื้อหาที่สื่อสารกับพระเจ้า

เนื้อหาที่สื่อสารภายในตัวเอง

เนื้อหาที่ใช้สื่อสารภายในตัวเอง คือ เนื้อหาเพลงส่วนที่เป็นการแสดงออกถึงความคิด ความรู้สึกหรือประสบการณ์ที่มีกับพระเจ้า แต่ลักษณะการบรรยายในเนื้อเพลงไม่ได้เจาะจงกลุ่มผู้รับสารว่าต้องการถ่ายทอดให้ใคร หรืออยู่ในลักษณะคิดคำนึงกับตัวเองเพียงคนเดียว

ตัวอย่างเนื้อหาที่สื่อสารภายในตัวเอง

ข้ายอมทุกสิ่ง

ข้าฯ ยอมทุกสิ่ง จะเชื่อฟังพระองค์ทุกอย่าง   สิ่งใดที่ทรงบัญชา ข้าฯ ขอทำตาม
เมื่อรู้ว่านั้นเป็นน้ำพระทัย

ข้าฯ รักพระองค์ด้วยสิ้นสุดดวงใจ ข้าฯ รักพระองค์ด้วยสิ้นสุดกำลัง

ข้าฯ ขอเทิดทูนบูชาพระนามพระองค์   ข้าฯ ขอเทใจ ออกมาเป็นคำสรรเสริญ

ข้าฯ ขอชูมือ ถวายคำสดุดี   ในชีวิตนี้ ข้าฯ มีพระองค์ผู้เดียวเป็นพระเจ้า

เนื้อหาของเพลงเป็นการพรรณนาความรู้สึกของผู้ร้องว่าตนนั้น รัก บูชา สรรเสริญและยอมศิโรราบต่อพระเจ้าเพียงผู้เดียว

ทุกวินเวลา

ทุกวินเวลา ข้าอยากอยู่ใกล้ชิดพระองค์   ทุกวินเวลาอยู่ในความรักของพระองค์
 ทุกวินเวลาข้าอยากสรรเสริญ   ทุกวินเวลาข้าขอบพระคุณ
 แต่พระเจ้าสูงสุดผู้สมควรสรรเสริญ

ขอสรรเสริญพระเจ้าสุดหัวใจ   ขอสรรเสริญพระเจ้าผู้ยิ่งใหญ่
 ทรงเคลื่อนไหวในเราด้วยฤทธิ์แห่งพระวิญญาณ
 เต็มชัยชนะให้เต็มหัวใจให้ความยินดีเปี่ยมล้นภายใน
 ถวายคำสรรเสริญแด่พระเจ้าชั่วนิรันดร์

เนื้อหาของเพลงเป็นการระบายความรู้สึกของตนเองออกมาว่าอยากที่จะสรรเสริญพระเจ้าเพราะพระเจ้าทรงนำพาชีวิตให้มีแต่ความยินดี

เนื้อหาที่สื่อสารกับมนุษย์ด้วยกัน

เนื้อหาของเพลงในกลุ่มนี้จะมีลักษณะเป็นการถ่ายทอดเรื่องราวเนื้อหาของเพลงให้บุคคลอื่นได้รับทราบ ซึ่งมีด้วยกันหลายลักษณะและจุดประสงค์ เช่น ในรูปแบบเชิญชวนให้ทำตามความเชื่อและคำสอน อธิบายหรือพรรณนาเหตุและผลที่มนุษย์ควรที่จะเชื่อและสรรเสริญพระเจ้า บอกหรือแนะนำข้อปฏิบัติที่ควรทำเพื่อพระเจ้า ตั้งคำถามเกี่ยวกับชีวิตเพื่อให้คนร้องหรือคนฟังคำนึงถึงตนเองและพระเจ้า อวยพรให้กำลังใจหรือหนุนใจผู้อื่นโดยอ้างถึงพระเจ้า เป็นต้น

ตัวอย่างเพลงที่มีเนื้อหาที่สื่อสารกับมนุษย์ด้วยกัน

จงสรรเสริญพระเจ้าเถิด

จงสรรเสริญพระเจ้าเถิดเปล่งเสียงให้ร้องถวาย   จงเข้าไปในพระวิหารและนมัสการพระองค์
 พระองค์ทรงสร้างทุกสิ่งขึ้นด้วยฝีพระหัตถ์ พระนามพระองค์ยิ่งใหญ่สมควรสรรเสริญ

ให้ทุกสิ่งที่อยู่ใต้ฟ้าจงสรรเสริญพระนามพระองค์
 ยกย่องความยิ่งใหญ่ของพระองค์ร่วมกัน
 ร้องเพลงและเต้นรำถวายจงสรรเสริญพระนามเกรียงไกร
 ให้ทุกสิ่งที่ยายใจจงสรรเสริญพระเจ้า

ลักษณะเนื้อหาของเพลงเป็นการบอกให้ทุกคนสรรเสริญพระเจ้าด้วยการให้ร้อง ร้องเพลงและเต้นรำ โดยอ้างความเชื่อที่ว่า พระเจ้านั้นควรคู่แก่การสรรเสริญเพราะว่าพระองค์ทรงสร้างทุกสรรพสิ่ง

เชิญมารื่นริงยินดี

เชิญมารื่นริงยินดี   ฉลองพระเยซูด้วยความยินดี
 องค์พระเยซูผู้ทรงรักเรา ประทานชีวิต

เราจึงเปล่งเสียงยินดี   ต่อดวงศรัทธาด้วยเพลงสดุดี

ถวายสรรเสริญพระผู้ทรงแสนดี นมัสการวันนี้
 เราจึงรื่นเริงยินดี แสนยินดี แสนชื่นชมยินดี
 แสนชื่นชมยินดีต่อพระองค์ (X2)

ลักษณะเนื้อหาของเพลงเป็นการเชื้อเชิญให้ทุกคนมาเฉลิมฉลอง ชื่นชมยินดีในพระเจ้า และป่าวร้องด้วยบทเพลง โดยอ้างความเชื่อที่ว่า เพราะพระเจ้าทรงรักมนุษย์และประทานชีวิตให้กับ เราจึงควรที่จะสรรเสริญพระเจ้า

ฝากใจไว้ที่กางเขน

หากวันนี้ของใครบางคน มีแผลในใจที่เก็บซ่อนไว้ภายใน มีดมน สับสนทุกข์ทนเพียงใด
 อยากจะพ้นจะหนีมันไป และหวังจะมีบางอย่างลบล้างในใจ ห่างไกลความทุกข์ระทมสักวันหนึ่ง
 เคยผิดหวัง อ่างว่างนั้นเรื่อยไป ไม่รู้จะไกลสักเท่าไร ได้พบคืนวันที่เป็นของเรา
 หากเธอยอมมอบใจไว้ที่กางเขน จะเห็นรักที่ยิ่งใหญ่ นำเธอให้ก้าวต่อไป เริ่มต้นใหม่อีกครั้งหนึ่ง
 กับสิ่งที่หวังในใจของเธอ (แบกปัญหามากมาย ฝากใจกายไว้ตรงกางเขน)

เนื้อหาของเพลงมีลักษณะเป็นการประกาศความเชื่อ โดยการเชื้อเชิญให้ผู้ที่คิดว่าตนเองกำลังทุกข์ใจมีปัญหาและไม่มีที่พึ่งให้ลองเปิดใจและฝากมอบชีวิตไว้กับพระเจ้า ซึ่งในเพลงนี้ไม่ได้ใช้คำว่าพระเจ้าโดยตรงแต่ใช้สัญลักษณ์ที่คนทั่วไปเข้าใจได้นั้นก็คือไม้กางเขนมาแทน

เนื้อหาที่สื่อสารกับพระเจ้า

เนื้อหาของเพลงในกลุ่มนี้ จะเจาะจงผู้รับสารคือองค์พระเจ้าพระเยซูคริสต์ เป็นการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกหรือสิ่งที่ได้ปฏิบัติ ต้องการ หรือสัญญาว่าจะทำการใดๆเพื่อพระเจ้า เช่น สรรเสริญพระเจ้า อธิษฐานกับพระเจ้า สรรภาพความผิดบาป ขอบพระคุณพระเจ้า พுகุญสื่อสารกับพระเจ้าผ่านเพลง การสื่อสารในลักษณะนี้ต่างจากการสื่อสารใน 2 แบบแรก เพราะเป็นการสื่อสารเชิงเสมือนกับสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติ ซึ่งแท้ที่จริงแล้วเป็นการสื่อสารภายในตนเองรูปแบบหนึ่งที่มีการสร้างความรู้สึกละเอียดเหมือนได้สื่อสารกับพระเจ้า ในทางการสื่อสารเรียกว่า การสื่อสารเชิงจิตวิญญาณ (Spiritual Communication)

จากการเก็บข้อมูลผู้วิจัยพบว่า เนื้อหาเพลงกลุ่มนี้มีจำนวนมากที่สุดในเพลงคริสเตียน จนเรียกได้ว่าจะต้องมีเนื้อหาส่วนปรากฏอยู่ในเพลงคริสเตียนเกือบทุกเพลง เนื่องด้วยเพลงคริสเตียนนั้นได้รับการประพันธ์โดยมีพระเจ้าเป็นศูนย์กลางอยู่แล้ว

ตัวอย่างเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการฝากมอบชีวิตไว้กับพระเจ้า

ให้ข้าอยู่ภายใต้ปีกพระองค์

ข้าได้ยินเสียงตรัส และข้าจะเชื่อพระองค์ ใจถ่อมและหันกลับ คืนสู่พักตร์พระองค์
 เพราะทรงเรียกข้า สู่ความจริง ข้าอยู่ที่นี่ เรียกหาพระองค์

ให้ข้าอยู่ภายใต้ปีกพระองค์	ให้ข้าอยู่ภายใต้ปีกพระองค์
ข้าจะใช้ชีวิต ปลอดภัยในพระหัตถ์	ให้พระองค์เป็นดังโล่กำบัง
ให้ข้าอยู่ภายใต้ปีกพระองค์	ให้ข้าอยู่ภายใต้ปีกพระองค์
ให้ข้าใช้ชีวิต อยู่ในน้ำพระทัย	ให้พระองค์...เป็นร่มปกคลุมตัวข้า

เนื้อหาของเพลงเป็นการอ้อนวอนของมนุษย์ต่อพระเจ้า ขอให้พระเจ้าทรงที่พึ่ง คอยปกป้องคุ้มครองดูแล เพลงนี้ได้แรงบันดาลใจมาจากคำสอนของคริสต์ศาสนาในพระธรรมสดุดี 91 : 3-4 มีความ
ว่า

“3 ความปลอดภัยของคนที่ยรักพระเจ้าเพราะพระองค์จะทรงช่วยตัวท่านให้พ้นจากกับขของพราวนก
และจากโรคภัยอย่างร้ายแรงนั้น

4 พระองค์จะทรงปกท่านไว้ด้วยปีกของพระองค์ และท่านจะวางใจอยู่ใต้ปีกของพระองค์ ความ
จริงของพระองค์เป็นโล่และเป็นดังของท่าน” (สดุดี 91 : 3-4)

เนื้อหาในพระธรรมข้อนี้การใช้สัญลักษณ์เปรียบพระเจ้ายกกับมนุษย์แทนพ่อนกและลูกนก ซึ่งพ่อนก
จะปกป้องลูกนกจากอันตรายทั้งปวงได้โดยการให้ลูกนกเข้าไปซ่อนภายในใต้ปีกของตน เป็นการให้
สัญลักษณ์ที่ทำให้รู้สึกปลอดภัยกับพระเจ้าและพระเจ้าสามารถปกป้องมนุษย์ได้

ตัวอย่างเพลงที่มีเนื้อหาแสดงความรักต่อพระเจ้า

ข้าจะรักและบูชา

อยากจะพบพระองค์ ผู้ทรงดำรงในกาลเวลา	อยากให้เห็นพระพักตร์ ผู้เป็นที่รักของข้า
ข้าปรารถนาได้อยู่ใกล้ชิด ได้พินิจในความงาม	
อยากจะนั่งลงใกล้ที่เบื้อง พระบาทองค์พระเยซู	อยู่ตรงหน้าพระพักตร์ ผู้เป็นที่รักของข้า
เพียงหนึ่งวันนี้ได้อยู่ใกล้ชิด ก็ดีกว่าพันวันในที่ไหนๆ	

ข้าจะรักและบูชา นมัสการ จะไม่ขอไปไกลห่างจากพระพักตร์

ข้าจะรักและบูชา นมัสการ อยู่ตรงนี้ที่พระบาทพระองค์

เนื้อหาของเพลงมีลักษณะการถ่ายทอดความรู้สึกรักของมนุษย์ผู้ที่เชื่อในพระเจ้าที่มีต่อพระเจ้า
โดยบอกกับพระเจ้าว่าจะรักและบูชาพระองค์

ตัวอย่างเพลงที่มีเนื้อหาขอบคุณพระเจ้า

ขอบพระคุณด้วยใจไมทนา

ขอบพระคุณด้วยใจไมทนา	ขอบพระคุณแต่องค์บริสุทธิ์
ขอบพระคุณที่พระองค์ประทาน	พระเยซู พระบุตร
เดี๋ยวนี้ ให้ผู้อ่อนแอกล่าวว้าเข้มแข็ง	ให้ผู้ขัดสนกลับเป็นมั่งมี
เพราะพระองค์ทรง	ประทานสิ่งดีเพื่อเรา

เดี๋ยวนี้ ให้ผู้อ่อนแอกล่าวว่าเข้มแข็ง   ให้ผู้ขัดสนกลับเป็นมั่งมี
เพราะพระองค์ทรง   ประทานสิ่งดีเพื่อเรา ขอขอบคุณ

เนื้อหาของเพลงเกี่ยวกับการถ่ายทอดความรู้สึกขอบคุณของมนุษย์ต่อพระเจ้า โดยยกเหตุผลจากความเชื่อในพระคัมภีร์ไบเบิลเรื่อง พระคุณของพระเจ้าที่ทรงส่งพระเยซูลงมายังโลกมนุษย์เพื่อช่วยเหลือมนุษย์ที่ทุกข์ยาก

ตัวอย่างเพลงเกี่ยวกับความเชื่อเรื่องพิธีศีลมหาสนิท

เมื่อหักขนมปังสำแดงพระองค์

(Be known to us in the breaking of bread)

เมื่อหักขนมปังสำแดงพระองค์   โปรดอย่าจากไปทันที

ขอพระสถิตในดวงชีวิต   อยู่กับข้าฯ นี้นิรันดร

เชิญร่วมพิธีบริสุทธา   มาจากกายาพระองค์

ขนมปังน้ำองุ่นธาร   ยืนยงเป็นทิพย์อาหาร อาเมน

เพลงนี้เป็นเพลงที่ใช้ประกอบพิธีศีลมหาสนิท เนื้อหาของเพลงเป็นการอธิษฐานทูลขอกับพระเจ้า ขอให้พระเจ้าทรงสถิตอยู่ด้วย ซึ่งเป็นหัวใจหลักของพิธีศีลมหาสนิทคือมีจุดประสงค์ให้คริสเตียนได้ติดสนิทกับพระเจ้าผ่านทางทานขนมปังไว้เชื้อและน้ำองุ่นซึ่งเป็นสัญลักษณ์แทนเนื้อและเลือดของพระเยซูตามแบบเหตุการณ์ตอนหนึ่งในพระคัมภีร์ที่พระเยซูทรงกระทำกับเหล่าอัครสาวกทั้งสิบสอง

4.2 ประเภทของเพลงคริสเตียนแยกตามแนวดนตรี

เพลงคริสเตียนก็เหมือนกับเพลงทั่วไปคือมีพัฒนาการของดนตรีและการประพันธ์ขึ้นใหม่ตลอดเวลา ยิ่งเวลาผ่านไปความหลากหลายของแนวดนตรีที่ใช้และเนื้อหาของเพลงจะมีมากขึ้น ตามสภาพการณ์ที่สอดคล้องและความนิยมในแต่ละยุคสมัย เช่น แต่เดิมในสังคมไทยอาจจะนิยมเพลงพื้นบ้าน เพลงลูกทุ่ง ลูกกรุง เพลงไทยเดิม แต่เมื่อกาลเวลาผ่านไปพัฒนาการของดนตรีมากขึ้น มีแนวเพลงใหม่ที่ได้รับคามนิยมเกิดขึ้นมาเช่น เพลงป๊อป (Pop) ร็อก (Rock) อาร์แอนด์บี (R&B) เร้กเก้ (Reggae) เป็นต้น เพลงคริสเตียนก็เช่นเดียวกัน แต่เดิมนั้นเพลงคริสเตียนที่ใช้ในสมัยพระคัมภีร์จะมีลักษณะเป็นเพลงสวด (Chant) แล้วจึงพัฒนามาเรื่อยๆ ผ่านการสังคายนาเพลงคริสเตียนโดยคณะศาสนจักรคาทอลิกในยุคเริ่มแรก จนถึงสมัยก่อนกำเนิดนิกายโปรเตสแตนต์ ทำให้แนวเพลงมีความหลากหลายขึ้นเนื่องจาก คริสเตียนทั่วไปก็สามารถแต่งเพลงเพื่อสรรเสริญพระเจ้าเองได้ เมื่อมิชชันนารีของคริสต์ศาสนาได้เข้ามาในประเทศไทยก็ได้นำแนวเพลงมาปรับเข้ากับสังคมไทย เช่น ปรับดนตรี และเนื้อร้อง จนมาถึงปัจจุบัน เมื่อดนตรีมีความหลากหลายมากขึ้นและคริสเตียนในดนตรีสมัยใหม่มาใช้ในการนมัสการ แนวเพลงคริสเตียนที่ใช้โดยคริสตจักรโปรเตสแตนต์จึงมีความหลากหลาย เมื่อผู้วิจัยได้ลงทำการเก็บข้อมูล พบว่า สามารถจัดกลุ่มแนวเพลงคริสเตียนที่ใช้ในคริสตจักรนิกายโปรเตสแตนต์ในปัจจุบันได้เป็น 2 ประเภท คือ เพลงฮิมน์(Hymn) คือ

แนวเพลงคริสเตียนที่นิยมใช้ในพิธีนมัสการพระเจ้าและรักษารูปแบบของเพลงมาตั้งแต่สมัยยุคกลางรวมถึงแบบที่แปลเนื้อหาเป็นภาษาไทย และ เพลงคริสเตียนแนวร่วมสมัย (Contemporary worship song) หรือ เพลงสั้น คือเพลงคริสเตียนที่แต่งขึ้นมาใหม่โดยมีการปรับดนตรีให้เข้ากับยุคสมัยปัจจุบัน

4.2.1 เพลงฮิมน์ (Hymn)

เพลงฮิมน์ มีการชื่อเรียกอีกหลายชื่อ เช่น เพลงแห่งชีวิตคริสเตียน เพลงไทยนมัสการ และ เพลงยาว เพราะโดยส่วนใหญ่จะมีเนื้อเพลงที่ยาวกว่าเพลงคริสเตียนแบบร่วมสมัยในปัจจุบัน เพลงฮิมน์เป็นเพลงที่ถูกนำมาใช้ในพิธีกรรมนมัสการสรรเสริญเทพพระเจ้า ตั้งแต่สมัยก่อนยุคเริ่มแรกของประวัติศาสตร์คริสต์ศาสนา มีที่มาจากพิธีกรรมสรรเสริญพระเจ้าของ อารยธรรมอียิปต์ และศาสนาฮีบรู ลักษณะการใช้คล้ายกับเพลงสวด (Chant) คำว่า Hymn นั้นมาจากภาษากรีกคำว่า Hymnos แปลว่า บทเพลงแห่งการสรรเสริญ ภายหลังจากคริสต์ศาสนาจึงรับมาใช้ในการสรรเสริญพระเจ้า

ในยุคเริ่มแรกเนื้อเพลงจะนำมาจากข้อความในพระคัมภีร์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเพลงสรรเสริญพระเจ้า เช่น พระธรรมสดุดี ที่ประพันธ์โดยกษัตริย์ดาวิด เพลงจะถูกห้ามขับร้องโดยคนทั่วไปแต่จะถูกขับร้องโดยนักบวชเท่านั้น ในพิธีกรรมนมัสการในพระวิหารเพื่อสรรเสริญพระเจ้า เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการบิดเบือนเนื้อหาในพระคัมภีร์ ลักษณะการขับร้องในยุคแรกจะเป็นการร้องโดยปราศจากดนตรี พอมาถึงช่วงก่อนยุคของพระเยซูปรากฏหลักฐานว่ามีการขับร้องโดยคณะนักร้องของวิหารที่เป็นกลุ่มชายล้วน และมีการใช้เครื่องดนตรีประเภท เครื่องตี เครื่องสาย และ เครื่องเป่า มาใช้ ดังที่ปรากฏในพระธรรม สดุดี 33:2

“จงสรรเสริญพระเจ้า ด้วยพิณเขาคู่ จงถวายสดุดีแด่พระองค์ด้วยพิณสิบสาย พิณสี่สาย และพระธรรม ดาเนียล 3:5 เมื่อท่านได้ยินเสียงเขาสัตว์ ปี่ พิณเขาคู่ พิณสี่สาย พิณใหญ่ ปี่อู้ง และเครื่องดนตรีทุกชนิด ให้ท่านทั้งหลายกราบลงนมัสการปฏิมากรทองคำ ซึ่งกษัตริย์เนบูคัดเนสซาร์ ได้ทรงตั้งไว้“

(สดุดี 33:2)

เพลงฮิมน์ที่ใช้ในคริสต์ศาสนาจริงๆเริ่มเกิดขึ้นในยุคกลาง (Medieval or Middle Age) ราว คศ. 476 – 1400 ซึ่งเป็นยุคต้นกำเนิดของดนตรีคลาสสิก ดนตรีในยุคนี้มีจุดประสงค์หลักเพื่อประกอบพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนา และคาดกันว่ามีต้นกำเนิดมาจากดนตรีในยุคกรีกโบราณ รูปแบบเพลงในยุคนี้จะเน้นที่การร้องเพลง โดยเฉพาะเพลงสวด (Chant) ตอนปลายของยุคกลางเริ่มมีการร้องเพลงแบบสอดทำนองประสานด้วย

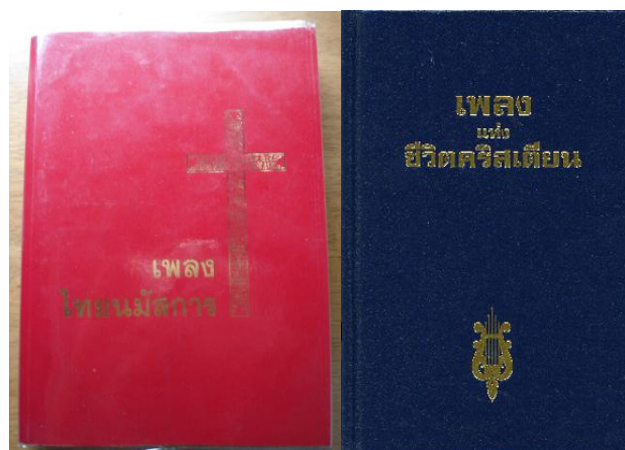
จนมาถึงสมัยราวกลางศตวรรษที่ 16-17 ยุคแห่งการปฏิรูปคริสตจักร (Age of Reformation) หลังยุคมืด (Dark Age) คริสต์ศาสนาได้แยกสายนิกายโปรเตสแตนต์ (Protestant) ออกจากศาสนจักรหรือ

นิกายโรมันคาทอลิก เพลงฮิมน์จึงมีความหลากหลายมากขึ้นเพราะคนสามัญสามารถที่จะประพันธ์เพลงฮิมน์เพื่อใช้ในการนมัสการในกลุ่มสายนิกายโปรเตสแตนต์ได้

ด้านเนื้อหาเพลงฮิมน์ที่ใช้ในคริสตจักรนิกายโปรเตสแตนต์ส่วนใหญ่จะมีลักษณะ การถ่ายทอดความรู้สึกและประสบการณ์ที่มีต่อพระเจ้าเพื่อใช้ในการนมัสการสรรเสริญพระเจ้า ด้านดนตรีและลักษณะการประพันธ์จะได้รับอิทธิพลจากยุคสมัยที่เพลงฮิมน์กำเนิดและพัฒนา มาตั้งแต่ ยุคเรเนสซองส์ (Renaissance) ยุคบาโรค (Baroque) ยุคคลาสสิก (Classical) ยุคโรแมนติก (Romantic) ยุค อิมเพรสชันนิสม์ (Impressionism) และยุคศตวรรษที่ 20 (20th century music)หรือยุคปัจจุบันบางแต่ไม่มากนัก ที่เห็นเด่นชัดในด้านดนตรี คือ ความเร็วจังหวะ (tempo) เมื่อนำมาเทียบกับทฤษฎีดนตรี จะพบว่าโดยส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง ความเร็วปานกลาง (moderato) – ช้าและเศร้าสร้อย (grave) ด้านรูปแบบการประพันธ์ (Forms) มีทั้ง รูปแบบไบนารี (Binary form) หรือองค์ประกอบ 2 ส่วน และ รูปแบบเทร์นารี (Ternary form) หรือองค์ประกอบ 3 ส่วน ตามความนิยมของยุคสมัยและตัวผู้ประพันธ์ แต่ที่สำคัญคือ เพลงฮิมน์จะมีส่วนที่เรียกว่า ส่วนย้อนกลับต้น (Recapitulation) เป็นการย้อนกลับไปเสนอทำนองหลักใหม่ทั้งหมดอีกครั้ง มีตั้งแต่ 2-5 รอบ โดยใช้เนื้อหาใหม่ทั้งหมด หรือซ้ำเนื้อหาในบางส่วนเพื่อเป็นการเน้นย้ำความหมายของเพลงในช่วงนั้น

เพลงฮิมน์ นิยมเล่นด้วยเครื่องดนตรีประเภทลิ้มนิ้ว (Keyboard instruments) จำพวกเปียโน หรือในปัจจุบันอาจใช้ อิเล็กโทรนในบางคริสตจักร เป็นเครื่องดนตรีหลัก บางคริสตจักรจะใช้เครื่องลมไม้ (Woodwind instruments) เช่น ฟลูต คลาวิเน็ต ร่วมด้วย

ในประเทศไทย เพลงนมัสการมักจะเป็นเพลงฮิมน์ที่แปลเนื้อเพลงมาจากเพลงนมัสการของเพลงฮิมน์ในต่างประเทศต่างประเทศ และมีการแปลโดยคริสเตียนหลายกลุ่ม ทำให้มีเนื้อร้องที่แตกต่างกันเล็กน้อยตามผู้แปลแต่ยังคงความหมายอย่างต้นฉบับ หนังสือเพลงนมัสการที่ใช้กันในหลายๆคริสตจักรในประเทศไทย ได้แก่ หนังสือเพลงไทยนมัสการ นิยมใช้ในโปรเตสแตนต์สายสภาคิสตจักรแห่งประเทศไทย และ หนังสือเพลงแห่งชีวิตคริสเตียน นิยมใช้ในโปรเตสแตนต์สายสหกิจคริสเตียน

ภาพที่ 2 หนังสือเพลงไทยนมัสการ และ หนังสือเพลงแห่งชีวิตคริสเตียน

2 **เจ้ญกั้มกราบกัณัตรีขั้ทรงรัศมีเบ้องน**
 เทศพระเกียรดี

A

1. เจ้ญ กั้ม กราบ กัณัตรีขั้ ทรงรัศมี เบ้องน
 2. โลกนี้ ของพระองค์ มันคงมหัศจรรย์
 3. การพิทักษ์รักษา ของพระเจ้า ราชา

B

สรรเสริญ ปฐิบัติ ด้วย สนม (-) นิส ก มล
 สร้างตามพระประสงค์ โดยทุกธา อ นันต์
 มี มากมาย นักหนา เกลือจิก พรหม (-) นา

A'

ทรงกันภัย ดั่งโล่ใหญ่ ดั่งป้อมแคบ ราม
 รักร่มแผ่นดินโลกไว้ให้ข้าวสืบมา
 ในพระองค์เมื่อวางใจเราจะไม่ผิดหวัง

และคุ้มครองรักษาช่วยให้พ้นภัยอันตราย
 สร้างธา รา หุมมา และพรหมไม่ว่าไร
 ทรงเป็นองค์พระผู้สร้างผู้ช่วยและก่าสั่งอาเมน

Psalms 104 Robert Grant, 1779-1838 LYONS
 J. Michael Haydn, 1737-1806

O WORSHIP THE KING, ALL GLORIOUS ABOVE

A-G E-D D-C E7-D7

ภาพที่ 3 ตัวอย่างเพลงฮิมน์ที่ประพันธ์แบบสองตอนแบบย้อนกลับ

301 **พระเจ้าเป็นความรัก**
 ดนตรีประกอบ

C G C เวลาปิดประชุม

1. พระเจ้าเป็นความรัก ประจักษ์ในพระเยซู
 2. ความรักนั้นใหญ่หลวงเปรียบห้วงน้ำ กระแสน้ำ

F C G7 C F C

เสด็จลงมาสู่โลกมนุษย์ ช่วยปวงชน
 พอกำลังดวงกมล ปุ่ ชนพ้นราศี อาเมน

เจริญ วิชัย Charoen Vijaya เรียบเรียงโดย เจริญ วิชัย Charoen Vijaya

THE GREAT LOVE OF GOD

ภาพที่ 4 ตัวอย่างเพลงฮิมน์ที่ประพันธ์แบบทำนองเดียวแบบย้อนกลับ

92 ในอุโมงค์มืดมัวมน

พระเยซูคริสต์เจ้า

1. ใน อุโมงค์มืด มัว มน องค์ พระคริสต์ ผู้ ช่วย ทรง คอย รื่น
 2. เม้า อุโมงค์เสีย เว ลา องค์ พระคริสต์ ผู้ ช่วย ไร่ ประโยชน์
 3. ความ คาย พ้น ปราบ ชัย องค์ พระคริสต์ ผู้ ช่วย ท่า ลายความ

คืน พระชนม์ องค์ พระ เป็น เจ้า
 ที่ สี่ ตรา องค์ พระ เป็น เจ้า ลุก จาก อุโมงค์ คืนพระชนม์
 คาย สิ้น ไป องค์ พระ เป็น เจ้า

ชัย ช นะ ผ่าน พัน ปวง บิด พา รา องค์ พระ คริสต์ มี
 ชัย ความดี มน ม ร ณา คืน ชี วา ทรง ปกครองโลก กับ สิทธ ร ชน

พระคริสต์ เจ้า คืน พระ ชนม์ อา เล อี อ่า คืน พระ ชนม์

Robert Lowry, 1826-1899

LOW IN THE GRAVE HE LAY
 C-A F/C-D/A C/G-A/E
 G/D-E/B D7-B7 G-E
 G7-E7 F-D Am-F#m

CHRIST ABOVE
 Robert Lowry, 1826-1899

ท่อนร้องรับ

ภาพที่ 5 ตัวอย่างเพลงฮิมน์ที่มีท่อนร้องรับเพื่อเน้นย้ำความหมาย

Joy to the World

ANTHOCH

Isaac Watts, (1719) G. F. Handel, 1742
 Arr. Lowell Mason, 1836

1. Joy to the world! The Lord is come: let earth re-ceive her
 2. Joy to the earth! The Sav-ior reigns: let all their songs om-
 3. No more let sins and sor-rows grow, nor thorns in-fest the
 4. He rules the world with truth and grace, and makes the na-tions

King: let ev-ery heart pre-pare him room, and
 play: while fields and floods, rocks, hills, and plains re-
 ground: he comes to make his bless-ings flow far
 prove the glo-ries of his righ-teous-ness and

heav'n and na-ture sing, and heav'n and na-ture
 peat the sound-ing joy, re-peat the sound-ing
 as the curse is found, far as the curse is
 won-ders of his love, and won-ders of his
 (1.) and heav'n and na-ture sing.
 (1.) and

sing, and heav'n, and heav'n and na-ture sing,
 joy, re-peat, re-peat the sound-ing joy,
 found, far as, far as, the curse is found,
 love, and won-ders, won-ders of his love.
 heav'n and na-ture sing.

ภาพที่ 6 เพลง Joy to the world เพลงฮิมน์ภาษาอังกฤษที่นิยมร้องในช่วงเทศกาลคริสต์มาส

4.2.2 เพลงนมัสการร่วมสมัย (Contemporary worship music)

เพลงนมัสการร่วมสมัย หรือที่คริสเตียนนิยมเรียกว่า เพลงสั้น เพราะมีเนื้อหาเพลงที่สั้นกว่าเพลงฮิมน์ เป็นแนวเพลงคริสเตียนที่มีพัฒนาการตามยุคสมัย โดยนำเนื้อหาทางคริสต์ศาสนามาถ่ายทอดด้วยดนตรีที่ได้รับความนิยมในแต่ละยุคสมัย เพลงนมัสการร่วมสมัยจึงมีความหลากหลายและไม่ตายตัวเพราะขึ้นอยู่กับความนิยมของยุคนั้นๆ

พัฒนาการของเพลงนมัสการร่วมสมัย เกิดขึ้นในสมัยศตวรรษ 20 ราวช่วงปี 1950 – 1960 โดยเกิดขึ้นจากกลุ่มวัยรุ่นระดับมหาวิทยาลัยที่เป็นคริสเตียนได้แต่งเพลงคริสเตียน ที่มีเนื้อหาตามพระคัมภีร์แต่ใช้ดนตรีเพลงป๊อปในการบรรเลงในการนมัสการในกลุ่ม เพลงนมัสการร่วมสมัยได้รับความนิยมและเป็นที่แพร่หลายมากขึ้นเมื่อวงดนตรี Joy strings ได้เล่นออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ของอเมริกา ทำให้เกิดการแต่งเพลงคริสเตียนที่มีเนื้อหาจากพระคัมภีร์มาบรรเลงด้วยดนตรีสมัยใหม่ที่อเมริกา จนเกิดแนวเพลงนมัสการร่วมสมัยขึ้นมา เช่น คริสเตียนป๊อป คริสเตียนร็อค คริสเตียนฮิปฮอป เป็นต้น โดยมักจะถูกนำมาใช้ในการนมัสการของกลุ่มวัยรุ่น ต่อมาเมื่อทางคริสตจักรเห็นว่าเพลงแนวนี้สามารถเข้าถึงกลุ่มวัยรุ่นได้ ในหลายๆคริสตจักรจึงเริ่มนำเพลงนมัสการร่วมสมัยมาใช้เพื่อดึงดูดกลุ่มวัยรุ่นให้หันมาเข้าโบสถ์กันมากขึ้น

ด้านเนื้อหา เนื้อเพลงคริสเตียนในยุคหลัง นอกจากจะใช้เพื่อการพิธีนมัสการพระเจ้าแล้ว ยังถูกนำมาใช้ในฐานะเครื่องมือช่วยในการประกาศและเผยแพร่คำสอนของศาสนา จึงมีเพลงบางส่วนที่มีลักษณะถ่ายทอดเนื้อหาคำสอนผ่านทางบทเพลง หรือยกข้อพระคัมภีร์มาใส่ดนตรีประกอบเพื่อใช้ในการถ่ายทอดเนื้อหาคำสอนและช่วยในการจำคำสอนของคริสต์ศาสนาอีกด้วย

ด้านองค์ประกอบของดนตรีและการประพันธ์ดนตรี เนื่องจากเพลงนมัสการร่วมสมัยเป็นเพลงตามสมัยนิยม ลักษณะดนตรีของเพลงจึงมีความหลากหลายและพัฒนาอย่างต่อเนื่องตามสมัยนิยม ที่เห็นเด่นชัด เช่น ในปัจจุบันที่กระแสเพลงป๊อป ร็อค แบบสากลกำลังได้รับความนิยม ส่งผลให้เพลงคริสเตียนที่ใช้ในการนมัสการในคริสตจักรสมัยใหม่หลายแห่งมีลักษณะของเพลง ป๊อป ร็อค อยู่ด้วย คือ มีความเร็วของจังหวะที่ สนุกสนานและเร็วมากขึ้น เมื่อเทียบกับเพลงฮิมน์ ด้านรูปแบบการประพันธ์เนื้อหาก็กระชับและมีโครงสร้างที่หลากหลายกว่าเพลงฮิมน์ ไม่ค่อยนิยมการย้อนกลับต้นเหมือนเพลงฮิมน์

ลักษณะเด่นอีกอย่างหนึ่งของเพลงนมัสการร่วมสมัย นอกจากจะใช้ดนตรีเพลงที่เข้ากับยุคสมัยแล้ว เครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลงก็นิยมใช้เครื่องดนตรีที่นิยมใช้ตามยุคสมัย เช่น ในสมัยปัจจุบันจะนิยมใช้ กีตาร์ เบส กลอง อิเล็กโทรน ในการนมัสการต่างจากเพลงฮิมน์ที่นิยมใช้ เปียโน เป็นเครื่องดนตรีหลักเพราะรักษารูปที่ใช้กันมาแต่เดิม

155. พระองค์ทรงเป็นพลัง

<p>C พระองค์ทรงเป็นพลังในชีวิตข้า</p> <p>C C7 F Dm ป้องกันศักดิ์ศรี...และชูกำลังใจ</p> <p>C เมื่อข้าร้องทูลพระองค์ด้วยสุดใจ</p> <p>C เมื่อข้าร้องทูลพระองค์ด้วยสุดใจ</p>	<p>Am Dm G7 พระองค์ทรงเป็นพลังในชีวิตข้า</p> <p>C G7 C พระองค์ทรงเป็นพลังในชีวิตข้า</p> <p>G7 C เมื่อข้าร้องทูลพระองค์สุดกำลัง</p> <p>F Dm G7 F-Em-G7 พระองค์ทรงเมตตาตรัสตอบทุกคราว...</p>
--	--

ภาพที่ 7 ตัวอย่างเพลงนมัสการร่วมสมัยที่ประพันธ์แบบทำนองเดียวตลอดเพลง

117. พักพิงในพระเจ้า

<p>A Bm A1) เมื่อทะเลต้องพบมรสุมแปรปรวน</p> <p>F#m Bm ยามทุกข์เจียนตายดูตั้งโดนคลื่นซัดสาด...</p> <p>A Bm A2) แต่อย่าลืมว่าพระองค์เฝ้าดูเราอยู่</p> <p>F#m Bm อย่าหันไปจากพระพักตร์ที่แสนเมตตา</p> <p>D A Hook) พักพิงในพระเจ้า...พักพิงในพระองค์</p> <p>D A C#m พระองค์เป็นพระเจ้า...พลังความรอดบาป</p> <p>A C#m F#m ต่อไปนี่...ฉัน...จะไม่...</p> <p>A C#m F#m เพราะพระองค์ผู้ทรงมีชัยเหนือความตายความบาป</p>	<p>E A...C#m ชีวิตคนเราก็คือเป็นเช่นนั้น...</p> <p>B7 E ขาดที่กำบังไว้ที่พักพิง...</p> <p>E A C#m พร้อมที่จะชูใจที่ย่อนแรงระอา...</p> <p>E A A7 มอบชีวิตให้พระองค์นำพา</p> <p>F#m E A A7 พระทรงเป็น...ศิลามั่นคง...</p> <p>F#m B7 E7 ทรงเป็นโล่เป็นกำบังที่เข้มแข็ง...</p> <p>Bm7 E ต้องสู้...เพียง...ลำพัง</p> <p>Bm E A ทรงเดินไปเคียงข้างฉัน...</p>
---	--

ภาพที่ 8 ตัวอย่างเพลงนมัสการร่วมสมัยที่ประพันธ์แบบ 2 ส่วนคือ AA'B

118. ไบรตทรงอวยพรประเทศไทย

<p>E B7 A A) นี่เป็นคำอธิษฐาน...ของเราทุกคน</p> <p>B7 A ให้พระวิญญาณเทเข้ามา...</p> <p>B7 A ให้อัครราชย์ของพระองค์</p> <p>A E Hook) ไบรตทรงอวยพร...ประเทศไทย</p> <p>A E ไบรตเปิดดวงตา...และหัวใจ...</p> <p>A E ไบรตทรงอวยพร...ประเทศไทย</p> <p>A ให้พระพรหลังไถล</p>	<p>E B7 A นี่เป็นคำอ้อนวอนจากหัวใจ</p> <p>B7 A เปิดตาใจเราทุกคน</p> <p>E เกิดในพวกเรา...(x2)</p> <p>F#m B7 E เปลี่ยนเมืองไทยให้มีความหวัง</p> <p>F#m B7 ให้คนไทยเห็นความสว่าง</p> <p>F#m B7 C#m ให้ไปถึง...ตามนำพระทัย</p> <p>B7 E ไปถึงคนไทยทุกคน</p>
--	--

ภาพที่ 9 ตัวอย่างเพลงนมัสการร่วมสมัยที่ประพันธ์แบบ 2 ตอน คือ A และ B (Hook)

ความแตกต่างระหว่างเพลงฮิมน์และเพลงนมัสการร่วมสมัย

ประเภทของเพลง ความแตกต่าง	เพลงฮิมน์	เพลงนมัสการร่วมสมัย
ยุคสมัยที่มีอิทธิพลต่อเพลง	อิทธิพลจากความนิยมในสมัย เรอเนซองซ์ (Renaissance Period) จนถึงยุคอิมเพรสชันนิสต์ (Impressionism Period)	อิทธิพลจากความนิยมของเพลงในยุคปัจจุบัน
ความเร็วของจังหวะดนตรี	ปานกลาง – ช้ามาก	มีความหลากหลายตามแต่แนวดนตรีของเพลงมีตั้งแต่เร็วมาก-ช้ามาก
รูปแบบการประพันธ์	- เนื้อหาเพลงที่ยาว มีการแบ่งเนื้อหาเพลงเป็นข้อๆ และ นิยมใช้การเทคนิคการประพันธ์แบบย้อนกลับต้น (Recapitulation)	- ส่วนมากเนื้อหาของเพลงจะสั้นและกระชับกว่าเพลงฮิมน์ มีการใช้เทคนิคการประพันธ์ที่หลากหลาย
เครื่องดนตรี	นิยมใช้ เครื่อง ลิ่ม นีว (Keyboard instruments) จำพวกเปียโน เป็นเครื่องดนตรีหลัก บางแห่งจะใช้ เครื่องลมไม้ (woodwind instruments) จำพวก ขลุ่ยหรือ คาริเน็ต ในการบรรเลงเพลงนมัสการ	นิยมใช้เครื่องดนตรีสมัยใหม่บรรเลงเพลงนมัสการ จำพวก กีตาร์ กลอง เบส เป็นต้น

จากการเปรียบเทียบในตารางจะเห็นได้ว่าเพลงนมัสการร่วมสมัยมีพัฒนาการของเพลงต่อจากเพลงฮิมน์มาก ซึ่งปัจจัยหลักสำคัญคือเพื่อให้สอดคล้องกับสังคมและวัฒนธรรมตามยุคสมัย จากเดิมที่เพลงฮิมน์ที่ใช้ในคริสต์ศาสนิกายโปรเตสแตนต์มีกำเนิดและเติบโตในช่วงกำเนิดดนตรีคลาสสิกในสังคมตะวันตกที่มีระเบียบแบบแผนความนิยมแบบดนตรีคลาสสิก ส่งผลต่อองค์ประกอบภายในทั้ง ทำนองและรูปแบบการประพันธ์เพลงคริสเตียนในยุคนั้น มาในยุคปัจจุบันเพลงคริสเตียนมีการเปิดกว้างในด้านดนตรีมากยิ่งขึ้น เนื่องจากคริสต์ศาสนาได้แผ่ขยายไปทั่วโลกและมีการประพันธ์ขึ้นในบริบทสังคมต่างๆ โดยไม่ยึดแบบแผนแบบดนตรีคลาสสิกของสังคมตะวันตกอีกต่อไป ประกอบกับคริสต์ศาสนาต้องปรับปรุงองค์ประกอบภายในเพื่อยึดเหนี่ยวแรงศรัทธาและความสนใจในศาสนาที่น้อยลงจากอิทธิพลของ ระบบเศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์ และความเชื่อต่างศาสนา เพลงคริสเตียนจึงมีการปรับตัวด้วยเช่นกันเพื่อใช้ในการสร้างศรัทธาในรูปแบบการยกย่องสรรเสริญมาเป็นการใช้เพลงเพื่อดึงดูดความสนใจจากมนุษย์มากขึ้น อย่างเช่นที่ได้ยกตัวอย่างมา

ด้านความเร็วจังหวะของ (Tempo) จากเดิมในเพลงฮิมน์ที่นิยมจังหวะปานกลาง-ช้า เพื่อให้ผู้รับสารได้รับความรู้สึกยิ่งใหญ่ ยกย่อง ศรัทธาที่มีต่อพระเจ้า เพลงนมัสการร่วมสมัยมีความเร็วจังหวะของเพลงที่เร็วขึ้นในหลายๆเพลง เพื่อเร้าอารมณ์ความรู้สึกผู้ฟังที่เป็นผู้รับสาร และในเพลงช้าก็ยังมีระดับความช้าในหลายระดับตามความนิยมของผู้ประพันธ์ที่ต้องการจะถ่ายทอด

ด้านรูปแบบการประพันธ์จากเดิมในเพลงฮิมน์ที่นิยมรูปแบบการประพันธ์ ทำนองแบบ 2 ตอน (Binary form) แบบมีส่วนย้อนกลับ (Recapitulation) คือย้อนทำนองตั้งแต่ต้นใหม่อีกครั้งหนึ่งเพื่อถ่ายทอดเนื้อหาเพลงที่มีความยาวและถ่ายทอดมาเป็นข้อๆ 2-5 ข้อ ในปัจจุบันรูปแบบการประพันธ์มีความหลากหลายมากขึ้น มีการใช้รูปแบบการประพันธ์ทั้งแบบ 2 ตอน (Binary form) แบบ 3 ตอน (ternary form) และมีเนื้อหาเพลงที่กระชับขึ้นมาก ซึ่งถึงแม้จะไม่สามารถถ่ายทอดสารภายในเพลงได้มากเท่าเพลงฮิมน์แต่ก็ง่ายต่อการจำและการซ้ำเนื้อหามากยิ่งขึ้น เพื่อช่วยในการเน้นย้ำเนื้อหาสารของเนื้อเพลง อันส่งผลให้เพลงนมัสการร่วมสมัยสามารถถ่ายทอดเนื้อหาสาระเฉพาะเรื่องได้ดีและน่าดึงดูด

ด้านเครื่องดนตรีที่ใช้ในการบรรเลง แม้ไม่ได้มีการกำหนดเครื่องดนตรีที่ใช้ในการบรรเลงเพลงนมัสการ แต่เพลงฮิมน์นิยมใช้เครื่องดนตรีคลาสสิก จำพวก เปียโน และ เครื่องเป่า ในการนมัสการอันเป็นผลมาจากอิทธิพลของดนตรีคลาสสิกในยุคก่อนกำเนิดเพลงฮิมน์ ประกอบกับ เสียงของเครื่องดนตรีและรูปลักษณะของเครื่องดนตรีและการบรรเลงที่ส่งผลต่อผู้รับสารให้รับรู้ถึงความรู้สึก ยิ่งใหญ่ อลังการ สอดรับการจุดประสงค์ของเพลงฮิมน์ที่ใช้เพื่อ ยกย่องสรรเสริญและแสดงถึงความยิ่งใหญ่ของพระเจ้าให้เกิดความรู้สึกน่าเชื่อถือศรัทธา และน่าเกรงขาม มาถึงเพลงนมัสการร่วมสมัยในปัจจุบัน ความนิยมใช้เครื่องดนตรีในการบรรเลงเกิดจากลักษณะของเพลงที่เหมาะสมแก่การใช้เครื่องดนตรีสมัยใหม่ จำพวก กีตาร์ กลอง เบส ในการบรรเลงมากกว่า เนื่องจากจังหวะเพลงที่เร็วขึ้น และเพลงนมัสการร่วมสมัยเล่นง่ายกว่าเนื่องจากนิยมกำกับดนตรีด้วย chord มากกว่า note และเสียงของเครื่องดนตรีรวมถึงภาพการบรรเลงยังให้กระตุ้นอารมณ์ความรู้สึกสนใจของคนในยุคปัจจุบันได้ดีกว่า เครื่องดนตรีประเภท เปียโน หรือ เครื่องเป่า

จากองค์ประกอบทั้งหมดที่ยกมาแสดงให้เห็นว่าพัฒนาการของเพลงคริสเตียนจากเพลงฮิมน์มาสู่เพลงนมัสการร่วมสมัยมีปัจจัยที่สำคัญคือปรับเพื่อให้สอดคล้องกับความนิยมของคนในยุคปัจจุบันให้ดึงดูดความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น เนื่องจากเพลงในแต่ละสมัยตอบสนองความนิยมของคนในยุคนั้นได้แตกต่างกัน และเนื่องจาก ปัจจุบันเพลงคริสเตียนที่ใช้ในการนมัสการยังอยู่ในช่วงคาบเกี่ยวของยุคสมัยเพลงจึงมีการใช้แนวเพลงทั้ง เพลงฮิมน์เพื่อดึงดูดคนที่คุ้นเคยชินกับเพลงนมัสการในยุคแรกๆที่นิยมเพลงฮิมน์ และเพลงนมัสการร่วมสมัยที่เป็นการปรับเพื่อตอบสนองคริสเตียนรุ่นหลังที่นิยมแนวเพลงแบบร่วมสมัยในยุคปัจจุบัน การปรับเพื่อให้ดึงดูดคนทั้ง 2 กลุ่มนี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญก็เพื่อดึงกลุ่มผู้เชื่อให้ดำรงความเชื่อสืบไปและสร้างเสริมศรัทธาให้กับคริสเตียนรุ่นถัดไปให้ยังคงยึดมั่นในศาสนาเพื่อดำรงคริสต์ศาสนาสืบไป

4.3 การสร้างอารมณ์ผ่านบทเพลง

การสื่อสารผ่านเพลงมีลักษณะเป็นการสื่อสารเชิงอารมณ์ (Emotional communication) ที่กระตุ้นอารมณ์ความรู้สึกผู้รับสารให้เกิดความรู้สึกศรัทธาในคริสต์ศาสนาและคล้อยตามเนื้อหาความเชื่อคำสอน และข้อปฏิบัติบางอย่างของคริสต์ศาสนาที่ถ่ายทอดผ่านทางเนื้อเพลงและกระตุ้นให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกด้วย เนื้อหาสาร ทำนองดนตรี และลีลาการประพันธ์ เช่น การซ้ำเนื้อและซ้ำทำนอง จากปัจจัยทั้ง 3 ส่วน ก่อให้เกิดอารมณ์บางอย่างภายในผู้ฟังเพลง ซึ่งจากการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยพบว่า เพลงคริสเตียนทำให้ผู้ฟังที่เป็นผู้รับสารเกิดความรู้ต่าง ๆ ดังนี้

อารมณ์ความรู้สึกศรัทธา

อารมณ์ศรัทธาคืออารมณ์ที่ทำให้รู้สึกว่าคุณเจ้าใหญ่นิ่งใหญ่และมีอำนาจเหนือมนุษย์ จึงเป็นที่เป็นที่น่าเลื่อมใสศรัทธา เนื้อหาของเพลงมักจะพรรณนาถึงความเชื่อที่ว่าพระเจ้าใหญ่นิ่งใหญ่ เช่น ทรงสร้างทุกสรรพสิ่ง ทรงเป็นราชาเหนือราชา หรือแม้แต่หม่อมทวยดาวยังต้องก้มกราบพระองค์

อารมณ์ซาบซึ้ง โศครวญในพระคุณของพระเจ้า

อารมณ์ซาบซึ้ง โศครวญในพระคุณของพระเจ้าคืออารมณ์ที่ทำให้รู้สึกว่าคุณเจ้ามีพระคุณต่อมนุษย์มากจนไม่อาจเปรียบเทียบได้ และมักจะทำให้รู้สึกว่าคุณเจ้านั้นอ่อนแอ ต่ำต้อยเมื่อเทียบกับพระเจ้า และมีความบาปไม่คู่ควรให้พระเจ้าทรงช่วยเหลือแต่พระเจ้าก็ยังคงช่วยเหลือเพราะรักมนุษย์ เนื้อหาของเพลงมักจะมีพรรณนาถึงพระคุณของพระเจ้า เช่น ปกป้องคุ้มครองจากสิ่งชั่วร้าย ทรงเสริมกำลังยามอ่อนแอ และทรงยอมตายเพื่อไถ่บาปให้มนุษย์ผู้ไม่สมควร

อารมณ์ความรู้สึก มีความหวัง มั่นใจและวางใจในพระเจ้า

อารมณ์ความรู้สึกที่มีความหวัง มั่นใจและวางใจในพระเจ้า คือเพลงที่ทำให้รู้สึกว่าคุณเจ้าเป็นทุกสิ่งเหนือเหนือ ไม่แน่นอน และมีปัญหา สามารถผ่านพ้นไปได้แน่เพราะว่ามีพระเจ้าอยู่ด้วยและพระเจ้าจะทรงคุ้มครองเขา เป็นเพลงที่ทำหน้าที่ปลอบประโลมใจและสร้างกำลังใจความเชื่อมั่นให้กับผู้ร้องและผู้ฟัง เนื้อหาของเพลงมักจะเกี่ยวกับการเชิญชวนให้วางใจและฝากมอบทุกปัญหาไว้กับพระเจ้าให้พระเจ้าดูแล แทน หรือย้ำให้มั่นใจว่าผู้ที่มีความเชื่อและทำตามคำสั่งสอน พระเจ้าจะทรงคุ้มครองปกป้องดูแล

อารมณ์สนุกสนานและชื่นชมยินดี

อารมณ์สนุกสนานชื่นชมยินดีคล้ายกับเพลงทั่วไปคือทำให้ผู้ร้องผู้ฟังรู้สึกสนุกสนานไปกับเพลง เพียงแต่ในเพลงคริสเตียน จุดประสงค์ของความชื่นชมยินดีนั้นไม่ใช่อยู่ที่ตัวเองแต่เป็นความชื่นชมยินดีใน

พระเจ้าและสนุทสนานมีความสุขเมื่อมีพระเจ้า เพลงที่มีลักษณะนี้มักจะเป็นเพลงสมัยใหม่ที่มีจังหวะ สนุทสนาน ด้านเนื้อหาจะเกี่ยวกับการชื่นชมยินดีในพระเจ้า

อารมณ์ความรู้สึกถึงความเป็นกลุ่มเดียวกัน

อารมณ์ความรู้สึกถึงความเป็นกลุ่มเดียวกันคืออารมณ์เพลงที่ทำให้รู้สึกถึงการเป็นกลุ่มพี่น้อง ครอบครัว และความสามัคคีกันในหมู่คริสเตียน เนื้อหาของเพลงมักจะถ่ายทอดความเชื่อคำสอนเกี่ยวกับการรักใคร่ซึ่งกันและกัน การเป็นพี่น้องซึ่งต่างก็เป็นบุตรของพระเจ้าเช่นเดียวกัน และข้อควรปฏิบัติที่ก่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่คริสเตียนด้วยกัน

อย่างไรก็ตามผู้รับสารเมื่อได้ฟังหรือร้องเพลงคริสเตียนแล้วจะมีความรู้สึกอย่างไร มากน้อยแค่ไหน ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นเช่น ตัวผู้ส่งสาร บริบทแวดล้อม หรือตัวผู้รับสารเอง ด้วย ทำให้การถ่ายทอดสารผ่าน เพลงคริสเตียนมีความหลากหลายอันเกิดจากปัจจัยที่ได้กล่าวมา

ลักษณะของเพลงคริสเตียนนิกายโปรเตสแตนต์ในประเทศไทยสามารถแยกลักษณะของเพลงได้ 2 แบบหลัก คือ แยกตามเนื้อหาของเพลง และแยกตามแนวดนตรีของเพลง ด้านเนื้อหาของเพลงคริสเตียนจะมีเนื้อหาอยู่ 2 ประเภทคือ เนื้อหาเกี่ยวกับความเชื่อและคำสอนเกี่ยวกับคริสต์ศาสนา และ เนื้อหาที่ถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกและประสบการณ์ของมนุษย์ที่มีกับพระเจ้า ด้านแนวดนตรีพบว่าคริสตจักรนิกายโปรเตสแตนต์ในประเทศไทยมีแนวเพลงที่นิยมใช้กัน 2 ประเภทคือ เพลงฮิมน์ และเพลงนมัสการร่วมสมัย ซึ่งมีลักษณะองค์ประกอบทั้ง จังหวะทำนอง และรูปแบบการประพันธ์เพลงที่แตกต่างกัน โดยมีปัจจัยด้านผู้รับสารเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อดนตรีของเพลงซึ่งเพลงคริสเตียนมีการปรับเพื่อให้ดึงดูดกับคริสเตียนทั้งกลุ่มผู้ใหญ่และคริสเตียนวัยรุ่นให้สนใจและยึดมั่นศรัทธาในคริสต์ศาสนาต่อไป จากองค์ประกอบทั้ง 2 ส่วนทำให้เกิดเป็นการสื่อสารผ่านบทเพลงซึ่งเป็นการสื่อสารเชิงอารมณ์ (Emotional communication) ที่มีผลสำคัญต่ออารมณ์ความรู้สึกในเชิงโน้มน้าวใจผู้รับสารให้คล้อยตามเนื้อหาสารตามจุดประสงค์ของผู้ส่งสาร ซึ่งในบริบทของเพลงคริสเตียนคือเพื่อสรรเสริญพระเจ้า หรือในทางการสื่อสารคือ เสริมสร้างอารมณ์ความรู้สึกศรัทธาที่มีต่อคริสต์ศาสนา

บทที่ 5

ลักษณะการใช้เพลงคริสเตียนโดยคริสตจักรนิกายโปรเตสแตนต์ในประเทศไทย

ผลการศึกษาเรื่องลักษณะการใช้เพลงคริสเตียนโดยคริสตจักรนิกายโปรเตสแตนต์ในประเทศไทย ซึ่งได้ข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสาร จากการสัมภาษณ์ผู้นำในพิธีนมัสการ และการเก็บข้อมูลภาคสนาม จากการศึกษาพบว่า การสื่อสารผ่านเพลงคริสเตียนโดยคริสตจักรนิกายโปรเตสแตนต์เป็นการสื่อสารแบบ มุ่งเป้าหมาย (Purposive communication) ที่มีจุดประสงค์สำคัญ 4 อย่าง คือ เป็นสื่อสัญลักษณ์ในการ สื่อสารเชิงจิตวิญญาณกับพระเจ้า (Spiritual Communication) ใช้ถ่ายทอดและอบรมบ่มเพาะความเชื่อ และคำสอนของคริสต์ศาสนา ใช้รวมกลุ่มคนและสร้างบรรยากาศในพิธีนมัสการ และ ใช้เน้นย้ำความหมาย และความสำคัญของขั้นตอนในพิธีนมัสการ เพื่อสร้างและเสริมศรัทธาในหมู่สมาชิกคริสตจักรเพื่อให้ คริสตจักรมีความเข้มแข็งและสามารถดำรงและสืบทอดต่อไปได้ ส่วนรูปแบบการนำเพลงคริสเตียนมาใช้ใน พิธีนมัสการนั้นมีความหลากหลาย ซึ่งมีปัจจัยสำคัญมาจากความนิยมของผู้นำคริสตจักรและการปรับใช้ เพลงให้เข้ากับลักษณะของสมาชิกคริสตจักรแต่ละแห่ง

5.1 ความสำคัญของเพลงคริสเตียนต่อคริสตจักรนิกายโปรเตสแตนต์

จากการเก็บข้อมูลพบว่าเพลงคริสเตียนที่ใช้ในพิธีนมัสการมีบทบาทสำคัญคือเป็นองค์ประกอบ สำคัญอย่างหนึ่งที่คริสตจักรใช้เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความหมายเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic interaction) ให้กับคริสเตียนเพื่อสื่อและต่อยอดความหมายในขณะที่คริสเตียนร้องหรือฟังเพลงคริสเตียน เนื้อหาและดนตรีของเพลงจะกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึกและสร้างความหมายเกี่ยวกับความเชื่อคำสอนของ คริสต์ศาสนาโดยเฉพาะเรื่อง การมีอยู่ของพระเจ้า ลักษณะของพระเจ้า พระคุณของพระเจ้า รวมถึงหลักคำ สอนซึ่งเป็นหลักข้อปฏิบัติของคริสต์ศาสนา อันจะก่อผลเป็นการสร้างและต่อยอดศรัทธาของสมาชิก คริสตจักรที่มีต่อพระเจ้าให้เข้มแข็งและสามารถสืบทอดคริสต์ศาสนาให้ดำรงอยู่ต่อไปได้

การใช้เพลงในการสร้างศรัทธาในกลุ่มสาวกนี้มีมาตั้งแต่สมัยพระคัมภีร์เดิม (old Testament) โดยเฉพาะในสมัยของกษัตริย์ดาวิด กษัตริย์องค์ที่ 2 ของชนชาติอิสราเอลที่ทรงประพันธ์เพลงคริสเตียน เพื่อใช้ในการนมัสการสรรเสริญพระเจ้าต่อมาภายหลังได้รับการรวบรวมเป็น หนังสือพระธรรมสดุดี พระ ธรรมที่มีเนื้อหามากที่สุดในพระคัมภีร์ไบเบิลที่เป็นหนังสือรวบรวมเพลงที่ใช้เพื่อการนมัสการสรรเสริญพระ เจ้าเพื่อให้บรรดาคริสเตียนได้ระลึกถึงพระเจ้าและแสดงตนว่าเป็นผู้ที่เชื่อในพระเจ้า ซึ่งภายหลังหนังสือพระ ธรรมสดุดี ถูกนำมาใช้และเป็นพื้นฐานของเพลงคริสเตียนในภายหลังเป็นจำนวนมาก

“คริสเตียนเราเข้าใจว่าการนมัสการมีหลายอย่าง แต่หนึ่งในนั้นคือการร้องเพลง ใน พระคัมภีร์กล่าวถึงการร้องสรรเสริญพระเจ้าด้วยบทเพลง ดังนั้นผู้ที่เชื่อในพระเจ้า ผู้ที่เชื่อ

พระเจ้า ต้องทำตาม ตั้งแต่ยุคบุกเบิกที่ผู้สอนศาสนานำเข้ามาด้วย เป็นสื่อการแสดง บอกว่าเรามีพระเจ้า นอกเหนือจากการอธิษฐาน อธิษฐานคือการพูดคุยกับพระเจ้า ส่วนเพลงเป็นสิ่งที่ออกมาจากจิตใจมนุษย์ พระคัมภีร์บอกว่า จงร้องเพลงสรรเสริญพระเจ้า เพราะฉะนั้นผู้ที่เป็นคริสเตียนจึงไม่มีใครมากังขา พระเยซูพูดไว้ในหนังสือยอห์นว่า พระเจ้าแสวงหาผู้ที่นมัสการพระองค์ การนมัสการพระเจ้าของชาวยิวในสมัยนั้น ก็คือการถวายเครื่องบูชาและร้องเพลง และให้นมัสการสรรเสริญในทุกกรณี พอมาถึงยุคของพระเยซู พระเยซูบอกว่า ตนเป็นตัวแทนของพระเจ้า ผู้ที่เชื่อในพระเยซูก็พากันมาสรรเสริญพระเยซู และเนื้อเพลงจึงมีความสัมพันธ์ทั้งพระเจ้าและพระเยซู”

เทอดศักดิ์ อัครสภาท, **สัมภาษณ์**, 19 พฤศจิกายน 2553

“เพลงสำคัญมากกับชีวิตคริสเตียน เพราะว่าพระเจ้าเป็นพระเจ้าแห่งเสียงดนตรี ดังนั้นตั้งแต่สมัยเริ่มต้นมาจนถึงทุกวันนี้ ก็จะมีบอกว่า กษัตริย์ดาวิด ร้องเพลงสรรเสริญพระเจ้า มีคณะนักร้อง ตั้งแต่ไหนพระคัมภีร์บอกว่าคริสเตียนต้องนมัสการพระเจ้า และดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของการนมัสการ ดังนั้นจึงสำคัญมาก

“เพลงคริสเตียนบางเพลง เนื้อเพลงเหมือนเดิม บางช่วงชีวิต ฟังแล้วก็ร้องให้ บางช่วงชีวิตก็ฟังแล้วเฉยๆ ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ เราถึงบอกว่าเพลงมันมีส่วนที่แตะใจได้มากกว่าคำเทศนา ง่ายกว่าคำอธิษฐาน เพราะมันมีทำนองด้วย เพลงจึงสำคัญมาก บางคนทุกซบใจมาก อธิษฐานไม่ออก แต่เรามีเพลงที่บอกว่าขอพระเจ้าช่วย ก็เปลี่ยนเป็นร้องเพลงแทนก็ทำให้เขารู้สึกดีขึ้น เพราะขอพูดไม่บอก แต่เขายังก็รู้ว่าพระเจ้าอยู่กับเขาด้วย”

ไพลิน พงศ์สงวนไทย, **สัมภาษณ์**, 28 ธันวาคม 2553

“เพลงมีบทบาทสำคัญกับคริสต์ศาสนามากถึงมากที่สุดเลย เพราะเป็นส่วนสำคัญในการกราบไหว้ นมัสการพระเจ้าสูงสุดที่ผู้เชื่อได้เชื่อ ซึ่งจะมีปรากฏเห็นชัดๆ ในพระคัมภีร์ ในพระธรรมสดุดี ก็มีจะมีเรื่องของกษัตริย์ดาวิดซึ่งเป็นกษัตริย์ของชนชาติอิสราเอลในสมัยนั้น พระองค์เป็นคนที่รักพระเจ้าและแต่งเพลง ร้องเพลงถวายสรรเสริญพระเจ้ามาก จนกลายมาเป็นหนังสือพระธรรมสดุดี”

ณรงค์ ศรีสกุลแพทย์, **สัมภาษณ์**, 3 ธันวาคม 2553

ภาพที่ 10 ภาพกษัตริย์ดาวิด

5.2 จุดประสงค์การใช้เพลงคริสเตียนโดยคริสตจักรนิกายโปรเตสแตนต์

จากบทบาทความสำคัญของเพลงคริสเตียนที่ได้กล่าวมาแล้ว ในบริบทของพิธีนมัสการพระเจ้า ผู้วิจัยได้แบ่งวัตถุประสงค์ของการใช้เพลงคริสเตียนในพิธีนมัสการพระเจ้าออกเป็น 4 ประเภท ซึ่งจุดประสงค์ทั้ง 4 ประเภทนั้นมีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือ เสริมสร้างความหมายเกี่ยวกับพระเจ้าเพื่อสร้างศรัทธาให้กับสมาชิกคริสเตียนที่ร่วมการนมัสการ ประกอบด้วย

1.) การใช้เพลงเป็นสื่อกลางในการสื่อสารกับพระเจ้า

เพลงในฐานะสื่อกลางในการสื่อสารกับพระเจ้าในพิธีนมัสการเป็นการสื่อสารเชิงจิตวิญญาณ (Spiritual communication) เสมือนว่าผู้ที่ร้องเพลงได้ติดต่อสื่อสารกับพระเจ้าผ่านเนื้อหาของเพลงที่มีทั้งลักษณะ การอธิษฐานขอพร การกล่าวสรรเสริญพระเจ้า การขอบพระคุณ และการขอโทษในความผิดบาปที่ได้กระทำลงไปต่อพระเจ้า การใช้เพลงเป็นสื่อกลางในการสื่อสารกับพระเจ้าเป็นปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ (Symbolic interaction) โดยคริสตจักรกับสมาชิกของคริสตจักรเพื่อสร้างและเน้นย้ำความหมายเรื่อง การมีอยู่ของพระเจ้า ลักษณะของพระเจ้า พระคุณของพระเจ้า

2.) การใช้เพลงเพื่อถ่ายทอดและเน้นย้ำความเชื่อและคำสอนของคริสต์ศาสนา

การถ่ายทอดและเน้นย้ำความเชื่อและคำสอนของคริสต์ศาสนาผ่านเพลงในพิธีนมัสการ เป็นการส่งสารเรื่องความเชื่อและคำสอนของคริสต์ศาสนาแบบซ้ำๆ ผ่านการร้องซ้ำ ทั้งการซ้ำเนื้อร้อง และทำนองของดนตรี เพื่อเป็นการอบรมบ่มเพาะ (Cultivation) ให้สมาชิกคริสตจักรสามารถจดจำและรับรู้ข่าวสารนั้นมีความสำคัญ เช่น การร้องเพลงที่มีเนื้อหาสรรเสริญพระเจ้าซ้ำๆ ในพิธีนมัสการทุกครั้ง เป็นการสร้างและเน้นย้ำให้ผู้ร่วมพิธีนมัสการรับรู้ ว่า พระเจ้านั้นมีจริง พระเจ้ามีพระคุณต่อมนุษย์ควรค่าแก่การสรรเสริญ และเชิญชวนให้สรรเสริญพระเจ้า

3.) การใช้เพลงเพื่อรวมกลุ่มคนและสร้างบรรยากาศในพิธีนมัสการ

การใช้เพลงในพิธีนมัสการมีบทบาทในการดึงดูดความสนใจสมาชิกคริสตจักรที่มาร่วมพิธีนมัสการให้รวมกลุ่มกันง่ายขึ้น โดยการสร้างกิจกรรมการร้องเพลงร่วมกันเพื่อดึงดูดความสนใจสมาชิกคริสตจักรให้มารวมตัวกันและพุ่งเป้าความสนใจมายังพิธีนมัสการและยังเป็นตัวสร้างบรรยากาศให้ตัวพิธีนมัสการมีความน่าสนใจ เพราะหากไม่มีการใช้เพลงประกอบพิธีนมัสการที่มีขั้นตอนหลากหลายและเป็นการสื่อสารที่เน้นถ่ายทอดความรู้สึก สมาชิกที่ร่วมพิธีจะไม่รู้สึกเบื่อหน่ายและไม่ได้จดจ่อกับพิธีกรรมเป็นผลให้ไม่ได้รับสารที่ผู้นำนมัสการต้องการที่จะถ่ายทอดและไม่เกิดความรู้สึกศรัทธาต่อพระเจ้าซึ่งเป็นหลักสำคัญของคริสต์ศาสนาได้มากเท่าที่ควร

“การใช้เพลงในการนมัสการวันอาทิตย์ก็เป็นการเตรียมใจเพื่อที่จะรับพระคำของพระเจ้า เพราะว่าหลังจากนั้น ก็จะมีคำเทศนา พระคำของพระเจ้านั้นก็เหมือนกับเมล็ด ใจก็เหมือนกับประตู เหมือนดินที่เปิดรับเมล็ด ถ้าลงไปดินดี(ใจพร้อม)ก็จะเกิดผลดี เกิดการเปลี่ยนแปลงชีวิต เพราะฉะนั้นมันเหมือนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ”

เทอดศักดิ์ อัครสวาท, **สัมภาษณ์**, 19 พฤศจิกายน 2553

“ในช่วงเริ่มการนมัสการเราจะใช้เพลงเพื่อเตรียมตัวเตรียมใจเข้ามาฟังธรรม ให้คำนี้ถึงเนื้อหาเพลงและคิดถึงชีวิตของเราที่สอดคล้องกับเพลง เริ่มต้นให้รู้ว่ากำลังจะนมัสการพระเจ้าแล้วนะ จึงจัดการตัวเองให้เรียบร้อย ทั้งการเตรียมเสียง การคุย การได้สงบใจ”

สาโรจ หนูมสุข, **สัมภาษณ์**, 28 ธันวาคม 2553

“เพลงที่ใช้ในพิธีนมัสการมีส่วนช่วยให้การนมัสการดำเนินไปอย่างไหลลื่นและเป็นการช่วยหย่อนอารมณ์ไม่ให้ผู้ที่เข้ามานมัสการรู้สึกตึงเครียดมากเกินไป เพราะการเข้ามานมัสการพระเจ้าควรจะทำด้วยความรู้สึกชื่นชมยินดี ไม่ใช่ตึงเครียด การมีเพลงคลอหรือช่วงระหว่างขั้นตอนการนมัสการแต่ละช่วงจะทำให้ผู้ที่เข้ามานมัสการไม่รู้สึก เครียด อึดอัด และจดจ่อกับการนมัสการได้อย่างต่อเนื่อง”

ไพลิน พงศ์สงวนไทย, **สัมภาษณ์**, 28 ธันวาคม 2553

4.) ใช้เสริมความสำคัญให้กับขั้นตอนของการนมัสการ

ในพิธีนมัสการประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆในพิธีที่มีความหมายหลายขั้นตอนซึ่งแต่ละขั้นตอนจะมีความสำคัญและการสร้างความหมายเกี่ยวกับความเชื่อและคำสอนของคริสต์ศาสนาแตกต่างกันไป เช่น การสรรเสริญ การขอบพระคุณพระเจ้า การอธิษฐานขอพรทวงนำจากพระเจ้า การสารภาพความผิดบาป การสอนผ่านการเทศนาของศิษยาภิบาล การถวายทรัพย์ และ พิธีศีลมหาสนิท เพลงมีบทบาทในการช่วยเน้นย้ำความหมายที่ขั้นตอนนั้นต้องการจะถ่ายทอดให้ชัดเจนและมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นด้วยคุณลักษณะของเพลงที่เป็นการสื่อสารเชิงอารมณ์ที่สามารถเร้าอารมณ์ความรู้สึกของผู้รับสารได้และทำให้ผู้ร่วมพิธี

นั้มีการเห็นความสำคัญของขั้นตอนพิธีต่างๆเหล่านี้ จนเกิดเป็นการรับรู้กฎระเบียบข้อปฏิบัติบางอย่างของคริสต์ศาสนา เช่น การใช้เพลงประกอบพิธีศีลมหาสนิท

“บางคนทุกข์ใจมาก อธิษฐานไม่ออก แต่เรามีเพลงที่บอกว่าขอพระเจ้าช่วย ก็เปลี่ยนเป็นร้องเพลงแทนก็ทำให้เขารู้สึกดีขึ้น เพราะขอพูดไม่ออก แต่เขายังก็รู้ว่าพระเจ้าอยู่กับเขาด้วย”

ไพลิน พงศ์สงวนไทย, **สัมภาษณ์**, 28 ธันวาคม 2553

5.3 การนำเพลงคริสเตียนมาใช้โดยคริสตจักรนิกายโปรเตสแตนต์

การนำเพลงคริสเตียนมาใช้ในพิธีนั้การของคริสต์ศาสนานิกายโปรเตสแตนต์ประกอบด้วย การวางแผนการใช้สื่อ (Media planning) และการนำเพลงมาประกอบสร้างความหมายในพิธีนั้การ (Media use) เพื่อให้เพลงที่ใช้เป็นสื่อในการถ่ายทอดสารเกี่ยวกับพระเจ้า สามารถโน้มน้าวอารมณ์ความรู้สึกของคริสเตียนที่มาร่วมพิธีนั้การให้จดจ่อและเปิดรับกับทุกองค์ประกอบในพิธีนั้การพระเจ้าให้ได้มากที่สุด ขั้นตอนการนำเพลงมาใช้มีอยู่ 2 ช่วงคือ ช่วงเตรียมบทเพลง และช่วงนำเพลงมาประกอบพิธีนั้การ

5.3.1 ช่วงเตรียมบทเพลง

ก่อนพิธีนั้การพระเจ้ากลุ่มผู้นำนั้การจะต้องมีการเตรียมเพลงที่ใช้ในการนั้การก่อนโดยมีปัจจัยสำคัญคือ การเลือกแนวเพลง และการเลือกเนื้อหาของดนตรี ซึ่งเป็นการวางแผนการใช้สื่อ (Media planning) ให้เหมาะสมกับโอกาสและผู้รับสารเพื่อให้ผลในการโน้มน้าวใจสมาชิกคริสเตียนให้เกิดความเชื่อและศรัทธาในพระเจ้าได้มากที่สุด

การเลือกแนวเพลงที่จะนำมาใช้

ในบทที่ 4 ผู้วิจัยได้แบ่งประเภทของแนวเพลงคริสเตียนที่นิยมใช้ในประเทศไทยไว้เป็น 2 ประเภทคือ แนวเพลงฮิมนั้และเพลงนั้การร่วมสมัย จากการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยพบว่าคริสตจักรแต่ละแห่งเลือกใช้แนวเพลงแตกต่างกัน โดยแบ่งการใช้เพลงได้เป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่มที่นิยมใช้เพลงฮิมนั้ในการนั้การ กลุ่มที่นิยมใช้เพลงนั้การร่วมสมัยในการนั้การ และกลุ่มที่ใช้เพลงนั้การแบบผสมผสานทั้ง 2 แบบ ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเลือกใช้แนวเพลง คือ วัยและความนิยมของสมาชิกคริสตจักรแต่ละแห่งที่แตกต่างกัน ทำให้เปิดรับสารจากสื่อเพลงที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่นๆประกอบด้วยคือ ความนิยมและแบบปฏิบัติของสายที่คริสตจักรนั้นๆสังกัดรวมถึงความพร้อมด้านการใช้เพลงของคริสตจักรนั้นๆด้วย

1. คริสตจักรกลุ่มที่นิยมใช้เพลงฮิมน์

คริสตจักรกลุ่มที่นิยมใช้เพลงฮิมน์ จะใช้เพลงฮิมน์เป็นหลักในทุกขั้นตอนของการนมัสการแต่ละครั้ง บางแห่งอาจจะมีการใช้เพลงนมัสการร่วมสมัยมาใช้บ้างในโอกาสเฉพาะ การถวายนเพลงพิเศษเพื่อสื่อความหมายบางอย่างแต่ก็ไม่ได้ใช้ในการนมัสการทุกครั้ง มักพบในกลุ่มคริสตจักรที่อยู่ในสายสภาคริสตจักรในประเทศไทย หรือคริสตจักรที่ก่อตั้งมานาน

ลักษณะการบรรเลงเพลงในกลุ่มนี้มักจะประกอบด้วย ผู้นำนมัสการ 1 คน คอยกำกับขั้นตอนและนำสมาชิกในที่ประชุมร้องเพลง โดยทั่วไปคริสตจักรที่นิยมใช้เพลงฮิมน์จะนิยมใช้เปียโนเป็นเครื่องดนตรีหลักในการเลง และบางแห่งบางครั้งจะมีการประสานด้วยเครื่องดนตรีคลาสสิกอื่นๆ เช่น ฟลูต คาริเน็ต หรือ ไวโอลิน เป็นต้น

จากการเก็บข้อมูลภาคสนาม(Field Observation) ผู้วิจัยพบคริสตจักรที่นิยมใช้เพลงฮิมน์ในการนมัสการ จำนวน 3 แห่ง จากคริสตจักรจำนวน 7 แห่ง ได้แก่ คริสตจักรวัฒนา คริสตจักรไมตรีจิต และคริสตจักรเซเวนต์แอดเวนติส

จากการสัมภาษณ์ศิษยาภิบาลและผู้นำเพลงนมัสการ เรื่องปัจจัยที่ทำให้คริสตจักรนิยมใช้เพลงฮิมน์ ได้คำตอบว่า

“มันแล้วแต่วัฒนธรรมโบสถ์ เนื่องจากโบสถ์เราเป็นโบสถ์จีน จะไม่ชอบกระโดดโลดเต้น ขอนิ่งๆเสียบ แต่ถ้าเป็นโบสถ์สมัยใหม่ โบสถ์ฝรั่ง โบสถ์ไทย เขาก็จะเน้นตรงนั้นเยอะ และเขาจะผูกเรื่องให้เน้นตรงนั้น”

“การบรรเลงดนตรี หลักๆเป็น เปียโน เซลโล่ วิโอล่า และพวกเครื่องบลาส (ทรัมเป็ต ฮอรัน) แต่นมัสการของโบสถ์ใหญ่จะใช้เปียโนอย่างเดียวเป็นหลัก และมี ฟลูต คาริเน็ต ไวโอลิน ไปเสริมบ้างในบางอาทิตย์ หลังๆวัยรุ่นน่ะเยอะขึ้นก็จะมีกลองเบสไปแจมบ้างในบางอาทิตย์แต่ไม่เยอะมากเพราะโบสถ์ เราผู้ใหญ่เยอะเขาก็จะรับไม่ได้ เพราะฉะนั้นถ้าเราจะเล่นก็ต้อง soft ห้ามดังมาก จังหวะวุ่นวาย ต้องปรับดนตรีในการนมัสการให้เข้ากับสมาชิกของเรา”

ไพฑิณี พงศ์สงวนไทย, สัมภาษณ์, 28 ธันวาคม 2553

“แล้วแต่วัฒนธรรมของแต่ละโบสถ์ อย่างโบสถ์ผมนี้จะอยู่ในสายสภาคริสตจักร ก็จะมีเพลงฮิมน์ในการนมัสการ แล้วก็ส่วนใหญ่สมาชิกในคริสตจักรของผมเนี่ยจะเป็นผู้ใหญ่ๆส่วนใหญ่ ซึ่งพวกผู้ใหญ่เนี่ยก็จะชอบฟังเพลงฮิมน์มากกว่าเพลงสั้นเพราะว่ารู้สึกว่าเป็นเพลงสั้นมัน เสียงดัง กระแทก หนักหนา แต่การนมัสการพระเจ้าควรจะเป็นการเข้ามาสงบใจ เข้ามาหาพระเจ้า เพลงฮิมน์จะเน้นอารมณ์ความรู้สึกแบบนี้มากกว่า คือ ถ่อมใจกับพระเจ้า”

ยุวदनัย มิตรกุล, สัมภาษณ์, 10 ตุลาคม 2553

จากบทสัมภาษณ์จะเห็นว่า ปัจจัยที่มีผลให้คริสตจักรเลือกใช้เพลงฮิมน์ในการนมัสการ ได้แก่

1. ความนิยมของผู้รับสารคือสมาชิกคริสตจักรที่มีสมาชิกส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้ใหญ่และผู้สูงอายุที่นิยมและคุ้นเคยกับเพลงฮิมน์ โดยมองว่าเพลงฮิมน์สามารถให้ความรู้สึกถึงการสรรเสริญพระเจ้าได้มากกว่าเพลงนมัสการร่วมสมัย

2. ความนิยมของผู้ส่งสารคือกลุ่มผู้นำของคริสตจักรที่นิยมการใช้แนวเพลงฮิมน์ ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อความนิยมของผู้ส่งสารได้แก่ สภาพแวดล้อมและอายุของผู้นำ ความนิยมการใช้เพลงของสายที่คริสตจักรนั้นสังกัดอยู่นิยมใช้เพลงฮิมน์ เช่น สายสภาคริสตจักรในประเทศไทย และกลุ่มโบสถ์จีน เป็นต้น และความนิยมการใช้เพลงที่สืบทอดต่อกันมาในคริสตจักรที่มีความเก่าแก่ เช่น คริสตจักรวัฒนา เป็นต้น

2. คริสตจักรกลุ่มที่นิยมใช้เพลงนมัสการแนวร่วมสมัย

คริสตจักรกลุ่มที่นิยมใช้เพลงนมัสการแนวร่วมสมัย มักจะเป็นคริสตจักรที่ก่อตั้งไม่นาน มีสมาชิกที่คริสตจักรอายุไม่มากหรือเป็นคนในรุ่นปัจจุบันที่นิยมเพลงร่วมสมัย อีกปัจจัยหนึ่งคือมักจะเป็นคริสตจักรที่อยู่ในสาย สหกิจคริสเตียน ที่มีความเชื่อว่า การนมัสการพระเจ้าที่ถูกต้องคือการนมัสการพระเจ้าอย่างสุดจิตสุดใจ แสดงออกมาเต็มที่ และมองเพลงนมัสการร่วมสมัยสามารถเร้าอารมณ์ความรู้สึกของสมาชิกให้สรรเสริญพระเจ้าได้มากกว่าเพลงฮิมน์ จึงนิยมใช้เพลงนมัสการร่วมสมัยในการนมัสการพระเจ้า

ลักษณะการบรรเลงเพลงในกลุ่มนี้มักจะประกอบด้วย วงดนตรีนมัสการที่ใช้เครื่องดนตรีสมัยใหม่ประเภท กีตาร์ กลอง เบส หรือคีย์บอร์ด ในการบรรเลง บางแห่งอาจใช้ร่วมกับเปียโนด้วย การนำร้องเพลงนำด้วยผู้นำหรือกลุ่มผู้นำและนักร้องประสานคล้ายกับวงดนตรีทั่วไปนำสมาชิกในที่ประชุมร้องเพลงเพื่อการนมัสการพระเจ้า

จากการเก็บข้อมูลภาคสนาม(Field Observation) พบคริสตจักรที่นิยมใช้เพลงนมัสการแนวร่วมสมัยในการนมัสการจำนวน 2 แห่ง คือ คริสตจักรมักกะสัน และ คริสตจักรแห่งความสุข

จากการสัมภาษณ์ศิษยาภิบาลและผู้นำเพลงนมัสการ เรื่องปัจจัยที่ทำให้คริสตจักรนิยมใช้เพลงนมัสการร่วมสมัย ได้คำตอบว่า

“คือโบสถ์เราสมาชิกส่วนใหญ่จะเป็นวัยรุ่นซะส่วนใหญ่ ผู้ใหญ่ก็มีบ้างแต่ไม่มากแล้วก็เป็นคนที่ยังไม่ได้แก่มากนักเขาก็ยังคงฟัง คงชอบเพลงแนวสมัยใหม่อยู่ ที่นี้ก็เลยใช้เพลงสั้นตอนนมัสการซะส่วนใหญ่ แต่เพลงฮิมน์ก็มีบ้างแต่ไม่ทุกครั้ง”

ภาสิรี ปริธานี, **สัมภาษณ์**, 23 พฤศจิกายน 2553

“ในสายสหกิจของพี่ พี่ก็ยึดตามพระธรรมยอห์นว่า นมัสการด้วยจิตวิญญาณและความจริง ดังนั้นจะแบบตึ๊งตึง แบบกองทัพของพระเจาก็ทำได้ จะแบบเงียบเน้นความหมาย ก็ทำได้ เพราะพี่ในฐานะผู้นำ ก็มีหน้าที่นำสมาชิกไปพบพระเจ้า ไปอยู่ต่อหน้าพระเจ้า ได้ นมัสการพระองค์ เริ่มต้นอาจจะต้องมีการสัมพันธ์กับพระเจ้า ไม่ไปเปรียบเทียบกับคนอื่น เพราะถ้าอย่างนั้นก็จะกลายเป็นเราไม่ได้นมัสการพระเจ้า แต่นมัสการมนุษย์ด้วยกัน”

“เราเชื่อว่าดนตรีเป็นส่วนหนึ่ง ต้องดูว่าเรามีกำลังมากแค่ไหน มีคนที่จะเล่นแค่ไหน บางโบสถ์มีเงิน มีคนเล่นก็ได้ แต่ทั้งหมด เสียงที่ออกมาเพื่อสรรเสริญพระเจ้า แต่อย่างไรก็ตาม เราใช้เป็นวง string มีกลอง กีตาร์ เบส เปียโน เปียโนไฟฟ้า มันมีทั้งข้อดี-ข้อด้อย ข้อด้อยอาจจะ เป็นเรื่องเสียง บางคริสตจักรสมาชิกไม่สามารถอยู่ได้เพราะเครื่องดนตรีเสียงดัง บางคนชอบ เสียงพอเหมาะไม่ดังตึงตัง”

เทอดศักดิ์ อัครสวาท, สัมภาษณ์, 19 พฤศจิกายน 2553

จากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่าปัจจัยที่ทำให้คริสตจักรบางกลุ่มนิยมใช้เพลงนมัสการร่วมสมัยในการ นมัสการเนื่องจาก

1. ตามความนิยมของผู้รับสารคือสมาชิกคริสตจักรที่มีสมาชิกส่วนใหญ่เป็นกลุ่มวัยรุ่นหรือคน สมัยใหม่ที่นิยมเพลงแนวร่วมสมัย มีทัศนคติว่าเพลงนมัสการที่ดีคือเพลงที่สามารถทำให้อารมณ์ดี และสรรเสริญพระเจ้าได้อย่างเต็มที่ ซึ่งเพลงนมัสการร่วมสมัยสามารถทำหน้าที่ได้ดีกว่า
2. ตามความนิยมและความพร้อมของผู้ส่งสารคือกลุ่มผู้นำของคริสตจักรที่นิยมการใช้แนวเพลง นมัสการร่วมสมัย ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อความนิยมของผู้ส่งสารได้แก่ สภาพแวดล้อมและอายุของผู้นำ เช่นเดียวกับกลุ่มที่นิยมเพลงฮิมนั้น ความนิยมการใช้เพลงของสายที่คริสตจักรนั้นสังกัดอยู่มีแนวคิดที่ว่า การ ใช้เพลงที่เราอารมณ์สมาชิกในการนมัสการพระเจ้าเป็นสิ่งที่ยอมรับได้ เช่น สายสหกิจคริสเตียน และกลุ่ม คริสตจักรแบบตะวันตกและคริสตจักรไทยสมัยใหม่บางกลุ่ม เป็นต้น ในด้านของความพร้อมบางคริสตจักร ใช้เพลงนมัสการร่วมสมัยเนื่องจากสมาชิกในคริสตจักรนั้นใช้เครื่องดนตรีสมัยใหม่ที่เล่นได้ง่ายกว่าเพลง ฮิมน์ที่นิยมเล่นด้วยเปียโนและต้องอ่านโน้ต หรือมีกำลังทรัพย์จัดหาเครื่องดนตรีไม่มากนัก

คริสตจักรกลุ่มที่นิยมใช้เพลงนมัสการแบบผสมผสานในการนมัสการ

คริสตจักรที่ใช้เพลงแบบผสมผสาน หมายถึง คริสตจักรที่มีการใช้ทั้งเพลงนมัสการร่วมสมัย เพลง สั้น และเพลงฮิมน์ในการนมัสการพระเจ้า เป็นลักษณะกึ่งกลางระหว่างคริสตจักรใน 2 กลุ่มแรก คือ ไม่ได้ เน้นการใช้เพลงด้านไหนมากกว่ากันแต่ใช้ควบคู่กันไปทั้ง 2 แบบ อาจจะมากน้อยต่างกันบ้างในการ นมัสการแต่ละครั้ง ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเลือกใช้เพลงในลักษณะนี้คือ การพยายามทำให้เพลง สามารถตอบสนองกับคริสเตียนที่มาร่วมการนมัสการพระเจ้าทั้งกลุ่มผู้ใหญ่ผู้สูงอายุ และกลุ่มวัยรุ่นคน สมัยของคริสตจักร

ลักษณะการใช้เพลงในคริสตจักรกลุ่มนี้นิยมการใช้เครื่องดนตรีผสมทั้งเครื่องดนตรีคลาสสิกและ เครื่องดนตรีสมัยใหม่ เพราะ ลักษณะของตัวเพลงฮิมน์และเพลงนมัสการร่วมสมัยเหมาะสมกับการใช้ เครื่องดนตรีแตกต่างกัน ผู้นำเพลงนมัสการจะปรับใช้เครื่องดนตรีให้สอดคล้องกับเพลงเพื่อที่จะสามารถสื่อ อารมณ์และความหมายของเพลงให้แก่ผู้ร่วมการนมัสการให้ได้มากที่สุด

จากการเก็บข้อมูลภาคสนามจากคริสตจักรกลุ่มตัวอย่าง 7 แห่ง พบคริสตจักรที่นิยมใช้เพลงนมัสการพระเจ้าแบบผสมผสานทั้งเพลงนมัสการร่วมสมัยและเพลงฮิมน์จำนวน 2 แห่ง คือ คริสตจักรใจสมานและคริสตจักรอิมมานูเอล

จากการสัมภาษณ์ศิษยาภิบาลและผู้นำเพลงนมัสการ เรื่องปัจจัยที่ทำให้คริสตจักรนิยมใช้เพลงนมัสการแบบผสมผสาน ได้คำตอบว่า

“เนื่องจากที่โบสถ์มีทุ่วัยจึงต้องหยวนๆ คนละครึ่งทาง คนสูงอายุจะไม่ชอบอะไรโหวกโหวกโวยวายและก่อนเทศน์มีเพลง *I vow to thee my country* ปลูกใจให้คริสเตียนรักชาติบ้านเมือง ช่วงหลังเทศน์จะเป็นเพลง *Hymn* จัดให้คนแก่เขา-หลังจากนั้นก็เพลงบรรเลงช้าช่วงพิธีมหาสนิทและถวายทรัพย์ จบด้วย เพลงสรรเสริญพระเจ้าผู้อำนวยพร”

ณรงค์ ศรีสกุลแพทย์, สัมภาษณ์, 3 พฤศจิกายน 2553

จากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่าปัจจัยที่ทำให้คริสตจักรบางกลุ่มนิยมใช้เพลงนมัสการแบบผสมผสานในการนมัสการเนื่องจากคริสตจักรต้องการปรับการใช้เพลงไปตามความนิยมของผู้รับสารคือสมาชิกคริสตจักรที่มีทั้งกลุ่มผู้ใหญ่ผู้สูงอายุที่นิยมเพลงฮิมน์ และ กลุ่มวัยรุ่นคนปัจจุบันที่นิยมจังหวะดนตรีและเนื้อหาของเพลงนมัสการร่วมสมัย

อย่างไรก็ตามการนมัสการพระเจ้าไม่ได้จำกัดอยู่แค่ในพิธีนมัสการพระเจ้าในเช้าวันอาทิตย์เท่านั้น ในบางคริสตจักรยังมีการจัดการนมัสการเสริมในโอกาสอื่นๆ ด้วย ซึ่งการใช้เพลงก็ก็จะมีการปรับให้เหมาะสมกับโอกาสนั้นๆ เช่น คริสตจักรวัฒนาและคริสตจักรไมตรีจิต แม้จะนิยมใช้เพลงฮิมน์ในพิธีนมัสการในวันอาทิตย์ แต่การนมัสการพิเศษของกลุ่มอนุชนหรือกลุ่มวัยรุ่นของคริสตจักรที่จัดขึ้นในช่วงบ่ายของวันอาทิตย์ก็จะนิยมใช้เพลงนมัสการร่วมสมัยประกอบพิธีนมัสการเพื่อให้ตอบสนองกับความนิยมของผู้รับสารที่เป็นวัยรุ่น หรือในคริสตจักรกลุ่มที่นิยมเพลงนมัสการร่วมสมัย ในบางพิธีหรือขั้นตอนที่สำคัญ เช่น พิธีรับศีลล้างบาปหรือพิธีศีลมหาสนิท หรืองานไว้อาลัยให้สมาชิกหรือบุคคลสำคัญของคริสตจักรก็จะใช้เพลงฮิมน์ในการถ่ายทอด เป็นต้น

จากข้อสรุปที่ได้ปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการเลือกแนวเพลงในพิธีนมัสการพระเจ้าคือ การปรับแนวเพลงให้เหมาะสมกับสมาชิกของคริสตจักรที่เป็นผู้รับสารซึ่งมีความหลากหลายของความนิยมในแนวเพลง อันเกิดจากอายุของผู้รับสาร และยังมีปัจจัยเสริมคือ ปัจจัยภายในตัวผู้ส่งสารคือผู้นำการนมัสการของคริสตจักร เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับแนวคิดเรื่อง การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ (Persuasive communication) จะพบว่าปัจจัยการเลือกแนวเพลงเป็น การปรับสื่อ(Channel) ประเภทเพลงซึ่งเป็นองค์ประกอบในการโน้มน้าวใจประเภทภายนอกผู้รับสาร ให้สอดคล้องกับองค์ประกอบภายในผู้รับสารคืออายุของผู้รับสารเป็นสำคัญ ส่วนปัจจัยเสริมเรื่องความพร้อมและความนิยมของผู้นำการนมัสการของคริสตจักร ตามแนวคิด จัดเป็นปัจจัยที่เกิดจากองค์ประกอบในตัวผู้ส่งสาร

การเลือกเพลงที่จะนำมาใช้

นอกจากแนวเพลงที่ผู้นำการนมัสการจะเลือกเพื่อให้เข้ากับบริบทของคริสตจักรและสมาชิกแล้ว ยังมีการเลือกเพลงที่จะนำมาใช้ในพิธีนมัสการแต่ละครั้งด้วย ปัจจัยที่สำคัญในการเลือกเพลงมาใช้ในการนมัสการแต่ละครั้งนั้น ผู้วิจัยพบว่า มีอยู่ 3 ปัจจัยหลัก ได้แก่ การเลือกเพลงให้สัมพันธ์กับหัวข้อที่ใช้ในการเทศนาครั้งนั้น เช่น ถ้าเรื่องที่จะเทศนาเกี่ยวกับพระคุณของพระเจ้า เพลงก็จะถูกช่วยเสริมความรู้สึกร่วมกับการนมัสการให้รับรู้ถึงพระคุณของพระเจ้า การเลือกเพลงที่มีความหมายสัมพันธ์กับสาระของขั้นตอนในพิธี เช่น ช่วงอธิษฐาน เพลงที่ใช้ก็จะมีเนื้อหาและดนตรีเร้าให้ผู้ร่วมการนมัสการรู้สึกอยากจะทำอธิษฐาน การเลือกเพลงที่สัมพันธ์กับเทศกาลงานสำคัญของคริสต์ศาสนา เช่น ในช่วงเทศกาลคริสต์มาส เนื้อหาของและแนวเพลงที่ใช้ในพิธีนมัสการจะสื่อความหมายไปในทางการเฉลิมฉลองการลงมาบังเกิดยังโลกมนุษย์ของพระเยซู เป็นต้น

5.3.2 ช่วงนำเพลงมาประกอบในพิธีนมัสการ

เป็นส่วนขั้นตอนหลังจากคริสตจักรได้เลือกทั้งเนื้อหาและดนตรีว่าสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทการนมัสการ มาถ่ายทอดให้กับผู้ร่วมพิธีนมัสการซึ่งจะมีกลวิธีและองค์ประกอบอื่น ๆ ในการช่วยเสริมตัวเพลงเพื่อให้สามารถถ่ายทอดสารภายในตัวเพลงและเร้าอารมณ์ผู้ร่วมพิธีนมัสการให้ได้ดีที่สุด ซึ่งกลวิธีและองค์ประกอบที่แต่ละคริสตจักรเลือกนำมาใช้นั้นจะแตกต่างกันไปตามความนิยมและแบบแผนระเบียบวิธีปฏิบัติในการนมัสการของคริสตจักรแต่ละแห่ง กลวิธีบางอย่างหรือองค์ประกอบเสริมบางอย่างที่คริสตจักรหนึ่งนิยมใช้หรือยอมรับ อาจจะไม่ได้รับการยอมรับจากคริสตจักรอีกแห่งหนึ่งเพราะมองว่าไม่เหมาะสม

ผู้วิจัยแบ่งการนำเพลงมาประกอบในพิธีนมัสการ 2 ลักษณะใหญ่ๆ ได้แก่ กลวิธีในการถ่ายทอดเพลง และการใช้องค์ประกอบเสริมในการถ่ายทอดเพลง

กลวิธีในการถ่ายทอดเพลง

กลวิธีในการถ่ายทอดเพลงคือรูปแบบการนำเสนอเพลงเพื่อให้เกิดความหมายหรือก่อให้เกิดอารมณ์บางอย่างแก่ผู้รับสาร จากการศึกษาว่า กลวิธีที่พบได้บ่อยประกอบด้วย

1.) การไล่ระดับอารมณ์เพลง

การไล่ระดับอารมณ์เพลงเป็นลักษณะการใช้เพลงเพื่อจุดประสงค์ในการสร้างบรรยากาศในพิธีนมัสการ คือเพื่อให้ผู้รับสารสนใจในการนมัสการพระเจ้า โดยเฉพาะในขั้นตอนการเทศนา ซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดในพิธีนมัสการพระเจ้า และมีสมาธิจดจ่ออยู่กับพิธีตลอดจนจบการส่งสารหรือเสร็จสิ้นพิธีนมัสการ

การไล่ระดับอารมณ์เพลงนั้นมักจะเริ่มต้นด้วยเพลงเร็วเพื่อที่จะให้ที่ประชุมตื่นตัว และมุ่งความสนใจมายังสื่อนำการนมัสการ จากนั้นเพลงจะค่อยๆลดระดับของจังหวะและอารมณ์เพลงลงจากเพลงเร็ว อารมณ์สนุกสนานชื่นชมยินดี ไปเป็นเพลงที่จังหวะช้าลงและเน้นความหมายที่ลึกซึ้งมากขึ้นจนผู้เข้าร่วมนมัสการเปิดใจเต็มทีพร้อมฟังคำเทศนา ในหลายๆครั้งผู้นำนมัสการจะเลือกเพลงที่สัมพันธ์กับหัวข้อในการเทศนาครั้งนั้นๆเพื่อให้เข้าใจการเทศนามากยิ่งขึ้น

“พี่ก็จะเลือกเพลงที่มีจังหวะตื่นเต้น คึกคัก จากนั้นกลางๆค่อยๆมีความหมาย เหมือนขึ้นเครื่องบินที่จะเริ่มด้วยคึกคักแล้วค่อยๆขยับขึ้นสู่ที่สูง พอเริ่มจะสรรเสริญพระเยซู เห็นค่าความรักพระเยซู เพลงบางเพลงมันมีเนื้อหาที่มีความหมายตรงไปถึงพระเยซูอยู่แล้ว เช่น ทรงเป็นทุกสิ่ง? พระเจ้ายิ่งใหญ่ ส่วนใหญ่เพลงสุดท้ายเป็นเพลงที่ทุกคนร้องได้และไปด้วยกันได้ สุดท้ายเขาก็จะไปได้ไกลและสูงที่สุดในมิติฝ่ายจิตใจและก็เข้าใจถึงความรักเมตตาของพระเจ้า เพราะที่เขามาเพื่อที่จะพบพระเจ้า ใจของเขาได้รับความรัก และระหว่างเพลงพี่ก็จะมีข้อความบอกกับเขาเช่นให้เขาเปิดใจรับความรักจากพระเจ้า เรื่องความเชื่อ เพราะไม่ว่าเราจะเลือกเพลงอะไรก็ตาม สำคัญที่สุดคือคุณได้พบพระเจ้า ชีวิตคุณเปลี่ยน“

เทอดศักดิ์ อัครสวาท, **สัมภาษณ์**, 19 พฤศจิกายน 2553

การไล่ระดับอารมณ์ของเพลงคือการใช้เพลงในจุดประสงค์เริ่มจากเพื่อ สร้างบรรยากาศในพิธีนมัสการให้เกิดการรวมกลุ่มทำกิจกรรมร่วมกัน (Collective communication) หลังจากการรวมกลุ่มแล้วจึงทำหน้าที่โน้มน้าวอารมณ์ความรู้สึกผู้ร่วมการนมัสการรู้สึกถึงพระเจ้า หรือก็คือการใช้สื่อเพลงในการสื่อสารเชิงอารมณ์ (Emotional communication) เพื่อโน้มน้าวใจผู้ร่วมนมัสการที่เป็นผู้รับสาร (Persuasive communication) เพื่อถ่ายทอดความหมายเรื่องสถานะความคงอยู่ของสิ่งศักดิ์สิทธิ์คือพระเจ้า (Spiritual communication)

2.) การร้องเพลงช้าและการร้องเพลงที่มีความหมายไปในทางเดียวกันอย่างต่อเนื่อง

การร้องช้ามีทั้งการร้องช้าก่อนสำคัญบางท่อน และ การร้องช้าทั้งเพลง เพื่อที่จะเน้นย้ำความหมายของเพลงๆนั้น มักพบการช้าเพลงในเพลงประเภทเพลงนมัสการร่วมสมัยเพราะการใช้เพลงนมัสการร่วมสมัยสามารถใช้ได้ยืดหยุ่นกว่าเพลงฮิมน์ และมีเนื้อหาที่สั้นกว่าจึงง่ายและเหมาะแก่การช้า นอกจากนี้จะช้าเพลงแล้วยังมีการช้าเนื้อหา คือ ร้องเพลงที่มีเนื้อหาเหมือนหรือไปในทางเดียวกันเพื่อที่จะช้า ความเชื่อหรือหลักข้อปฏิบัติบางอย่าง (Norms) ของคริสต์ศาสนา เช่น ผู้นำนมัสการอาจจะให้ผู้ร่วมพิธีนมัสการร้องเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการสรรเสริญพระเจ้า เพื่อสร้างและเน้นย้ำความหมายให้ผู้ร่วมพิธีนมัสการรับรู้ว่าการสรรเสริญพระเจ้านั้นมีความสำคัญ การช้าเนื้อหานั้นไม่จำกัดว่าดนตรีของเพลงจะให้ออกไปในทางเดียวกันก็ได้เพียงแต่มีความหมายของเพลงถ่ายทอดไปในทางเดียวกัน

3.) การใช้เพลงประกอบหรือถ่ายทอดความหมายของช่วงพิธี

พิธีนมัสการพระเจ้าประกอบด้วยขั้นตอนหลายขั้นตอน ขั้นตอนที่สำคัญประกอบด้วย การเตรียมใจเข้าสู่การนมัสการ การสรรเสริญพระเจ้า การอธิษฐานขอการทรงนำจากพระเจ้า การสารภาพความผิดบาปที่ได้กระทำ การขอบพระคุณในพระคุณความรัก การเทศนา การถวายทรัพย์ และการออกไปหรือการเลิกพิธีนมัสการ ขั้นตอนต่างๆในพิธีนมัสการเหล่านี้ในหลายคริสตจักรจะนิยมใช้เพลงมาประกอบเพื่อช่วยในการถ่ายทอดความหมายหรือช่วยเน้นย้ำความหมายและความสำคัญของช่วงขั้นตอนนั้นๆ ด้วยลักษณะของเพลงที่เป็นการสื่อสารเชิงอารมณ์ (Emotional communication) ทำให้เป็นตัวช่วยกระตุ้นผู้ร่วมนมัสการให้มีอารมณ์ร่วมและคล้อยตามเนื้อหาสาระที่ต้องการจะถ่ายทอดได้เป็นอย่างดี

ลักษณะการมาใช้เพลงในลักษณะนี้มีทั้งใช้เป็นส่วนหลักของขั้นตอนคือใช้เพลงเป็นตัวดำเนินขั้นตอน เช่น ในช่วงสรรเสริญพระเจ้า ผู้นำการนมัสการจะนำผู้ร่วมนมัสการสรรเสริญพระเจ้าร่วมกันด้วยการร้องเพลง หรือ อาจจะใช้ประกอบเพื่อเป็นตัวเสริมอารมณ์ความรู้สึกของผู้ร่วมพิธีนมัสการหลังจากการดำเนินพิธีด้วยลักษณะอื่นเสร็จสิ้นแล้ว เช่น เมื่อผู้นำได้นำให้ผู้ร่วมพิธีนมัสการอธิษฐานขอการทรงนำจากพระเจ้าแล้ว อาจจะใช้เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอ้อนวอนอธิษฐานทูลขอกับพระเจ้า หรือ พระคุณของพระเจ้า เพื่อที่จะเน้นย้ำความเชื่อที่ว่า พระเจ้านั้นมีจริงและสามารถลดบรรเทาความสุขให้กับมนุษย์ได้ เป็นต้น ในลักษณะนี้ทางคริสต์ศาสนาเรียกว่า “เพลงตอบสนอง” (Doxology)

4.) การใช้ดนตรีบรรเลง

การใช้เพียงดนตรีบรรเลงในช่วงพิธีนมัสการพบได้ทั้งในคริสตจักรที่ใช้เพลงทุกประเภท ลักษณะไม่ได้เป็นการสอนหรือเน้นเนื้อหาของเรื่องใดเป็นพิเศษแต่เป็นการสร้างบรรยากาศให้ผู้ร่วมพิธีได้สงบใจ คิดใคร่ครวญสิ่งที่อยู่ในใจโดยมีดนตรีเป็นตัวเสริมให้มีสมาธิมากขึ้น บางครั้งเพลงบรรเลงยังมีหน้าที่เสริมพิธีการให้การนมัสการดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง เช่นในการเดินถวายทรัพย์ของบางคริสตจักรที่ต้องใช้เวลานาน การใช้เพลงบรรเลงจะช่วยให้ผู้ร่วมพิธียังคงอยู่กับการนมัสการ ไม่ลุดไปไหนหรือให้ความสนใจกับสิ่งอื่น หรือใช้ในช่วงท้ายของการนมัสการที่ผู้ร่วมพิธีกำลังเดินออกจากโถงนมัสการ เพื่อเป็นการย้ำครั้งสุดท้ายถึงการนมัสการว่าต้องนำไปใช้ในชีวิตรจริงไม่ใช่หยุดแค่นั้นในพิธีนมัสการ

การใช้องค์ประกอบเสริมในการถ่ายทอดเพลง

การใช้องค์ประกอบเสริมในการถ่ายทอดเพลงคือการใช้กลวิธีอื่นๆนอกเหนือจากการปรับรูปแบบการใช้เพลง เช่น ท่าทาง หรือคำพูดมาประกอบระหว่างการร้องเพลง การใช้องค์ประกอบเสริมในการถ่ายทอดเพลงที่สำคัญจากการเก็บข้อมูล ได้แก่

1.) การใช้บทพูดประกอบเพลง

การใช้บทพูดประกอบเพลงคือการพูดเสริมในช่วงที่ผู้นำถ่ายทอดเพลงเพื่อเสริมอารมณ์และความหมายของเพลงที่ต้องการจะถ่ายทอดให้มากขึ้น การพูดที่พบมีทั้ง การพูดอธิบายเนื้อหาของเพลง จุดประสงค์ของการร้องเพลง การอ่านข้อพระคัมภีร์หรือพูดถ่ายทอดเนื้อหาสาระหลักทางคริสต์ศาสนา บางครั้งจะอยู่ในรูปของการอธิษฐาน สามารถใช้การพูดมาเสริมได้ทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการร้องเพลงเสร็จ

ตัวอย่างการใช้บทพูดประกอบการร้องเพลง

ผู้นำการนมัสการ : “พระเจ้าพระบิดาในสวรรค์ผู้ทรงประเสริฐและดีต่อพวกเราทุกคนอยู่ทุกเวลา แม้ว่าพวกเราจะเป็นคนบาปและไม่สมควรค่าที่พระองค์จะมารักและช่วยเหลือเรา แต่พระเจ้าก็ยังทรงรักเรา อยากให้พวกเราร้องเพลงนี้เพื่อถวายเกียรติแด่พระเจ้าของเราที่ทรงประเสริฐและดีต่อเราทุกเวลาครับ เพลง”พระเจ้าประเสริฐ”

เพลง : พระเจ้าประเสริฐและดีต่อเราทุกเวลา   พระคุณพระองค์นั้นล้ำเลิศเสมอมา
 ทั้งสิ้นในเรา จะอยู่เพื่อขอบพระคุณ   หมดทั้งชีวิต จะอยู่เพื่อสรรเสริญ
 *เชิญพระวิญญาณพระเจ้าสถิตในพวกเรา   นำเราใกล้ชิดสนิทพระองค์ ทุกเวลา
 สัมผัสในรักยิ่งใหญ่ ความสุขเต็มล้นภายใน   ให้ดวงใจได้สรรเสริญพระองค์

(ช่วงดนตรีบรรเลง)

ผู้นำนมัสการ : (พูดช่วงดนตรีบรรเลงก่อนขึ้นท่อน2) “เราจะขอสรรเสริญพระบิดาด้วยหัวใจและด้วยสุดจิตสุดใจของเรา”

เพลง : เราจะสรรเสริญองค์พระบิดา สุดหัวใจ   เราจะเทิดทูนพระนามพระองค์ พระเยซู
 สัมผัสในรักยิ่งใหญ่ ความสุขเต็มล้นภายใน   ให้ดวงใจได้สรรเสริญพระองค์

(ช่วงดนตรีบรรเลงที่ยืดให้ยาวขึ้น)

ผู้นำนมัสการ : “อยากให้เราทั้งหลายร้องเพลงนี้ด้วยกันอีกครั้ง และเป็นกรร้องที่ออกมาจากใจของเราจริงๆเป็นการร้องเพื่อบอกกับพระเจ้าว่า เราชรักพระองค์ เรารู้ว่าพระองค์นั้นประเสริฐ และดีต่อเราทุกคนเสมอ อยากจะขอให้ทุกคนยืนขึ้นและร้องเพลงนี้ด้วยกันอีกครั้งครับ”

(ผู้นำนมัสการเชิญที่ประชุมยืนขึ้นและร้องเพลง “พระเจ้าประเสริฐ” อีกครั้งหนึ่ง)

หลังจบเพลงผู้นำนมัสการนำที่ประชุมอธิษฐานขอบพระคุณพระเจ้าตามเนื้อหาของเพลงอีกครั้งหนึ่ง

(การใช้เพลงในการนมัสการที่คริสตจักรมักกะสัน วันที่ 21 พฤษภาคม 2552)

2.) การใช้ท่าทางประกอบการร้องเพลง

การใช้ท่าทางประกอบการร้องเพลงคือการที่ผู้นำนัสมการเชิญชวนและนำให้ผู้ร่วมนัสมการมีส่วนร่วมในการนัสมการพระเจ้าในรูปแบบการแสดงออกด้วยท่าทาง ซึ่งเป็นการสร้างสัญลักษณ์เพื่อให้ความหมายแทนการ สรรเสริญพระเจ้าและสื่อสารกับพระเจ้า และยังช่วยสร้างบรรยากาศการนัสมการในช่วงนั้นให้มีผลทางอารมณ์ความรู้สึกกับผู้ร่วมนัสมการมากขึ้น เป็นการใช้เพลงเพื่อสร้างบรรยากาศและช่วยเสริมภาคพิธีการวิธีหนึ่ง การแสดงท่าทางประกอบการร้องเพลงผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ การแสดงท่าทางประกอบเพลงเร็ว และการแสดงท่าทางประกอบเพลงช้า

การแสดงท่าทางประกอบเพลงเร็ว มักจะเป็นการแสดงท่าทางที่เร้าอารมณ์ให้ผู้ร่วมนัสมการมีส่วนร่วมร่วมกับเพลงที่มีจังหวะสนุกสนาน ในระหว่างที่กำลังร้องเพลงเร็วอยู่นั้นผู้นำจะชวนให้ผู้ร่วมการนัสมการลุกขึ้นจากที่นั่งเพื่อสรรเสริญพระเจ้าด้วยท่าทางอย่างเต็มที่ เช่น ตบมือประกอบจังหวะ การกระโดดโลดเต้น สรรเสริญ การจับคู่เต้นรำร่วมกัน เป็นต้น หรือบางครั้งผู้นำนัสมการจะให้ผู้ร่วมนัสมการลุกจากที่นั่งไปทักทายซึ่งกันและกันเพื่อให้ผู้ร่วมนัสมการมีปฏิสัมพันธ์กัน

การแสดงท่าทางประกอบเพลงเร็วมักจะพบเห็นในคริสตจักรสมัยใหม่และคริสตจักรสายสหกิจที่นิยมใช้เพลงนัสมการร่วมสมัยในพิธีนัสมการ แต่จะไม่พบในคริสตจักรที่นิยมใช้เพลงฮิมน์ในพิธีนัสมการ เนื่องจากจังหวะเพลงฮิมน์ส่วนมากจะให้อารมณ์ซาบซึ้งและศักดิ์สิทธิ์ ด้านความนิยมกลุ่มคริสตจักรที่นิยมใช้เพลงฮิมน์มักจะมองว่าการลุกขึ้นตบมือ หรือกระโดดโลดเต้น ผู้นำไม่สามารถทราบได้ว่าผู้ร่วมนัสมการเต้นเพื่อสรรเสริญพระเจ้าอย่างแท้จริงหรือเพราะเกิดจากความต้องการของมนุษย์ที่ถูกกระตุ้นโดยเพลงซึ่งจะไม่ตรงกับจุดประสงค์การใช้เพลงจึงไม่นำการแสดงท่าทางแบบนี้มาใช้

การแสดงท่าทางประกอบเพลงช้า ปรากฏทั้งในคริสตจักรที่นิยมใช้เพลงฮิมน์และคริสตจักรที่นิยมใช้เพลงนัสมการร่วมสมัยในพิธีนัสมการ การแสดงท่าทางประกอบเพลงช้ามักจะเป็นการแสดงท่าทางเพื่อสร้างความหมายในทางเคารพพระเจ้า เช่น การยืน การก้มศีรษะ เป็นต้น และยังพบการใช้ท่าทางที่สร้างความหมายไปในทางการสื่อสารเชิงว่าได้ติดต่อสื่อสารกับพระเจ้า (Spiritual communication) เช่น การ ชูมือ และการใช้ท่าทางที่สงบนิ่ง เช่น การก้มศีรษะ และการหลับตาเพื่อให้ผู้ร่วมพิธีนัสมการได้สงบใจเพื่อเปิดรับฟังสารของเพลงได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

“เนื่องจากเป็นโบสถ์กลุ่ม Conservative โบสถ์เราจึงไม่ค่อยทำ แต่มีความหมาย ยกมือคือเพื่อสรรเสริญพระเจ้า หลับตา หายมือ คือ ทูลขอ คำว่าคือ มอบความรักให้กับผู้อื่น แต่เนื่องจากดนตรีเป็นสิ่งอันตราย เพราะจะบีบอารมณ์เราให้เป็นตามนั้น สุข เศร้า สนุก เราบอกไม่ได้ว่าเขาทำเพื่อสรรเสริญพระเจ้าหรือตามดนตรี เราจึงไม่เน้นตรงนั้น”

ไพลิน พงศ์สงวนไทย, **สัมภาษณ์**, 28 ธันวาคม 2553

แต่ในคริสตจักรสมัยใหม่ที่นิยมใช้ จะมีความเชื่อตามพระคำในพระคัมภีร์ไบเบิลที่เขียนถึงหลายครั้งว่าให้สรรเสริญพระเจ้าอย่างสุดจิตสุดใจ เช่น

“และพวกท่านจงรักองค์พระผู้เป็นเจ้าผู้เป็นพระเจ้าของท่าน ด้วยสุดจิตสุดใจของท่าน ด้วยสิ้นสุดความคิด และด้วยสิ้นสุดกำลังของท่าน นี่เป็นพระบัญญัติที่เป็นเอกเป็นใหญ่”
(มาระโก 12 : 30)

ซึ่งมีความหมายว่าให้นมัสการพระเจ้าออกอย่างเต็มที่อย่างสุดหัวใจ ไม่ใช้การมานั่งเคร่งเครียดเกรงในการนมัสการ

“ในสายสทีกของพี พีก็ยึดตามพระธรรมยอห์นว่า นมัสการด้วยจิตวิญญาณและความจริง ดังนั้นจะแบบตึงตัง แบบกองทัพของพระเจ้าก็ทำได้ จะแบบเจี๊ยบเน้นความหมาย ก็ทำได้ เพราะพีในฐานะผู้นำ ก็มีหน้าที่นำสมาชิกไปพบพระเจ้่า ไปอยู่ต่อหน้าพระเจ้่า ได้ นมัสการพระองค์ เริ่มต้นอาจจะต้องมีการสัมพันธ์กับพระเจ้่า ไม่ไปเปรียบเทียบกับคนอื่น เพราะถ้าอย่างนั้นก็จะกลายเป็นเราไม่ได้นมัสการพระเจ้่า แต่นมัสการมนุษย์ด้วยกัน”

เทอดศักดิ์ อัครสวาท, **สัมภาษณ์**, 19 พฤศจิกายน 2553

รูปแบบการสื่อสารด้วยท่าทางและความหมาย

การตบมือ : เป็นการสร้างความมีส่วนร่วมระหว่างผู้นำการนมัสการและผู้ร่วมการนมัสการให้มีสมาธิจดจ่ออยู่กับเพลง และยังเป็นการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ถึงการสรรเสริญพระเจ้าด้วย เพราะในพระธรรมสดุดี 47 : 1 ระบุไว้ว่า “โอ คุณก่อนชนชาติทั้งหลาย จงตบมือ จงให้ร้องถวายพระเจ้าด้วยเสียงไชโย”

การยืนร้องเพลง : ผู้นำการนมัสการมักจะทำให้ผู้ร่วมนมัสการยืนขึ้นร้องเพลงที่ใช้เพื่อการสรรเสริญพระเจ้า เพื่อเป็นสัญลักษณ์แทนการแสดงความเคารพต่อพระเจ้าเหมือนกับการไหว้ผู้ใหญ่ของไทย

การก้มศีรษะ : การแสดงความเคารพอีกแบบหนึ่ง มีความหมายแฝงเชิงสัญลักษณ์ว่ามนุษย์นั้นต่ำต้อยกว่าพระเจ้ามากนัก จึงต้องเคารพแลเชื่อฟังพระเจ้า เหมือนกับการก้มศีรษะเวลาสื่อสารกับกษัตริย์ในอดีตหรือทวยเทพต่างเทพ

การชูมือ : เป็นการแสดงความเคารพผู้ที่เราเคารพ เช่นเดียวกับการไหว้ของไทย ในคริสเตียนบางกลุ่มยังมีการให้ความหมายย่อยของการชูมือไปอีกว่า ถ้าหงายมือจะเป็นการแสดงถึงการขอรับพระพรจากพระเจ้า ส่วนการชูมือแบบคว่ำมือจะหมายถึงการฝากมอบชีวิตไว้กับพระเจ้า ผู้นำการนมัสการมักนำไปให้ผู้ร่วมการนมัสการชูมือขึ้นในบทเพลงที่เกี่ยวกับการยกย่องสรรเสริญพระเจ้าหรืออธิษฐานขอพรจากพระเจ้า เป็นสัญลักษณ์แทนการสื่อสารกับพระเจ้าและการยกย่องเชิดชู

การหลับตาสงบนิ่ง : ผู้นำการนมัสการจะนำไปให้ผู้ร่วมการนมัสการหลับตา ร้องเพลงหรือบางครั้งให้หนึ่งฟังการนำเพลงของผู้นำการนมัสการเพื่อให้ได้ตั้งใจฟังเนื้อหาของเพลงได้ชัดขึ้น บางครั้งผู้นำนมัสการจะตั้งคำถามหรือให้ผู้ร่วมนมัสการคิดตามถึงสิ่งที่กำลังจะถ่ายทอด เช่น ขณะที่ร้องเพลงที่มีความหมายพูดถึงพระคุณของพระเจ้า ผู้นำจะให้ผู้ร่วมการนมัสการหลับตาลงแล้วลงคิดถึงสิ่งต่างๆที่ผ่านมาที่พระเจ้าได้ทรงช่วยเหลือ ในระหว่างนั้นก็จะมีกรคลอเพลงตาม จนถึงช่วงเวลา

หนึ่งผู้นำการนมัสการก็จะเชิญชวนให้ผู้ร่วมนมัสการร้องเพลงนั้นอีกครั้งเพื่อเน้นย้ำอารมณ์และสาระ
เรื่องพระคุณของพระเจ้าให้กับผู้ร่วมการนมัสการ

ภาพที่ 11 (ซ้าย) แสดงท่าทางประกอบการร้องเพลงด้วยการยืนเพื่อแสดงความเคารพพระเจ้า
และการชูมือแสดงถึงการติดต่อสื่อสารกับพระเจ้า ภาพที่ 12 (ขวา) แสดงท่าทางประกอบการร้อง
เพลงด้วยการหลับตา สงบนิ่ง แทนการอธิษฐานผ่านเพลง

จุดประสงค์การใช้ เพลง การใช้เพลง	สื่อสารกับพระ เจ้า	ถ่ายทอดคำ สอน และ ความเชื่อ	สร้างบรรยากาศ	เสริมเนื้อหาพิธีการ
การไล่ระดับอารมณ์เพลง			✓	
การร้องซ้ำ/ร้องต่อเนื่อง		✓	✓	
การใช้เพลงประกอบช่วงพิธี	✓	✓	✓	✓
การใช้ดนตรีบรรเลง			✓	✓
การพูดประกอบเพลง	✓	✓	✓	✓
การใช้ท่าทางประกอบเพลง	✓		✓	✓

ตารางเชื่อมโยงการใช้เพลงในขั้นตอนการแสดงกับจุดประสงค์ของการใช้เพลง

จากรูปแบบการใช้เพลงโดยคริสตจักรที่กล่าวมา ผู้วิจัยจะขอยกตัวอย่างการใช้เพลงในพิธีนมัสการ
ของคริสตจักร 2 แห่งที่มีการใช้เพลงในพิธีนมัสการแตกต่างกัน คือ คริสตจักรไมตรีจิต และ คริสตจักรแห่ง
ความสุข เพื่อแสดงให้เห็นความแตกต่างของการเลือกใช้เพลงและลักษณะการประกอบสร้างความหมาย
ของเพลง

การใช้เพลงนมัสการในวันอาทิตย์ของคริสตจักรเมตรีจิต

ภาพที่ 13 คริสตจักรเมตรีจิต สาขาวงเวียน 22

ประวัติโดยสังเขป : คริสตจักรเมตรีจิตมีอยู่ด้วยกันหลายสาขา สาขาที่ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลคือ คริสตจักรเมตรีจิตสาขาใหญ่ ตั้งอยู่ที่เลขที่ 591 ถนนเมตรีจิต (วงเวียน 22 กรกฎาคม) แขวงป้อมปราบ เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร 10100 ก่อตั้งโดย ศจ.โจนส์ และภรรยา (Rev. & Mrs. John Taylor Jones) ได้สถาปนาเป็นคริสตจักร ในวันที่ 1 กรกฎาคม ค.ศ. 1837 ปราบกฐนหลักฐานว่า เป็นคริสตจักรโปรเตสแตนต์แห่งแรกในประเทศไทย และเป็นคริสตจักรจีนแห่งแรกของคณะแบปติสต์ที่ก่อตั้งขึ้นในทวีปเอเชีย ปัจจุบันสังกัดอยู่ในกลุ่มสภาคริสตจักรแห่งประเทศไทยและมีเครือข่ายอีกหลายสาขา

ลักษณะการใช้เพลงในพิธีนมัสการของคริสตจักร : คริสตจักรเมตรีจิตใหญ่ เป็นคริสตจักรจีนสายสภาคริสตจักรแห่งประเทศไทยที่นิยมใช้เพลงฮิมน์ในพิธีนมัสการพระเจ้า สมาชิกส่วนใหญ่ของคริสตจักรคือชาวไทยเชื้อสายจีนที่นับถือคริสตศาสนา ในกการนมัสการจะแบ่งเป็นห้องต่างๆตามกลุ่มอายุของสมาชิก ตั้งแต่กลุ่มเด็กเล็กที่มีอายุน้อยสุด กลุ่มเด็กกรวี กลุ่มอนุชน และกลุ่มสมาชิกทั่วไปที่นมัสการในโบสถ์ใหญ่ ซึ่งผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลในกลุ่มสมาชิกทั่วไปที่มีสมาชิกส่วนใหญ่ของคริสตจักรเข้าร่วม การใช้เพลงในพิธีนมัสการจะใช้โดยกลุ่มผู้นำเพลงนมัสการประจำคริสตจักรซึ่งมีอยู่หลายคนสลับกันขึ้นมาทำหน้าที่ เครื่องดนตรีหลักที่ใช้คือ เปียโน

ภาพที่ 14 คริสตจักรไมตรีจิตนิยมมีใช้เครื่องดนตรีคลาสสิก ได้แก่ เปียโน และ เครื่องลมไม้ บรรเลงเพลงในพิธีนมัสการ

ขั้นตอนในการใช้เพลงในการนมัสการของคริสตจักรจะแบ่งชัดเจน ประกอบด้วย การเตรียมใจ การสรรเสริญ สาราภาพบาป การขอบพระคุณพระเจ้า การอธิษฐานทูลขอ การตอบสนอง และการปิดการนมัสการ

ตัวอย่างการนมัสการในวันที่ 3 ตุลาคม 2552 ที่คริสตจักรไมตรีจิต

 ระเบียบนมัสการ (พิธีสวดบัพติศมา/มหาสนิท) วันอาทิตย์ที่ 3 ตุลาคม ค.ศ. 2010 เวลา 10:00 น.	
ผู้นำนมัสการบน :	มน.พงษ์เทพ วรวิจิตรพันธ์
ผู้นำนมัสการล่าง :	มน.เพ็ญพันธุ์ ภูวิชัยโย
ผู้แทน :	อ.บรรพต เมฆสภารกุล
คนตรีบน :	คุณเอกกราช เขาวานวิชายกุล
ผู้นำเพลง :	อ.ไพลิน พงศ์สงวนไทย
	ผู้แปล : มน.สุนทร กิ่งพิริยวัฒนา
	คนตรีล่าง : อ.ไพลิน พงศ์สงวนไทย
	ศิษยาภิบาลบน/ล่าง: อ.นุชชานา/อ.รัฐจวน
*****	
เพลงอื่น	
1. เข้านามนมัสการ	"องค์พระเจ้าของเรายิ่งใหญ่ องค์พระเจ้าของเราเกรียงไกร ชาวสวรรค์และโลกา พากันร้องสรรเสริญว่า องค์พระเจ้าของเรายิ่งใหญ่" (2 รอบ)
2. กล่าวต้อนรับ	
3. อธิษฐานเผื่อชาวคริสตจักรและพันธกิจ	อ.บรรพต เมฆสภารกุล
4. เตรียมใจนมัสการ	"ขอให้อำนาจจากปากของข้า และการภาวนาในจิตใจ เปิดที่โปรดปราน ในสายพระเนตรของพระองค์ โอ้พระเจ้า พระบิดา โอ้พระเจ้า พระผู้ ขอให้อำนาจจากปากของข้า และการภาวนาในจิตใจ เปิดที่โปรดปราน ในสายพระเนตรของพระองค์" (ฟิ 9:3) "สนิทกับเรา สนิทกับเรา ภายใต้อีกของทูลสวรรค์แห่งพระเจ้า สนิทกับเรา พบกับพระองค์ พบกับพระองค์ ภายใต้อีกของทูลสวรรค์แห่งพระเจ้า เราพบพระองค์" (ฟิ 5:5)
5. เชิญชวนนมัสการ	"จงสรรเสริญพระเจ้าเถิด บรรดาผู้รับใช้ของพระเจ้าเอ๋ย จงสรรเสริญผู้ จงสรรเสริญพระนามพระเจ้า พระเจ้าประทับอยู่สูงเหนือประชาชาติทั้งปวง และพระสิริของพระองค์สูงเหนือฟ้าสวรรค์ ไม่มีพระใดเป็นเหมือนพระเจ้า ของเรา ..." <u>จงสรรเสริญพระเจ้าเถิด</u> สดุดี 113:1, 4-5
*6. สรรเสริญ	"เราจึงให้ร้องถวายพระชัย" ไทย 112 (จีน 206)
*7. อธิษฐานสรรเสริญ สาราภาพ ขอบพระคุณ	
8. บทเพลงชีวิตคริสเตียน	"นามพระสิริคุณแสนดีเลิศ" ไทย 295 (จีน 353)
9. เพลงพิเศษ	"มาเถิดคนบาป คนป่วย และผู้ขัดสน" หน้า 3 คณะนักร้องคริสตจักร
10. พระวจนะ	
- อ่านพระวจนะ	มัทธิว 24:3-8
- เทศนา	
- อ่านสุวรณพจน์	ยอห์น 14:6 "พระเยซูคริสต์กับเขาว่า "เราเป็นทางนั้น เป็นความจริงและเป็นชีวิต ไม่มีผู้ใดมาถึงพระบิดาได้ นอกจากจะมาทางเรา"
11. แนะนำผู้รับบัพติศมา	
12. ประกาศข่าวคริสตจักร	
13. พิธีสวดบัพติศมา	"เชื่อกฎหรือสัตยาบันของ" ศจ.พิชัย พิชัยวัฒนาพร ไทย 227 (จีน 261)
14. ถวายทรัพย์ และ "อธิษฐาน"	"ความสุขพระเจ้าโปรดประทาน" ไทย 155 (จีน 390)
15. กล่าวต้อนรับสมาชิกใหม่	ประธานมนตรีชายก มน.วิวรรณ์ มน.วิเศษดา (แปล)
16. พิธีมหาสนิท	"ที่กางเขน ที่กางเขน" ไทย 102 (จีน 255) ศจ.อภิชาติ มน.วิเศษดา (แปล) ศจ.พิชัย อ.นุชชานา (แปล)
*17. เพลงสรรเสริญ	"สรรเสริญพระเจ้าผู้อานวยพร สรรเสริญพระเจ้าเหล่าประชากร สรรเสริญองค์พระบิดาพระบุตร สรรเสริญพระวิญญาณบริสุทธิ์ อามเมน"
*18. อธิษฐานขอพระพร	(บน) ศจ.อภิชาติ (ล่าง) ศจ.พิชัย
*19. บทเพลงอาเมน	ที่ประชุมยืน 2
20. สงบจิตใจอธิษฐาน	เสร็จการนมัสการ
ขอเชิญชวน...ทุกท่าน...นามนมัสการ...เข้าเฝ้าพระเจ้า...ตรงเวลา	

ภาพที่ 15 สัญลักษณ์ของคริสตจักรไมตรีจิตในการนมัสการวันอาทิตย์ที่ 3 ตุลาคม 2553

คริสตจักรไมตรีจิตจะมีลำดับขั้นตอนในการนมัสการเป็นขั้นเป็นตอน ซึ่งผู้วิจัยจะขอหยิบยกมาเฉพาะขั้นตอนที่มีการใช้เพลงเป็นองค์ประกอบมาอธิบาย

ขั้นตอนที่ 1: ช่วงเข้ามานมัสการ

ผู้นำนมัสการเชิญผู้ร่วมนมัสการยืนขึ้นเพื่อถวายเพลงฮิมน์เพลง องค์พระเจ้าของเรายิ่งใหญ่

องค์พระเจ้าของเรายิ่งใหญ่

องค์พระเจ้าของเรายิ่งใหญ่

องค์พระเจ้าของเราเกรียงไกร

ชาวสวรรค์และโลกา พวกนี้ร้องสรรเสริญว่า

องค์พระเจ้าของเรายิ่งใหญ่ (2 รอบ)

ลักษณะเพลง : เพลงฮิมน์สั้น จังหวะช้า

เนื้อหาของเพลง : สรรเสริญพระเจ้า

การแสดง : ผู้นำนำที่ประชุมยืนขึ้นร้องเพลง

เพลงนี้เป็นเพลงที่ใช้ทุกครั้งในการนมัสการพระเจ้าของคริสตจักรไมตรีจิต เนื้อหาเกี่ยวกับการสรรเสริญพระเจ้า เพื่อให้ผู้ร่วมนมัสการเริ่มการนมัสการด้วยการสรรเสริญพระเจ้าซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทางคริสตจักรไมตรีจิตให้ความสำคัญในพิธีนมัสการ

บทบาทของเพลงในช่วงนี้คือ เพื่อการรวมกลุ่มสมาชิกที่มาร่วมพิธีนมัสการ พร้อมกับสร้างความศักดิ์สิทธิ์ของพระเจ้าด้วยการยืนเคารพและร้องเพลงที่มีเนื้อหาสรรเสริญพระเจ้า

ภาพที่ 16 ผู้นำนมัสการให้สมาชิกยืนร้องเพลงเพื่อเป็นการแสดงความเคารพต่อพระเจ้า

ขั้นตอนที่ 4: เพลงเตรียมใจนมัสการ

เป็นขั้นตอนหลังจากที่ผู้นำกล่าวต้อนรับสมาชิกและประกาศข่าวสารของทางคริสตจักร ขั้นตอนนี้เป็นการใช้เพลงเพื่อให้ผู้ร่วมการนมัสการได้ภาวนาอธิษฐานกับพระเจ้าทูลขอให้พระเจ้าสถิตอยู่ด้วย และเพื่อเป็นการเตรียมใจอีกขั้นหนึ่งก่อนการฟังเทศนา

เพลงที่ใช้ คือเพลง “ขอให้คำจากปากของข้า” และ “สนิทกับเรา” ซึ่งเป็นเพลงที่ใช้ทุกครั้งในการนมัสการของคริสตจักรไมตรีจิตในส่วนขั้นตอนการเตรียมใจครั้งที่ 2

ขอให้คำจากปากของข้า

ขอให้คำจากปากของข้า

และการภาวนาในจิตใจ

เป็นที่โปรดปราน ในสายพระเนตรของพระองค์ โอ้พระเจ้า พระศิลา โอ้พระเจ้า พระผู้ไถ่

ขอให้คำจากปากของข้า และการภาวนาในจิตใจ เป็นที่โปรดปราน ในสายพระเนตรของพระองค์

ลักษณะเพลง : เพลงฮิมน์สั้น จังหวะช้า

เนื้อหาของเพลง : สื่อสารกับพระเจ้าในรูปการอธิษฐานให้เป็นที่พอพระทัยของพระเจ้า

การแสดง : ผู้นำนำที่ประชุมยืนขึ้นร้องเพลง

สนิทกับเรา

สนิทกับเรา สนิทกับเรา ภายใต้ปีกของทูตสวรรค์แห่งพระเจ้า สนิทกับเราพบกับพระองค์

พบกับพระองค์ ภายใต้ปีกของทูตสวรรค์แห่งพระเจ้า เราพบพระองค์

ลักษณะเพลง : เพลงฮิมน์สั้น จังหวะช้า

เนื้อหาของเพลง : สื่อสารกับพระเจ้าในรูปการอธิษฐานให้ได้ใกล้ชิดกับพระเจ้า

การแสดง : ผู้นำนำที่ประชุมยืนขึ้นร้องเพลง

ขั้นตอนที่ 6: บทเพลงสรรเสริญ

เป็นขั้นตอนนี้สัมพันธ์ขั้นตอนที่ 5: เชิญชวนนมัสการ ซึ่งเป็นการอ่านข้อพระคัมภีร์เพื่อชวนให้สมาชิกเข้ามาสรรเสริญพระเจ้า เป็นการใช้เพลงประกอบขั้นตอนการนมัสการเพื่อเชิญชวนให้ผู้ร่วมนมัสการได้นมัสการพระเจ้าด้วยเสียงเพลง เนื้อหาของเพลงในขั้นตอนนี้จึงเกี่ยวกับการสรรเสริญพระเจ้า ซึ่งในการนมัสการวันอาทิตย์แต่ละครั้ง จะเลือกเพลงจากหนังสือเพลงชีวิตคริสเตียนเพื่อมาร้องในส่วนของบทเพลงสรรเสริญ 1-2 เพลง อย่างเช่นการนมัสการครั้งนี้ทางคริสตจักรใช้เพลง “เราจึงให้ร้องถวายพรชัย” ซึ่งมีเนื้อหาดังนี้

เราจึงให้ร้องถวายพรชัย

1.พวกเราสรรเสริญยินดี พระเจ้าทรงสร้างโลกา ทรงเป็นสันติราชา เรามอบตั้งใจกายา

เราจึงให้ร้อง ถวายพรชัย

กราบไหว้พระองค์ด้วยความปรีดา

2.พระเยซูทรงปกครอง ด้วยความรักและเมตตา

เมื่อทรงล้างบาปเราแล้ว เสด็จกลับไปเมืองฟ้า

เราจึงให้ร้องถวายพรชัย

กราบไหว้พระองค์ด้วยความปรีดา

3.อาณาจักรของพระเจ้า ก็ตั้งอยู่ยั่งยืนนาน

พระวิญญูณเสด็จมา โลมเกล้าเฝ้าอภิบาล

เราจึงให้ร้องถวายพรชัย

กราบไหว้พระองค์ด้วยความปรีดา

4.พระเยซูได้สัญญาว่าจะเสด็จกลับมา

เพื่อรับบรรดาสาวก ให้ขึ้นไปถึงเมืองฟ้า

เราจึงให้ร้อง ถวายพรชัย

กราบไหว้พระองค์ด้วยความปรีดา.

ลักษณะเพลง : เพลงฮิมนั้ จังหะซ้า

เนื้อหาของเพลง : สรรเสริญพระเจ้า

การแสดง : ผู้นำนำที่ประชุมยืนขึ้นร้องเพลง

เพลงนี้เป็นเพลงไทยนมัสการที่มีเนื้อหาเชิญชวนให้สรรเสริญพระเจ้า โดยพูดถึง สาเหตุต่างๆที่เราควรที่จะสรรเสริญพระเจ้า คือ เพราะพระเจ้าทรงสร้างโลก พระองค์ทรงปกครองดูแลเราด้วยความรัก พระองค์ทรงไถ่บาปมนุษย์ พระองค์สัญญาว่าจะกลับมาและรับมนุษย์ไปยังแผ่นดินสวรรค์ ซึ่งเนื้อเพลงข้างต้นนอกจากจะใช้เพื่อการสรรเสริญแล้วยังเป็นตัวเสริมความเชื่อของคริสเตียนอีกด้วย

ขั้นตอนที่ 8: บทเพลงชีวิตคริสเตียน

เป็นเพลงตอบสนองกับขั้นตอนที่ 7 การอธิษฐาน สรรเสริญ สรรภาพ และขอบคุณพระเจ้า ซึ่งผู้นำนมัสการ จะนำที่ประชุมอธิษฐาน และหลังจากอธิษฐานเสร็จ ในขั้นตอนที่ 8 บทเพลงชีวิตคริสเตียน ผู้นำจะนำผู้ร่วมนมัสการร้องเพลงเพื่อการตอบสนองการอธิษฐาน เพื่อสื่อว่าพระเจ้าได้ทรงรับฟังและจะดูแลบรรดาให้เป็นไปตามนั้น ดังเช่นเพลงที่ใช้ในการนมัสการครั้งนี้คือเพลง “นามประเสริฐแสนดีเลิศ” ซึ่งมีเนื้อหาบอกว่าให้วางใจในพระเจ้าในยามที่มีปัญหา เพราะพระเจ้าทรงคอยดูแลเราอยู่เสมอ

นามประเสริฐแสนดีเลิศ

1. ผู้ที่มีความทุกข์ลำบากอยู่	จงวางใจในพระเยซู
ผู้เอ็นดูทรงดับความทุกข์นั้น	ทรงอยู่ด้วยกับเราทุกวัน
ร้องรับ นามประเสริฐ แสนดีเลิศ	ชาวสวรรค์ชาวโลกชื่นใจ
นามประเสริฐ แสนดีเลิศ	ซึ่งชาวฟ้าชาวโลกไว้ใจ
2. เมื่อเผชิญกับมารอยู่รอบด้าน	ต่อสู้ด้วยการอธิษฐาน
เมื่อไว้ใจพระนามพระเยซู	ก็มีชัยในการต่อสู้
3. เมื่อพระองค์ทรงจูงไม่เห็นห่าง	ข้าจึงร้องสรรเสริญไม่สร้าง
ข้าก้มลงกราบที่พระบาทไต่	เทิดพระเกียรติด้วยความชื่นใจ
4. พระองค์ผู้ทรงนามพระเยซู	ข้าขอยกพระนามเชิดชู
เทิดไว้เหนือนามอื่นทั่วพื้นดิน	เพราะพระคริสต์ทรงฤทธิ์ทั้งสิ้น

ลักษณะเพลง : เพลงฮิมนั้สนั้ จังหะซ้า

เนื้อหาของเพลง : พรรณนาถึงพระคุณของพระเจ้า

การแสดง : ผู้นำนำที่ประชุมยืนขึ้นร้องเพลง

ขั้นตอนที่ 9: ถวายบทเพลงพิเศษ

ในการถวายบทเพลงพิเศษในพิธีนมัสการวันอาทิตย์นั้น จะเป็นการร้องโดยคณะนักร้องหรือ เฉพาะคนหรือกลุ่มบุคคลในโอกาสพิเศษ โดยจุดประสงค์ไม่ได้ร้องให้ที่ประชุมฟัง แต่คือเป็นตัวแทนที่ประชุมในการร้องเพื่อสรรเสริญพระเจ้า นอกจากนี้ในหลายๆครั้ง เนื้อหาของเพลงพิเศษ ทางผู้นำนมัสการจะพยายามให้สอดคล้องกับเนื้อหาของการเทศนาในอาทิตย์นั้นๆ ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ 10 ถัดจากการถวายเพลงพิเศษ อย่างเช่น ถ้าหัวข้อในพิธีนมัสการในครั้งนี้ เรื่องเทศนาจะเกี่ยวกับ ความบาปและการไถ่บาปมนุษย์ โดยพระเจ้า ผู้นำนมัสการจึงเลือกใช้เพลง “มาเถิดคนบาป คนป่วย และผู้ขัดสน” และร้องโดยคณะนักร้องคริสตจักร

ลักษณะเพลง : เพลงฮิมน์ จังหวะช้า

เนื้อหาของเพลง : ถวายทอดคำสอนเรื่องการเข้ามาพึ่งพาพระเจ้า

การแสดง : ร้องโดยกลุ่มคณะนักร้องคริสตจักร

หมายเหตุ เพลงนี้ถูกแต่งขึ้นมาใหม่ในโอกาสพิเศษเฉพาะกลุ่มซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถหาเนื้อเพลงมาได้

ภาพที่ 17 การร้องเพลงพิเศษนักร้องด้วยกลุ่มคณะนักร้อง

ขั้นตอนที่ 13: พิธีรับศีลล้างบาป

พิธีรับศีลล้างบาปของคริสตจักรโมตรีจิตเป็นขั้นตอนพิเศษที่เพิ่มขึ้นมาในโอกาสที่มีผู้ที่ต้องการจะรับเชื่อในพระเจ้า ซึ่งผู้ที่จะรับเชื่อจะต้องผ่านการอบรมเรื่องพื้นฐานความเชื่อคริสเตียนเสียก่อนจึงจะทำพิธีศีลมหาสนิทได้ ในระหว่างพิธีรับศีลมหาสนิทคริสตจักรโมตรีจิตนิยมใช้เพลง “เชื่อฤทธิ์พระโลหิตพระเยซู” ประกอบซึ่งมีความหมายถึงการไถ่บาปของพระเยซูด้วยเลือดบนไม้กางเขน

การใช้เพลงในขั้นตอนนี้เป็นการใช้เพลงเพื่อสร้างบรรยากาศความศักดิ์สิทธิ์ให้กับพิธีการและถ่ายทอดความหมายของพิธี ที่เป็นพิธีกรรมเชิงสัญลักษณ์แทนการมีชีวิตใหม่ในพระเยซูหรือการรับเชื่อในคริสต์ศาสนา

เชื่อฤทธิ์พระโลหิตพระเยซู

1. ท่านอยากจะพ้น จากความบาปของท่านหรือ
ท่านอยากมีชัยเหนือความชั่วร้ายนั้นหรือ
ฤทธิ์อำนาจมีในโลหิตพระคริสต์อัศจรรย์
ในโลหิตพระคริสต์อัศจรรย์

2. ท่านอยากจะพ้น จากความบาปกิเลสหรือ
จงสารภาพความผิดบาป ต่อพระเจ้า
ฤทธิ์อำนาจมีในโลหิตพระคริสต์อัศจรรย์
ในโลหิตพระคริสต์อัศจรรย์

3. ท่านอยากร้องเพลง สดุดีทุกวันหรือ
อยากปฏิบัติพระเยซูทุกวันหรือ
ฤทธิ์อำนาจมีในโลหิตพระคริสต์อัศจรรย์
ในโลหิตพระคริสต์อัศจรรย์

เชื่อฤทธิ์พระโลหิต ฤทธิ์พระโลหิต
จงเชื่อฤทธิ์โลหิตพระเยซู
ฤทธิ์อนันต์ ฤทธิ์อำนาจมี
มีฤทธิ์ล้างบาปนั้น

เชื่อฤทธิ์พระโลหิต ฤทธิ์พระโลหิต
จงเชื่อฤทธิ์โลหิตพระเยซู
ฤทธิ์อนันต์ ฤทธิ์อำนาจมี
มีฤทธิ์ล้างบาปนั้น

เชื่อฤทธิ์พระโลหิต ฤทธิ์พระโลหิต
จงเชื่อฤทธิ์โลหิตพระเยซู
ฤทธิ์อนันต์ ฤทธิ์อำนาจมี
มีฤทธิ์ล้างบาปนั้น.

ลักษณะเพลง : เพลงฮิมน์ จังหวะช้า

เนื้อหาของเพลง : ถวายทอดความเชื่อเรื่องการไถ่บาปบนไม้กางเขนของพระเยซู

การแสดง : ผู้นำนำที่ประชุมยืนขึ้นร้องเพลง

ขั้นตอนที่ 14: ถวายทรัพย์

ช่วงถวายทรัพย์เป็นช่วงที่เปิดโอกาสให้ผู้เข้ามานมัสการในโบสถ์ได้มอบถวายทรัพย์แก่พระเจ้า ซึ่งทางคริสตจักรจะนำเงินที่ได้ไปใช้ในงานของทางคริสตจักร เช่น จัดกิจกรรมต่างๆ ค่าใช้จ่ายและบำรุงรักษาคริสตจักร และการสร้างอาคารสถานที่ต่างๆ เป็นต้น ในขั้นตอนนี้ทางคริสตจักรจะเลือกเพลงที่มีความหมายเกี่ยวกับ การให้ หรือ พระคุณของพระเจ้าที่มอบให้กับมนุษย์มาขับร้อง อย่างในการนมัสการในครั้งนี้ ทางคริสตจักรได้เลือกเพลง “ความสุขพระเจ้าโปรดประทาน” ซึ่งพูดถึง ความสุขที่มนุษย์ได้รับมาจากพระเจ้า

การใช้เพลงในขั้นตอนนี้เพื่อเป็นการกระตุ้นอารมณ์ผู้ร่วมนมัสการให้รู้สึกไม่เสียดายในการถวายทรัพย์ โดยส่งสารผ่านเพลงว่า ในชีวิตมนุษย์พระเจ้าได้มอบประทานสิ่งดีต่างๆให้อย่างมากมาย ซึ่งมีความหมายแฝงว่า ไม่ควรจะเสียดายในทรัพย์ที่จะถวายคืนสู่พระเจ้า

ความสุขพระเจ้าโปรดประทาน

1. ข้าฯรำพึงคิดถึงคำอ่อนหวาน	คือคำอันประเสริฐเหลือประมาณ
ความสุขที่ให้มีใจชื่นบาน	ความสุขพระเจ้าโปรดประทาน
ร้องรับ ความสุขประเสริฐ	ความสุขประเสริฐแสนสำราญ
ไฉ่ความสุขประเสริฐยิ่งล้ำเลิศ	ความสุขพระเจ้าโปรดประทาน

2. เวลาข้าฯยอมเชื่อพระเยซู	ใจข้าฯเกิดความรักกตัญญู
ข้าฯรับพระพรแห่งความชื่นบาน	ความสุขพระเจ้าโปรดประทาน
3. อาศัยในความสุขพระเยซู	ยิ่งชิดพระองค์ยิ่งทรงเอ็นดู
จิตใจเรามีความสุขสำราญ	ความสุขพระเจ้าโปรดประทาน

ลักษณะเพลง : เพลงฮิมน์ จังหวะช้า

เนื้อหาของเพลง : ถวายทอดความรู้สึกถึงความรักที่มีต่อพระเจ้าพระเยซู

การแสดง : ผู้นำนำที่ประชุมยืนขึ้นร้องเพลง

ขั้นตอนที่ 16 : พิธีศีลมหาสนิท

พิธีศีลมหาสนิทของคริสตจักรเมตริจิตจะจัดขึ้นเดือนละ 1 ครั้ง พิธีกรรมนี้เป็นพิธีกรรมสำคัญของ คริสต์ศาสนาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อระลึกถึงการไถ่บาปของพระเยซูคริสต์ ลักษณะของพิธีกรรมจะเป็นการ ตีมน้ำองุ่นหรือไวน์ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์แทนเลือดของพระเยซู และ ขนมปังแทนเนื้อของพระเยซู ตามที่ระบุไว้ในพระคัมภีร์ และ ระหว่างพิธีกรรม คณะนักร้องจะร้องเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับพิธีมหาสนิท หรือ เกี่ยวกับ เรื่องราวตามพระคัมภีร์ตอนที่พระเจ้าสละชีวิตเพื่อไถ่บาปมนุษย์ อย่างเช่นในการนมัสการในครั้งนี้ ทาง คริสตจักรได้เลือกใช้เพลง “ที่กางเขน ที่กางเขน” ซึ่งมีเนื้อหาเล่าเรื่องตามพระคัมภีร์ตอนที่พระเยซูยอมถูก ตรึงที่ไม่กางเขนเพื่อไถ่บาปมนุษย์

การใช้เพลงในขั้นตอนนี้เป็นการสร้างบรรยากาศและเสริมอารมณ์ให้กับพิธีให้ผู้ร่วมนมัสการที่เป็น ผู้รับสารระลึกถึงสาระสำคัญของพิธีการคือการติดสนิทกับพระเจ้าโดยใช้สัญลักษณ์คือ ขนมปังไร้เชื้อและ น้ำองุ่น แทน เนื้อและเลือดของพระเยซู มีความหมายถึงการมีพระเยซูเป็นส่วนหนึ่งในร่างกาย

ที่กางเขน ที่กางเขน

1. พระโลหิตของพระเยซูไหล	พระองค์ทนทุกข์อับอาย
จนในที่สุดพระองค์ต้องตาย	ก็เพื่อล้างบาปของข้าฯ
ที่กางเขน ที่กางเขน ข้าฯแลเห็นความสว่าง	และความหนักใจอันใหญ่ยิ่งได้หลุดหาย
เพราะข้าฯดูกางเขน จึงแลเห็นกระจ่าง	เดี๋ยวนี้ข้าฯจึงมีความสุขสบาย
2. พระเยซูถูกตรึงที่กางเขน	รับบาปไว้แทนข้าฯ
พระองค์สำแดงความรักเมตตา	ความรักใดไม่เปรียบปาน
ที่กางเขน ที่กางเขน ข้าฯแลเห็นความสว่าง	และความหนักใจอันใหญ่ยิ่งได้หลุดหาย
เพราะข้าฯดูกางเขน จึงแลเห็นกระจ่าง	เดี๋ยวนี้ข้าฯจึงมีความสุขสบาย
พระองค์ทนทุกข์มากมายเหลือคิด	ตัวข้าฯเป็นหนี้พระคริสต์
ข้าฯขอถวายทั้งกายและจิต	ไว้ได้พระบาทพระคริสต์
ที่กางเขน ที่กางเขน ข้าฯแลเห็นความสว่าง	และความหนักใจอันใหญ่ยิ่งได้หลุดหาย

เพราะข้าดูกางเขน จึงแลเห็นกระจ่าง

เดี๋ยวนี้ข้าฯจึงมีความสุขสบาย.

ลักษณะเพลง : เพลงฮิมน์ จังหวะช้า

เนื้อหาของเพลง : ถวายทอดความเชื่อเรื่องการไถ่บาปบนไม้กางเขนของพระเยซู

การแสดง : ผู้นำนำที่ประชุมยืนขึ้นร้องเพลง

ภาพที่ 18 พิธีศีลมหาสนิท

ขั้นตอนที่ 17: เพลงสรรเสริญ และ ขั้นตอนที่ 19 : บทเพลงอาเมน

ขั้นตอนที่ 17-19 เป็นช่วงสุดท้ายของการนมัสการวันอาทิตย์ เป็นการร้องเพลงสรรเสริญและร้องเพลงส่งสมาชิกคริสตจักรให้ออกไปเป็นคริสเตียนที่ดีและช่วยประกาศงานของพระเจ้า ซึ่งช่วงนี้เป็นลักษณะเฉพาะของคริสตจักรไมตรีจิต ในการร้องเพลงสรรเสริญจะใช้เพลง “สรรเสริญพระเจ้าผู้อำนวยการ” ส่วนบทเพลงอาเมนจะใช้เพลง “อาเมน”

ขั้นตอนนี้เป็นการใช้เพลงตอบสนอง ซึ่งเป็นปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์แทนการสื่อสารกับพระเจ้าในลักษณะการบอกลาและสัญญาว่าหลังจากการนมัสการจะประพฤติปฏิบัติตามแบบพระเยซูที่คริสเตียนพึงกระทำ

สรรเสริญพระเจ้าผู้อำนวยการ

สรรเสริญพระเจ้าผู้อำนวยการ

สรรเสริญพระเจ้าเหล่าประชากร

สรรเสริญองค์พระบิดาพระบุตร

สรรเสริญพระวิญญาณบริสุทธิ์ อาเมน

ลักษณะเพลง : เพลงฮิมน์ จังหวะช้า

เนื้อหาของเพลง : สรรเสริญพระเจ้า

การแสดง : ผู้นำนำที่ประชุมยืนขึ้นร้องเพลง

อาเมน

อาเมน อาเมน อาเมน อาเมน

ลักษณะเพลง : เพลงฮิมน์สั้น จังหวะช้า

เนื้อหาของเพลง : อธิษฐาน

การแสดง : ผู้นำที่ประชุมยืนขึ้นร้องเพลง

จากตัวอย่างของการใช้เพลงในพิธีนมัสการของคริสตจักรไม่ตรีจิตข้างต้น จะเห็นว่า มีลักษณะเด่นคือ จะใช้เพลงฮิมน์ จังหวะปานกลาง – ช้า ตลอดการนมัสการ ประกอบกับการใช้เครื่องดนตรีคลาสสิก คือ เปียโนในการบรรเลงเพลง ซึ่งมีปัจจัยจากสายของคริสตจักรที่อยู่ในกลุ่มสภาคริสตจักรในประเทศไทย และปัจจัยตัวผู้รับสารกับกลุ่มสมาชิกที่ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มคนไทยเชื้อสายจีน ที่เป็นผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ ที่นิยมเพลงฮิมน์ แสดงให้เห็นถึงการพยายามปรับลักษณะของเพลงให้เข้ากับผู้รับสาร ด้านรูปแบบการใช้เพลงพบว่ามีการใช้เพลงตามขั้นตอนที่มีการแยกชัดเจนเป็นช่วงๆ หลายช่วง ซึ่งแต่ละช่วงจะมีการสร้างความหมายและจุดประสงค์ของการใช้เพลงที่แตกต่างกันไป เช่น เพื่อเตรียมใจสู่การนมัสการ เพื่อสรรเสริญพระเจ้า ใช้ประกอบพิธีศีลมหาสนิท เป็นต้น ด้านเนื้อหาของเพลง ส่วนใหญ่จะมีลักษณะในการสรรเสริญและแสดงความยิ่งใหญ่ของพระเจ้าในเกือบทุกขั้นตอน ประกอบกับการใช้ท่าทางประกอบนิยมใช้ การยืนร้องและ ชูมือแทนการสื่อสารกับพระเจ้า แสดงให้เห็นว่าคริสตจักรไม่ตรีจิตเน้นสื่อความหมายเรื่องความยิ่งใหญ่ของพระเจ้าให้แก่สมาชิกมาก ทำให้มีสมาชิกในคริสตจักรเป็นจำนวนมาก

การใช้เพลงนมัสการในวันอาทิตย์ของคริสตจักรอิมมานูเอล

ภาพที่ 19 คริสตจักรอิมมานูเอล

ประวัติโดยสังเขป : คริสตจักรอิมมานูเอลตั้งอยู่ที่ 26 ถ.เพชรบุรี ซ.13 แขวงพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร 10400 ก่อตั้งเมื่อ 24 พฤศจิกายน 2493 โดยมีชื่อนนารีคณะ เซาท์เทิร์นแบปติสต์ นำโดย อ.ฮาโรลด์ รีฟส์ (Harold reeves) คริสตจักรอิมมานูเอลเป็นคริสตจักรขนาดกลางที่อยู่ในกลุ่มสหคริสตจักรแบปติสต์ มี ศิษยาภิบาลคนปัจจุบันคือ ดร.วินิจ วงศ์สรรเสริญ

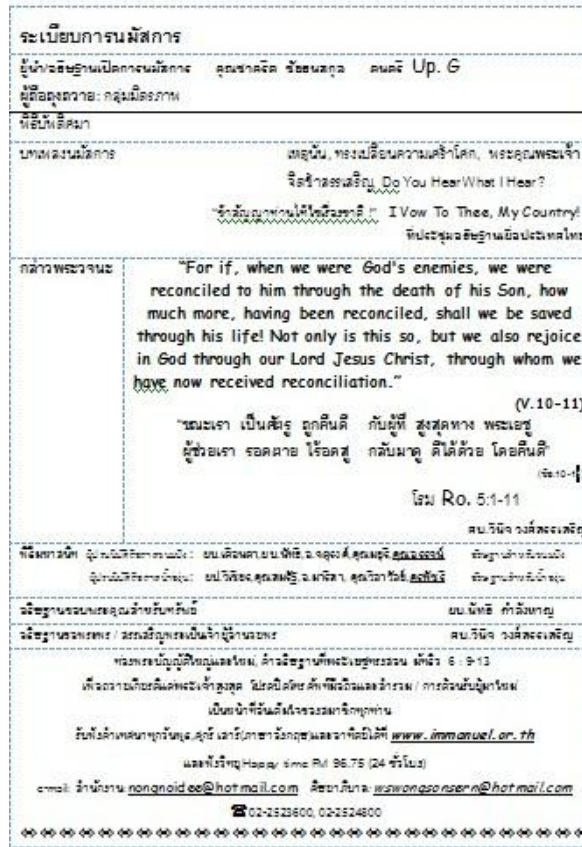
ลักษณะการใช้เพลงในพิธีนมัสการของคริสตจักร: คริสตจักรอิมมานูเอลเป็นคริสตจักรในสายสหกิจแบปติสต์ เนื่องจากสมาชิกคริสตจักรอิมมานูเอลมีสมาชิกทั้ง วัยรุ่น ผู้ใหญ่และชาวต่างประเทศ

คริสตจักรจึงใช้เพลงนมัสการแบบผสมผสานในการนมัสการ เพลงสั้นภาษาไทยจะใช้เพลงจากหนังสือเพลง Color songควบคู่ไปกับเพลงสั้นภาษาต่างประเทศ น้ำหนักของเพลงจะกลางๆเพื่อให้รับฟังได้ทุกกลุ่มอายุ ในช่วงเตรียมใจก่อนการเทศนา ส่วนเพลงฮิมน์จะใช้หลังจากการเทศนาเพื่อเอาใจกลุ่มผู้ใหญ่ หลังจากนั้นจะใช้เพลงบรรเลงในช่วงพิธีศีลมหาสนิทจนถึงจบการนมัสการ การนำเพลงนมัสการจะโดยผู้นำการนมัสการ 1 คน การบรรเลงดนตรีจะใช้เครื่องดนตรีสมัยใหม่ ได้แก่ กีตาร์ กลอง เบส ควบคู่ไปกับการใช้เครื่องดนตรีคลาสสิก ได้แก่ เปียโน และ คาริเน็ต

ภาพที่ 20 แสดงการใช้เพลงของคริสตจักรอิมมานูเอลที่ใช้เครื่องดนตรีสมัยใหม่ควบคู่กับดนตรีคลาสสิก และนำเพลงโดยมีนักร้องนำและนักร้องประสานเสียง

การใช้เพลงในการนมัสการของคริสตจักรอิมมานูเอลจะใช้ในช่วงเริ่มของการนมัสการเพื่อใช้ในการเตรียมใจผู้ร่วมนมัสการ และใช้ประกอบขึ้นตอนพิธีสำคัญของ การนมัสการ ได้แก่ พิธีศีลมหาสนิท ถวายทรัพย์ และเพลงตอบสนอง

ภาพที่ 21 ระเบียบการนมัสการวันอาทิตย์ที่คริสตจักรอิมมานูเอลวันที่ 24 ตุลาคม 2553

ช่วงที่ 1: สรรเสริญพระเจ้าด้วยบทเพลงเร็ว

ผู้นำนมัสการเริ่มด้วยการเชิญชวนให้ร้องเพลงสั้นจังหวะเร็วต่อกัน 2 เพลง คือเพลง “เหตุนี้” และ “ทรงเปลี่ยนความเศร้าโศก”

เหตุนี้

เหตุนี้เมื่อเรา ได้เป็นคนชอบธรรม โดยความเชื่อแล้วนั้นเรามีสันติสุข
 ในพระเจ้า ทางพระเยซูคริสต์ เพราะว่าความรักพระเจ้าได้เข้าสู่จิตใจของเรา
 ทางพระวิญญาณ บริสุทธิ บริสุทธิ ซึ่งพระองค์ประทานแก่เรา
 ฮูวี ฮูวี ฮูวี คุ่มปามปาม ออ..ยายา ออ..ยายา

ลักษณะเพลง : เพลงนมัสการร่วมสมัย จังหวะเร็ว อารมณ์สนุกสนาน

เนื้อหาของเพลง : ถ่ายทอดความเชื่อเรื่องพระเจ้าจะปกป้องดูแลคริสเตียนที่เชื่อในพระเจ้าและอวยพรสันติสุขแก่ผู้ที่เชื่อเหล่านั้น

การแสดง : ผู้นำชวนที่ประชุมตบมือประกอบจังหวะเพลงเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการนมัสการ

ทรงเปลี่ยนความเศร้าโศก

ทรงเปลี่ยนความเศร้าโศกและการคร่ำครวญ เป็นความชื่นชมยินดีและเรีงรีน
 แทนความท้อใจเป็นบทเพลงสรรเสริญ เต็มด้วยน้ำมั่นแห่งความยินดี
 เพื่อคนทั้งหลาย จะเรียกเราว่าเป็น ต้นไม้แห่งความชอบธรรม

เพื่อพระเกียรติเป็น ของพระองค์

ลักษณะเพลง : เพลงฮิมน์สั้น จังหวะช้า

เนื้อหาของเพลง : อธิษฐาน

การแสดง : ผู้นำชวนที่ประชุมตบมือประกอบจังหวะ และเชิญชวนให้กล่าวทักทายทำความรู้จักคนที่นั่งอยู่ใกล้เคียง เพื่อให้ผู้เข้าร่วมพิธีนมัสการมีกิจกรรมร่วมกันและมีส่วนร่วมในการนมัสการ

การใช้เพลงในช่วงนี้มีจุดประสงค์เพื่อรวมกลุ่มและสร้างความมีส่วนร่วมของผู้ที่เข้ามานมัสการให้จดจ่ออยู่กับผู้นำและพิธีนมัสการ พร้อมถ่ายทอดเนื้อหาความเชื่อและคำสอนของคริสต์ศาสนาไปด้วย ในการนมัสการครั้งนี้ เพลงที่ใช้ถ่ายทอดเนื้อหาเกี่ยวกับ พระเจ้าจะช่วยเหลือและปกป้องผู้ที่เชื่อและวางใจในพระเจ้า และ อำนาจของพระเจ้าที่สามารถจัดการความทุกข์และปัญหาของมนุษย์ไปได้

ช่วงที่ 2: สรรเสริญพระเจ้าด้วยบทเพลงช้า

ผู้นำนมัสการลดจังหวะของเพลงลงเป็นเพลงฮิมน์จังหวะช้าพร้อมกับพูดเชิญชวนให้ผู้ร่วมนมัสการระลึกถึงพระคุณความรักของพระเจ้าระหว่างร้องเพลง “พระคุณพระเจ้า”

พระคุณพระเจ้า

พระคุณพระเจ้านั้นแสนชื่นใจ	ช่วยได้คนชั่วอย่างฉัน
ครั้งนั้นฉันหลงพระองค์ตามหา	ตาบอดแต่ฉันเห็นแล้ว
บาปหลุดพ้นแล้ว ฉันจึงเป็นไท	พระเจ้าพระผู้ช่วย ทรงไถ่ข้าไว้
ความรักเมตตา ไหลท่วมท้นใจ	รักไม่สูญสิ้น พระคุณพระเจ้า
บ่วงมารวางไว้ทุกข์ภัยหลายอย่าง	ตามทางฉันพินามาแล้ว
แต่เพราะพระคุณฉันจึงคลาดแคล้ว	พระองค์นำฉันกลับบ้าน
พระคุณสอนให้ใจฉันยำเกรง	เร่งให้ความกลัวต้องหนี
พระคุณอันเลิศประเสริฐยิ่งใหญ่	ไม่มีหมู่มารได้ชัย
บาปหลุดพ้นแล้ว ฉันจึงเป็นไท	พระเจ้าพระผู้ช่วย ทรงไถ่ข้าไว้
เปรียบดังสายน้ำ ไหลปกคลุมข้า	รักไม่สูญสิ้น พระคุณพระเจ้า
พระเจ้าประทานแต่สิ่งที่ดี	พระธรรมให้มีความหวัง
พระองค์คุ้มครองป้องกันทุกที	เมื่อมีสิ่งชั่วปีศา
เมื่อเราได้ไปอยู่เมืองสวรรค์	ข้า نانับหลายพันปี
ยังมีเวลาร้องเพลงสรรเสริญ	เท่ากันกับเมื่อเริ่มต้น
บาปหลุดพ้นแล้ว ฉันจึงเป็นไท	พระเจ้าพระผู้ช่วย ทรงไถ่ข้าไว้
เปรียบดังสายน้ำ ไหลปกคลุมข้า	รักไม่สูญสิ้น พระคุณพระเจ้า

ลักษณะเพลง : เพลงฮิมน์ จังหวะช้า

เนื้อหาของเพลง : พรรณนาเรื่องพระคุณของพระเจ้าที่มีต่อมนุษย์

การแสดง : ผู้นำนำที่ประชุมยืนขึ้นร้องเพลงและเชิญที่ประชุมหลับตาพร้อมกันระลึกถึงพระคุณของพระเจ้าระหว่างท่อนดนตรีบรรเลง

จิตข้าสรรเสริญ

1. พระองค์เจ้าข้า ข้าเฝ้ามองดูด้วยยำเกรง เพราะพระองค์เองเป็นผู้สร้างจักรวาล
เมื่อมองดูดาว เมื่อคราวยินเสียงฟ้าคำราม เห็นผีพระหัตถ์ ของพระองค์บัพทังฟ้า

*จิตข้าสรรเสริญ พระเจ้าองค์พระผู้ช่วย พระเจ้ายิ่งใหญ่ พระเจ้ายิ่งใหญ่

จิตข้าสรรเสริญ พระเจ้าองค์พระผู้ช่วย พระเจ้ายิ่งใหญ่ พระเจ้ายิ่ง ใหญ่

2. เมื่อข้าคิดถึงพระเจ้าผู้ไม่ทรงเสียดาย พระบุตรองค์เดียว เสด็จมาเป็นผู้ไถ่

ถูกรมมานตรึงไว้บนกางเขนเพื่อข้า ข้าขอบพระคุณ ที่พระองค์ทรงเมตตา

3. พระคริสต์กลับมาด้วยเสียงแตรดังก้องเวหา เพื่อมารับข้ากลับไปอยู่ในเมืองฟ้า

ข้าจะกราบลงที่พระบาทด้วยถ่อมใจ และสรรเสริญว่า พระเจ้าของข้ายิ่งใหญ่

ลักษณะเพลง : เพลงฮิมน์ จังหวะช้า

เนื้อหาของเพลง : สรรเสริญพระเจ้า

การแสดง : ผู้นำนำที่ประชุมยืนขึ้นร้องเพลงเพื่อให้ผู้ร่วมนมัสการแสดงท่าที่เคารพสรรเสริญต่อพระเจ้า

Do You Hear What I Hear?

Said the night wind to the little lamb,do you see what I see

Way up in the sky, little lamb,do you see what I see

A star, a star, dancing in the nightWith a tail as big as a kite

With a tail as big as a kite Said the little lamb to the shepherd boy,

do you hear what I hear

Ringin through the sky, shepherd boy,do you hear what I hear

A song, a song, high above the treesWith a voice as big as the sea

With a voice as big as the sea

Said the shepherd boy to the mighty king,do you know what I know

In your palace warm, mighty king,do you know what I know

A Child, a Child shivers in the cold

Let us bring Him silver and gold

Let us bring Him silver and gold

Said the king to the people everywhere,listen to what I say

Pray for peace, people everywhere!listen to what I say

The Child, the Child, sleeping in the night

He will bring us goodness and light

He will bring us goodness and light

ลักษณะเพลง : เพลงนมัสการร่วมสมัยภาษาอังกฤษ จังหวะช้า

เนื้อหาของเพลง : ถ่ายทอดความเชื่อตามพระคัมภีร์ไบเบิลตอนพระเยซูลงมาบังเกิดยังโลกมนุษย์

การแสดง : ผู้นำเกริ่นเริ่มต้นด้วยคำสอนเรื่องพระคุณของพระเจ้าที่ได้ส่งพระเยซูลงมาบังเกิดยังโลกมนุษย์ เพื่อไถ่บาปให้มนุษย์

หลังจากเตรียมใจให้สมาชิกจดจ่ออยู่กับการนมัสการได้แล้ว ขั้นตอนนี้เป็นกรสร้างและเน้นย้ำคำสอนเรื่องการสรรเสริญพระเจ้า ผู้นำนำสมาชิกให้ร้องเพลงนี้เพื่อสื่อสารกับพระเจ้าในแง่การยกย่องสรรเสริญ พร้อมถ่ายทอดเรื่องความเชื่อ พระคุณของพระเจ้า และ เรื่องราวตอนพระเยซูบังเกิดในโลกมนุษย์ ผ่านทางเนื้อหาของเพลง

ช่วงที่ 3: อธิษฐานเพื่อประเทศชาติ

ช่วงนี้เป็นช่วงที่จัดขึ้นพิเศษเฉพาะที่คริสตจักรอิมมานูเอล เพื่อให้สมาชิกอธิษฐานขอพรกับพระเจ้าให้กับประเทศชาติและสร้างจิตสำนึกเรื่องชาติให้กับสมาชิกคริสเตียน โดยใช้เพลง *I vow to thee my country*

I vow to thee my country

I vow to thee, my country, all earthly things above,

Entire and whole and perfect, the service of my love;

The love that asks no question, the love that stands the test,

That lays upon the altar the dearest and the best;

The love that never falters, the love that pays the price,

The love that makes undaunted the final sacrifice.

I heard my country calling, away across the sea,

Across the waste of waters she calls and calls to me.
 Her sword is girded at her side, her helmet on her head,
 And round her feet are lying the dying and the dead.
 I hear the noise of battle, the thunder of her guns,
 I haste to thee my mother, a son among thy sons.
 And there's another country, I've heard of long ago,
 Most dear to them that love her, most great to them that know;
 We may not count her armies, we may not see her King;
 Her fortress is a faithful heart, her pride is suffering;
 And soul by soul and silently her shining bounds increase,
 And her ways are ways of gentleness, and all her paths are peace.

ลักษณะเพลง : เพลงนมัสการร่วมสมัยภาษาอังกฤษ จังหวะช้า

เนื้อหาของเพลง : สัญญาว่าจะจงรักภักดีต่อชาติ

การแสดง : ศิษยาภิบาลนำที่ประชุมอธิษฐานขอพระเจ้าอวยพระพรให้กับประเทศไทย

ช่วงที่ 4: เพลงตอบสนอง

เริ่มหลังจากเทศนาจบ ผู้นำเพลงนำที่ประชุมร้องเพลงฮิมน์ “เราทั่วโลกยืนได้กางเขน” เป็นเพลงตอบสนอง ซึ่งเพลงนี้เป็นเพลงฮิมน์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความเป็นหนึ่งเดียวกันของคริสเตียนในโลกซึ่งสัมพันธ์กับหัวข้อการเทศนาในครั้งนี้ การใช้เพลงในส่วนหนึ่งจึงบทบาทในการย้ำเตือนอีกครั้งถึงเรื่องที่ฟังเทศนาไปของผู้เทศนา

เราทั่วโลกยืนได้กางเขน

(All throughout the world we stand)

1. เราทั่วโลกยืนได้กางเขน เช่นคนเดียวนั้น	กายจิตใจผูกพันหมายชี้ ทางนั้นคือเยซู
จงมองดูแผ่นดินพระเจ้า เร่งเร้าให้เราเดิน	พระเยซูเป็นทางจำเริญ นำเราสู่ธงชัย
2. เรามากันจากถิ่นไกลไกล พุดสำเนียงใหม่กัน	เป็นน้องพี่ใจเดียวสัมพันธ์ ในวันยุคมีดมน
มาชี้ให้โลกนี้ได้เห็น เป็นญาติกันทุกคน	พระเยซูผู้เป็นความจริง นำเราสู่ธงชัย
3. เราหาเมืองสวรรค์วิมาน แต่สานตืออยู่ไกล	เชิญผู้ที่เมตตาร่วมใจ นำชนในโลกา
ที่เหนื่อยอ่อนชอกช้ำไคก็ ฟังภูมีเร็วพลัน	พระเยซูผู้เป็นชีวิต นำเราสู่ธงชัย
4. ดูพระเยซูเพื่อมีชัย ความทุกข์ในโลกา	ทรงเป็นทางความจริงชีวา นำมรรคานิรันดร์
จงเดินตามพระองค์ทุกวัน ร่วมกันสามัคคี	พระเยซูผู้ทรงฤทธิ์ นำเราสู่ธงชัย อาเมน

ลักษณะเพลง : เพลงฮิมน์ จังหวะช้า

เนื้อหาของเพลง : ถ่ายทอดคำสอนเรื่องความหวังในพระเจ้าที่พระเจ้าจะทรงนำชีวิต

การแสดง : เพลงตอบสนองถึงเรื่องที่ได้เทศนานั้นการนมัสการครั้งนั้น

ช่วงที่ 5: ช่วงพิธีศีลมหาสนิท ถวายทรัพย์ และ จบการนมัสการ

เป็นช่วงสุดท้ายของพิธีนมัสการ นักเปียโนจะใช้ดนตรีบรรเลงเพลง “เราทั่วโลกยื่นได้กางเขน” วนไปเรื่อยๆตลอดทั้งพิธีศีลมหาสนิท การเดินถูงถวายทรัพย์ จนจบการนมัสการ

ลักษณะเพลง : ดนตรีบรรเลงเพลงฮิมน์

เนื้อหาของเพลง : ไม่มีเนื้อร้องแต่สื่อความหมายเรื่องความหวังในพระเจ้า

การแสดง : ดนตรีบรรเลง และ พูดอธิบายประกอบถึงความหมายของขั้นตอนในพิธีกรรม

ช่วงนี้จะเน้นใช้เพลงบรรเลงเพื่อให้สมาชิกสงบใจ คงความรู้สึกลึกซึ้งและให้ความสำคัญกับส่วนเนื้อหาของพิธีกรรมให้มากที่สุด

จากตัวอย่างการใช้เพลงในคริสตจักรอิมมานูเอลที่ยกมาจะเห็นว่า จะใช้เครื่องดนตรีสมัยใหม่ได้แก่ กีตาร์ กลอง เบส ควบคู่ไปกับ เครื่องดนตรีคลาสสิกคือ เปียโน มีผู้นำนมัสการนำเพลงนมัสการ 1 คน และนักร้องประสานอีก 3 คน แนวเพลงที่ใช้คือเพลงนมัสการร่วมสมัยสลับกับเพลงฮิมน์ โดยเริ่มต้นด้วยเพลงนมัสการร่วมสมัยจังหวะสนุกสนานเพื่อกระตุ้นอารมณ์และความสนใจของสมาชิกโดยเฉพาะวัยรุ่นที่มีอยู่จำนวนมากในคริสตจักร จากนั้นจะเริ่มใช้เพลงนมัสการร่วมสมัยจังหวะช้าที่เน้นถ่ายทอดความหมายเรื่องความเชื่อและคำสอนของคริสต์ศาสนา พอช่วงหลังการเทศนาจะมีการใช้เพลงฮิมน์ในการตอบสนองและเสริมเนื้อหาของการเทศนา เพื่อเอาใจกลุ่มสมาชิกผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ และเพลงภาษาอังกฤษเพราะคริสตจักรอิมมานูเอลมีสมาชิกบางส่วนเป็นชาวต่างประเทศ ด้านการประกอบสร้างความหมายพบว่าคริสตจักรอิมมานูเอลใช้กลวิธีที่หลากหลายในการสร้างความหมาย ทั้งในส่วนเนื้อเพลงที่มีทั้ง การไล่ระดับอารมณ์เพลง การซ้ำเพลงเพื่อย้ำความหมาย และ ดนตรี บรรเลง ด้านองค์ประกอบเสริมมีทั้ง การใช้บทพูดประกอบเพลง ในลักษณะ การอธิบายความหมายของเพลง และสื่อสารในรูปของการอธิษฐานผ่านเพลง และมีการใช้ท่าทางประกอบ คือ การยืนขึ้นร้องเพลง การชูมือ เพื่อแสดงท่าทีเคารพศรัทธาในพระเจ้า และการหลับตา สงบนิ่ง เพื่อให้ระลึกถึงพระเจ้า อันเป็นการเพิ่มความรู้สึกศรัทธาอีกวิธีหนึ่ง

การใช้เพลงในพิธีนมัสการพระเจ้าของคริสตศาสนานิกายโปรเตสแตนต์ในประเทศไทยเป็นการสื่อสารที่มีจุดมุ่งหมายเฉพาะคือการสร้างศรัทธาต่อพระเจ้าแก่เหล่าสมาชิกคริสตจักรเพื่อให้คริสตจักรมีความเข้มแข็งและสามารถดำรงอยู่สืบต่อไปได้ การใช้เพลงในพิธีนมัสการเพื่อก่อให้เกิดความศรัทธาแก่สมาชิกมี 4 ลักษณะ คือ ใช้เป็นสื่อสัญลักษณ์แทนการติดต่อสื่อสารกับพระเจ้า ใช้ในการถ่ายทอดและอบรมบ่มเพาะความเชื่อและคำสอนของคริสต์ศาสนา ใช้ในการรวมกลุ่มผู้มาร่วมพิธี นมัสการและสร้างบรรยากาศในการนมัสการและ ใช้เป็นส่วนเสริมในขั้นตอนของพิธีนมัสการ

ในด้านการนำเพลงมาใช้ ในคริสตจักรแต่ละแห่งจะมีรูปแบบการนำเพลงมาใช้ในพิธีนมัสการแตกต่างกัน ซึ่งมีปัจจัยสำคัญมาจาก ความนิยมของคริสตจักรและลักษณะของสมาชิกคริสตจักรแต่ละแห่ง แต่มีจุดมุ่งหมายของการใช้เพลงเหมือนกันคือ สร้างศรัทธาต่อพระเจ้าในคริสต์ศาสนาแก่ผู้ร่วมพิธีนมัสการ

บทที่ 6

ผลของเพลงคริสเตียนต่อผู้ฟังเพลงคริสเตียนที่ใช้โดยคริสตจักรโปรเตสแตนต์ในประเทศไทย

ผลการศึกษาเรื่องผลของเพลงคริสเตียนต่อผู้ฟังเพลงคริสเตียนที่ใช้โดยคริสตจักรโปรเตสแตนต์ในประเทศไทย ได้มาจากการสัมภาษณ์คริสเตียนจำนวน 40 คนจากคริสตจักรในกลุ่มตัวอย่างทั้ง 7 แห่งจากการศึกษาพบว่าเพลงคริสเตียนที่ใช้ในพิธีนมัสการพระเจ้ามีผลต่อผู้ฟังที่เป็นคริสเตียนใน 2 ระดับคือ ระดับปัจเจกบุคคล และ ระดับองค์กรคริสตจักร ระดับปัจเจกบุคคล มีผลใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านอารมณ์ความรู้สึก โดยเฉพาะทำให้รู้สึกมีกำลังใจในการดำเนินชีวิต ด้านความเชื่อ ความศรัทธาซึ่งเห็นได้ชัดที่สุดในเรื่องทำให้รู้สึกใกล้ชิดกับพระเจ้า และด้านพฤติกรรมคือเพลงถูกใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารกับพระเจ้า ระดับองค์กรคริสตจักรมีผลสำคัญก่อให้เกิดการรวมกลุ่มของผู้ที่เชื่อในคริสต์ศาสนาและเป็นการสร้างเวทีให้มีกิจกรรมร่วมกัน เกิดนิวกำลัง (Synergy) ช่วยแบ่งปันประสบการณ์และเสริมกำลังความเชื่อซึ่งกันและกันจนเกิดเป็นแรงศรัทธาในพระเจ้าในคริสต์ศาสนา

6.1 ผลระดับปัจเจกบุคคล

ผลของเพลงคริสเตียนต่อผู้รับสารระดับปัจเจกบุคคลมีด้วยกัน 3 ด้าน ประกอบด้วย ผลด้านอารมณ์ความรู้สึก ผลด้านความเชื่อและศรัทธา และ ผลด้านพฤติกรรม

6.1.1 ผลด้านอารมณ์ความรู้สึก

ผลด้านอารมณ์ความรู้สึกเป็นผลต่อผู้รับสารที่พบมากที่สุดจากการสัมภาษณ์ ความรู้สึกที่พบมากที่สุดคือความรู้สึกมั่นใจและวางใจเมื่อพบกับปัญหาอุปสรรคหรือต้องพบกับความลำบากเหนื่อยยาก เพลงจะช่วยทำให้รู้สึกว่าพระเจ้าอยู่คอยเสริมกำลังให้ ทำให้สามารถเผชิญและต่อสู้กับปัญหาได้อย่างมั่นใจ นอกจากนี้เพลงยังทำให้รู้สึกมีความสุข ชื่นบาน เพราะเพลงมีเนื้อหาที่พูดถึงสิ่งดี ๆ ที่มีในพระเจ้าและที่พระเจ้าได้ทรงประทานให้กับมนุษย์ เมื่อฟังแล้วจึงทำให้รู้สึกมีความสุขและยังทำให้มองโลกในแง่ดีอยู่เสมอ

“คิดว่าเพลงคริสเตียนทำให้เราได้เห็นมุมมองหลายๆด้าน และเพลงทำให้เรารู้สึกอุ่นใจเพราะเนื้อเพลงบางส่วนมาจากข้อพระคัมภีร์ที่เราชอบ และเพลงบางเพลงยังเป็นการทำให้เราจำข้อพระคัมภีร์ได้เยอะขึ้น”

วีรศักดิ์ ชาวของ, **สัมภาษณ์**, 13 ธันวาคม 2553

“บางเพลงที่ฟังแล้วก็ทำให้เกิดพลัง ทำให้มีกำลังที่จะดำเนินชีวิตต่อไป”

ศุภพิชญ์ สมใจ, **สัมภาษณ์**, 13 ธันวาคม 2553

“ช่วยให้ผู้ที่เชื่อในมัสดการพระเจ้า ใกล้ชิดกับพระเจ้า ได้รับการหนุนใจ การฟื้นฟูกำลังในจิตใจ การสร้างพลังในการดำเนินชีวิต”

จิตกรร น้อยเยี่ยม, **สัมภาษณ์**, 16 ธันวาคม 2553

“หลายครั้งที่เผชิญปัญหาต่างๆ สับสนพอฟังเพลงก็เพิ่มความเชื่อในพระเจ้าให้มากขึ้น และทำให้เรายืนหยัดมั่นคงในสถานการณ์ต่างๆ ได้ ทำให้เรามองปัญหาด้วยมุมมองใหม่”

“หากมองจากมุมมองทั่วไป จะเห็นได้โดยพื้นฐานว่า เพลงคริสเตียนมักมีความหมายแง่บวก ทำให้เวลาฟังก็จะรับความคิดแง่บวก ซึ่งสิ่งนี้ทางวิทยาศาสตร์ก็รับรองว่าเป็นสิ่งที่ดีต่อสุขภาพแต่หากมองจากมุมมองคริสเตียนที่ศึกษาพระคัมภีร์ ความสำคัญก็จะยิ่งเพิ่มขึ้นไปอีก เพราะ เพลงคริสเตียน โดยเฉพาะเพลงนมัสการและเพลงสรรเสริญ ตามหลักการพระคัมภีร์ สอนว่า เป็นเหมือนอาวุธที่ทำลายพื้นที่ความมืดในชีวิต และในความคิดของเรา และนำชัยชนะมาสู่ชีวิตได้ นอกจากนั้น เพลงนมัสการบางประเภทสามารถนำการเยียวยารักษาบาดแผลในจิตใจที่ลึกที่สุดได้ ... ซึ่งของแบบนี้ อธิบายแล้วมันก็เข้าใจยากกว่ามีประสบการณ์ด้วยตัวเอง”

สินีนาด ละอองจิตต์, **สัมภาษณ์**, 13 ธันวาคม 2553

“เป็นคำภาวนา ทำให้มีความสุข เป็นคำหนุนใจ มีพลังในทุกเรื่อง มีความหวังในการดำเนินชีวิต เพิ่มพูนความเชื่อศรัทธาในพระเจ้า เป็นคำปลอบประโลมในสถานการณ์ที่เลวร้าย”

สุรกิจ กมลรัตน์, **สัมภาษณ์**, 10 ตุลาคม 2553

“เวลาที่ร้องเพลง หรือฟังเพลงพระเจ้า ทำให้จิตใจขึ้นบาน มีความสุขแบบบอกไม่ถูก เพราะเหมือนเพลงนั้นออกมาจากชีวิต ออกมาจากใจเราจริงๆ คนที่เป็นคริสต์ส่วนใหญ่แล้ว เราชองเพลงออกมาจากใจ เนื้อหาของเพลงก็เป็นการสรรเสริญพระเจ้า ยกย่องพระนามพระองค์ สิ่งเหล่านี้ทำให้จิตใจเราขึ้นบาน และได้พักสงบไปด้วย”

วจนะพร ศรีเกื้อกลิ่น, **สัมภาษณ์**, 20 ธันวาคม 2553

“การนมัสการช่วยผมได้มาก เวลาที่ผมท้อใจ เมื่อได้ฟังเพลงแล้วจะเป็นการเตือนใจผมว่าผมดำเนินชีวิตอยู่เพื่อใคร และเมื่อผมได้รับพระพร ผมก็จะสรรเสริญและขอบคุณพระเจ้าเสมอ”

วภช หลายวัฒนไพศาล, **สัมภาษณ์**, 20 ธันวาคม 2553

6.1.2 ผลด้านความเชื่อ ความศรัทธา

ผลด้านความเชื่อและความศรัทธาเป็นผลต่อผู้ฟังที่พบมารองลงมาจากผลด้านอารมณ์ความรู้สึก ผลด้านความเชื่อและความศรัทธาทำหน้าที่อบรมบ่มเพาะความเชื่อและกฎระเบียบข้อปฏิบัติ (Norms)

บางอย่างของคริสต์ศาสนาให้ผู้ฟัง เช่น ระลึกถึงพระคุณความรักของพระเจ้าที่มีให้กับมนุษย์ ทำให้รู้ว่าชีวิตที่ผ่านมาตนเองได้รับพระคุณอะไรมาจากพระเจ้าบ้างและจากนี้ไปต้องดำเนินชีวิตด้วยความเชื่อที่มีต่อพระเจ้าและปฏิบัติตามคำสอนของพระเจ้า ซึ่งผลจากการบ่มเพาะนี้สามารถพัฒนาไปเป็นความศรัทธา นำไปสู่ผลทางด้านพฤติกรรมได้

“มีความสำคัญต่อการนมัสการ ทำให้เวลาร้องเพลงแล้วมีความสุขเหมือนได้อยู่ใกล้ชิดกับพระเจ้า”

สันติสุข วงศ์ประเสริฐ, **สัมภาษณ์**, 15 ธันวาคม 2553

“ทำให้ตัวฉันเองได้หวนคิดถึงพระคุณของพระเจ้าในเหตุการณ์ที่ผ่านมาแล้ว ทั้งดีและร้ายในเวลาที่ผ่านมา หรือบางเพลงที่ฉันฟังทำให้ฉันสำนึกในความผิดบาปที่ฉันได้กระทำ และบ้างเพลงก็ทำให้เห็นถึงความรักที่ยิ่งใหญ่ และไม่มีวันหมดของพระเจ้าของฉัน”

ศุภพิชญ์ สมใจ, **สัมภาษณ์**, 13 ธันวาคม 2553

“หวังในพระสัญญา หวังในพระองค์ กระตุ้นให้ผมยอมต่อพระองค์ ทำให้เกิดทูลในความยิ่งใหญ่ ความสัตย์ซื่อ และรักษาคำสัญญาของพระองค์”

คุณ ทรงปกรณ ภูหนองโอง, **สัมภาษณ์**, 20 ธันวาคม 2553

“เป็นสื่อที่ทำให้เห็นภาพ และความรู้สึกที่ดีต่อการดำเนินไปกับพระเจ้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเวลานมัสการ ทำให้สำนึกในพระคุณพระเจ้าเสมอ”

วิฑวัส ธรรมมา, **สัมภาษณ์**, 16 ธันวาคม 2553

“มีความเชื่อมากขึ้น เพลงคริสเตียนก็เป็นสิ่งดีที่ทำให้คนเรียนรู้อะไรดีๆ จากพระเจ้า มีกำลังใจ มีความเชื่อ โดยเฉพาะต่อผู้มาร สมัยก่อน ดาวิดใช้เพลงนมัสการในการรักษาโรคให้ซาอูล หรืออ.เปาโลนมัสการตอนอยู่ในคุกจนเกิดการอัศจรรย์”

วีรพา ดาวฉาย, **สัมภาษณ์**, 16 ธันวาคม 2553

“ได้เต็มล้นในพระวิญญาณบริสุทธิ์”

ชลธิป ชมพูนุช ณ อยุธยา, **สัมภาษณ์**, 15 ธันวาคม 2553

“เป็นการสื่อพระวจนะ ข้อเชื่อ คำอธิษฐาน คำสัญญา ด้วยวาจา เป็นการย้ำเตือนถึงสิ่งที่เราเชื่อและเป็นอยู่”

ทรงปกรณ ภูหนองโอง, **สัมภาษณ์**, 20 ธันวาคม 2553

“ในเวลาที่ไม่รู้สึกเหนื่อยล้าและทำอะไรไม่ถูก นอกจากการอธิษฐาน เพลงคริสเตียนเป็นอะไรที่ทำให้เราคิดกลับไปคิดถึงความรักของพระเจ้า เหมือนกับ พระเจ้ากำลังตรัสอะไรบางอย่างกับเราผ่านทางเพลงเหล่านี้ด้วยค่ะ”

คุณ เจนติมา เกษมวิทย์, **สัมภาษณ์**, 8 ธันวาคม 2553

“ช่วยให้จิตใจสงบและทำให้เราได้คิดและใคร่ครวญถึงเรื่องราวในแต่ละวันที่พระเจ้าได้ทำพระราชกิจต่างๆผ่านทางชีวิตของเรา”

“บทเพลงเป็นสื่ออีกอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้คริสเตียนหลายๆคนได้ตระหนักหรือระลึกถึงพระคุณ ความรัก และความยิ่งใหญ่ของพระเจ้า เพราะทุกคำที่ถูกเขียนออกมาเป็นเพลงนั้นล้วนแต่ถูกกลั่นกรองออกมาจากชีวิตจริงของผู้แต่งทั้งสิ้น เพราะฉะนั้นแล้วเพลงคริสเตียนจึงเป็นสิ่งที่ช่วยให้คริสเตียนหรือผู้ที่ได้ฟังได้สัมผัสถึงความรักของพระเจ้าได้ค่ะ”

คศ.ชุตติมา มาลัย, **สัมภาษณ์**, 20 ธันวาคม 2553

6.3.1 ผลด้านพฤติกรรม

ผลด้านพฤติกรรมคือผลจากการได้ฟังเพลงคริสเตียนแล้วนำไปสู่การนำไปประพฤติปฏิบัติ ประพฤติปฏิบัติที่เห็นเด่นชัดและพบมากที่สุดคือ นำไปสู่การใช้เพลงเพื่อสื่อสารเชิงเสมือนกับพระเจ้า ด้วยเพลงคริสเตียนจำนวนมากโดยเนื้อหามีลักษณะเป็นการถ่ายทอดความรู้สึกและสื่อสารกับพระเจ้าในรูปแบบต่างๆ นอกจากนี้ยังพบว่าบางครั้งเพลงจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในชีวิตประจำวันได้คือ ทำให้ยึดมั่นในข้อปฏิบัติของคริสเตียนที่ควรปฏิบัติ เช่น การนำคนรอบข้างมารับเชื่อในพระเจ้า การหมั่นอธิษฐานและการฝากมอบปัญหาและวางใจในพระเจ้าอยู่เสมอ

“เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการนมัสการพระเจ้า เป็นคำอธิษฐานวิงวอนที่เราแสดงต่อพระเจ้า โดยแสดงออกผ่านทางท่วงทำนอง และเนื้อเพลงเป็นกำลังใจเมื่อได้ยินและได้ฟัง”

พฤทธิ เจริญพานิช, **สัมภาษณ์**, 10 ตุลาคม 2553

“เพลงคริสเตียนไม่ได้มีไว้เพื่อร้องยามเหงาปาก เหมือนกับเพลงอื่น ๆ ทั่วไป แต่มีไว้เพื่อนมัสการพระเจ้า ผู้ซึ่งเป็นศูนย์กลางของความเชื่อคริสเตียน หากคริสเตียนไม่สรรเสริญนมัสการพระเจ้าของตน ความเชื่อนี้ก็ไร้ค่าและสูญญเปล่า ดังนั้นผู้เชื่อจึงไม่อาจห่างจากเพลงนมัสการได้”

ตรรกเวทย์ ทวีลาภภรณ์, **สัมภาษณ์**, 16 ธันวาคม 2553

“มีส่วนช่วยให้เกิดการนมัสการเป็นสิ่งที่สื่อสารไปที่จิตใจ ในขณะที่การเทศนาหรือพระคำสื่อสารไปที่สมองเป็นช่องทางที่คนจะสามารถบอกรักพระเจ้าได้”

สันติสุข วงศ์ประเสริฐ, **สัมภาษณ์**, 15 ธันวาคม 2553

“สำคัญตรงที่ว่า เพลงสามารถใช้สื่อความรู้สึก ความคิด และคำพูดของเราได้เป็นอย่างดี เพราะเพลงของคริสเตียนแต่งขึ้นมาเพื่อนมัสการ สรรเสริญและขอบพระคุณพระเจ้าสำหรับทุกสิ่งทุกอย่างที่เราเผชิญมาในชีวิต และพระเจ้าพระองค์มอบเสียงเพลง มอบ talent นี้ให้กับมนุษย์เพื่อที่จะสรรเสริญพระองค์ ในพระคัมภีร์มีหลายๆตอนที่บอกว่า “จงร้อง

เพลงสรรเสริญพระเจ้า " และยังมีบอกไว้ด้วยว่าในสวรรค์ก็มีการร้องเพลงไมทนาแต่พระเจ้าเช่นกัน"

วจนะพร ศรีเกื้อกลิ่น, **สัมภาษณ์**, 20 ธันวาคม 2553

"เพลงอาจจะไม่สำคัญเท่าไร แต่การนมัสการเป็นสิ่งที่สำคัญมากๆ ในการดำเนินชีวิตกับพระเจ้า เพลงเป็นช่องทางหนึ่งที่เราจะเข้าหาพระเจ้า และพระเจ้าจะสามารถเข้าหาเราได้"

"เนื่องจากผมก็เป็นคนหนึ่งที่ชอบเพลงนมัสการ ผมรักในการนมัสการ และเชื่อว่าเราถูกสร้างขึ้นมาเพื่อนมัสการพระเจ้า ทุกครั้งที่ผมร้องหรือฟังเพลงนมัสการผมเชื่อว่าพระเจ้าอยู่กับผมด้วย ทุกเนื้อร้องที่ได้ร้องนั้นล้วนมาจากใจ บางครั้งเนื้อร้องก็เป็นเหมือนคำอธิษฐานของเราให้พระเจ้าฟัง บางครั้งก็เป็นการสรรเสริญและขอบคุณในความยิ่งใหญ่ของพระเจ้า"

"เพลงก็เป็นเพียงแค่ส่วนหนึ่งในการนมัสการ เนื้อหาของเพลงก็ล้วนมาจากพระคัมภีร์หรือสิ่งที่พระเจ้าพูดกับผู้แต่ง รวมทั้งความรู้สึกของผู้แต่งต่อพระเจ้า ผมเชื่อว่าถ้าเราฟังเพลงคริสเตียนอยู่เรื่อยๆ ก็จะทำให้เราอยู่ในบรรยากาศทรงสถิตของพระเจ้าได้ บางทีพระเจ้าอาจจะพูดกับเราผ่านเพลง และเสริมกำลังให้กับเราได้ แต่สุดท้ายการนมัสการที่แท้จริงคือสิ่งที่สำคัญที่สุด ก็คือการนมัสการด้วยจิตวิญญาณและความจริง ด้วยชีวิตของเราในทุกๆวันเพื่อถวายเกียรติกับพระเจ้า"

"เพลงนมัสการไม่เหมือนกับเพลงธรรมดาทั่วไป เพราะเนื้อเพลงนั้นมาจากพระคัมภีร์ ซึ่งเป็นความจริงที่ไม่มีวันเปลี่ยนแปลง และผมก็เชื่อว่าบทเพลงนมัสการสามารถนำการเปลี่ยนแปลงมาสู่ชีวิตของเราได้"

วภช หลายวัฒนไพศาล, **สัมภาษณ์**, 20 ธันวาคม 2553

"หลายคนคิดทำร้ายฆ่าตัวตาย พอฟังเพลงคริสเตียนก็เปลี่ยนใจ มีเพลงหนึ่งบอกว่าพระเจ้าเป็นที่ลี้ภัย และมีท่อนหนึ่งบอกว่าเราจะไม่กลัว สุดท้ายมีผู้หญิงคนหนึ่งตอบสนองกับพระเจ้า เลิกฆ่าตัวตาย"

เทอดศักดิ์ อัครสวาท, **สัมภาษณ์**, 19 พฤษภาคม 2553

6.2 ระดับองค์กรคริสตจักร

จากการสัมภาษณ์และลงเก็บข้อมูลภาคสนามพิธีนมัสการพระเจ้าในคริสตจักรกลุ่มตัวอย่างทั้ง 7 แห่ง พบว่าผลสำคัญของเพลงคริสเตียนต่อผู้รับสารที่เป็นคริสเตียนนิกายโปรเตสแตนต์ในประเทศไทยในระดับองค์กรที่ค้นพบ คือ มีผลในด้านการรวมกลุ่มคริสเตียนให้มีความเข้มแข็งและเป็นกำลังสำคัญในการดำรงของคริสตจักรนั้นๆ ให้สืบต่อไป

6.2.1 ผลด้านการรวมกลุ่ม

ผลต่อผู้รับสารในด้านการรวมกลุ่มพบว่าการร้องเพลงในพิธีนมัสการพระเจ้าช่วยทำให้สามารถรวมกลุ่มสมาชิกคริสเตียนที่มานมัสการได้ง่ายขึ้น ทำให้สมาชิกรู้ว่าถึงเวลานมัสการแล้ว และ ทำให้ผู้ร่วมนมัสการมีสมาธิความสนใจจดจ่ออยู่กับการนมัสการพระเจ้าเพื่อคงความเป็นกลุ่มก้อนเอาไว้

“ในช่วงเปิดการนมัสการ เพลงจะช่วยในการเรียกให้สมาชิกที่มาโบสถ์แล้ว แต่ยังคงอยู่ในบริเวณโดยรอบ พบปะพูดคุยอยู่ ได้รู้ว่ถึงเวลานมัสการแล้วและเข้ามานั่งในโบสถ์เพื่อที่จะนมัสการพระเจ้า เข้ามาสงบใจ เตรียมความพร้อม”

อโณทัย อัครพัฒน์กุล, **สัมภาษณ์**, 28 ธันวาคม 2553

“เพลงมันจะช่วยให้รวมคนได้ง่ายขึ้น เพราะถ้าเราใช้วิธีเรียกทีละคนมันก็จะยาก แต่ถ้าให้ร้องเพลงรอบ คนที่ได้ยินเสียงก็จะค่อยๆทยอยกันมา”

ชดาญ ธงชัย, **สัมภาษณ์**, 14 ตุลาคม 2553

“เพลงมันทำให้การนมัสการดำเนินไปได้อย่างราบรื่น ถ้ามองว่าไม่ใช่เพลงได้ใหม่ ได้ แต่การนมัสการมันจะแห้ง(น่าเบื่อ) คนจะไม่ค่อยสนใจ เพลงมีหน้าที่ดึงดูดให้สมาชิกจดจ่ออยู่กับการนมัสการพระเจ้า”

ชำนาญ แสงฉาย, **สัมภาษณ์**, 14 ตุลาคม 2553

6.2.2 ผลด้านการสร้างการมีส่วนร่วม

ผลด้านการสร้างความมีส่วนร่วม คือ เพลงเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้เกิดเวทีให้สมาชิกคริสเตียนที่มานมัสการพระเจ้าได้มีกิจกรรมร่วมกัน การร้องเพลงร่วมกันจะก่อให้เกิดพลังกลุ่ม (Synergy) จากการผนึกกำลังร่วมกันร้องเพลงและมีการแบ่งปันแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับคริสเตียนร่วมกัน ก่อให้เกิดพลังศรัทธาที่มากขึ้นกว่าการร้องเพลงหรือนมัสการเพียงคนเดียว

“เพลงคริสเตียนเป็นเหมือนอัตลักษณ์ของคริสต์ศาสนาให้รู้ว่าเราแตกต่างจากคนอื่น คือ บอกว่าเรามีพระเจ้า”

ทรงปกรณ ภูหนองโอง, **สัมภาษณ์**, 20 ธันวาคม 2553

“เพลงคริสเตียนเมื่อนำมาร้องร่วมกันในโบสถ์เนี่ย มันจะทำให้เกิดพลัง สามารถสัมผัสได้ถึงความยิ่งใหญ่ของพระเจ้า เป็นการถ่ายทอด แบ่งปันประสบการณ์ความรู้สึกให้กันและกัน เขาเรียกการ ลอกแบบ หรือ Mime “

ชลธิป ชมพูนุช ณ อยุธยา, **สัมภาษณ์**, 15 ธันวาคม 2553

“พอร้องเพลงร่วมกันแล้วมันจะทำให้รู้สึกได้ถึงพลังความยิ่งใหญ่ ด้วยดนตรี ด้วยภาพ ด้วยความรู้สึกว่าเราร้องร่วมกันเพื่อสรรเสริญพระเจ้าของเรา”

มารุต พิณจัสตยากุล, **สัมภาษณ์**, 20 ธันวาคม 2553

ผลจากการวิจัยข้างต้นพบว่า การใช้เพลงคริสเตียนในบริบทของพิธีนมัสการพระเจ้านั้น มีผลอยู่ 2 ระดับ คือ ระดับปัจเจกบุคคล อันประกอบด้วย ผลด้านอารมณ์ความรู้สึก ทำให้ผู้รับสารรู้สึกมั่นใจและวางใจที่จะขอให้พระเจ้าช่วยเหลือปัญหาและนำชีวิตไป ผลด้านความรู้ความคิด ทำให้ผู้รับสารได้เรียนรู้และเป็นตัวช่วยย้าความเชื่อเกี่ยวกับคริสต์ศาสนาให้มากยิ่งขึ้นและพัฒนาไปเป็นความศรัทธาได้ ในระดับพฤติกรรม เพลงคริสเตียนมีผลต่อทัศนคติในการดำเนินชีวิตให้ใช้ชีวิตประจำวันตามคำสอน เช่น เรื่องการรักซึ่งกันและกัน หรือ การออกไปประกาศศาสนา นอกจากนี้เพลงยังถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือหนึ่งในการสื่อสารเชิงสัญลักษณ์กับพระเจ้าตามความเชื่อของคริสต์ศาสนา ในลักษณะของการ อธิษฐาน การระบายความรู้สึก การสัญญา ผ่านเพลงอีกด้วย ในระดับองค์กรคริสตจักรเพลงมีผลในด้านการช่วยรวมกลุ่มคริสเตียนให้มารวมตัวกันเพื่อประเพณีนมัสการพระเจ้าได้ง่ายขึ้นและทำให้กลุ่มรวมตัวและจดจ่ออยู่กับตัวพิธีกรรมได้ตลอดจนจบพิธีนมัสการ และยังมีผลเป็นการสร้างเวทีให้เกิดปฏิสัมพันธ์การมีส่วนร่วมระหว่างคริสเตียนด้วยกันเพื่อร่วมแบ่งปันประสบการณ์และเสริมความเชื่อทางคริสต์ศาสนาระหว่างกันและกัน จนเกิดเป็นพลังหมู่ (Synergy) ให้พลังความศรัทธามีมากยิ่งขึ้นจนก่อเกิดเป็นกลุ่มสาวกผู้มีศรัทธาในคริสต์ศาสนาและเป็นกำลังในการเคลื่อนไหวของคริสตจักรให้ดำรงสืบต่อไปได้

บทที่ 7

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การสื่อสารผ่านบทเพลงของคริสตศาสนิกนิกายโปรเตสแตนต์ในประเทศไทย” เป็น การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีจุดประสงค์เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาและดนตรีเพลงคริสเตียน นิกายโปรเตสแตนต์ เพื่อศึกษาการใช้เพลงในกิจกรรมทางศาสนาของคริสตศาสนิกนิกายโปรเตสแตนต์ และ เพื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นของคริสเตียนนิกายโปรเตสแตนต์ที่มีต่อเพลงคริสเตียน

การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Textual Analysis) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเจาะลึก (In-depth Interview) ผู้นำนั้สการ นักดนตรีคริสตจักร และ ศิษยาภิบาล จำนวน 20 คน คริสเตียนนิกาย โปรเตสแตนต์จำนวน 40 คน และการเก็บข้อมูลภาคสนามแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) คริสตจักรนิกายโปรเตสแตนต์จำนวน 7 แห่ง

สำหรับข้อมูลภาคสนามผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลจากพิธีนั้สการที่จัดขึ้นโดยคริสตจักรในกลุ่ม ตัวอย่าง 7 แห่ง ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2553 – 31 ธันวาคม 2553 เป็นระยะเวลาทั้งสิ้น 3 เดือน ข้อมูล เอกสารเป็นหนังสือเพลงจำนวน 8 เล่ม สื่อบั้ตรและไฟล์สื่อบั้ตรคริสตจักร 15 ฉบับ และข้อมูลสัมภาษณ์ จากผู้สงสารคือ ผู้นำนั้สการ นักดนตรีคริสตจักร และ ศิษยาภิบาล จำนวน 20 คน จากผู้รับสารคือ คริส เตียนนิกายโปรเตสแตนต์จำนวน 40 คน

7.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การสื่อสารผ่านบทเพลงของคริสตศาสนิกนิกายโปรเตสแตนต์ในประเทศไทย” มี จุดประสงค์เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาและดนตรีเพลงคริสเตียนนิกายโปรเตสแตนต์ เพื่อศึกษาการใช้เพลงใน กิจกรรมทางศาสนาของคริสตศาสนิกนิกายโปรเตสแตนต์ และ เพื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นของคริสเตียน นิกายโปรเตสแตนต์ที่มีต่อเพลงคริสเตียน สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ลักษณะของเพลงคริสเตียนที่ใช้โดยคริสตจักรนิกายโปรเตสแตนต์ในประเทศไทย เป็นการใช้สื่อ เสียง (Audio medium) ที่เน้นการสื่อสารในเชิงอารมณ์ (Emotional communication) ต่อผู้รับสาร องค์ประกอบของเพลงคริสเตียนประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ส่วนคือ ส่วนเนื้อหาของเพลง และ ส่วนองค์ประกอบของดนตรี ส่วนเนื้อหาของเพลง มีการถ่ายทอดสารแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ สารที่ ถ่ายทอดความเชื่อและคำสอนของคริสตศาสนา กับ สารที่ถ่ายทอดความคิดและรู้สึกที่มีต่อพระเจ้า ส่วน

องค์ประกอบของดนตรีพบว่า ในบริบทพิธีนมัสการพระเจ้าของนิกายโปรเตสแตนต์ในประเทศไทย นิยมแนวดนตรี 2 ประเภท คือ แนวเพลงฮิมน์(Hymn)และแนวเพลงนมัสการร่วมสมัย (Contemporary worship music) แนวเพลงฮิมน์ มักจะมีความเร็วของจังหวะ (Tempo) ที่อยู่ระหว่าง ปานกลาง – ช้ามาก รูปแบบการประพันธ์จะได้รับอิทธิพลช่วงยุคดนตรีคลาสสิกในตะวันตก รูปแบบการประพันธ์มักเป็นแบบ เพลงทำนองเดียว เพลง2ตอน และ เพลง3ตอน และจะมีส่วนย้อนกลับต้น (Recapitulation) ที่ย้อนทำนองกลับไปเริ่มใหม่แต่เปลี่ยนเนื้อหาของดนตรีที่ได้รับการแบ่งไว้เป็นข้อๆ 2-5 ข้อ เป็นเอกลักษณ์ของเพลงฮิมน์ ด้านเครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลงเพลงฮิมน์นิยมใช้เครื่องดนตรีคลาสสิก ประเภทเครื่องลิ่มนิ้ว (Keyboard instruments) เช่น เปียโน และ เครื่องลมไม้ (Woodwind instruments) เช่น ฟลูตท์ ในการบรรเลงเพลงแนวเพลงนมัสการร่วมสมัย มีช่วงความเร็วจังหวะที่กว้างกว่าเพลงฮิมน์ คือมีตั้งแต่เร็วมาก – ช้ามาก รูปแบบการประพันธ์มีความหลากหลายเนื่องจากได้รับอิทธิพลจากความนิยมในแนวเพลงตามยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ด้านรูปแบบการประพันธ์เป็นส่วนที่แตกต่างจากเพลงฮิมน์ชัดเจนคือ เพลงนมัสการร่วมสมัยมักมีเนื้อเพลงที่สั้นและกระชับการเพลงฮิมน์และไม่นิยมการประพันธ์แบบย้อนกลับต้น ด้านเครื่องดนตรีนิยมใช้เครื่องดนตรีสมัยใหม่ เช่น กีตาร์ กลอง เบส ในการบรรเลง เล่นเพลงตามคอร์ด และสามารถใช้ร่วมกับเครื่องดนตรีคลาสสิกได้ด้วย

การใช้เพลงในพิธีนมัสการพระเจ้าของคริสต์ศาสนานิกายโปรเตสแตนต์ในประเทศไทยเป็นการสื่อสารที่มีจุดมุ่งหมายเฉพาะ (Purposive communication) คือการสร้างศรัทธาต่อพระเจ้าแก่เหล่าสมาชิกคริสตจักรเพื่อให้คริสตจักรมีความเข้มแข็งและสามารถดำรงอยู่สืบต่อไปได้ การใช้เพลงในพิธีนมัสการเพื่อก่อให้เกิดความศรัทธาแก่สมาชิกมี 4 ลักษณะ คือ ใช้เป็นสื่อสัญลักษณ์แทนการติดต่อสื่อสารกับพระเจ้า เช่น การอธิษฐานผ่านเพลง การใช้เพลงถ่ายทอดความรู้สึกสำนึกในพระคุณของพระเจ้าและความบาปของมนุษย์ เป็นต้น ใช้ในการถ่ายทอดและอบรมบ่มเพาะความเชื่อและคำสอนของคริสต์ศาสนา ใช้ในการรวมกลุ่มผู้มาร่วมพิธีนมัสการและสร้างบรรยากาศในการนมัสการและ ใช้เป็นส่วนเสริมในขั้นตอนของพิธีนมัสการ

ในด้านการนำเพลงมาใช้ ในคริสตจักรแต่ละแห่งจะมีรูปแบบการนำเพลงมาใช้ในพิธีนมัสการแตกต่างกัน ซึ่งมีปัจจัยสำคัญมาจาก ความนิยมของคริสตจักรและลักษณะของสมาชิกคริสตจักรแต่ละแห่ง การนำเพลงมาใช้ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการเตรียมบทเพลงและขั้นตอนการนำเพลงมาประกอบพิธีนมัสการ ในขั้นตอนการเตรียมบทเพลงผู้นำนมัสการจะคัดเลือกแนวดนตรีและเนื้อหาของเพลงให้สอดคล้องและเหมาะสมกับ โอกาสในการใช้ ส่วนของขั้นตอนที่จะนำเพลงมาใช้ หัวข้อของการเทศนาในแต่ละครั้ง และ ลักษณะของผู้รับสารคือสมาชิกคริสตจักรที่มาร่วมพิธีนมัสการ เพื่อที่สมาชิกจะสามารถรับสารที่คริสตจักรต้องการถ่ายทอดได้มากที่สุดนั่นก็คือความศรัทธาในพระเจ้าและการประพฤติปฏิบัติตามคำสอนของคริสต์ศาสนา ในส่วนของการนำเพลงมาประกอบในพิธีนมัสการ ผู้นำการนมัสการจะเลือกใช้ทั้งกลวิธีในการถ่ายทอดเพลง เช่น การไล่ระดับอารมณ์เพลง หรือ การซ้ำเนื้อหาและทำนองเพลง ประกอบกับ

การใช้องค์ประกอบเสริมในการถ่ายทอดเพลงเช่น การพูดหรือแสดงท่าทางประกอบเพลง เพื่อให้เกิดผลทางอารมณ์กับผู้ร่วมพิธีนมัสการโดยเฉพาะความรู้สึกศรัทธาในพระเจ้าที่เป็นหัวใจหลักของพิธีนมัสการ

ผลของเพลงคริสเตียนต่อผู้ฟังเพลงคริสเตียนที่ใช้โดยคริสตจักรโปรเตสแตนต์ในประเทศไทยพบว่า เพลงคริสเตียนที่ใช้ในพิธีนมัสการพระเจ้านั้นมีผลต่อผู้ฟังที่เป็นคริสเตียนใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านอารมณ์ ความรู้สึก ด้านความเชื่อ ความศรัทธา และด้านพฤติกรรม

ด้านความรู้สึกเป็นผลต่อผู้รับสารที่พบมากที่สุด ความรู้สึกที่พบมากที่สุดคือความรู้สึกมั่นใจและวางใจเมื่อพบกับปัญหาอุปสรรคหรือต้องพบกับความลำบากเหนื่อยยาก เพลงจะช่วยทำให้รู้สึกว่ามีพระเจ้าอยู่คอยเสริมกำลังให้ ทำให้สามารถเผชิญและต่อสู้กับปัญหาได้อย่างมั่นใจ นอกจากนี้เพลงยังทำให้รู้สึกมีความสุข ชื่นบาน เพราะเพลงมีเนื้อหาที่พูดถึงสิ่งดี ๆ ที่มีในพระเจ้าและที่พระเจ้าได้ทรงประทานให้กับมนุษย์ เมื่อฟังแล้วจึงทำให้รู้สึกมีความสุขและยังทำให้มองโลกในแง่ดีอยู่เสมอ

ด้านความเชื่อ ความศรัทธาเป็นผลต่อผู้ฟังที่พบมากรองลงมาจากผลด้านอารมณ์ความรู้สึก ผลด้านความเชื่อและความศรัทธาทำหน้าที่ย้ำเตือนให้ผู้ฟังระลึกถึงพระคุณความรักของพระเจ้าที่มีให้กับมนุษย์ ทำให้รู้ว่าชีวิตที่ผ่านมาตนเองได้รับพระคุณอะไรมาจากพระเจ้าบ้างและจากนี้ไปต้องดำเนินชีวิตด้วยความเชื่อที่มีต่อพระเจ้าและปฏิบัติตามคำสอนของพระเจ้า

ด้านพฤติกรรมคือผลจากการได้ฟังเพลงคริสเตียนแล้วนำไปสู่การนำไปประพฤติปฏิบัติ ประพฤติปฏิบัติที่เห็นเด่นชัดและพบมากที่สุดคือ นำไปสู่การใช้เพลงเพื่อสื่อสารกับพระเจ้าเพราะเพลงคริสเตียนจำนวนมากโดยเนื้อหามีลักษณะเป็นการถ่ายทอดความรู้สึกและสื่อสารกับพระเจ้าในรูปแบบต่างๆ นอกจากนี้ยังพบว่าบางครั้งเพลงจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในชีวิตประจำวันได้ คือ ทำให้ยึดมั่นในข้อปฏิบัติของคริสเตียนที่ควรปฏิบัติ เช่น การนำคนรอบข้างมารับเชื่อในพระเจ้า การหมั่นอธิษฐานและการฝากมอบปัญหาและวางใจในพระเจ้าอยู่เสมอ

การใช้เพลงคริสเตียนในบริบทของพิธีนมัสการพระเจ้านั้น มีผลอยู่ 2 ระดับ คือ ระดับปัจเจกบุคคล อันประกอบด้วย ผลด้านอารมณ์ความรู้สึก ทำให้ผู้รับสารรู้สึกมั่นใจและวางใจที่จะขอให้พระเจ้าช่วยเหลือปัญหาและนำชีวิตไป ผลด้านความรู้ความคิด ทำให้ผู้รับสารได้เรียนรู้และเป็นตัวช่วยย้ำความเชื่อเกี่ยวกับคริสต์ศาสนาให้มากยิ่งขึ้นและพัฒนาไปเป็นความศรัทธาได้ ในระดับพฤติกรรม เพลงคริสเตียนมีผลต่อทัศนคติในการดำเนินชีวิตให้ใช้ชีวิตประจำวันตามคำสอน เช่น เรื่องการรักซึ่งกันและกัน หรือ การออกไปประกาศศาสนา นอกจากนี้เพลงยังถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือหนึ่งในการสื่อสารเชิงสัญลักษณ์กับพระเจ้าตามความเชื่อของคริสต์ศาสนา ในลักษณะของการ อธิษฐาน การระบายความรู้สึก การสัญญา ผ่านเพลงอีกด้วย ในระดับองค์กรคริสตจักรเพลงมีผลในด้านการช่วยรวมกลุ่มคริสเตียนให้มารวมตัวกันเพื่อประพินนมัสการพระเจ้าได้ง่ายขึ้นและทำให้กลุ่มรวมตัวและจดจ่ออยู่กับตัวพิธีกรรมได้ตลอดจนจบพิธีนมัสการ และยังมีผลเป็นการสร้างเวทีให้เกิดปฏิสัมพันธ์การมีส่วนร่วมระหว่างคริสเตียนด้วยกันเพื่อร่วมแบ่งปันประสบการณ์และเสริมความเชื่อทางคริสต์ศาสนาระหว่างกันและกัน จนเกิดเป็นพลังหมู่ (Synergy) ให้

พลังความศรัทธามีมากยิ่งขึ้นจนก่อให้เกิดเป็นกลุ่มสาวกผู้มีศรัทธาในคริสต์ศาสนาและเป็นการกำลังในการเคลื่อนไหวของคริสตจักรให้ดำรงสืบต่อไปได้

7.2 อภิปรายผลการวิจัย

การสื่อสารผ่านบทเพลงของคริสต์ศาสนานิกายโปรเตสแตนต์ในประเทศไทย เป็นปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ (Symbolic interaction) ระหว่างองค์การคริสตจักรกับสมาชิกของคริสตจักร โดยมีเพลงคริสเตียนเป็นสื่อ (Medium) ประเภท สื่อโสต (Audio medium) ที่มีลักษณะการสื่อสารเป็นการสื่อสารเชิงอารมณ์ (Emotional communication) ที่เน้นเร้าอารมณ์ผู้รับสารให้เชื่อและยอมรับ แนวคิดและข้อปฏิบัติบางอย่างของผู้รับสาร ในบริบทของเพลงคริสเตียนที่ใช้ในพิธีนมัสการพระเจ้าขององค์การคริสตจักรนิกายโปรเตสแตนต์ในประเทศไทย คือ การใช้สื่อเพลงเพื่อโน้มน้าวใจ (Persuasive communication) โดยองค์การคริสตจักร ให้สมาชิกของคริสตจักรที่เป็นผู้รับสาร ให้เชื่อ ยอมรับ และปฏิบัติตาม หลักความเชื่อและคำสอนของคริสต์ศาสนาที่บัญญัติในพระคัมภีร์ไบเบิลและที่คริสตจักรได้กำหนดไว้ และมีหน้าที่เร้าอารมณ์แบบซ้ำๆ ให้หมู่สมาชิกของคริสตจักร เกิดอารมณ์ความรู้สึกศรัทธาในพระเจ้าของคริสต์ศาสนา จนมีผลในทางความคิดและแบบปฏิบัติในชีวิตตามความเชื่อของคริสต์ศาสนา เกิดการรวมกลุ่มเพื่อเคลื่อนไหวกิจกรรมของคริสตจักร เช่น การประกาศศาสนา การรวมกลุ่มนมัสการ และพัฒนาคริสตจักร เป็นต้น เป็นผลให้คริสตจักรในคริสต์ศาสนานิกายโปรเตสแตนต์มีความเข้มแข็งและสามารถดำรงสืบทอดคริสตจักรต่อไปยังรุ่นถัดไปได้

ลักษณะของเพลงคริสเตียนนิกายโปรเตสแตนต์ในประเทศไทย สามารถแยกองค์ประกอบได้ตามองค์ประกอบของเพลงตามแนวคิดเรื่อง องค์ประกอบของเพลง (Component of song) คือ ส่วนเนื้อหา (Lyrics) และ องค์ประกอบของดนตรี (component of music) ได้แก่ ความเร็วจังหวะ (Tempo) และรูปแบบการประพันธ์ (Forms) ส่วนเนื้อหาของเพลงพบว่ามี การถ่ายทอดมายาคติ (Myth) เรื่องความเชื่อของคริสต์ศาสนา และ สร้างปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ (Symbolic interaction) ในรูปการถ่ายทอดคำสอนแบบปฏิบัติของคริสต์ศาสนา เช่น การสรรเสริญ การอธิษฐาน การขอบพระคุณ การสารภาพความผิดบาปต่อพระเจ้าผ่านเพลง ซึ่งเป็นการสื่อสารเชิงจิตวิญญาณ (Spiritual communication) เสมือนว่าผู้ร้องหรือฟังเพลงได้สื่อสารกับพระเจ้าโดยตรง ส่วนองค์ประกอบของดนตรี พบว่าเพลงคริสเตียนที่นิยมโดยคริสตจักรนิกายโปรเตสแตนต์ในประเทศไทยมี 2 ประเภทคือ เพลงฮิมน์ (Hymn) และ เพลงนมัสการร่วมสมัย (Contemporary worship music) ซึ่งมีความเร็วจังหวะ รูปแบบการประพันธ์ และ เครื่องดนตรีที่ใช้ในการบรรเลงแตกต่างกัน เพลงฮิมน์มีลักษณะทางดนตรีคล้ายเพลงสวด (Chant) ได้รับอิทธิพลมาจากดนตรีคลาสสิกของตะวันตก เนื่องจากมีพัฒนาการของเพลงในตะวันตกช่วงยุคเรอเนซองซ์จนถึงยุคอิมเพรสชันนิสต์ที่เป็นยุคที่ดนตรีคลาสสิกของตะวันตกกำลังเฟื่องฟู เพลงจะกำกับด้วยโน้ต (Note) บรรเลงด้วยเครื่องดนตรีคลาสสิก เช่น เครื่องลิ่มนิ้ว (Keyboard instruments) เช่น เปียโน หรือ แกรนด์เปียโน และ เครื่องลมไม้ (Woodwind instruments) เช่น ฟลูต และ คาริเน็ต จังหวะของเพลงจะอยู่ในช่วง จังหวะปานกลาง

จนถึง ซ้ำมาก ดนตรีเน้นให้เกิดอารมณ์อลังการและศักดิ์สิทธิ์ศรัทธานำเลื่อมใสในพระเจ้า รูปแบบการประพันธ์เป็นแบบที่นิยมในดนตรีตะวันตกคือ มีการใช้รูปแบบ ทำนองเดี่ยว เพลง 2 ตอน และเพลง 3 ตอน และที่เป็นเอกลักษณ์ของเพลงฮิมน์เลยคือ มักจะมีส่วนย้อนกลับต้น (Replications) ที่วนทำนองกลับมาเล่นใหม่แต่มีการเปลี่ยนเนื้อหาของเพลง ตามแบบความนิยมของดนตรีตะวันตกในสมัยนั้น เพลงนมัสการร่วมสมัย มีลักษณะคล้ายเพลงทั่วไปในปัจจุบัน เนื่องจากองค์ประกอบของดนตรีเป็นไปตามความนิยมอันหลากหลายของคนตามยุคสมัย ทำให้เพลงนมัสการมีความหลากหลายในองค์ประกอบของดนตรีทั้งความเร็วจังหวะ และรูปแบบการประพันธ์ จากการศึกษาพบว่าเพลงนมัสการร่วมสมัย มีช่วงความเร็วจังหวะที่กว้างกว่าเพลงฮิมน์ คือมีตั้งแต่ เร็วมาก – ซ้ำมาก เครื่องดนตรีที่ใช้มีหลากหลายตามความนิยมไม่จำกัดเฉพาะเครื่องดนตรีคลาสสิก ที่นิยมใช้คือ เครื่องดนตรีสมัยใหม่ เช่น กีตาร์ กลอง เบส และกำกับเพลงด้วยคอร์ด เพื่อให้ง่ายต่อการเล่นและเหมาะสมกับลักษณะของเพลง รูปแบบการประพันธ์จะสั้นและกระชับการเพลงฮิมน์ ปัจจัยที่มีผลในความแตกต่างของเพลงทั้ง 2 ประเภทนี้เกิดจากความนิยมของคนในแต่ละยุคสมัยที่แตกต่างกัน เพลงฮิมน์ที่ใช้ในปัจจุบันเป็นการพยายามรักษาเอกลักษณ์ของเพลงคริสเตียนตั้งแต่เริ่มแรกที่ให้อารมณ์ศักดิ์สิทธิ์นำเลื่อมใส ส่วนเพลงนมัสการร่วมสมัยเป็นความพยายามที่จะปรับให้สอดคล้องกับความนิยมของคนในยุคปัจจุบันเพื่อให้สนใจในคริสต์ศาสนามากขึ้น ในทางการสื่อสารคือปรับองค์ประกอบภายนอกผู้รับสารประเภท สื่อ เพื่อให้สอดคล้องกับองค์ประกอบภายในผู้รับสาร ซึ่งมีตัวแปรด้านอายุ และความนิยม

ลักษณะการใช้เพลงของคริสต์ศาสนิกชนกายโปรเตสแตนต์ในบริบทของพิธีนมัสการ เป็นการสื่อสารระหว่างองค์กรคริสตจักรและสมาชิกของคริสตจักร ในลักษณะการสื่อสารเชิงจิตวิญญาณ (Spiritual communication) ที่เน้นการใช้อารมณ์ความรู้สึกมาก จึงมีการใช้เพลงซึ่งมีลักษณะของการสื่อสารเชิงอารมณ์มาเป็นตัวช่วยเสริมความรู้สึกผู้ร้องและผู้ฟังให้เกิดศรัทธาในพระเจ้า และเร้าอารมณ์แบบซ้ำๆให้เกิดความเชื่อในความเชื่อและคำสอนที่คริสตจักรถ่ายทอดผ่านเนื้อหาของเพลงตลอดพิธีนมัสการ

ด้านจุดประสงค์ของการใช้เพลงคริสเตียนโดยคริสตจักรนิกายโปรเตสแตนต์ พบว่าผลการศึกษาสอดคล้องกับแนวคิดทั้ง 3 เรื่องที่ได้ตั้งไว้ ในแง่แบบจำลองการสื่อสาร (Communication model) พบการใช้เพลงคริสเตียนเพื่อจุดประสงค์ทั้ง 3 ประเภทตามแนวทฤษฎี คือ ใช้เป็นสื่อกลางในการสื่อสารกับพระเจ้า คือใช้เพลงในฐานะสื่อกลางสื่อหนึ่งที่สามารถใช้สื่อสารกับพระเจ้าได้ ทั้งการ อธิษฐานขอพร ขอบพระคุณ และสารภาพความผิดบาปกับพระเจ้าผ่านเพลง และสามารถใช้ในการอวยพรและให้กำลังใจแบบคริสเตียนตรงกับแบบจำลองของการแสดงออก (Expression or ritual model) ที่ผู้ส่งสารต้องการแสดงให้ผู้รับสารรู้สึกว่าได้สื่อสารกับพระเจ้า ส่วนผู้รับสารก็ได้รับความพึงพอใจจากการแสดงคือการได้สื่อสารกับพระเจ้านั้น ใช้เพื่อถ่ายทอดคำสอนและความเชื่อ ผ่านเนื้อเพลงที่มักจะนำมาจากคำสอนและความเชื่อตามพระคัมภีร์ไบเบิล ตรงกับแบบจำลองการถ่ายทอดข่าวสาร (Transmission Model) ที่ผู้ส่งสารมีจุดมุ่งหมายในการถ่ายทอดความหมายคือคำสอนความเชื่อแก่ผู้รับสารซึ่งผู้รับสารก็จะได้รับกระบวนการสร้างองค์ความรู้

เกี่ยวกับคำสอนและความเชื่อของคริสต์ศาสนา จุดประสงค์ที่ใช้สร้างบรรยากาศของการนมัสการและใช้เสริมอารมณ์ให้กับขั้นตอนของการนมัสการ ตรงตามรูปแบบของความใส่ใจ (Attention model) ที่ผู้ส่งสารต้องการให้ผู้รับสารสนใจและเฝ้าดูเหตุการณ์ซึ่งในบริบทนี้คือการพิธีนมัสการพระเจ้า

ส่วนการนำเพลงคริสเตียนมาใช้โดยคริสตจักรนิกายโปรเตสแตนต์พบว่า ขั้นตอนเตรียมการ คริสตจักรมีการปรับใช้เนื้อหาของเพลงและแนวเพลงเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทด้านสมาชิกของคริสตจักรและลักษณะของตัวคริสตจักรที่มีความแตกต่างกันในแต่ละแห่ง ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดและทฤษฎีเรื่อง องค์ประกอบขั้นพื้นฐานในการโน้มน้าวใจที่ว่า องค์ประกอบในการโน้มน้าวใจที่มีอยู่ 4 อย่างคือ ผู้ส่งสาร ตัวสาร สื่อ และสภาพการณ์ ที่แตกต่างกันมีผลในการโน้มน้าวใจผู้รับสารที่มีความหลากหลายภายในได้แก่ ลักษณะประชากร ทรรศนะคติ ความรู้ที่มี อารมณ์ ความให้ความสำคัญของผู้รับสารและวิธีการรับสารของผู้รับสารที่ต่างกัน คริสตจักรซึ่งเป็นผู้ส่งสารจึงต้องมีการปรับการใช้สื่อและสารเพื่อให้ผู้รับสารหรือสมาชิกในคริสตจักรเปิดรับสารได้มากที่สุดหรือสมาชิกส่วนใหญ่สามารถเปิดรับสารได้ดี เช่น คริสตจักรที่เป็นโบสถ์เก่าแก่ ที่มีสมาชิกส่วนใหญ่เป็นผู้ใหญ่ที่มีพื้นฐานคุ้นเคยกับเพลงฮิมน์ ทางคริสตจักรก็จะเน้นใช้เพลงฮิมน์เพื่อให้สมาชิกส่วนใหญ่เปิดรับและเข้าถึงการนมัสการพระเจ้ามากที่สุด และในส่วนขั้นตอนพิธีนมัสการพระเจ้า เช่น ช่วงการสรรเสริญพระเจ้า คริสตจักรก็จะเลือกใช้เพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการนมัสการพระเจ้ามาใช้ประกอบเพื่อเสริมอารมณ์ความรู้สึกให้ผู้รับสารเข้าถึงสาระสำคัญของขั้นตอนในพิธีนั้นๆมากที่สุด ส่วนในขั้นการแสดงก็มีการแสดงที่เป็นการปรับใช้สื่อในการถ่ายทอดความหมาย เช่น การไล่ระดับอารมณ์เพลงจากเพลงเร็วจังหวะสนุกสนานเป็นเพลงช้าที่เน้นความหมาย เป็นการใช้สื่อโน้มน้าวใจ ค่อยๆปรับองค์ประกอบภายในผู้ส่งสารคือ ลักษณะด้านอารมณ์ การดึงความสนใจในหัวข้อหนึ่งๆ และกระตุ้นความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับเพลงคริสเตียนและเนื้อหาที่ถ่ายทอดผ่านทางเพลงคริสเตียนในขณะนั้น

ในขั้นตอนการแสดง ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้สัญลักษณ์ประกอบการแสดงเพื่อสร้างและเสริมมายาคติหรือความเชื่อของคริสต์ศาสนาอยู่หลายอย่าง ที่เห็นได้ชัดคือการใช้ท่าทางประกอบการใช้เพลงในพิธีนมัสการ เช่น การ ลูกขึ้นร้องเพลง การตบมือ การชูมือ ซึ่งเป็นการสร้างสัญลักษณ์ให้กับผู้รับสารเปรียบดังการได้สื่อสารกับพระเจ้าในรูปแบบต่างๆตามที่ผู้นำการนมัสการซึ่งเป็นผู้ส่งสารต้องการจะถ่ายทอดจนเกิดเป็นความหมายที่เข้าใจกันในหมู่คริสเตียน เช่น การลุกยืนขึ้นร้องเพลง เป็นสัญลักษณ์แทนการเคารพในพระเจ้า มีความหมายว่าพระเจ้านั้นยิ่งใหญ่มาจนมนุษย์ต้องเคารพยกย่องด้วยการยืน หรือการชูมือขึ้นสูงเป็นสัญลักษณ์แทนการรับพระพรที่มาจากพระเจ้า มีความหมายว่าพระเจ้านั้นมีฤทธิ์อำนาจในการดลบันดาลสิ่งสารพัดให้กับมนุษย์ที่เชื่อในพระเจ้าได้ เป็นต้น

ผลของเพลงคริสเตียนต่อผู้ฟังเพลงคริสเตียนที่ใช้โดยคริสตจักรโปรเตสแตนต์ในประเทศไทย ผลจากการศึกษาพบว่ามีผลใน 2 ระดับคือ ระดับปัจเจกบุคคล และ ระดับองค์กรคริสตจักร ระดับปัจเจกบุคคลสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องการใช้สื่อเพื่อการโน้มน้าวใจ ผู้วิจัยพบว่าเมื่อผู้รับสารที่เป็นคริสเตียนได้ฟังหรือร้องเพลงคริสเตียนแล้วทำให้เกิดผลในระดับปัจเจก 3 ด้าน ได้แก่ ผลด้านอารมณ์ความรู้สึก ผลด้าน

ความเชื่อความศรัทธา และ ผลด้านพฤติกรรม สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องการสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจที่ว่า การสื่อสารเพื่อโน้มน้าวใจจะมีผลต่อทัศนคติและความเชื่อของผู้รับสารจนก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใน 3 ลักษณะ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงด้านอารมณ์ความรู้สึก การเปลี่ยนแปลงด้านความรู้สำนึกหรือในบริบทนี้คือ ความศรัทธาที่มีต่อศาสนา และการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรม และแสดงให้เห็นว่าการสื่อสารผ่านบทเพลงคริสเตียนที่ใช้โดยองค์กรคริสตจักรนิกายโปรเตสแตนต์ใช้เพื่อโน้มน้าวใจผู้ฟังให้เกิดศรัทธาในพระเจ้าของคริสต์ศาสนา ผลอีกระดับหนึ่งคือผลระดับขององค์กรคริสตจักร พบว่ามีผลในด้านการสร้างการรวมกลุ่มและทำให้เกิดพลังบวก(Synergy)จากการร้องเพลงร่วมกัน เพื่อให้เกิดความศรัทธาในตัวสมาชิก คริสตจักรมากกว่าการนมัสการหรือร้องเพลงคริสเตียนเพียงลำพังซึ่งสอดคล้องกับ แบบจำลองของการแสดงออก (Ritual Model) จากแนวคิดเรื่องแบบจำลองการสื่อสาร ที่กล่าวว่าจุดหมายของผู้ส่งสารหรือ คริสตจักร คือการแสดงในรูปของพิธีกรรมเพื่อสรรเสริญและทำให้ผู้รับสารรู้สึกศรัทธาในพระเจ้า และ จุดมุ่งหมายของผู้รับสารคือ ความพึงพอใจที่ได้จากการรับรู้เรื่องพระคุณและมั่นใจในฤทธิ์อำนาจความยิ่งใหญ่ของพระเจ้า ซึ่งได้รับรู้ผ่านการร้องหรือฟังเพลงคริสเตียนร่วมกันซึ่งทำให้ได้รับรู้สารไปในทางเดียวกันและเกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้เกี่ยวกับความเชื่อของคริสต์ศาสนาระหว่างกัน

ผลของผู้รับสารยังสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์และมายาคติอีกด้วย คือ ผลด้านความรู้สึก เพลงคริสเตียนมีส่วนช่วยเน้นย้ำมายาคติเรื่องพระเจ้าจะอวยพระพรและคุ้มครองมนุษย์ที่เชื่อและวางใจในพระเจ้า ทำให้ผู้รับสารรู้สึกดีขึ้นเพราะเกิดมายาคติว่ามีพระเจ้าคอยปกป้องดูแลและนำทางชีวิตอยู่ ด้านความเชื่อและศรัทธา เพลงคริสเตียนมีส่วนช่วยให้ผู้รับสารที่เป็นคริสเตียนตระหนักถึงพระธรรมคำสอนและความเชื่อทางคริสต์ศาสนาได้ โดยเฉพาะมายาคติเรื่องพระคุณของพระเจ้าที่มีต่อเขาว่า ตลอดที่ผ่านมาเขาได้รับการดูแลปกป้องและไถ่บาปโดยพระเจ้าพระเยซู และปัจจุบันจวบจนในอนาคตก็ ต้องระลึกถึงข้อปฏิบัติตามคำสอนของคริสต์ศาสนา ด้านพฤติกรรม เพลงคริสเตียนมีผลในการดำเนินชีวิตของผู้ที่เชื่อว่าต้องดำเนินชีวิตตามแบบอย่างพระเยซูและประกาศเรื่องของพระเจ้าให้กับผู้ที่ยังไม่ได้รับเชื่อในพระเจ้าพระเยซู นอกจากนี้ยังพบว่าเพลงมีผลต่อพฤติกรรมในการสื่อสารกับพระเจ้าของมนุษย์คือ ทำให้คริสเตียนใช้เพลงเป็นสื่อในการอธิษฐานเพื่อสื่อสารกับพระเจ้าตามความเชื่อที่ว่า คริสเตียนควรฝากมอบทุกอย่างในชีวิตไว้กับพระเจ้าและอธิษฐานพูดคุยกับพระเจ้าอยู่เสมอ

7.3 ข้อเสนอแนะ

1.งานวิจัยชิ้นนี้จำกัดเฉพาะการศึกษาการใช้เพลงของคริสตศาสนานิกายโปรเตสแตนต์เท่านั้น แต่ในประเทศไทยยังมีอิกนิกายที่มีประชากรที่นับถือไม่น้อยไปกว่านิกายโปรเตสแตนต์เลย คือ นิกายโรมันคาทอลิก เพื่อที่จะเข้าใจการใช้เพลงของคริสต์ศาสนาในประเทศไทยให้ดียิ่งขึ้นควรมีการศึกษาประกอบคู่กันไป

2. ในเรื่องความคิดเห็นของผู้รับสารเกี่ยวกับเพลงคริสเตียนในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่มีความหลากหลายจึงได้ผลที่มีความหลากหลาย และพบว่าความคิดเห็นของผู้รับสารมีตัวแปรหลายตัวที่ส่งผลกระทบต่อข้อคิดเห็น เช่น เพศ อายุ และคริสตจักรที่สังกัด การศึกษาผลกระทบเรื่องเพลงที่ใช้ในบริบทศาสนาในอนาคตจึงควรนำตัวแปรเหล่านี้มาประกอบผลการวิจัยด้วย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กีรติ บุญเจือ. ศาสนศาสตร์เบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2541.

ณรุทธ์ สุทธจิตต์. สังคัตนิยม ความซาบซึ้งในดนตรีตะวันตก. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

ไมเคิล ชอว์ท. ดนตรีปริทรรศน์ Your Book of Music. แปลโดย สดับพิณ รัตนเรือง. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ ศูนย์พัฒนาการหนังสือ, 2539.

โรลลิ่งด์ บาร์ตส์. มายาคติ. แปลโดย วรณพิมล อังคศิริสรรพ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: คบไฟ, 2544

สุกรี เจริญสุข. จะฟังดนตรีอย่างไรให้ไพเราะ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: Dr. Sax, 2532

หลวงวิจิตรวาทการ. ศาสนาสากล. เล่มที่ 1 พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร: ส.ธรรมภักดี, 2548.

อรวรรณ ปิลาธนีโอวาท. การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537

ภาษาอังกฤษ

Abraham A. Schwadron. Music of Many Cultures: An Introduction. 1 st. ed. University of California Press, 1983.

Find all the books, read about the author, and more.

See search results for this author

Are you an author? Learn about Author Central

Alan G. Padgett & Bruyneel Sally. Introducing Christianity. 1 st. ed. Orbis Books; illustrated edition edition, 2003.

David K. Wyatt. Samuel McFarland and Early Educational Modernization in Thailand, 1877-1895. Bangkok : Siam Society, 1965.

Edith Simon. Great Ages of Man: The Reformation. Time-Life Books. 1 st. ed. TLB, 1966.

Ida Prentice Whitcomb. Young people's story of music. 2 nd. ed. Dodd, Mead & Company, 1908.

Samuele Bacchiocchi. The Christian and Rock Music: A Study on Biblical Principles of Music. 1 st. ed. Biblical Perspectives, 2000.

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นาย ฐาปกรณ์ กระแสทิพย์ เกิดเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2529 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี
อักษรศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ ภาควิชาภาษาญี่ปุ่น ในปี 2552 และเข้าศึกษาต่อในภาควิชาการ
สื่อสารมวลชน หลักสูตรนิเทศศาสตร์มหาบัณฑิตที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. 2552 สามารถ
ติดต่อได้ที่ marionetpalm@hotmail.com